

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Druk nr 176 cz. 2

Warszawa, 5 stycznia 2012 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o nasiennictwie wraz z projektami aktów wykonawczych.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania mojego stanowiska w toku prac nad projektem ustawy upoważniam Pana Krzysztofa Huberta Łaskiewicza – Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Łączę wyrazy szacunku

(-) Bronisław Komorowski

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI ¹⁾**

z dnia ..... 2012 r.

w sprawie terminów składania wniosku o wpis odmiany do krajowego rejestru

Na podstawie art. 11 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ....., poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wniosek o wpis odmiany do krajowego rejestru składa się:

1) w przypadku roślin rolniczych:

a) ozimych:

- rzepaku, wyki kosmatej - od dnia 1 sierpnia do dnia 10 sierpnia,
- jęczmienia - od dnia 1 sierpnia do dnia 20 sierpnia,
- pozostałych - od dnia 1 sierpnia do dnia 31 sierpnia,

b) zbożowych jarych (z wyłączeniem kukurydzy) - od dnia 1 października do dnia 30 listopada,

c) strączkowych, ziemniaka - od dnia 15 października do dnia 15 grudnia,

d) pozostałych - od dnia 1 listopada do dnia 31 grudnia,

2) w przypadku roślin warzywnych:

a) odmian zimujących cebuli - od dnia 1 maja do dnia 30 czerwca,

b) czosnku ozimego, sałaty do uprawy pod osłonami ogrzewanymi - od dnia 1 lipca do dnia 31 sierpnia,

c) uprawianych pod osłonami - od dnia 1 października do dnia 30 listopada,

d) uprawianych w gruncie - od dnia 1 października do dnia 31 grudnia;

3) w przypadku roślin sadowniczych: - od dnia 1 listopada do dnia 31 grudnia.

§ 2. Ostatnim dniem terminu określonego w § 1 jest data wpływu wniosku do Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

---

1) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie terminów składania wniosku o wpis odmiany do krajowego rejestru, stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 11 ustawy z dnia .....2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ....., poz. ....).

Rejestr odmian zwany „krajowym rejestrem” prowadzi, Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych, dla odmian gatunków objętych przepisami ustawy o nasiennictwie.

Odmianę wpisuje się do krajowego rejestru na wniosek zgłaszającego wniosek.

W projektowanym rozporządzeniu określono terminy składania wniosku o wpis odmiany do krajowego rejestru biorąc pod uwagę warunki klimatyczne, biologię roślin oraz termin umożliwiający przeprowadzenie badań.

Odmianę wpisuje się do krajowego rejestru jeżeli odmiana jest odrębna, wyrównana i trwała (badania OWT) oraz jeżeli ma zadawalającą wartość gospodarczą w przypadku gatunków roślin rolniczych, ma nadaną nazwę oraz jest zachowywana przez zachowującego odmianę.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym jego projekt nie podlega notyfikacji.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia .....2012 r.

**w sprawie listy gatunków roślin warzywnych i sadowniczych dla,
których wykonuje się badania WGO**

§ 1. Na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ....., poz. ....) zarządza się, co następuje:

Ustala się listę gatunki roślin:

- 1) warzywnych;
- 2) sadowniczych

- dla których wykonuje się badania wartości gospodarczej odmian – WGO.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

Załącznik nr 1

**LISTA GATUNKÓW ROŚLIN WARZYWNYCH I SADOWNICZYCH, DLA, KTÓRYCH BADA SIĘ
WARTOŚĆ GOSPODARCZĄ ODMIAN (WGO)**

I. ROŚLINY WARZYWNE

Lp.	Nazwa polska	Nazwa botaniczna
1	Burak ćwikłowy	Beta vulgaris L.
2	Cebula	Allium cepa L. - grupa Ceba
3	Fasola zwykła karłowa	Phaseolus vulgaris L.
4	Fasola zwykła tyczna	Phaseolus vulgaris L.
5	Groch siewny cukrowy	Pisum sativum L. (partim)
6	Groch siewny łuskowy - o nasionach pomarszczonych i o nasionach gładkich	Pisum sativum L. (partim)
7	Kalafior	Brassica oleracea L.
8	Kapusta brukselska	Brassica oleracea L.
9	Kapusta głowiasta biała	Brassica oleracea L.
10	Kapusta głowiasta czerwona	Brassica oleracea L.
11	Marchew jadalna	Daucus carota L.
12	Ogórek - sałatkowy i konserwowy	Cucumis sativus L.
13	Papryka	Capsicum annuum L.
14	Pietruszka	Petroselinum crispum (Mill.) Nyman ex A.W. Hill
15	Pomidor	Lycopersicon esculentum Mill.
16	Por	Allium porum L.
17	Seler korzeniowy	Apium graveolens L.
18	Seler naciowy	Apium graveolens L.

II. ROŚLINY SADOWNICZE

1	Grusza*	Pyrus communis L.
2	Jabłoń*	Malus domestica Borkh.
3	Malina właściwa	Rubus idaeus L.
4	Porzeczka czarna	Ribes nigrum L.
5	Sliwa domowa*	Prunus domestica L.
6	Truskawka	Fragaria x ananassa Duch.
7	Wiśnia	Prunus cerasus L.

* - odmiany owocujące i podkładki

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie listy gatunków roślin warzywnych i sadowniczych dla, których wykonuje się badania WGO, wartości gospodarczej odmian, stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 26 ust. 4 ustawy z dnia .....2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ....., poz. ....).

Odmiany gatunków roślin warzywnych i sadowniczych, wymienione w załączniku projektowanego rozporządzenia - gatunki o dużym znaczeniu gospodarczym, po wpisaniu do krajowego rejestru są badane pod względem WGO. Badania są dokonywane zgodnie z metodykami opracowanymi przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w celu sporządzenia opisowych list odmian zawierających informacje o plonach, cechach jakościowych i użytkowych odmian. Lista roślin warzywnych obejmuje 18. gatunków oraz 7. gatunków roślin sadowniczych. Listy opisowe są kierowane do bardzo szerokiej grupy odbiorców. Głównymi adresatami list opisowych odmian są użytkownicy odmian, przede wszystkim producenci zajmujący się towarową uprawą warzyw

Projekt rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym jego projekt nie podlegał notyfikacji.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia ..... 2012 r.

w sprawie określenia jednostek odpowiedzialnych za zasoby genetyczne roślin²⁾

Na podstawie art. 29 ust. 7 ustawy z dnia ..... 2012r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Jednostką odpowiedzialną za zasoby genetyczne roślin w zakresie odmian regionalnych roślin rolniczych i warzywnych, odmian amatorskich roślin warzywnych oraz mieszanek dla ochrony środowiska jest Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 131, poz. 915).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia:

- dyrektywy Komisji 2008/62/WE z dnia 20 czerwca 2008 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do rejestracji populacji miejscowych i odmian roślin rolniczych przystosowanych naturalnie do warunków lokalnych i regionalnych i zagrożonych erozją genetyczną oraz obrót materiałem siewnym i sadzeniakami ziemniaka tych populacji miejscowych i odmian (Dz. Urz. UE L 162 z 21.06.2008, str. 13, z późn. zm.),

- dyrektywy komisji 2009/145/WE z dnia 26 listopada 2009 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do zatwierdzania populacji miejscowych i odmian warzyw tradycyjnie uprawianych w poszczególnych miejscach i rejonach zagrożonych erozją genetyczną oraz odmian warzyw niemających wewnętrznej wartości dla plonów o przeznaczeniu handlowym, wyprodukowanych w celu uprawy w określonych warunkach, oraz wprowadzania do obrotu materiału siewnego tych populacji miejscowych i odmian (Dz. Urz. UE L 312 z 27.11.2009),

- dyrektywy Komisji 2010/60/UE z dnia 30 sierpnia 2010 r. przewidującej pewne odstępstwa dotyczące wprowadzania do obrotu mieszanek materiału siewnego roślin pastewnych przeznaczonych do wykorzystania w ramach ochrony środowiska naturalnego (Dz. Urz. UE L 228 z 31.08.2010).

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie określenia jednostki odpowiedzialnej za genetyczne zasoby roślin stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 29 ust. 7 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

Rozporządzenie to stanowi również implementację dyrektyw Komisji:

- 2009/145/WE z dnia 26 listopada 2009 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do zatwierdzania populacji miejscowych i odmian warzyw tradycyjnie uprawianych w poszczególnych miejscach i rejonach zagrożonych erozją genetyczną oraz odmian warzyw niemających wewnętrznej wartości dla plonów o przeznaczeniu handlowym, wyprodukowanych w celu uprawy w określonych warunkach, oraz wprowadzania do obrotu materiału siewnego tych populacji miejscowych i odmian (Dz. Urz. UE L 312 z 27.11.2009).

- 2008/62/WE z dnia 20 czerwca 2008 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do rejestracji populacji miejscowych i odmian roślin rolniczych przystosowanych naturalnie do warunków lokalnych i regionalnych i zagrożonych erozją genetyczną oraz obrót materiałem siewnym i sadzeniakami ziemniaka tych populacji miejscowych i odmian (Dz. Urz. L 162 z 21.06.2008 z póź.zm),

- 2010/60/UE z dnia 30 sierpnia 2010 r. przewidującej pewne odstępstwa dotyczące wprowadzania do obrotu mieszanek materiału siewnego roślin pastewnych przeznaczonych do wykorzystania w ramach ochrony środowiska naturalnego (Dz. Urz. UE L 228 z 31.08.2010).

Zgodnie z przepisami ww. dyrektyw Komisji UE każdy wniosek o uznaniu odmiany za odmianę regionalną roślin rolniczych i warzywnych, odmianę amatorską roślin warzywnych oraz wnioski o uznaniu mieszanki za mieszankę dla ochrony środowiska ma być rozpatrzony po uzgodnieniu z jednostką odpowiedzialną za zasoby genetyczne roślin. Państwa członkowskie przekazują do Komisji UE.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,

Rozporządzenie jest objęte prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym projekt rozporządzenia nie podlegał procedurze notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia ..... 2012 r.

w sprawie terminów, po upływie których materiał siewny podlega okresowej ocenie laboratoryjnej, wzoru protokołu pobrania prób materiału siewnego, metod dokonywania oceny materiału siewnego oraz zakres i sposób sporządzania dokumentacji z tej oceny, metod pobierania prób materiału siewnego w tym pobierania prób za pomocą urządzenia do automatycznego pobierania oraz okresu przechowywania pobranych prób

Na podstawie art. 51 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr....., poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe terminy, po upływie których materiał siewny roślin rolniczych lub warzywnych znajdujący się w obrocie lub przygotowywany do obrotu podlega okresowej ocenie laboratoryjnej;
- 2) wzór protokołu pobrania próby materiału siewnego;
- 3) okres przechowywania prób materiału siewnego roślin rolniczych lub warzywnych pobranych do oceny;
- 4) metody dokonywania oceny:
  - a) polowej plantacji nasiennych roślin rolniczych i warzywnych,
  - b) weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka,
  - c) cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka, wysadków roślin dwuletnich,
  - d) polowej, laboratoryjnej i tożsamości i czystości odmianowej materiału szkółkarskiego;
- 5) metody pobierania prób materiału siewnego, dla którego brak jest uznanych metod międzynarodowych;
- 6) szczegółowe wymagania, zapewniające pobranie reprezentatywnej próby nasion do oceny laboratoryjnej za pomocą urządzenia do automatycznego pobierania prób

§ 2. 1. Materiał siewny znajdujący się w obrocie lub przygotowywany do obrotu podlega okresowej ocenie laboratoryjnej po upływie:

1) 12 miesięcy – w przypadku materiału siewnego:

- a) roślin rolniczych,
- b) roślin warzywnych, z wyjątkiem innych określonych w pkt 2,
- c) drzew owocowych,
- d) mieszanek roślin rolniczych albo warzywnych;

2) 24 miesięcy – w przypadku materiału siewnego roślin warzywnych opakowanych hermetycznie o zdolności kiełkowania wyższej co najmniej o 10 punktów procentowych od minimalnej zdolności kiełkowania określonej w przepisach dotyczących jakości materiału siewnego roślin warzywnych.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1, liczy się:

- 1) w przypadku materiału siewnego wytworzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, od daty zakończenia badania umieszczonej na świadectwie oceny laboratoryjnej lub informacji o wynikach badań;
- 2) w przypadku mieszanek materiału siewnego roślin rolniczych albo warzywnych wytworzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, od daty zakończenia badania, umieszczonej na świadectwie oceny laboratoryjnej lub informacji o wynikach badań tego składnika, który został przebadany najwcześniej spośród składników mieszanki;
- 3) w przypadku materiału siewnego albo mieszanek materiału siewnego nie wytworzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od daty zabezpieczenia opakowania umieszczonej na etykiecie materiału siewnego.

§ 3. Wzór protokołu pobrania prób materiału siewnego:

- 1) roślin rolniczych i warzywnych, z wyłączeniem ziemniaka, jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) ziemniaka albo materiału szkółkarskiego jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Próby materiału siewnego pobrane do oceny:

- 1) laboratoryjnej przechowuje się przez rok od dnia wystawienia świadectwa oceny laboratoryjnej lub informacji o dyskwalifikacji materiału siewnego, lub informacji o wynikach badania;

2) weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka, po pobraniu oczek przechowuje się do czasu uzyskania wystarczającej, do dokonania oceny liczby roślin.

2. Próby sadzeniaków ziemniaka, o których mowa w ust. 1 pkt 2 mogą być przechowywane w pomieszczeniach zapewniających warunki, w których próby te nie ulegną zniszczeniu, zapewniając w szczególności:

- 1) optymalną dla przechowania prób temperaturę;
- 2) grawitacyjne lub mechaniczne wietrzenie pomieszczenia.

§ 5. 1. Ocenie polowej poddaje się plantację nasienną stanowiącą zwarty obszar uprawny.

2. Ocenie polowej poddaje się plantację nasienną o powierzchni do:

- 1) 30 ha – dla plantacji zbóż, z wyjątkiem żyta i obcopolnych odmian pszenżyta, oraz plantacji grochu siewnego, bobiku, soi, gorczycy białej, rzepaku, rzepiku, lnu zwyczajnego, maku, słonecznika oraz kapusty pastewnej;
- 2) 10 ha – dla plantacji roślin rolniczych i warzywnych, innych niż określone w pkt 1.

3. Jeżeli ocenie polowej poddaje się plantację nasienną o powierzchni większej niż określona w ust. 2, to plantację tę dzieli się na części odpowiadające obszarom określonym w ust. 2.

§ 6. 1. Ocena polowa plantacji nasiennej jest dokonywana w sposób umożliwiający stwierdzenie, czy podczas wegetacji roślin zostały spełnione warunki niezbędne do wyprodukowania wysokiej jakości materiału siewnego danego gatunku i odmiany oraz czy stan plantacji odpowiadał wymaganiom szczegółowym dotyczącym wytwarzania oraz jakości materiału siewnego, określonym w odrębnych przepisach⁴⁾, zwanym dalej „wymaganiami szczegółowymi”.

2. Ocena polowa plantacji nasiennej składa się z kilku ocen stanu plantacji, w zależności od gatunku i kategorii ocenianego materiału siewnego.

3. Ocena stanu plantacji jest dokonywana w sposób umożliwiający sprawdzenie w szczególności:

- 1) izolacji przestrzennej i przedplonu dla ocenianego gatunku, określonych w wymaganiach szczegółowych;
- 2) tożsamości i czystości odmianowej;
- 3) występowania na plantacji organizmów kwarantannowych;
- 4) etykiet każdej partii materiału siewnego użytego do siewu lub wysadzenia, których numery wpisuje się do arkusza oceny polowej;

- 5) poziomu agrotechniki i ogólnego stanu plantacji;
- 6) wyrównania i stanu rozwoju roślin, przy czym niska obsada roślin na plantacji nie powoduje jej dyskwalifikacji, z wyłączeniem plantacji nasiennej ziemniaka;
- 7) stanu porażenia plantacji przez choroby i szkodniki inne niż organizmy kwarantannowe;
- 8) stanu zachwaszczenia, w tym występowania chwastów, których nasiona są trudne do odczyszczenia w trakcie procesów technologicznych;
- 9) występowania na plantacji innych gatunków roślin uprawnych;
- 10) stopnia porażenia plantacji ziemniaka chorobami, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi.

4. Poszczególne oceny stanu plantacji nasiennej są dokonywane w wyznaczonych terminach, w zależności od określonej fazy rozwoju roślin.

5. Oceny stanu plantacji nasiennej dokonuje się na jednostkach kwalifikacyjnych, którymi są określone powierzchnie kontrolne lub określona liczba roślin.

6. Jednostki kwalifikacyjne, o których mowa w ust. 5, wyznacza się w taki sposób, aby reprezentowały całą powierzchnię plantacji nasiennej poddanej ocenie polowej.

7. Jeżeli dokonuje się oceny polowej roślin warzywnych w celu uznania materiału siewnego w kategorii standard, to stosuje się metody oceny oraz wymagania szczegółowe określone dla materiału siewnego kategorii kwalifikowany.

§ 7. 1. Przed dokonaniem oceny polowej sprawdza się, czy wielkość powierzchni plantacji nasiennej zgłoszonej do oceny polowej:

- 1) jest zgodna z powierzchnią plantacji nasiennej poddawanej ocenie;
- 2) odpowiada ilości materiału siewnego zużytego do obsiania lub obsadzenia tej plantacji.

2. Jeżeli ewentualna niezgodność nie została udokumentowana, to plantację nasienną uznaje się za niespełniającą wymagań szczegółowych.

§ 8. 1. Dla plantacji nasiennych gatunków, dla których w wymaganiach szczegółowych czystość odmianowa jest określona:

- 1) w procentach – stosuje się metodę oceny polowej według norm procentowych;
- 2) w sztukach na jednostkę kwalifikacyjną – stosuje się metodę oceny polowej według norm powierzchni.

2. Wielkości jednostek kwalifikacyjnych, o których mowa w § 6 ust. 5, wynoszą:

- 1) dla plantacji nasiennych gatunków ocenianych metodą według norm procentowych – 20 m²;
- 2) dla plantacji nasiennych wiechliny łąkowej, na których jest wytwarzany:
  - a) materiał siewny kategorii elitarny – 20 m²,
  - b) materiał siewny kategorii kwalifikowany – 10 m²;
- 3) dla plantacji nasiennych pozostałych gatunków roślin rolniczych, z wyłączeniem ziemniaka, na których jest wytwarzany:
  - a) materiał siewny kategorii elitarny – 30 m²,
  - b) materiał siewny kategorii kwalifikowany – 10 m²;
- 4) dla plantacji nasiennych, na których rośliny są uprawiane pojedynczo, w rzędach o dużej rozstawie (powyżej 30 cm) lub gniazdowo – 100 kolejnych roślin w rzędzie lub po 50 kolejnych roślin w dwóch sąsiednich rzędach;
- 5) dla plantacji nasiennych roślin warzywnych:
  - a) 10 m² lub
  - b) jeżeli rośliny są uprawiane w rzędach o dużej rozstawie (powyżej 30 cm) – 100 kolejnych roślin w rzędzie lub po 50 kolejnych roślin w dwóch sąsiednich rzędach.

3. W przypadku plantacji nasiennych wszystkich gatunków życic i festulolium w celu oceny występowania innych gatunków życic i festulolium, wielkość jednostki kwalifikacyjnej wynosi, dla plantacji na których jest wytwarzany:

- 1) materiał siewny kategorii elitarny – 50 m²,
- 2) materiał siewny kategorii kwalifikowany – 10 m²;

4. Na wszystkich plantacjach nasiennych odmian mieszańcowych, z wyjątkiem żyta, jednostki kwalifikacyjne wyznacza się oddzielnie dla każdego składnika rodzicielskiego.

5. Podczas ostatniej oceny stanu plantacji odmian mieszańcowych sprawdza się zniszczenie roślin zapylacza dla gatunków, dla których takie wymaganie zostało określone w wymaganiach szczegółowych.

§ 9. Na plantacjach nasiennych o powierzchni do 0,10 ha oraz prowadzonych pod osłonami, ocenie podlegają wszystkie rośliny.

§ 10. 1. Szacunkowy zbiór brutto materiału siewnego określa się w decytonach, kilogramach lub w sztukach, z całej ocenionej powierzchni plantacji nasiennej.

2. Szacunkowy zbiór materiału siewnego jest wykorzystywany w ocenie laboratoryjnej, ocenie cech zewnętrznych oraz ocenie polowej, w drugim roku uprawy roślin dwuletnich.

3. Na plantacji nasiennej ziemniaka ocenia się obsadę roślin na jednostce powierzchni.

4. Jeżeli obsada roślin, o której mowa w ust. 3, jest mniejsza niż 70 % powierzchni, plantację nasienną uznaje się za niespełniającą wymagań szczegółowych.

§ 11. 1. W przypadku gatunków o dwuletnim cyklu produkcji nasion, wytwarzanie materiału siewnego może być prowadzone metodą:

1) wysadkową albo

2) bezwysadkową

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, w pierwszym roku uprawy zbiera się wysadki, a w drugim roku uprawy z wysadzonych wysadków zbiera się nasiona.

3. Oceny polowej materiału siewnego roślin o dwuletnim cyklu produkcji nasion metodą wysadkową albo bezwysadkową dokonuje się w terminach określonych w wymaganiach szczegółowych stosownie do wniosku o dokonanie oceny polowej.

4. W przypadku obsiania plantacji materiałem hodowcy dla gatunków, o których mowa w ust. 1, nie dokonuje się oceny stanu plantacji w pierwszym roku uprawy. Ocenę polową rozpoczyna się od oceny cech zewnętrznych wysadków po przechowaniu a przed ich wysadzeniem w drugim roku uprawy.

§ 12. W przypadku oceny plantacji odmiany mieszańcowej, obsianej mieszaniną składników rodzicielskich, sprawdzenia tożsamości i czystości odmianowej dokonuje się na poletkach o powierzchni nie mniejszej niż 10 m², założonych w pobliżu ocenianej plantacji, obsianych poszczególnymi składnikami rodzicielskimi.

§ 13. 1. Podczas oceny polowej, w każdej ocenie stanu plantacji wykonuje się obserwacje dotyczące zgodności plantacji z wymaganiami szczegółowymi.

2. W przypadku oceny polowej materiału siewnego roślin o dwuletnim cyklu produkcji nasion metodą wysadkową dla poszczególnych gatunków w wymaganiach szczegółowych określony jest wymóg oceny plantacji, na której wytwarzane są wysadki lub oceny wysadków po przechowaniu a przed ich wysadzeniem na plantacji nasiennej.

3. Oceny, o których mowa w ust. 1 i 2 są to oceny stanu plantacji wchodzące w skład oceny polowej materiału siewnego.

4. Wszystkie obserwacje dotyczące zgodności ocenianej plantacji nasiennej z wymaganiami szczegółowymi oraz inne mogące mieć wpływ na wynik oceny polowej materiału siewnego dokonane przez kwalifikatora powinny być udokumentowane.
5. Udokumentowanie obserwacji dokonanych podczas wszystkich ocen stanu plantacji odbywa się poprzez sporządzenie raportu, który wpisuje się do arkusza oceny polowej.
6. Raport, o którym mowa w ust. 5, podpisuje urzędowy kwalifikator albo akredytowany kwalifikator, który dokonał oceny oraz wnioskodawca lub osoba przez niego upoważniona.
7. Na podstawie raportu z oceny polowej zawartego w arkuszu oceny polowej kwalifikator, który dokonał oceny wydaje świadectwo oceny polowej albo informację o dyskwalifikacji plantacji nasiennej

§ 14. Po dokonaniu oceny polowej lub oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka, odpowiednio świadectwo oceny polowej lub świadectwo oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka albo informację o dyskwalifikacji wydaje się w miejscu dokonania tej oceny.

§ 15. Szczegółowy opis metod oceny polowej plantacji nasiennej:

- 1) roślin rolniczych, z wyłączeniem plantacji ziemniaka – jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 2) ziemniaka – jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia;
- 3) roślin warzywnych – jest określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

§ 16. 1. Do oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka pobiera się próbę bulw z plantacji zakwalifikowanej po ocenie polowej, z których wycina się i wysadza oczka.

2. Oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka dokonuje się na roślinach uzyskanych z oczek, jeżeli uzyskano co najmniej 80 % roślin.

3. Jeżeli z oczek uzyskano mniej niż 80% roślin, w celu dokonania laboratoryjnej oceny zdrowotności sadzeniaków ziemniaka, pobiera się ponownie próbę bulw.

§ 17. 1. Ocena weryfikacyjna sadzeniaków ziemniaka obejmuje:

- 1) próbę oczkową, w której dokonuje się bonitacji roślin uzyskanych z oczek;
- 2) immunologiczny test ELISA (Enzyme Linked Immunosorbent Assay).

2. Test ELISA wykonuje się na liściach roślin otrzymanych i poddanych bonitacji w próbie oczkowej, o której mowa w ust. 1 pkt 1.

3. Dla plantacji nasiennych ziemniaka zakwalifikowanych po ocenie polowej w stopniu kwalifikowane klasy B (C/B) można:

- 1) odstąpić od wykonania testu ELISA, jeżeli w wyniku bonitacji roślin otrzymanych w próbie oczkowej stopień porażenia wirusami nie budził wątpliwości;
- 2) wykonać uproszczoną ocenę weryfikacyjną, jeżeli podjęto działania zapewniające utrzymanie wysokiego stanu zdrowotności plantacji, określone w wymaganiach szczegółowych.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, świadectwo oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka wydaje się na podstawie świadectwa oceny polowej.

§ 18. Badane bulwy ziemniaka uznaje się za sadzeniaki, jeżeli:

- 1) spełniają wymagania szczegółowe;
- 2) uzyskano ujemny wynik badania na obecność organizmów kwarantannowych;
- 3) spełniają wymagania specjalne określone w art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.⁵⁾).

§ 19. Szczegółowy opis metody oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka jest określony w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

§ 20. 1. Ocena cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka obejmuje:

- 1) ocenę ogólną, na którą składa się:
  - a) sprawdzenie dokumentacji dotyczącej ocenianej partii sadzeniaków ziemniaka,
  - b) sprawdzenie zgodności z wymaganiami szczegółowymi dotyczącymi opakowań i oznakowania partii,
  - c) ocena ogólnego stanu bulw sadzeniaków ziemniaka;
- 2) ocenę szczegółową, przeprowadzaną w sposób umożliwiający ilościowe określenie cech jakościowych, w szczególności:
  - a) zanieczyszczeń,
  - b) porażenia bulw przez choroby,
  - c) uszkodzeń mechanicznych,
  - d) wad fizjologicznych,
  - e) bulw nietypowych dla odmiany,
  - f) kalibrażu.

2. Ocenie cech zewnętrznych poddaje się bulwy ziemniaka posortowane według kalibrażu i podzielone na partie ilościowe, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi.

3. Kwalifikator może obniżyć stopień ocenianej partii sadzeniaków ziemniaka na wniosek właściciela partii.

4. Ocena cech zewnętrznych minibułw ziemniaka jest dokonywana w sposób określony w ust. 1 pkt 2 lit. b – e oraz obejmuje sprawdzenie dokumentacji dotyczącej ich pochodzenia.

§ 21. 1. Ocena cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka jest dokonywana raz w sezonie sprzedaży (jesień lub wiosna).

2. Partię sadzeniaków nie sprzedaną w okresie 2 miesięcy od dnia dokonania oceny cech zewnętrznych, poddaje się ponownie ocenie.

§ 22. W miejscu dokonywania oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka powinny znajdować się w szczególności wagi, kosze lub inne pojemniki, plandeki, termometry, stół sortowniczy oraz dokumentacja dotycząca ocenianej partii sadzeniaków.

§ 23. Kontroli jakości poddaje się nie mniej niż 10 % partii sadzeniaków ziemniaka znajdujących się w obrocie.

§ 24. 1. Ocena cech zewnętrznych wysadków roślin o dwuletnim cyklu rozmnażania stanowi jedną z ocen stanu plantacji i jest przeprowadzana w sposób umożliwiający ilościowe określenie występujących wad, w szczególności:

- 1) porażenia wysadków przez choroby typowe dla ocenianego gatunku;
- 2) uszkodzeń mechanicznych;
- 3) wad fizjologicznych;
- 4) wysadków nietypowych dla odmiany.

2. Ocenę cech zewnętrznych wysadków wykonuje się w terminie wiosennym, po przechowaniu wysadków, ale przed ich wysadzeniem.

3. Ocenie cech zewnętrznych poddaje się wysadki roślin rolniczych i warzywnych, pochodzące z plantacji, której stan został oceniony w pierwszym roku uprawy, z wyjątkiem plantacji założonej z materiału hodowcy.

§ 25. Szczegółowe wyniki oceny cech zewnętrznych:

1) sadzeniaków ziemniaka są wpisywane przez kwalifikatora do tabeli znajdującej się na odwrocie świadectwa lub informacji.

2) wysadków są wpisywane przez kwalifikatora do arkusza oceny polowej.

§ 26. Szczegółowy opis metody oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka oraz wysadków roślin dwuletnich jest określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia.

§ 27. 1. Ocena polowa materiału szkółkarskiego obejmuje jedną lub kilka ocen stanu plantacji, w zależności od wymagań szczegółowych.

2. Poszczególne oceny stanu plantacji są dokonywane w terminach określonych w wymaganiach szczegółowych.

3. Podczas oceny polowej materiału szkółkarskiego sprawdzeniu podlegają w szczególności:

- 1) dołączona do wniosku dokumentacja;
- 2) zgodność informacji deklarowanych we wniosku z przedłożonymi dokumentami i stanem faktycznym plantacji;
- 3) izolacja przestrzenna;
- 4) oznaczenie materiału szkółkarskiego;
- 5) przedplon;
- 6) wyrównanie roślin;
- 7) czystość gatunkowa i odmianowa;
- 8) wiek roślin;
- 9) pochodzenie ocenianych roślin;
- 10) zdrowotność, jakość i ilość roślin.

4. Do obliczania ilości materiału szkółkarskiego można stosować pomocniczo:

- 1) średnią obsadę na 1 m² powierzchni lub 1 mb długości rzędów;
- 2) średnią wydajność z jednej rośliny;
- 3) szacunkowy plon owoców z drzew nasiennych.

§ 28. 1. Podczas oceny polowej elitarnego materiału szkółkarskiego oraz kwalifikowanego materiału szkółkarskiego w sadach, w których są pozyskiwane nasiona lub zrazy, przeprowadza się szczegółową ocenę wszystkich roślin.

2. Podczas oceny polowej kwalifikowanego materiału szkółkarskiego innego niż wymieniony w ust. 1, dokonuje się ogólnego sprawdzenia wszystkich roślin oraz przeprowadza ocenę szczegółową na jednostce kwalifikacyjnej, którą stanowią kolejne

rośliny w jednym lub kilku rzędach albo 10% roślin każdej partii materiału szkółkarskiego zgłoszonej do oceny.

3. W przypadku braku wyrównania materiału szkółkarskiego w ocenianej partii można wyznaczyć kolejne jednostki kwalifikacyjne.
4. Kwalifikator może zdegradować ocenianą plantację lub jej część, lub partię materiału szkółkarskiego do niższego stopnia, z uwagi na jej stan.

§ 29. 1. Ocenę laboratoryjną drzew w sadach do pozyskiwania nasion wykonuje się stosując test ELISA.

2. Test wykonuje się na obecność wirusa karłowatości śliwy (Prune dwarf virus, PDV) i wirusa nekrotycznej plamistości pierścieniowej wiśni (Prunus necrotic ringspot virus, PNRSV).
3. Reprezentatywne próby pobiera się do testu późną zimą lub wczesną wiosną, nie później jednak niż przed kwitnieniem, z każdego drzewa nasiennego cztery pędy, każdy pęd z innej strony drzewa
4. Test wykonuje się na liściach i kwiatach lub pąkach uzyskanych z pędów przetrzymywanych przez okres od 2 do 3 tygodni w wodzie o temperaturze 18–25°C.
5. Pierwszy test wykonuje się na 3-letnich drzewach, pobierając próby zbiorcze z czterech kolejnych drzew nasiennych. Kolejne testy wykonuje się co 4 lub 6 lat w zależności od izolacji przestrzennej określonej w wymaganiach szczegółowych, pobierając próby zbiorcze z dwóch kolejnych drzew nasiennych.
6. Jeżeli w próbie zbiorczej zostaną stwierdzone wirusy, o których mowa w ust. 2, to test wykonuje się, dla tej próby zbiorczej, dla każdego drzewa oddzielnie.

§ 30. 1. Oceny tożsamości odmianowej materiału szkółkarskiego dokonuje się prowadząc obserwacje cech danej odmiany.

2. Obserwowane cechy odmiany porównuje się z opisem odmiany dokonany przez jednostkę zajmującą się rejestracją lub z wzorcem tej odmiany.
3. Ocenę tożsamości odmianowej dla jednej odmiany przeprowadza się co najmniej na:
  - 1) czterech drzewkach;
  - 2) sześciu krzewach;
  - 3) dwunastu roślinach truskawek.
4. Ocenę tożsamości odmianowej materiału szkółkarskiego kończy się po pierwszym roku owocowania, w którym można dokonać porównania określonego w ust. 2.

§ 31. 1. Pobierania prób materiału siewnego dokonuje się zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA).

2. Do pobierania prób do oceny laboratoryjnej materiału siewnego odmianowych mieszanek nasiennych oraz mieszańców złożonych rzepaku stosuje się metodykę ISTA, jeżeli poszczególne składniki tego materiału siewnego zostały oznaczone w sposób umożliwiający ich rozdzielenie i ocenę każdego składnika (barwienie). Jeżeli nie ma możliwości rozdzielenia poszczególnych składników materiału siewnego nie przeprowadza się oceny laboratoryjnej.

§ 32. 1. Pobieranie prób materiału siewnego może być wykonywane w sposób automatyczny za pomocą urządzenia do automatycznego pobierania prób, zwanego dalej „automatycznym próbobierzem”.

2. Próby materiału siewnego do oceny laboratoryjnej, z partii przechowywanych w silosach, pobiera się wyłącznie za pomocą automatycznego próbobierza.

§ 33. 1. Próby bulw ziemniaka do oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka pobiera się z plantacji nasiennej przed ich wykopaniem, w czasie kopania albo z kopców lub przechowalni.

2. Próby z kopców i przechowalni pobiera się tylko wówczas, gdy nie jest możliwe pobranie próby z plantacji w szczególności, jeżeli:

- 1) próba pobrana z plantacji uległa zniszczeniu lub z wysadzonych oczek uzyskano mniej niż 80% roślin;
- 2) zostały zakwestionowane wyniki oceny weryfikacyjnej, a pobranie próby do oceny powtórnej nie było możliwe przed wykopaniem ziemniaków.

§ 34. 1. Próby do oceny weryfikacyjnej pobiera się w terminach przewidzianych dla grup wczesności poszczególnych odmian, po uzgodnieniu z zainteresowanymi podmiotami.

2. Próby bulw ziemniaka do oceny weryfikacyjnej pobiera się z plantacji o całkowicie zaschniętych częściach zielonych roślin.

3. Próby bulw ziemniaka pobiera się w okresie nie wcześniej niż po 7 dniach oraz nie później niż po 20 dniach po wykonanym zabiegu defoliacji.

4. Jeżeli części zielone roślin nie są całkowicie zaschnięte lub zniszczone, prób do oceny weryfikacyjnej nie pobiera się.

§ 35. 1. Próby bulw ziemniaka do oceny weryfikacyjnej pobiera się do dostarczonych przez wnioskodawcę czystych i o odpowiedniej wytrzymałości opakowań.

2. Odpowiednio oznakowane próby bulw ziemniaka dostarcza się, wraz z protokołem pobrania próby, do laboratorium oceny ziemniaka, w terminie 3 dni od dnia zakończenia próbobrania.

§ 36. 1. Opis metod pobierania prób do oceny laboratoryjnej materiału siewnego mieszanek nasiennych innych niż określone w § 31 ust. 2, prób do oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka jest określony w załączniku nr 8 do rozporządzenia.

2. Szczegółowe wymagania, zapewniające pobranie reprezentatywnej próby nasion do oceny laboratoryjnej za pomocą urządzenia do automatycznego pobierania prób jest określony w załączniku nr 9 do rozporządzenia.

§ 37. Tracą moc rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

- 1) z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie metod dokonywania oceny polowej, laboratoryjnej sadzeniaków ziemniaka, cech zewnętrznych materiału siewnego oraz metod oceny polowej, laboratoryjnej i tożsamości odmianowej materiału szkółkarskiego (Dz. U. Nr 103, poz. 1093);
- 2) dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie terminów, po upływie których materiał siewny podlega okresowej ocenie laboratoryjnej (Dz.U. z 2007 r. Nr 6, poz. 43)
- 3) z dnia 25 września 2007 r. w sprawie wzoru protokołu pobrania prób materiału siewnego (Dz.U. Nr 192, poz. 1390);

§ 38. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 131, poz. 915 oraz z 2007 r. Nr 38, poz. 244).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia:

1) dyrektywy Rady 66/401/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.07.1966, str. 2298, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 55, z późn. zm.);

2) dyrektywy Rady 66/402/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin zbożowych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.07.1966, str. 2309, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 66, z późn. zm.);

3) dyrektywy Rady 2002/54/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym buraka (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, str. 12, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 292, z późn. zm.);

4) dyrektywy Rady 2002/55/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, str. 33, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 313, z późn. zm.);

5) dyrektywy Rady 2002/56/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu sadzoniakami ziemniaków (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, str. 60, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 340, z późn. zm.);

6) dyrektywy Rady 2002/57/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin oleistych i włóknistych (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, str. 74, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 354, z późn. zm.);

7) dyrektywy Rady 68/193/EWG z dnia 9 kwietnia 1968 r. zmieniona dyrektywą 2002/11/WE w sprawie wprowadzenia do obrotu materiału do wegetatywnego rozmnażania winorośli (Dz. Urz. WE L 93 z 17.04.1968, str. 15, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 123, z późn. zm.);

8) dyrektywy Rady 98/56/WE z dnia 20 lipca 1998 r. 2002 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin ozdobnych (Dz. Urz. WE L 226 z 13.08.1998, str. 16, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 363, z późn. zm.);

9) dyrektywy Rady 92/33/EWG z dnia 28 kwietnia 1992 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym i nasadzeniowym warzyw, innym niż nasiona (Dz. Urz. WE L 157 z 10.06.1992, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 275, z późn. zm.);

10) dyrektywy Rady 92/34/EWG z dnia 28 kwietnia 1992 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin owocowych oraz roślinami owocowymi przeznaczonymi do produkcji owoców (Dz. Urz. WE L 157 z 10.06.1992, str. 10, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 284, z późn. zm.).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r., Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 175, poz. 1462 oraz z 2006 r. Nr 92, poz. 639 i Nr 126, poz. 877.

⁴⁾ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 lutego 2007 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału siewnego (Dz.U. Nr 29, poz. 189)

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 175, poz. 1462 oraz z 2006 r. Nr 92, poz. 639 i Nr 126, poz. 877.

**Protokół pobrania prób materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych,
 z wyłączeniem ziemniaka**

	 <p>PROTOKÓŁ nr .....</p> <p>pobrania prób materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych do:</p>
oceny laboratoryjnej ¹⁾	oceny tożsamości odmianowej ¹⁾
gatunek ²⁾	
odmiana ²⁾	
stopień kwalifikacji ²⁾	nr partii ²⁾
nr partii materiału siewnego użytego do obsiewu plantacji	
masa partii ²⁾	liczba opakowań ²⁾
próbę pobrano w magazynie z opakowań	
próbę pobrano za pomocą próbobierza automatycznego	
	TAK ¹⁾ NIE ¹⁾
świadectwo oceny polowej nr	z dnia
ocena pierwotna świadectwo nr	z dnia
materiał siewny niezaprawiony/zaprawiony zaprawą ¹⁾	
próbę pobrano w celu	
Właściciel partii:	
<small>imię i nazwisko albo nazwa</small>	
<small>miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</small>	
NIP	
pobrano	prób średnich w tym duplikatów prób
uwagi próbobiercy	
Próby pobrano zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA)	
<small>imię i nazwisko próbobiercy oraz jego numer</small>	
<small>pieczęć i podpis właściciela partii</small>	<small>pieczęć i podpis próbobiercy</small>
<small>miejsce i data pobrania prób</small>	Otrzymują: oryginał - odbiorca próby kopia - właściciel partii kopia - WIORiN właściwy dla miejsca pobrania próby
¹⁾ niepotrzebne skreślić ²⁾ jeżeli protokół dotyczy więcej niż jednej próby pobieranej do oceny okresowej, gatunek, odmianę, stopień kwalifikacji, nr partii, masę partii, liczbę opakowań, ustala się na podstawie załącznika do protokołu pobrania prób	

Wzór protokołu pobierania prób materiału siewnego ziemniaka albo materiału szkółkarskiego

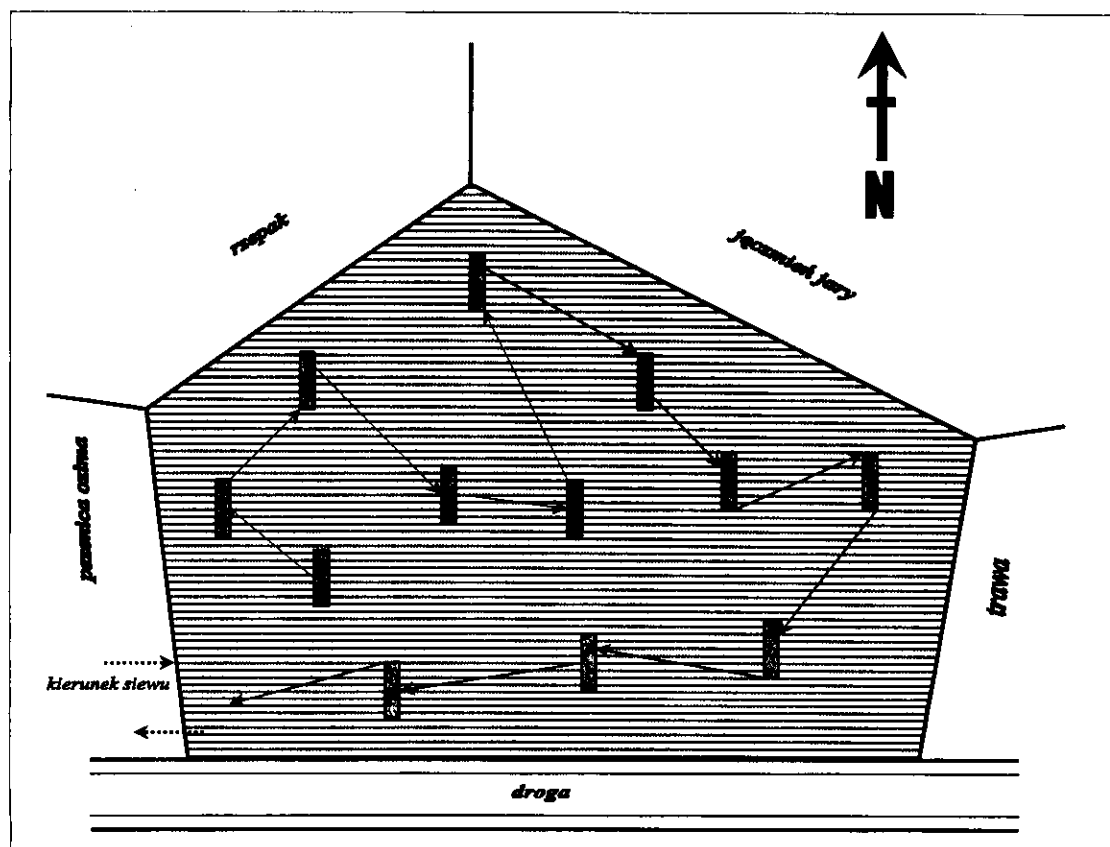
	 PIORIN	Rodzaj materiału siewnego: bulwy ziemniaka/materiał szkółkarski ¹⁾
		Ocena według wymagań:
PROTOKÓŁ nr _____ pobrania prób bulw ziemniaka/materiału szkółkarskiego²⁾ do:		
<input style="width: 100%;" type="text"/>		
gatunek	<input style="width: 100%;" type="text"/>	
odmiana	<input style="width: 100%;" type="text"/>	
stopień kwalifikacji	<input style="width: 100px;" type="text"/>	nr próby/status ¹⁾ <input style="width: 100px;" type="text"/>
nr partii materiału siewnego użytego do sadzenia/pochodzenie ¹⁾	<input style="width: 100%;" type="text"/>	
wielkość partii/plantacji ¹⁾	<input style="width: 100%;" type="text"/>	
próbę pobrano z ³⁾	<input style="width: 150px;" type="text"/>	nr <input style="width: 50px;" type="text"/>
świadcstwo oceny polowej nr	<input style="width: 100px;" type="text"/>	z dnia <input style="width: 100px;" type="text"/>
Wnioskodawca/dostawca¹⁾: <input style="width: 100%;" type="text"/>		
<small>imię i nazwisko albo nazwa</small>		
<small>miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</small>		
NIP <input style="width: 100px;" type="text"/>		
Producent: <input style="width: 100%;" type="text"/>		
<small>imię i nazwisko albo nazwa</small>		
<small>miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</small>		
NIP <input style="width: 100px;" type="text"/>		
wielkość próby średniej	<input style="width: 100px;" type="text"/>	liczba prób częściowych <input style="width: 100px;" type="text"/>
uwagi próbobiocy	<input style="width: 100%;" type="text"/>	
<small>Próby pobrano zgodnie z metodyką określoną w przepisach w sprawie metod pobierania prób materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego</small>		
<small>imię i nazwisko próbobiocy oraz jego numer</small>		
<small>pieczęć i podpis wnioskodawcy/dostawcy¹⁾</small>		<small>pieczęć i podpis próbobiocy</small>
<small>miejsce i data pobrania próby</small>		Otrzymują: oryginał - odbiorca próby kopia - właściciel partii kopia - WIORIN właściwy dla miejsca pobrania próby
¹⁾ niepotrzebne skreślić ²⁾ jeżeli protokół dotyczy więcej niż jednej próby materiału szkółkarskiego stosuje się załącznik do protokołu ³⁾ w przypadku próby bulw ziemniaka określić miejsce pobrania próby		

SZCZEGÓLOWY OPIS METODY OCENY POŁOWEJ PLANTACJI NASIENNEJ ROŚLIN ROLNICZYCH, Z WYŁĄCZENIEM PLANTACJI NASIENNYCH ZIEMNIAKA

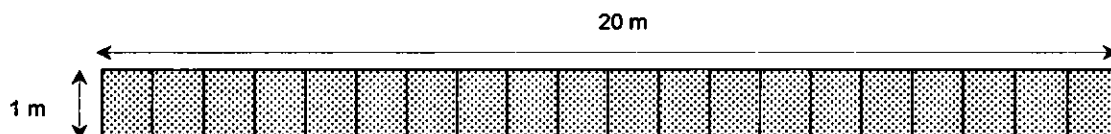
I. Część ogólna

1. Ocenie polowej podlegają wszystkie plantacje, na których jest wytwarzany materiał siewny kategorii:
  - 1) elitarny w stopniu:
    - a) przedbazowy (PB/III),
    - b) przedbazowy (PB/II),
    - c) bazowy (B);
  - 2) kwalifikowany w stopniu:
    - a) kwalifikowany I rozmnożenia (C/1),
    - b) kwalifikowany II rozmnożenia (C/2),
    - c) kwalifikowany III rozmnożenia (C/3).
2. Oceny polowej dokonuje się na jednostkach kwalifikacyjnych wyznaczonych w sposób reprezentujący całą plantację, według schematu:

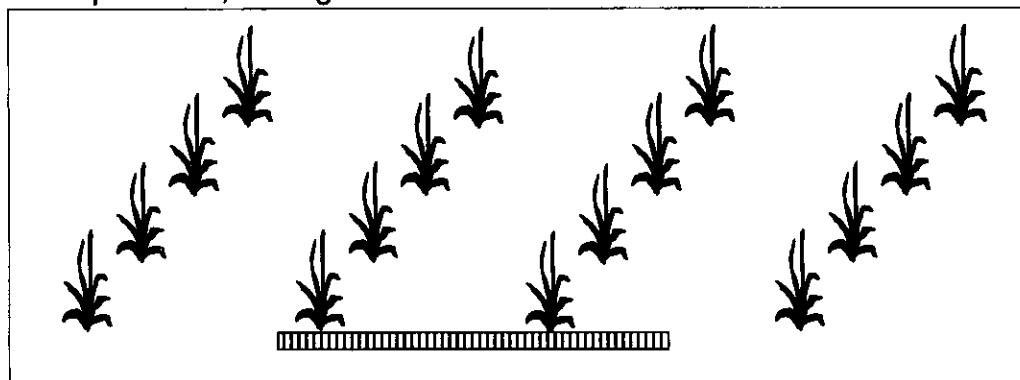

II. Część szczegółowa

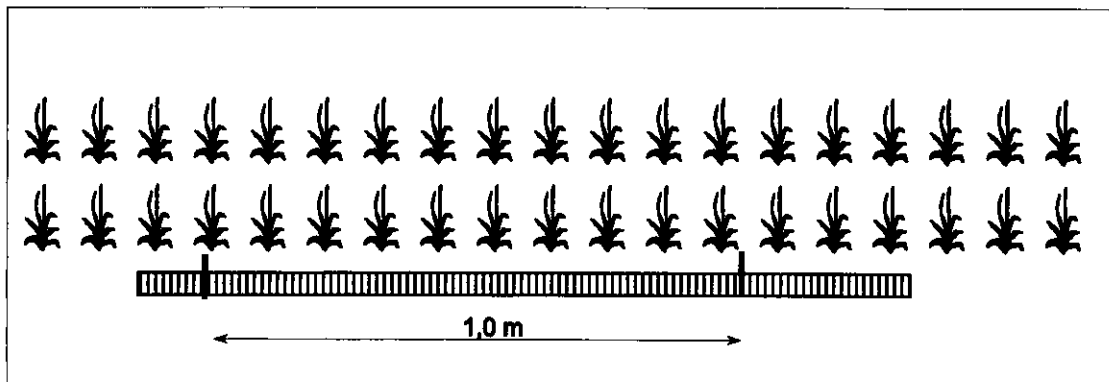
1. W zależności od charakterystyki biologicznej ocenianego gatunku oraz związanych z nią wymagań szczegółowych, oceny polowej plantacji nasiennych dokonuje się:
  - 1) według norm procentowych albo
  - 2) według norm powierzchni.
2. Ocena czystości odmianowej według norm procentowych polega na policzeniu roślin nietypowych dla odmiany na jednostkach kwalifikacyjnych i porównaniu ich liczby do populacji roślin na jednym hektarze.
3. Dla metody oceny według norm procentowych wyznacza się jednostki kwalifikacyjne o powierzchni 20 m^2 dla wszystkich stopni kwalifikacji, według schematu:

4. Liczbę jednostek kwalifikacyjnych wyznacza się, w zależności od wielkości plantacji, w następujący sposób:
  - 1) na plantacji o powierzchni do 10 ha wyznacza się zawsze 10 jednostek;
  - 2) na każde rozpoczęte 2 ha plantacji o powierzchni powyżej 10 ha wyznacza się jedną jednostkę;
  - 3) na jednej plantacji można dokonać oceny nie więcej niż na 20 jednostkach.
5. Jednorazowo można dokonać oceny plantacji o powierzchni nie większej niż 30 ha.
6. Plantacje o powierzchni większej niż 30 ha dzieli się na części, których liczba stanowi wielokrotność 30 ha.
7. W przypadku dużych plantacji dopuszcza się 10% tolerancję w odniesieniu do ocenianej powierzchni, z zachowaniem zasady pobierania jednej jednostki kwalifikacyjnej na każde rozpoczęte 2 ha.
8. Liczbę zaobserwowanych roślin nietypowych na wszystkich ocenionych jednostkach kwalifikacyjnych przelicza się na powierzchnię 200 m^2 i jest to średnia liczba roślin nietypowych z wszystkich ocenionych jednostek pomnożona przez 10.
9. Liczbę roślin nietypowych przeliczoną na powierzchnię 200 m^2 porównuje się do oszacowanej populacji roślin na 1 ha.
10. Populację roślin na powierzchni 1 ha szacuje się w następujący sposób:
  - 1) przed przystąpieniem do szczegółowej oceny, dokonuje się miarką pomiaru szerokości międzyrzędzi w centymetrach, z dala od uwroci i zasiewów, wykonując kilka pomiarów, według schematu:

- 2) na pierwszych dziesięciu jednostkach wykonuje się tzw. „próbę metryczną”, polegającą na policzeniu roślin na 1 m długości rzędu, według schematu:

- 3) z dziesięciu prób metrycznych wylicza się średnią.
11. Dla gatunków, dla których policzenie roślin jest trudne czy niemożliwe (głównie zboża), liczy się pędy płodne, czyli kłosa lub wiechy; wówczas rośliny nietypowe liczy się zawsze jako kłosa lub wiechy.
12. Liczbę roślin na 1 ha określa się według wzorów:
- 1) dla plantacji obsianych rzędowo:

$$P = \frac{1.000.000 \times M}{W}$$

gdzie:

- P** – oznacza obliczoną populację roślin lub kłosów (wiech) na 1ha,
- M** – oznacza średnią liczbę roślin na 1m długości rzędu,
- W** – oznacza szerokość między rzędami w centymetrach;

- 2) dla plantacji obsianych rzutowo:

$$P = 20.000 \times N$$

gdzie:

- P** – oznacza populację roślin lub kłosów (wiech) na 1ha,
- N** – oznacza średnią liczbę roślin na powierzchni 0,5 m²; wartość **N** uzyskuje się przez policzenie roślin lub kłosów (wiech) na powierzchni 0,5 m² w obrębie każdej jednostki kwalifikacyjnej, przyjmując do obliczeń średnią.

13. Liczbę zaobserwowanych roślin nietypowych dla odmiany i przeliczonych na powierzchnię 200 m² porównuje się do oszacowanej populacji według tabeli nr 1 i 2, stanowiących przykład tablicy liczb dyskwalifikujących dla sześciu wartości czystości odmianowej.

Tabela nr 1

Oszacowana populacja roślin lub kłosów (wiech) na 1 ha	Wymagana czystość odmianowa		
	99,9%	99,7%	99,5%
	liczby dyskwalifikujące dla powierzchni 200 m ²		
600 000	19	47	74
900 000	26	67	107
1 200 000	33	87	138
1 500 000	40	107	171
1 800 000	47	126	204
2 100 000	54	144	237
2 400 000	61	164	268
2 700 000	67	183	298
3 000 000	74	203	328
3 300 000	81	223	358
3 600 000	87	243	388
3 900 000	94	261	418

Tabela nr 2

Oszacowana populacja roślin lub kłosów (wiech) na 1 ha	Wymagana czystość odmianowa		
	99,0%	98,0%	97,0%
	liczby dyskwalifikujące dla powierzchni 200 m ²		
200 000	52	96	138
400 000	96	182	268
600 000	138	268	388
800 000	182	348	508

14. Liczby dyskwalifikujące są to liczby roślin nietypowych dla odmiany, przeliczone na 200 m², porównane z wymaganą czystością odmianową i oszacowaną populacją.

15. Plantacji nie uznaje się, jeżeli liczba roślin nietypowych zaobserwowanych na tej plantacji jest równa lub większa od odpowiedniej liczby dyskwalifikującej.

16. Przy metodzie oceny według norm powierzchni może wystąpić:

- 1) 20% ryzyka uznania pól, dla których rzeczywisty poziom roślin nietypowych dla odmiany wynosi 1,50 roślin nietypowych dla odmiany na jednostkę kwalifikacyjną;
- 2) 10% ryzyka dyskwalifikacji pól, na których stwierdzono 1,05 roślin nietypowych dla odmiany na jednostkę kwalifikacyjną.

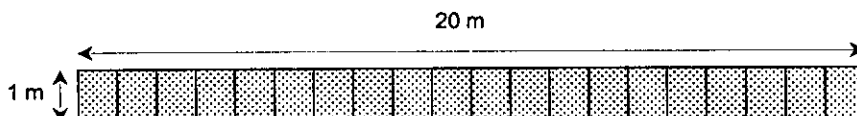

17. Metodą według norm powierzchni ocenia się w szczególności gatunki obcopolne, których czystość odmianowa w wymaganiach szczegółowych jest określona w sztukach na powierzchnię jednostki kwalifikacyjnej, w szczególności roślin motylkowatych, traw oraz żyta i obcopolnych odmian pszenżyta, a także gatunki, dla których oszacowanie populacji ze względu na ich specyfikę nie jest możliwe.
18. Ocena czystości odmianowej według norm powierzchni polega na sumowaniu liczby roślin nietypowych dla odmiany, zaobserwowanych na jednostkach kwalifikacyjnych i porównaniu z liczbami granicznymi opracowanymi statystycznie dla wymaganej czystości.
19. Dla metody oceny według norm powierzchni wyznacza się jednostki kwalifikacyjne o powierzchni zależnej od kategorii ocenianego materiału siewnego, a także od niektórych gatunków, według schematu:

1) jednostka kwalifikacyjna dla materiału siewnego kategorii elitarny

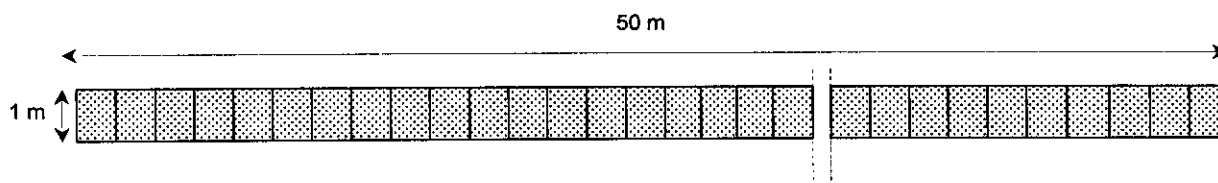
2) jednostka kwalifikacyjna dla materiału siewnego kategorii elitarny wiechliny łąkowej

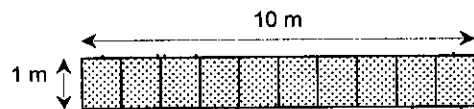
kierunek siewu

3) jednostka kwalifikacyjna dla materiału siewnego kategorii elitarny życi i festulolium

4) jednostka kwalifikacyjna dla materiału siewnego kategorii kwalifikowany

ona w dużej rozstawie rzędów (powyżej 30 cm), jednostka pojedynczego rzędu i przestrzeni międzyrzędowej z jednej strony (szerokość rzędu). Długość jednostki określa się, zgodnie z tabelą nr 3.

Tabela nr 3

Szerokość rzędu	Długość* rzędu dla uzyskania:	
	10m ²	30 m ²
35-40 cm	27 m	81 m
41-50 cm	23 m	69 m
51-60 cm	18 m	54 m
61-70 cm	16 m	48 m

*) określoną długość rzędu można podzielić na pół, idąc jednym rzędem i wracając sąsiednim

21. Sposobu wybierania jednostek kwalifikacyjnych dokonuje się zakładając, że rośliny nietypowe dla odmiany są losowo rozmieszczone na całej plantacji i mają rozkład Poissona.
22. W zależności od wielkości plantacji wyznacza się następującą minimalną liczbę jednostek zgodnie z tabelą nr 4.

Tabela nr 4

Powierzchnia plantacji (w ha)	Minimalna liczba jednostek kwalifikacyjnych
do 2	5
3	8
4	10
5	12
6	14
7	16
8	18
9 – 10	20

23. Jeżeli na plantacji występują pasy zanieczyszczeń, wyłącza się je z jednostek kwalifikacyjnych i ocenia oddzielnie.
24. Metoda oceny według norm powierzchni polega na pobieraniu kolejnych jednostek kwalifikacyjnych, przy czym ich liczba nie jest z góry ustalona i zależy od bieżących wyników oceny jednostek kwalifikacyjnych.
25. Szczegółowej oceny dokonuje się w następujący sposób:
- 1) jeżeli w wyniku oceny dokonanej na minimalnej, przewidzianej dla ocenianej powierzchni liczbie jednostek kwalifikacyjnych, suma stwierdzonych wad jest:
    - a) mniejsza lub równa dolnej liczbie granicznej wskazanej w tabeli nr 5, plantację uznaje się za zgodną z wymaganiami szczegółowymi,

- b) większa lub równa górnej liczbie granicznej wskazanej w tabeli nr 5, plantacji nie uznaje się za zgodną z wymaganiami szczegółowymi;
- 2) jeżeli suma stwierdzonych wad zawiera się w przedziale niepewności wskazanym w tabeli nr 5, pobiera się kolejne jednostki kwalifikacyjne, aż suma wad będzie niższa od dolnej albo wyższa od górnej liczby granicznej, przewidzianej dla liczby ocenionych jednostek kwalifikacyjnych;
- 3) jeżeli suma stwierdzonych wad jest wyższa lub równa liczbie 22, ocenianej plantacji nie uznaje się za zgodną z wymaganiami szczegółowymi, nawet w przypadku gdy nie została dokonana ocena minimalnej, przewidzianej dla ocenianej powierzchni liczby jednostek kwalifikacyjnych.

Tabela nr 5

Liczba ocenionych jednostek kwalifikacyjnych	Suma wad		
	UZNAJE SIĘ jeżeli ogólna liczba wad jest równa lub mniejsza	PRZEDZIAŁ NIEPEWNOŚCI	DYSKWALIFIKUJE SIĘ jeżeli ogólna liczba wad jest równa lub większa
		ocenia się dalsze jednostki, jeżeli ogólna liczba wad zawiera się pomiędzy	
1	2	3	4
5	2	3 – 12	13
6	3	4 – 13	14
7	5	6 – 14	15
8	6	7 – 16	17
9	7	8 – 17	18
10	8	9 – 18	19
11	10	11 – 20	21
12	11	12 – 21	22
13	12	13 – 21	22
14	14	15 – 21	22
15	15	16 – 21	22
16	16	17 – 21	22
17	18	19 – 21	22
18	19	19 – 21	22
19	-	-	22
20	21	-	22

26. Powierzchnia plantacji, którą można ocenić jednorazowo wynosi do 10 ha.
27. Jeżeli powierzchnia plantacji nasiennej jest większa niż 10 ha, dzieli się ją na części, których liczba stanowi wielokrotność 10 ha i każdą część ocenia się oddzielnie.
28. Jeżeli dla ocenianego gatunku wymagania szczegółowe określają dopuszczalną liczbę roślin owsa głuchego*, oceny występowania owsa głuchego dokonuje się na całej, ocenianej plantacji.

* za rośliny owsa głuchego uznaje się gatunki *Avena fatua* oraz *Avena sterilis*

29. Oceny występowania owsa głuchego dokonuje się w następujący sposób:

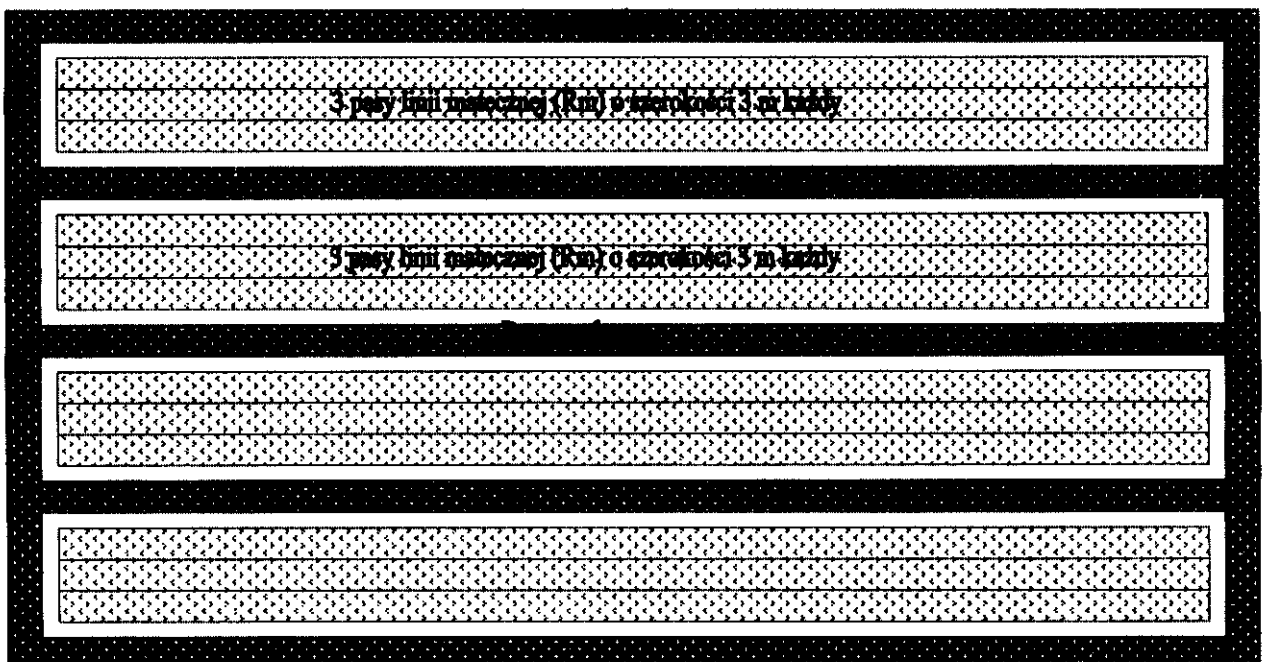
- 1) liczy się rośliny owsa głuchego, które znajdują się w zasięgu wzroku, podczas:
  - a) obchodzenia plantacji w celu sprawdzenia wymaganej izolacji przestrzennej,
  - b) każdego, koniecznego przejścia przez ocenianą plantację,
  - c) szczegółowej oceny dokonywanej na jednostkach kwalifikacyjnych;
- 2) policzone w sposób określony w pkt 1 rośliny owsa głuchego sumuje się i dzieli przez liczbę hektarów ocenianej plantacji.

30. Podczas liczenia nie bierze się pod uwagę, że część roślin owsa głuchego może być policzona kilkakrotnie.

III. Odmiany mieszańcowe rzepaku

1. Ocena polowa plantacji nasiennych odmian mieszańcowych rzepaku:

- 1) w celu zapewnienia czystości składników, wysiew nasion jest dokonywany oddzielnie dla każdego składnika;
- 2) plantację, na której produkuje się materiał siewny odmiany mieszańcowej, obsiewa się składnikami rodzicielskimi pasowo – przemiennie, w układzie przedstawionym na schemacie:

- a) 3 lub 2 pasy składnika męskiego – linia CMS (cytoplazmatyczna męska sterylność) nieprodukująca pyłku,
  - b) 1 pas składnika ojcowskiego – linii męskopłodnej produkującej pyłek,
  - c) pas oddzielający o szerokości 1 m;
- 3) podczas ostatniej oceny stanu plantacji sprawdza się usunięcie pasów zapylacza;
- 4) w przypadku rzepaku jarego, jeżeli pas oddzielający jest zwiększony do szerokości 3 m, nie jest wymagane usunięcie roślin składnika ojcowskiego.
2. Podczas dokonywania oceny polowej odmian mieszańcowych rzepaku dodatkowo sprawdza się:
- 1) czy na pasie składnika męskiego:
    - a) rośliny linii CMS nie wytwarzają pyłku,
    - b) nie występują inne rośliny wytwarzające pyłek;

- 2) męską sterylność linii matecznej, która nie może być mniejsza niż 98,0%, licząc występowanie kwiatów z żywymi pylnikami, które charakteryzują się kwiatami o mniejszych płatkach i silnie zredukowanych pręcikach w stosunku do kwiatów roślin męskopłodnych.
3. Wielkość zbioru szacuje się na pasach obsianych linią mateczną CMS, którym jest materiał siewny odmiany mieszańcowej.

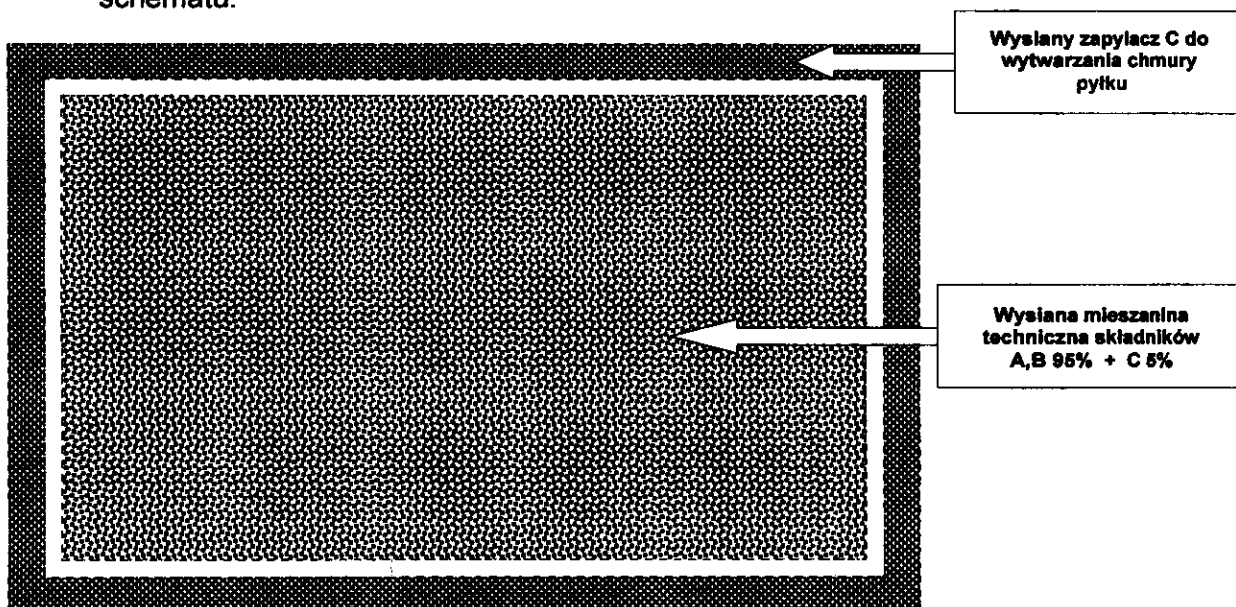
IV. Mieszańce złożone rzepaku,

1. Materiał siewny mieszańca złożonego stanowi mieszaninę składników, w której:
  - 1) 70% stanowi mieszaniec męskosterylny oraz
  - 2) 30% stanowi zapylacz, którym może być linia albo odmiana, będący źródłem pyłku dla składnika, o którym mowa w pkt 1; w większości przypadków stosuje się dwa zapylacze o udziale po 15%.
2. Ocenie podlega wytwarzanie materiału siewnego poszczególnych składników mieszańca złożonego, którymi mogą być:
  - 1) mieszaniec męskosterylny – składnik mateczny mieszańca złożonego;
  - 2) zapylacz dla mieszańca określonego w pkt 1, którym może być wpisany do krajowego rejestru lub do wspólnotowego katalogu jako:
    - a) odmiana ustalona,
    - b) odmiana mieszańcowa,
    - c) odmiana ustalona wyłącznie jako składnik mieszańca złożonego,
    - d) odmiana mieszańcowa wyłącznie jako składnik mieszańca złożonego (mieszaniec zrestorowany).
3. Ocenę polową plantacji, na której jest wytwarzany materiał siewny mieszańca męskosterylnego lub zapylacza, którym jest odmiana mieszańcowa, przeprowadza się zgodnie z metodyką określoną dla oceny odmiany mieszańcowej.
4. Podczas ostatniej oceny plantacji, na której jest wytwarzany mieszaniec zrestorowany lub mieszaniec męskosterylny, sprawdza się usunięcie roślin zapylacza. Nieusunięcie zapylaczy jest podstawą do dyskwalifikacji plantacji.

V. Odmiany mieszańcowe żyta i innych gatunków roślin rolniczych

1. Ocena polowa plantacji nasiennych odmian mieszańcowych żyta:
  - 1) każde rozmnożenie składników rodzicielskich podlega ocenie stanu plantacji, w czasie której są oceniane wymagania dotyczące ich uprawy:
    - a) składnik A – podczas wytwarzania materiału siewnego męskosterylnego składnika matecznego kategorii elitarny przeprowadza się trzy oceny stanu plantacji:
      - pierwszą – po wykłoszeniu ale przed kwitnieniem sprawdzając izolację przestrzenną i wyrównanie roślin,
      - drugą – w okresie kwitnienia, w celu określenia poziomu sterylności, który nie może być niższy niż 98%,
      - trzecią – w okresie wczesnej dojrzałości woskowej nasion, sprawdzając czystość odmianową i występowanie owsa głuchego,
    - b) składnik B – podczas wytwarzania materiału siewnego płodnego składnika matecznego kategorii elitarny oraz kategorii kwalifikowany przeprowadza się dwie oceny stanu plantacji:
      - pierwszą – w okresie po wykłoszeniu ale przed kwitnieniem, sprawdzając izolację przestrzenną i wyrównanie roślin,

- drugą – w okresie pełnej dojrzałości woskowej nasion, sprawdzając czystość odmianową i występowanie owsa głuchego,
  - c) składnik C – podczas wytwarzania materiału siewnego składnika ojcowskiego przeprowadza się jedną ocenę, w okresie wczesnej dojrzałości woskowej;
- 2) plantację, na której jest wytwarzany materiał siewny odmiany mieszańcowej żyta stanowi mieszanina składników A, B, C obsiana pasem składnika C, według schematu:

- 3) podczas oceny plantacji, o której mowa w pkt 2, jako roślin nietypowych dla odmiany nie traktuje się roślin zapylacza, jeżeli liczba tych roślin nie przekracza proporcji określonych przez hodowcę odmiany.
2. Usunięcie lub zniszczenie roślin na pasie ochronnym wokół plantacji sprawdza się po kwitnieniu, podczas drugiej oceny stanu plantacji.
3. Ocena polowa odmian mieszańcowych innych gatunków roślin rolniczych obejmuje ocenę plantacji, na których wytwarza się:
- 1) materiał siewny poszczególnych składników rodzicielskich odmiany mieszańcowej:
    - a) linie wsobne,
    - b) odmiany,
    - c) odmiany mieszańcowe;
  - 2) materiał siewny odmiany mieszańcowej wytwarzany z określonego przez hodowcę, zestawu składników rodzicielskich (formuła mieszańca), który może stanowić:
    - a) dwie linie,
    - b) trzy linie,
    - c) cztery linie,
    - d) odmiana i linia wsobna,
    - e) odmiana i pojedynczy mieszaniec liniowy,
    - f) odmiana i odmiana mieszańcowa,
    - g) odmiana mieszańcowa i linia wsobna,
    - h) odmiana mieszańcowa i pojedynczy mieszaniec liniowy,
    - i) dwie odmiany mieszańcowe.

4. Przy wytwarzaniu materiału siewnego odmian mieszańcowych przedmiotem oceny polowej są:
  - 1) plantacje obsiane składnikami Ro i Rm, na których są produkowane nasiona odmiany mieszańcowej;
  - 2) plantacje, na których są wytwarzane składniki rodzicielskie odmiany mieszańcowej.
5. Dla odmian mieszańcowych gatunków o dwuletnim cyklu rozmnażania, ocenę polową przeprowadza się w taki sam sposób, jak w przypadku odmian innych niż mieszańcowe, z uwzględnieniem formuły mieszańca.

VI. Burak cukrowy i pastewny

A. Wytwarzanie materiału siewnego metodą wysadkową.

1. Wytwarzanie materiału siewnego metodą wysadkową polega na tym, że w pierwszym roku uprawy wytwarza się wysadki, które po przechowaniu wysadza się wiosną na plantację nasienną prowadzoną na innym polu.
2. Plantacja nasienna w drugim roku uprawy, z uwagi na fakt, że wysadki wysadza się w większej rozstawie rzędów niż w pierwszym roku uprawy, może zajmować powierzchnię 3 – 5 krotnie większą.
3. W pierwszym roku uprawy (produkcja wysadków) ocenę stanu plantacji przeprowadza się w pierwszej połowie września na jednostkach kwalifikacyjnych.
4. Jednostką kwalifikacyjną jest 100 kolejnych roślin w rzędzie lub po 50 roślin w dwóch sąsiednich rzędach. Liczbę jednostek wyznacza się w zależności od wielkości plantacji, zgodnie z tabelą nr 4.
5. Podczas oceny stanu plantacji, na której wytwarza się wysadki sprawdza się w szczególności:
  - 1) wyrównanie i stan ogólny roślin;
  - 2) występowanie chwastów, roślin nietypowych oraz innych gatunków roślin uprawnych;
  - 3) tożsamość i czystość odmianową, którą ocenia się przez obserwację całej plantacji; na każdej jednostce wrywa się jedną roślinę, która wyróżnia się spośród innych i porównuje z urzędowym opisem, a jeżeli stwierdzi się niezgodność wrywa się inne, wyróżniające się rośliny w celu stwierdzenia tożsamości odmianowej plantacji;
  - 4) stan wegetacji roślin, biorąc pod uwagę konieczność przechowania korzeni;
  - 5) występowanie organizmów szkodliwych, w szczególności żółtaczkę wirusową (nie więcej niż 5%) oraz mączniaka rzekomego (nie więcej niż 1%);
  - 6) prowadzenie selekcji na plantacji, polegającej na usuwaniu roślin porażonych organizmami, o których mowa w pkt 5, oraz roślin nietypowych dla odmiany.
6. Wszelkie nieprawidłowości zaobserwowane podczas oceny stanu plantacji wysadków, mogące mieć wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego w drugim roku uprawy wpisuje się do arkusza oceny polowej, w celu sprawdzenia skutków ich występowania w drugim roku uprawy.
7. W drugim roku uprawy ocenę stanu plantacji przeprowadza się w okresie od pełni kwitnienia do początku dojrzewania nasion.
8. Ocenę stanu plantacji, o której mowa w ust. 7, przeprowadza się dokonując sprawdzenia:
  - 1) zachowania wymaganej izolacji przestrzennej;

- 2) wyrównania i ogólnego stanu roślin przez obserwację wszystkich zagonów na ocenianej plantacji nasiennej;
  - 3) występowania chwastów, roślin nietypowych oraz innych gatunków roślin uprawnych;
  - 4) tożsamości i czystości odmianowej;
  - 5) występowania organizmów szkodliwych, w szczególności żółtaczki wirusowej (nie więcej niż 5%) oraz mączniaka rzekomego (nie więcej niż 1%);
9. Ocenę w zakresie, o którym mowa w ust. 8 pkt 3 i 4, przeprowadza się na jednostkach kwalifikacyjnych, którymi jest 100 kolejnych roślin brzeżnych, na wybranych losowo w sposób określony w części ogólnej zagonach.
10. Liczbę jednostek kwalifikacyjnych wyznacza się w zależności od wielkości plantacji zgodnie z tabelą nr 4.
11. W przypadku wytwarzania materiału siewnego odmian mieszańcowych metodą wysadkową, w drugim roku uprawy przeprowadza się dwie oceny stanu plantacji:
- 1) pierwszą w okresie pełni kwitnienia roślin, sprawdzając męską sterylność linii męskiej (Rm);
  - 2) drugą w okresie dojrzewania nasion, sprawdzając skuteczność zapylenia oraz usunięcie roślin zapylacza.

B. Wytwarzanie materiału siewnego metodą bezwysadkową.

1. Wytwarzanie materiału siewnego metodą bezwysadkową polega na tym, że nasiona wysiewa się w drugiej połowie sierpnia lub na początku września na miejsce stałe; uzyskane z tych nasion rośliny zimuja na polu i po jarowizacji pod wpływem niskich temperatur na wiosnę wydają pędy nasienne i nasiona.
2. Pierwszą ocenę stanu plantacji w metodzie bezwysadkowej dokonuje się na przełomie września i października; w przypadku pojawienia się wcześniejszych mrozów lub opadów śniegu uniemożliwiających przeprowadzenie oceny, może być ona przeprowadzona wczesną wiosną po rozpoczęciu wegetacji.
3. Drugą ocenę stanu plantacji przeprowadza się jak w uprawie metodą wysadkową, w okresie od pełni kwitnienia do początku dojrzewania nasion.
4. Obydwu ocen stanu plantacji dokonuje się na jednostkach kwalifikacyjnych, w sposób określony dla uprawy metodą wysadkową, w pierwszym roku uprawy.
5. Jeżeli materiał siewny odmian mieszańcowych wytwarza się metodą bezwysadkową, przeprowadza się tylko dwie oceny stanu plantacji:
  - 1) pierwszą w okresie pełni kwitnienia roślin, sprawdzając męską sterylność linii męskiej (Rm);
  - 2) drugą w okresie dojrzewania nasion, sprawdzając skuteczność zapylenia.

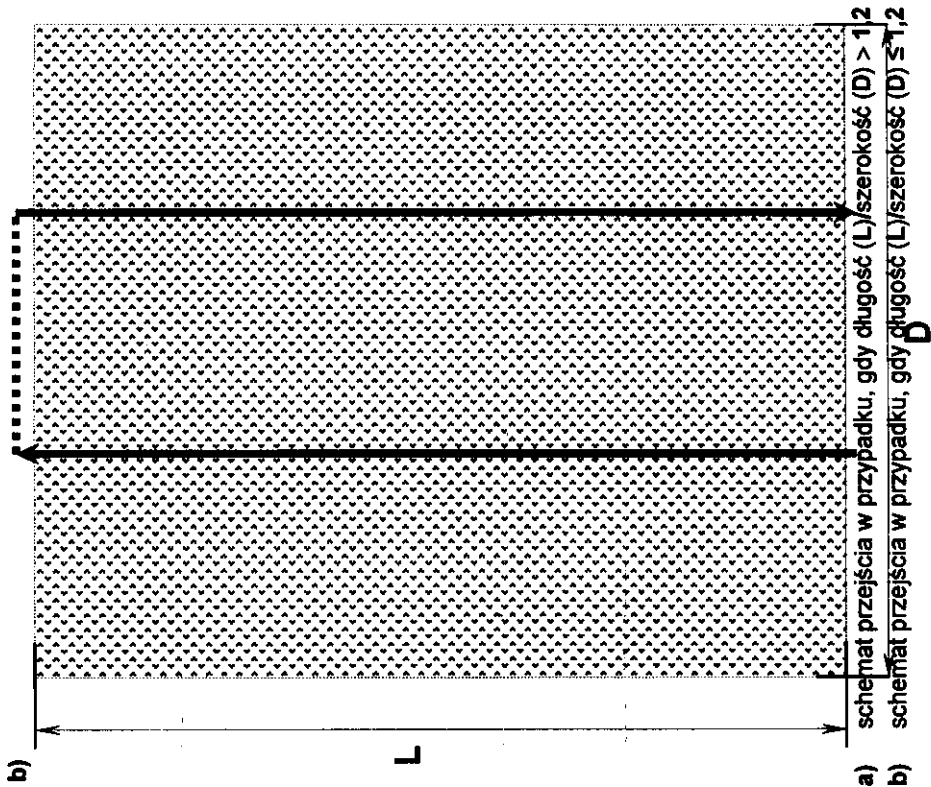
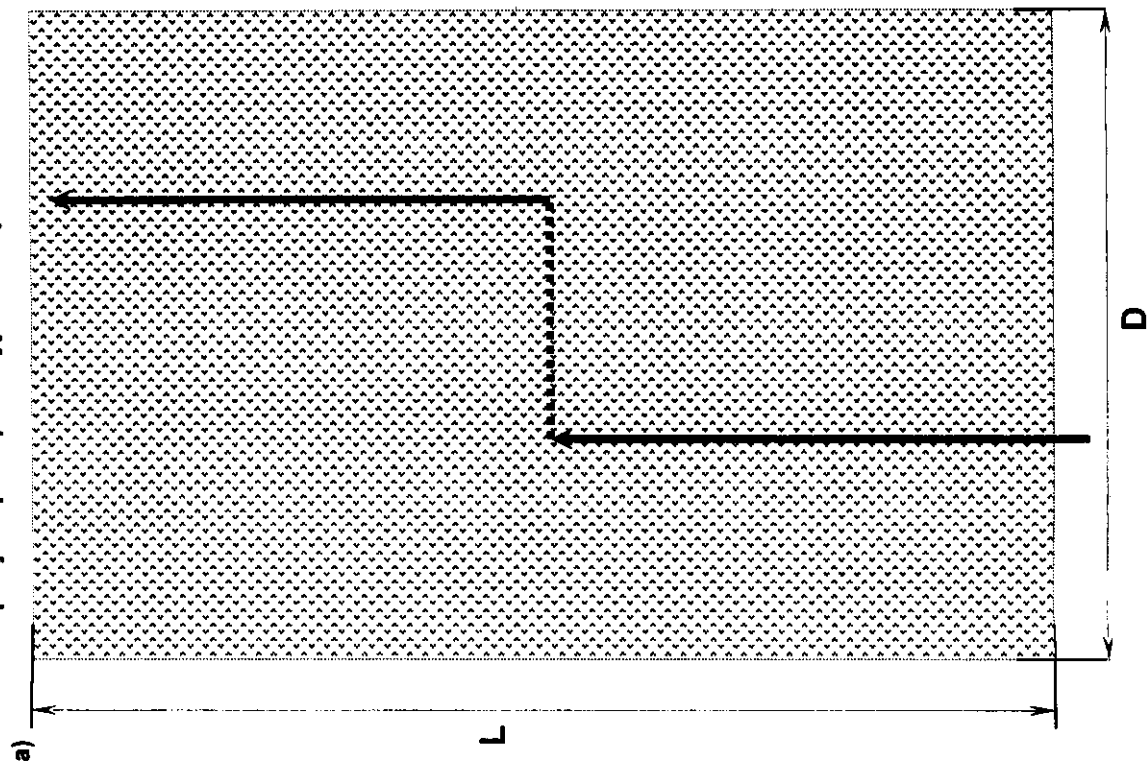
SZCZEGÓŁOWY OPIS METODY OCENY POŁOWEJ PLANTACJI NASIENNEJ ZIEMNIAKA

1. Ocenie polowej podlegają wszystkie plantacje, na których są wytwarzane:
  - 1) sadzeniaki kategorii elitarne w stopniu:
    - a) przedbazowy (PB/M),
    - b) przedbazowy (PB/III),
    - c) przedbazowy (PB/II),
    - d) bazowy klasy I (B/I),
    - e) bazowy klasy II (B/II);
  - 2) sadzeniaki kategorii kwalifikowane w stopniu:
    - a) kwalifikowane klasy A (C/A),
    - b) kwalifikowane klasy B (C/B).
2. Ocenę polowej dokonuje się na jednostkach kwalifikacyjnych, których minimalną liczbę określa tabela:

powierzchnia plantacji (w ha)	minimalna liczba jednostek kwalifikacyjnych
do 2	5
3	8
4	10
5	12
6	14
7	16
8	18
9 – 10	20

3. Podczas jednego przejścia przez plantację dokonuje się obserwacji roślin w dwóch rzędach (redlinach), według schematu określonego na rysunkach 1 i 2.

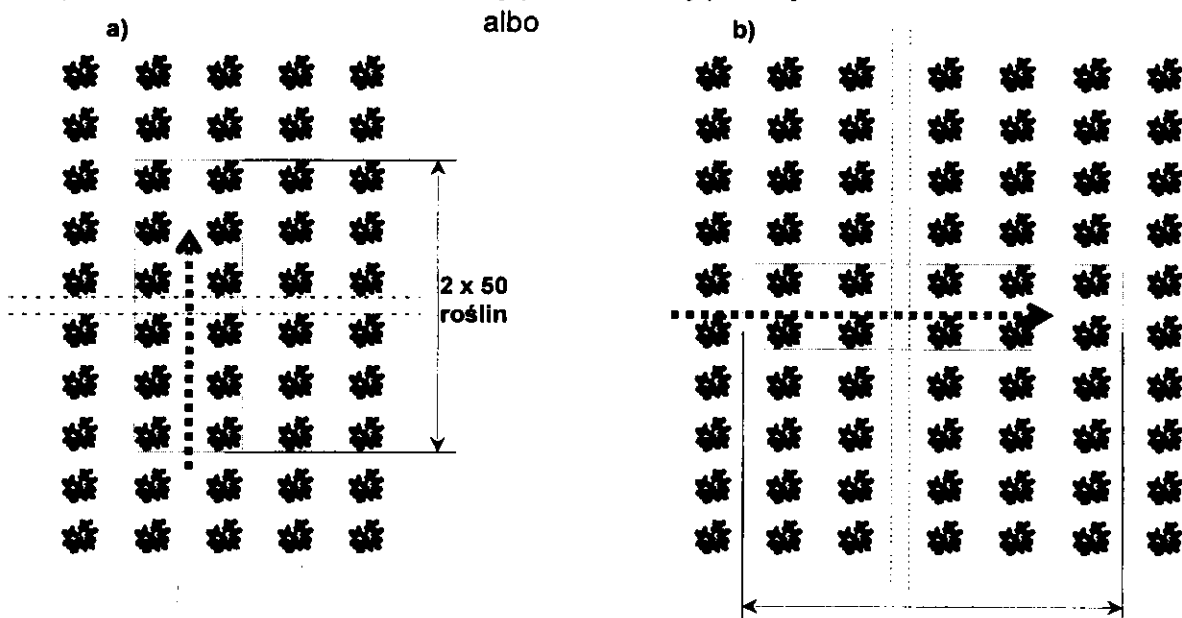
Rys. 1. Schemat przejścia przez plantację nasienną ziemniaka

rys. a) schemat przejścia w przypadku, gdy długość (L)/szerokość (D) $> 1,2$

rys. b) schemat przejścia w przypadku, gdy długość (L)/szerokość (D) $\leq 1,2$

Rys. 2. Sposób prowadzenia obserwacji podczas oceny polowej

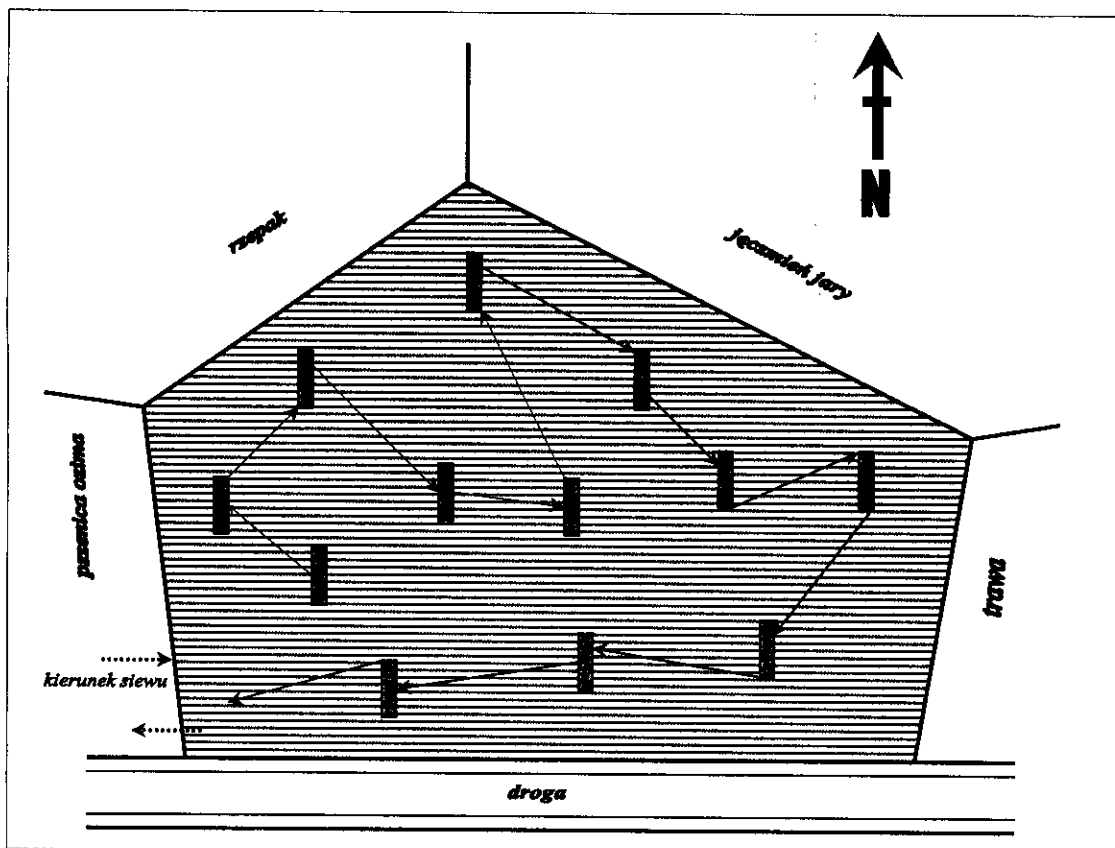

4. Obserwacje mogą być prowadzone podczas przechodzenia 2×50 roślin wzdłuż do redlin (rys. 2a) albo prostopadłe do redlin (rys. 2b).
5. Jednorazowo można dokonać oceny plantacji o powierzchni nie większej niż 10 ha. Plantacje o powierzchni większej niż 10 ha dzieli się na części, których liczba stanowi wielokrotność 10 ha.
6. Oceny plantacji dokonuje się w następujący sposób:
  - 1) w przypadku stwierdzenia na roślinie jakiegokolwiek wady spośród określonych w wymaganiach szczegółowych, liczy się kolejne rośliny aż do 100 i odnotowuje zaobserwowane wady (pierwsza jednostka kwalifikacyjna);
  - 2) w przypadku stwierdzenia dalszego występowania wad, pobiera się sukcesywnie kolejne jednostki kwalifikacyjne, w sposób określony w pkt 1, na całej trasie przejścia przez plantację;
  - 3) po dokonaniu szczegółowej oceny na wszystkich jednostkach kwalifikacyjnych, sumę zaobserwowanych wad dzieli się przez liczbę tych jednostek; otrzymaną średnią porównuje się z wymaganiami szczegółowymi;
  - 4) jeżeli, ze względu na dobry stan plantacji, zostanie pobranych mniej jednostek kwalifikacyjnych niż minimalna liczba tych jednostek określona w tabeli, o której mowa w ust. 2, średni procent wad oblicza się dzieląc sumę zaobserwowanych wad przez minimalną liczbę jednostek dla danej powierzchni plantacji.

SZCZEGÓŁOWY OPIS METODY OCENY POŁOWEJ PLANTACJI NASIENNEJ ROŚLIN WARZYWNYCH

I. Część ogólna

1. Ocenie polowej podlegają wszystkie plantacje nasienne, na których jest wytwarzany materiał siewny:
  - 1) kategorii elitarny w stopniu:
    - a) przedbazowy (PB/III),
    - b) przedbazowy (PB/II),
    - c) bazowy (B);
  - 2) kategorii kwalifikowany I rozmnożenia w stopniu C (C/1);
  - 3) kategorii standard (ST).
2. Oceny polowej dokonuje się na jednostkach kwalifikacyjnych wyznaczonych w sposób reprezentujący całą plantację nasienną, według schematu:

II. Część szczegółowa

1. Oceny polowej roślin warzywnych dokonuje się na jednostkach kwalifikacyjnych, których minimalną liczbę określa tabela:

powierzchnia plantacji (w ha)	minimalna liczba jednostek kwalifikacyjnych
do 2	5
3	8
4	10
5	12
6	14
7	16
8	18
9 – 10	20

2. Podczas oceny stanu plantacji nasiennej, zaobserwowane wady na jednostkach kwalifikacyjnych sumuje się i wyliczoną średnią porównuje z wymaganiami szczegółowymi.
3. Jeżeli w trakcie oceny stwierdzone zostanie kilka wad określonych w wymaganiach szczegółowych, każdą wadę ocenia się oddzielnie.
4. Ocena polowa plantacji nasiennych odmian mieszańcowych roślin warzywnych obejmuje ocenę plantacji nasiennych, na których wytwarza się:
  - 1) materiał siewny poszczególnych składników odmiany mieszańcowej:
    - a) linie wsobne,
    - b) odmiany,
    - c) odmiany mieszańcowe;
  - 2) materiał siewny odmiany mieszańcowej wytwarzany z określonego przez hodowcę zestawu składników rodzicielskich (formuła mieszańca), którą mogą stanowić:
    - a) dwie linie,
    - b) trzy linie,
    - c) cztery linie,
    - d) odmiana i linia wsobna,
    - e) odmiana i pojedynczy mieszaniec liniowy,
    - f) odmiana mieszańcowa i odmiana,
    - g) odmiana mieszańcowa i linia wsobna,
    - h) odmiana mieszańcowa i pojedynczy mieszaniec liniowy,
    - i) dwie odmiany mieszańcowe.
5. Przy wytwarzaniu materiału siewnego odmian mieszańcowych przedmiotem oceny polowej są plantacje nasienne:
  - 1) obsiane składnikami rodzicielskimi Ro i Rm, na których jest produkowany materiał siewny odmiany mieszańcowej;
  - 2) na których są wytwarzane składniki rodzicielskie odmiany mieszańcowej.
6. Nasiona odmian mieszańcowych przeznacza się wyłącznie do jednorazowego wysiewu, na cele inne niż produkcja materiału siewnego. Nasiona te powinny spełniać wymagania dla materiału siewnego w stopniu C/1.
7. Dla odmian mieszańcowych gatunków o dwuletnim cyklu rozmnażania, kwalifikację przeprowadza się w taki sam sposób, jak w przypadku odmian niemieszańcowych, z uwzględnieniem specyfiki odmian mieszańcowych.

8. W przypadku oceny plantacji nasiennej sałaty metodą bezgłówkową, sprawdzenia czystości i tożsamości odmianowej dokonuje się na poletku o powierzchni nie mniejszej niż 10 m², założonym w pobliżu ocenianej plantacji.
9. W macecznym, płodnym składniku odmiany mieszańcowej pomidora sprawdzenia, czy nastąpiło wsobne zapylenie kwiatów, dokonuje się w okresie usuwania pylników; rozchylenie działek kielicha ponad 90°, na którymkolwiek ze sprawdzanych kwiatów, i zmiana barwy płatków korony na ciemnożółtą oznacza, że nastąpiło zapylenie wsobne.
10. W macecznym składniku odmiany mieszańcowej pomidora posiadającym cechę funkcjonalnej męskiej sterylności, dla określenia występowania roślin zapylonych wsobnie:
  - 1) podczas pierwszej oceny wybiera się losowo 1% roślin, które oznacza się;
  - 2) podczas drugiej oceny dokonywanej na roślinach, o których mowa w pkt 1, liczy się rośliny, na których występują owoce z wytworzonymi nasionami.
11. Przy ocenie plantacji nasiennych ogórka, w przypadku wystąpienia potrzeby określenia jednopienności, należy wziąć pod uwagę, że:
  - 1) roślina typowo jednopienna to taka roślina, która na pędzie głównym do 10 węzła wytwarza najczęściej same kwiaty męskie, a w następnych węzłach do końca wegetacji występują na zmianę kwiaty męskie z żeńskimi, przy czym na pędach bocznych kwiaty żeńskie i męskie występują w różnym stosunku w zależności od genotypu odmiany;
  - 2) do roślin jednopiennych nie zalicza się takich roślin, na których występują nieliczne kwiaty męskie przy ciągłym tworzeniu się kwiatów żeńskich na kolejnych węzłach.

**SZCZEGÓŁOWY OPIS METODY OCENY WERYFIKACYJNEJ
SADZENIAKÓW ZIEMNIAKA****I. Próba oczkowa**

1. Próba oczkowa polega na wyprowadzeniu roślin z wyciętych oczek szczytowych z bulw dostarczonych w próbie pobranej do laboratoryjnej oceny zdrowotności.
2. W celu przeprowadzenia oceny weryfikacyjnej próby poddaje się procesowi przerwania spoczynku i pobudzenia kiełkowania:
  - 1) w przypadku odmian łatwo kiełkujących, pobrane wycinki moczy się w roztworze gibrescolu z kinetyną o stężeniu 1 mg każdego z tych składników na 1 litr przez 10 minut; stężenie takie można stosować niezależnie od odmiany; w przypadku badań przeprowadzonych w okresie wiosennym zaleca się obniżenie stężenia gibrescolu do 0,2 ppm w celu lepszego wyrównania roślin;
  - 2) do pobudzenia kiełkowania mogą być stosowane również preparaty inne niż wymienione w pkt 1;
  - 3) po wyjęciu z roztworu, wycinki pozostawia się na co najmniej na 2 godziny w ciemnym i przewiewnym pomieszczeniu do czasu ich wysadzenia;
  - 4) zużycie roztworu – 1 litr na 100 bulw;
  - 5) w przypadku odmian trudno kiełkujących stosuje się gazowanie całych bulw bromkiem etylu, zgodnie z instrukcją stosowania preparatu.
3. Pobrane wycinki bulw z oczkiem wysadza się do odpowiednio przygotowanego podłoża.
4. Wycinki wysadza się płytko, poniżej poziomu gleby, a następnie przykrywa się je cienką warstwą torfu ogrodniczego.
5. Podłoże do próby oczkowej:
  - 1) najodpowiedniejszym podłożem jest mieszanina ziemi kompostowej, torfu ogrodniczego wysokiego i piasku w stosunku 1:2:2, uzupełniona wieloskładnikowymi nawozami mineralnymi;
  - 2) powinno mieć odpowiednią strukturę zapewniającą pulchność i przewiewność, oraz zasobność:
    - a) N 75–100 mg/l,
    - b) P 200–250 mg/l,
    - c) K 500–600 mg/l,
    - d) Ca 2000–2500 mg/l,
    - e) Mg 100–250 mg/l,
    - f) pH 6,0–6,5,
    - g) zasolenie nie większe niż 2,0 g/l
  - 3) w przypadku zastosowania ziemi kompostowej, poddaje się ją dezynfekcji termicznej przez parowanie w temperaturze 80–90°C, w czasie nie krótszym niż godzina;
  - 4) torf ogrodniczy oraz piasek nie wymagają dezynfekcji;
  - 5) przygotowane podłoże jest podłożem jednorazowego użycia;
  - 6) podłoże przygotowuje się w takiej ilości, aby wystarczyło na cały sezon oceny.
6. Nasilenie objawów porażenia chorobami wirusowymi w znacznym stopniu jest uzależnione od zawartości składników mineralnych w podłożu, jego pH oraz stopnia zasolenia.
7. Oczka szczytowe bulw wycina się za pomocą półkolistych łyżeczek w taki sposób, aby wycinki miąższu były jednakowej wielkości.

8. W celu skrócenia okresu oceny zaleca się wstępne podkiełkowanie wycinków w skrzynkach z wilgotnym torfem i dobrym oświetleniem.
9. Wycinki pobrane z bulw podkiełkowanych, przed wysadzeniem pozostawia się przez 24 godziny w ciemnym pomieszczeniu, w celu wytworzenia warstwy korkowej.
10. Wycinki wysadza się w szklarni do doniczek o średnicy 7–8 cm albo na parapetach o warstwie podłoża nie płytszej niż 6 cm, w rozstawie 8 x 8 cm.
11. Posadzone wycinki pokrywa się warstwą torfu ogrodniczego o grubości 1–2 cm.
12. Do czasu wschodów roślin temperatura powietrza powinna być utrzymywana w przedziale 22–24°C, a temperatura gleby w przedziale 18–20°C, niezależnie od warunków świetlnych.
13. Po wschodach roślin, temperaturę reguluje się w zależności od natężenia światła mając na uwadze, że im słabsze natężenie światła, tym temperatura powinna być niższa i odwrotnie; w dobrych warunkach świetlnych optymalna jest temperatura w przedziale 17–25°C.
14. W miesiącach o niedostatecznym natężeniu światła naturalnego, od listopada do stycznia temperatura, w szklarni podczas dnia nie powinna przekraczać 12–15°C, a nocą 10–12°C; temperatura wyższa powoduje wybieganie roślin; w przypadku stosowania retardantów temperatura może być podwyższona, nie więcej jednak niż o 3°C.
15. W miesiącach, o których mowa w ust. 14, próby oczkowe ogranicza się do grupy odmian odpornych na wybieganie, stosując równocześnie test rezorcynowy na wycinkach z ogonków liściowych.
16. Pod uwagę bierze się fakt, że temperatura powyżej 30°C jest szkodliwa dla roślin ziemniaka i powoduje zaburzenia w wegetacji, ujawniające się znacznymi zmianami w pokroju roślin, przedwczesnym żółknięciem liści, spadkiem koncentracji wirusów w teście serologicznym oraz masowym wystąpieniem reakcji serologicznie niespecyficznych.
17. Na trzy dni przed planowanym terminem badań testem ELISA, temperatura w szklarni powinna wynosić 18–22°C, niezależnie od warunków świetlnych.
18. Do zwalczania organizmów szkodliwych w szklarni, w szczególności czarnej nóżki i zarazy ziemniaka:
  - 1) stosuje się dezynfekcję noży do pobierania wycinków (np. 10% roztworem fosforanu trójsodowego) oraz zapewnia utrzymanie optymalnych warunków w szklarni (temperatura, oświetlenie i wilgotność);
  - 2) możliwe jest stosowanie pestycydów, zgodnie z instrukcją ich stosowania.
19. Ocena porażenia wirusami w próbie oczkowej:
  - 1) do oceny można przystąpić nie wcześniej niż po około 4–5 tygodniach od pełni wschodów roślin, mając na względzie, że w miarę pogarszania się warunków świetlnych objawy porażenia wirusem liściozwoju są słabsze, aż do całkowitego ich zanikania w miesiącach zimowych;
  - 2) polega na szczegółowej bonitacji części zielonych roślin.
20. Ocena porażenia wirusem liściozwoju (PLRV):
  - 1) wszystkie próby wysadza się najpóźniej do dnia 1 października, aby bonitację zakończyć do dnia 15 listopada;
  - 2) w okresie zimowym, optymalnym terminem wysadzania wycinków jest dla odmian o tolerancji na liściozwoj w skali 9–stopniowej:

- a) powyżej 5 – druga połowa stycznia,
  - b) równej 5 – pierwsza połowa lutego,
  - c) poniżej 5 – od dnia 15 lutego;
- 3) gdy dokonanie oceny wirusa za pomocą oceny wzrokowej jest trudne i w przypadku pozornych objawów liściozwoju wykonuje się test ELISA.
21. Ocena porażenia wirusem Y (PVY):
- 1) objawy porażenia rośliny wirusem Y są cechą odmianową;
  - 2) wyższa temperatura oraz lepsze naświetlenie sprzyja pojawianiu się na liściach nekroz wywołanych wirusem Y; w innych warunkach na tych samych odmianach objawy są słabsze, w szczególności w postaci ostrej mozaiki i deformacji liści;
  - 3) odmiany o słabej reakcji objawowej na zakażenie wirusem Y wymagają wykonania testu ELISA.
22. Ocena porażenia wirusem M (PVM):
- 1) wirus M może wywoływać bardziej lub mniej wyraźne objawy, zależnie od odmiany;
  - 2) objawy wywołane przez wirus M najbardziej ujawniają się przy prowadzeniu roślin w obniżonej temperaturze;
  - 3) wysokie temperatury w połączeniu z dużą intensywnością światła mogą powodować maskowanie objawów wirusa M, nawet u odmian zwykle silnie reagujących.
23. Ocena porażenia wirusem X (PVX):
- 1) objawy wywołane przez wirus X najbardziej ujawniają się przy prowadzeniu roślin w obniżonej temperaturze i słabszym oświetleniu, podobnie jak w przypadku wirusa M;
  - 2) typowym objawem porażenia wirusem X jest mozaika międzynerwowa;
  - 3) jednoczesne występowanie wirusów X i M może wywołać ostrą mozaikę, której objawy są podobne do objawów powodowanych przez wirus Y.
24. Ocena porażenia wirusem S (PVS):
- 1) występowanie wirusa S w próbie oczkowej jest w zasadzie bezobjawowe;
  - 2) wykonuje się test ELISA.
25. Ocena porażenia innymi wirusami w szczególności:
- 1) objawem porażenia wirusem nekrotycznej kędzierzawki tytoniu (rattle) jest żółta plamistość liści w połączeniu z przewężeniem listków oraz nekrozami łodyg;
  - 2) pozostałe wirusy stwierdza się wykonując test ELISA.
26. W przypadku nekroz pochodzenia:
- 1) fizjologicznego, na przekroju anatomicznym nerwów liści są widoczne uszkodzenia miększu wewnętrznego bez uszkodzenia epidermy;
  - 2) wirusowego, na przekroju anatomicznym nerwów liści jest widoczne uszkodzenie epidermy.
- II. Test ELISA**
1. Test ELISA przeprowadza się w pomieszczeniach o temperaturze 20–21°C i wykorzystuje do diagnostyki wirusów mających istotny wpływ na plony ziemniaka, w szczególności:
- 1) wirusa liściozwoju ziemniaka (PLRV);
  - 2) wirusa Y ziemniaka (PVY);
  - 3) wirusa M ziemniaka (PVM);
  - 4) wirusa S ziemniaka (PVS);

- 5) wirusa X ziemniaka (PVX).
2. Wykrywania chorób wirusowych testem ELISA dokonuje się na liściach roślin wyrosłych w warunkach kontrolowanych w próbie oczkowej.
3. Test ELISA jest wykonywany przy wykorzystaniu selektywnej adsorpcji cząstek wirusa przez gammaglobulinę osadzoną na polistyrenie oraz ocenę ilości tych cząstek metodą fotometryczną za pośrednictwem reakcji katalizowanej przez enzym sprzężony z przeciwciałem.
4. Etapy wykonania testu ELISA:
  - 1) gammaglobulina (przeciwciało) jest adsorbowana na powierzchni polistyrenu, a jej nadmiar jest wymywany;
  - 2) cząstki wirusa są wychwytywane z surowego ekstraktu materiału roślinnego przez przeciwciało osadzone na polistyrenie; nieprzereagowany materiał jest wymywany;
  - 3) do zagłębień wprowadza się koniugat przeciwciała z enzymem (alkaliczną fosfatazą); przeciwciała koniugatu łączą się z cząstkami wirusa zatrzymanymi w zagłębieniach płytki; zachodzi zjawisko zwane podwójnym sandwiczem (double antibody sandwich);
  - 4) po wymyciu nieprzereagowanego materiału, wprowadza się roztwór fosforanu 4-nitrofenylu; zachodzi reakcja hydrolizy katalizowana przez alkaliczną fosfatazę w wyniku której powstaje 4-nitrofenol; w środowisku zasadowym związek ten występuje w postaci jonu fenolanowego, którego maksimum absorpcji odpowiada długości fali $\lambda = 405\text{nm}$;
  - 5) maksimum absorpcji przy określonej długości fali umożliwia oznaczenie ilościowe 4-nitrofenolu z zastosowaniem metody spektrofotometrycznej lub wzrokowej, na podstawie oceny intensywności zabarwienia.
5. Sposób pobierania materiału roślinnego do oceny:
  - 1) z rośliny uzyskanej w próbie oczkowej (w 5–6 tygodniu wzrostu) pobiera się trzeci (licząc od wierzchołka) dobrze rozwinięty liść;
  - 2) do uzyskania soku z liści stosuje się specjalne praski;
  - 3) sok rozcieńcza się buforem ekstrakcyjnym w stosunku objętościowym 1:20, w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia reakcji niespecyficzych;
  - 4) rozcieńczony sok nanosi się na płytkę niezwłocznie po jego otrzymaniu;
  - 5) przed pobraniem soku, do próbek wprowadza się po $0,8\text{ cm}^3$ buforu ekstrakcyjnego;
  - 6) do każdej próbki dodaje się po 1 kropli soku; ilość ta wystarcza do wykonania testu ELISA na obecność wirusów PVY, PLRV, PVM.
6. Po każdej próbie słukuje się dokładnie wałki praski przez 6–10 sekund, w zależności od zastosowanego ciśnienia wody; zbyt krótkie słukiwanie powoduje ryzyko przenoszenia wirusa na następne badane próby.
7. Pobrany sok może być przechowywany w temperaturze ok. 4°C przez 24 godziny, co może wpłynąć na obniżenie czułości pomiaru; zamrażanie jest niedopuszczalne.
8. Adsorpcja immunoglobulin na polistyrenie:
  - 1) do zagłębień w płytce wprowadza się roztwór immunoglobulin przeciw określonemu wirusowi, w ilości $0,22\text{ cm}^3$ lub zgodnie ze wskazaniem producenta stosowanych immunoglobulin, za pomocą dozownika wielokanałowego;
  - 2) płytki zabezpiecza się przed parowaniem, przykrywając je gumowymi przykrywkami lub folią;

- 3) inkubację przeprowadza się przez 4 godziny, w temperaturze 37°C; w tym czasie cząstki immunoglobulin adsorbują się na ściankach zagłębień, powlekając ich powierzchnię;
  - 4) po zakończeniu procesu powlekania płytek, nadmiar immunoglobulin usuwa się energicznie wytrząsając roztwór z zagłębień;
  - 5) wszystkie cząstki immunoglobulin, które nie zostały zaadsorbowane na ściankach płytki, dokładnie wypłukuje się roztworem do przemywania;
  - 6) do zagłębień płytki wprowadza się po 0,3 cm³ roztworu do przemywania i pozostawia na 3 minuty; czynność tę powtarza się 3 lub 4 razy.
9. Immunosorpcja wirusa:
- 1) do zagłębień płytki wprowadza się rozcieńczony buforem sok z roślin w ilości 0,2cm³; płytki zabezpiecza się przed parowaniem;
  - 2) w czasie inkubacji, cząstki wirusa zawarte w soku adsorbują się na osadzonej wcześniej immunoglobulinie, tworząc drugą warstwę na powierzchni zagłębień płytki;
  - 3) po zakończeniu inkubacji nadmiar cząstek wirusa usuwa się wytrząsając resztki rozcieńczonego soku; płytkę dokładnie wypłukuje się roztworem do przemywania.
10. Immunosorpcja koniugatu:
- 1) w drugim dniu wykonywania testu, do zagłębień w płytce wprowadza się po 0,2 cm³ roztworu koniugatu (immunoglobulina sprzęgnięta z alkaliczną fosfatazą);
  - 2) płytkę zabezpiecza się przed parowaniem;
  - 3) w czasie inkubacji cząsteczki koniugatu przyłączają się do wirusa wcześniej osadzonego na ściankach, tworząc trzecią warstwę na powierzchni zagłębień;
  - 4) inkubację wykonuje się przez 4 godziny w temperaturze 37°C;
  - 5) po zakończeniu inkubacji, nadmiar koniugatu usuwa się wytrząsając i wypłukując płytkę.
11. Reakcja hydrolizy katalizowana przez enzym alkaliczna fosfataza:
- 1) do zagłębień w płytce wprowadza się roztwór substratu (fosforan 4-nitrofenylu) w ilości 0,2 cm³; płytkę zabezpiecza się przed parowaniem;
  - 2) osadzone wcześniej na ściankach płytki cząsteczki enzymu połączone z immunoglobulinami katalizują reakcję hydrolizy, w wyniku której powstaje 4-nitrofenol; w środowisku zasadowym związek ten występuje w postaci jonu fenolanowego o barwie żółtej;
  - 3) intensywność zabarwienia zależy od koncentracji wirusa w badanej próbce soku – im wyższa koncentracja wirusa, tym intensywniejsze zabarwienie roztworu;
  - 4) proces inkubacji przeprowadza się w ciemności, w temperaturze pokojowej wynoszącej 20°C, przez 60 minut;
  - 5) reakcję przerywa się za pomocą 3M roztworu NaOH, dodając po 1 kropli roztworu do zagłębienia.
12. Ocena wyników testu ELISA:
- 1) ocena wzrokowa:
    - a) może być stosowana tylko w przypadku wysokiej koncentracji wirusa, dającej widoczne zabarwienie roztworu,
    - b) brak zabarwienia roztworu w zagłębieniu uznaje się za reakcję negatywną, natomiast wystąpienie zabarwienia – za reakcję pozytywną;
  - 2) zakresy wartości ekstynkcji (absorbancji) umożliwiające dokonanie oceny wizualnej, gdy wartość E₄₀₅ wynosi:

- a) poniżej 0,3 – reakcja jest niewidoczna dla oka,
  - b) 0,3–0,6 – ocena wzrokowa jest wątpliwa,
  - c) powyżej 0,6 – występuje wyraźna reakcja barwna;
- 3) ocena spektrofotometryczna:
- a) pomiaru spektrofotometrycznego dokonuje się według wzoru wynikającego z prawa Lamberta-Beera:

$$A_{405} = a_{405} \times c \times l$$

gdzie:

- A_{405} – oznacza wartość ekstynkcji (absorbancji),
- c – oznacza stężenie roztworu odpowiadające stężeniu wirusa w próbce,
- l – oznacza długość drogi optycznej światła, odpowiadającą wysokości słupa roztworu w zagłębieniu,
- a – oznacza współczynnik absorpcji, zależny od długości fali światła,

- b) mierzoną wartością jest przyrost absorbancji (A) w jednostce czasu,
- c) na podstawie wartości, o której mowa w lit. b, można określić koncentrację wirusa w roślinie (analiza ilościowa).

13. Sposoby określenia wartości progowej:

- 1) wartością progową jest granica między roślinami zdrowymi i porażonymi;
- 2) roślinę uznaje się za zakażoną wirusem (reakcja pozytywna), jeżeli odczyt ekstynkcji (absorbancji) zmierzonej po 60 minutach reakcji przy długości fali 405 nm w sposób istotny różni się od ekstynkcji (absorbancji) odpowiadającej roślinie zdrowej (reakcja negatywna);
- 3) wynik każdego pomiaru zawiera błąd, którego miarą jest odchylenie standardowe; wartość odchylenia standardowego oblicza się według wzoru:

$$s = \sqrt{\frac{\sum x^2 - \frac{1}{n}(\sum x)^2}{n-1}}$$

gdzie:

- s – oznacza odchylenie standardowe,
- x – oznacza wartość absorpcji pojedynczego pomiaru dla rośliny zdrowej,
- n – oznacza liczbę pomiarów dla roślin zdrowych;

4) wartość progową oblicza się według wzoru:

$$wp = \bar{x} + 3s$$

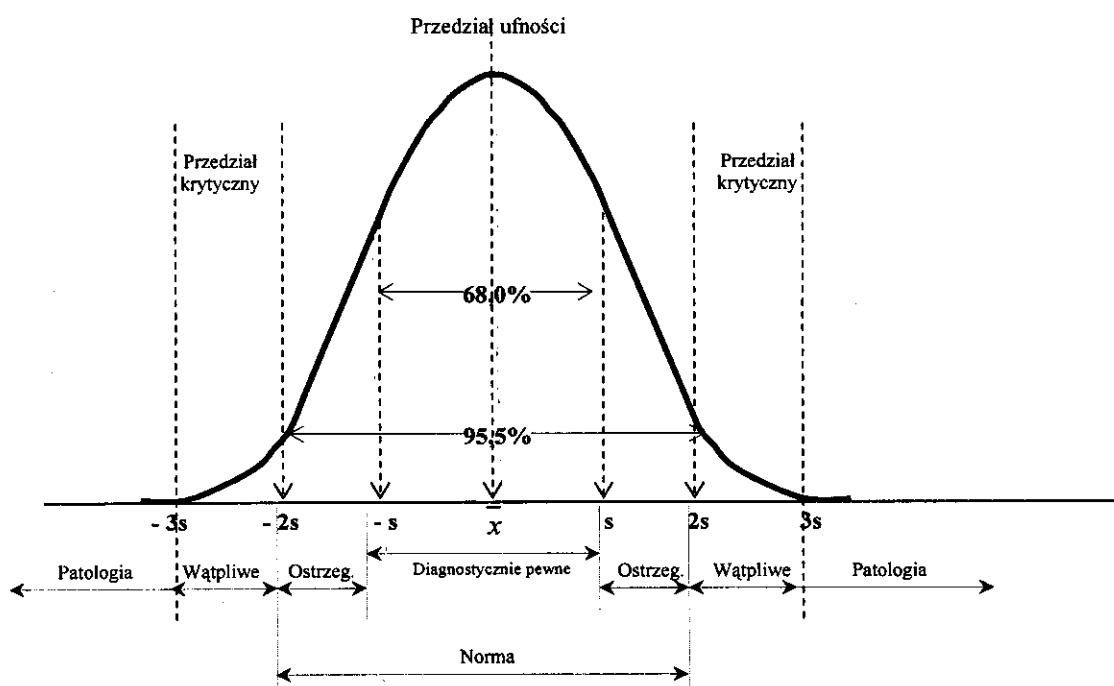
gdzie:

wp – oznacza wartość progową,

$\bar{x}$ – oznacza średnią arytmetyczną wartości absorpcji dla roślin zdrowych,

s – oznacza odchylenie standardowe;

5) wykorzystanie odchylenia standardowego w diagnostyce przedstawia schemat rozkładu normalnego:

gdzie:

$\bar{x}$ – oznacza średnią arytmetyczną wyników pomiarów (co najmniej 5 powtórzeń) dla rośliny zdrowej,

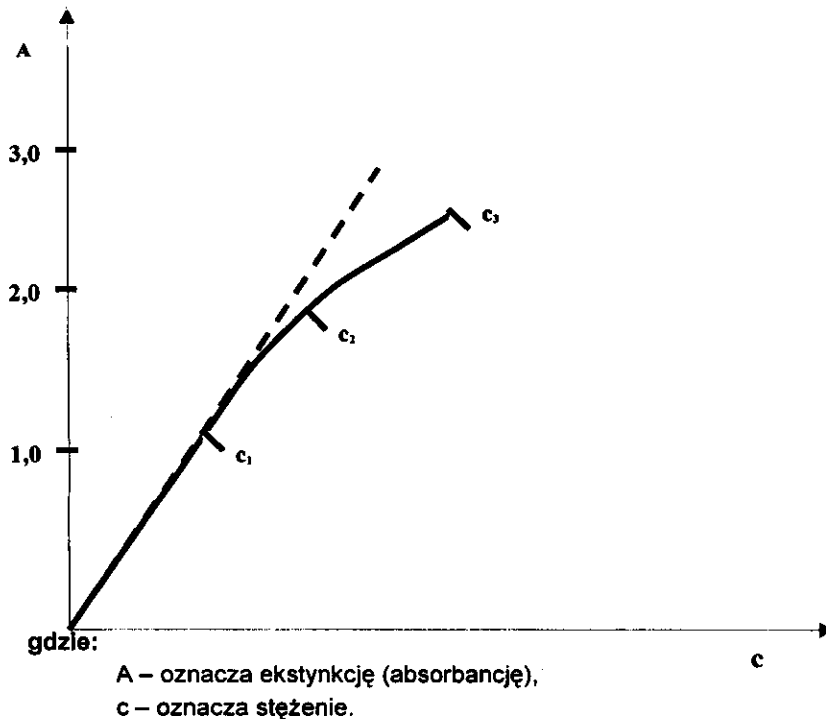
s – oznacza odchylenie standardowe,

$\bar{x} + 3s$ – oznacza wartość progową;

- 6) rośliny uznaje się za zakażone, jeżeli otrzymany wynik jest wyższy od wartości progowej;
  - 7) przy dużej liczbie pomiarów, jako wartość progową można przyjąć bezwzględną wartość ekstynkcji 0,1 lub 0,2.
14. Przyczyny błędów w teście ELISA i ich eliminowanie:
- 1) cząstki wirusów w surowych ekstraktach materiału roślinnego są rozmieszczone nierównomiernie w fazie ciekłej;
  - 2) możliwa jest agregacja cząstek wirusa i adsorpcja na fragmentach struktury komórkowej;
  - 3) przez stosowanie niskich obrotów odwirowania może nastąpić ujednoczenie układu, co powoduje utratę aktywności antygeny;
  - 4) obecność przeciwciał wirusa w reagującym układzie może spowodować reakcje

niespecyficzne; ten typ reakcji eliminuje się przez stosowanie gammaglobuliny o wysokim stopniu specyficzności;

- 5) inny rodzaj reakcji niespecyficznych jest związany z obecnością lektyn w ekstraktach, które przylegają do powierzchni polistyrenu i może powstać specyficzne wiązanie lektyna – glikoproteina z enzymem i przeciwciałem;
  - 6) w celu eliminacji ryzyka powstania reakcji niespecyficznych, o których mowa w pkt 5:
    - a) zwiększa się objętość roztworu powlekającego w porównaniu z objętością roztworu antygeny i koniugatu, co ogranicza kontakt lektyny z polistyrenem,
    - b) do ekstraktu lub koniugatu wprowadza się nadmiar glikoproteiny, w szczególności albuminy;
  - 7) niespecyficzną adsorpcję koniugatu można wyeliminować, stosując detergenty (Tween 20) oraz blokując niezajęte centra aktywne fazy stałej przez albuminę surowicy wołowej (BSA);
  - 8) dodatkowej adsorpcji koniugatu na powierzchni fazy stałej, będącej wynikiem częściowego odparowania roztworów w czasie inkubacji, zapobiega się przez przykrycie gumową pokrywką lub folią; nie stawia się płytek jedna na drugiej;
  - 9) pobranie niewłaściwego materiału do oceny (zbyt młode rośliny) zmniejsza wykrywalność wirusa.
15. Interpretacja wyników pomiarów absorpcjometrycznych wymaga uwzględnienia zależności ekstynkcji (absorbancji) od stężenia, która ma postać funkcji $y = a_1 + a_2 x^2$ przedstawionej na schemacie:

16. Ekstynkcja (absorbancja) jest liniową funkcją stężenia w takim zakresie stężeń, w którym prawdopodobieństwo absorpcji światła przez wszystkie cząsteczki jest identyczne; w wyższych stężeniach występują odchylenia od funkcji liniowej, co oznacza zmianę czułości i precyzji pomiaru; dla testu ELISA ($v = 0,2 \text{ cm}^3$, długość fali $\lambda = 405 \text{ nm}$) zależność liniowa występuje w zakresie 0-2,00 absorbancji.

17. W zakresie 2,00-3,00 ekstynkcji (absorbancji) precyzja odczytu zmniejsza się o połowę, a dla wartości powyżej 3,00 odczyty mają znaczenie tylko jakościowe.

18. Odczynniki i roztwory:

1) odczynniki:

- a) koniugat specyficznej gammaglobuliny z alkaliczną fosfatazą,
- b) fosforan 4-nitrofenylu,
- c) dwuetanoloamina,
- d) płytki polistyrenowe,
- e) woda podwójnie destylowana lub dejonizowana;

2) roztwory buforowe:

1	zbuforowany roztwór soli PBS o pH 7,4	w 10 dm ³ wody rozpuścić 2 g KH ₂ PO ₄ , 29 g Na ₂ HPO ₄ · 12 H ₂ O, 80 g NaCl, 2 g KCl
2	bufor do powlekania polistyrenu gammaglobuliną o pH 9,6	w 1 dm ³ wody rozpuścić 1,59 g Na ₂ CO ₃ , 2,93 g NaHCO ₃
3	roztwór immunoglobuliny w buforze 2 o pH 9,6	sporządzić zgodnie ze wskazaniami producenta
4	bufor ekstrakcyjny o pH 7,4	w 1 dm ³ PBS rozpuścić 20,0 g PVP (poliwinylpirolidonu M-25 000), 0,5 cm ³ Tween 20
5	bufor do inkubacji koniugatu	w 1 dm ³ PBS rozpuścić 2,0 g BSA, 20,0 g PVP, 0,2 g MgCl ₂ , 0,5 cm ³ Tween 20
6	roztwór koniugatu	sporządzić zgodnie ze wskazaniami producenta
7	bufor substratowy o pH 9,8	w 800 cm ³ wody rozpuścić 97 cm ³ dwuetanoloaminy, doprowadzić do pH 9,8 i uzupełnić wodą do 1,0 dm ³
8	roztwór substratu	rozpuścić 20,0 mg sześciowodnej soli dwusodowej fosforanu 4-nitrofenylu w 20,0 cm ³ buforu substratowego 7
9	roztwór do przemywania o pH 7,4	w 5,0 dm ³ PBS rozpuścić 2,5 cm ³ Tween 20
10	roztwór do przerywania reakcji enzymatycznej - 3M roztwór NaOH	rozpuścić 12,0 g NaOH w wodzie, ochłodzić i uzupełnić do 100 cm ³

19. Sposób przygotowywania i przechowywania odczynników i roztworów:

- 1) **koniugat** specyficznej gammaglobuliny z alkaliczną fosfatazą gammaglobuliny (surowice) – przechowuje się zgodnie ze wskazaniami producenta;
- 2) **fosforan 4-nitrofenylu** (chemicznie czysty) – przechowuje się w eksykatorze z żelazem krzemionkowym, w temperaturze minus 20°C;

- 3) **dwuetanoloamina** (chemicznie czysta) – przechowuje się w ciemności;
- 4) **bufory i roztwory** – przechowuje się w temperaturze 4°C, a ilość przeznaczoną do bezpośredniego użycia – w temperaturze pokojowej;
- 5) **roztwór substratu 8** – przyrządza się w butelce z ciemnego szkła, bezpośrednio przed użyciem;
- 6) **roztwory surowic i koniugatu** – wykorzystuje się do analizy, przed upływem kilku godzin od przygotowania;
- 7) **silikonowanie szkła** w celu wyeliminowania adsorpcji surowicy i koniugatu na powierzchni naczyń – wykonuje się kolejno następujące czynności:
  - a) myje w mieszaninie chromowej, dokładnie wypłukuje wodą destylowaną i suszy w temperaturze 100°C,
  - b) przepłukuje 2% silanem rozpuszczonym w CCl₄ (czterochlorek węgla),
  - c) suszy strumieniem powietrza,
  - d) przepłukuje alkoholem etylowym (alkohol może być skażony metanolem),
  - e) suszy strumieniem powietrza,
  - f) przepłukuje wodą destylowaną i suszy strumieniem powietrza;
- 8) **bufor ekstrakcyjny** – przygotowuje się na kilka godzin przed użyciem;
- 9) **płytki pokryte surowicą** (gammaglobuliną) – można zamrozić i przechowywać w temperaturze minus 20°C, przez 6 miesięcy;
- 10) **woda podwójnie destylowana lub dejonizowana** – przydatność wody do sporządzania roztworów można sprawdzić koriduktometrycznie; przewodność właściwa nie powinna przekraczać 10 μScm^{-1} ;
- 11) **płytki polistyrenowe** – mogą być przechowywane do czasu wystąpienia zmętnienia lub innych zmian właściwości optycznych.
20. W celu zabezpieczenia przed rozwojem mikroorganizmów, do buforów można dodać azydek sodu (NaN₃) o stężeniu końcowym wynoszącym 0,02%.
21. Do sporządzania roztworów używa się odczynników oznaczonych cz.d.a. (czyste do analizy).
22. W celu uzyskania właściwego pH roztworów, miareczkuje się 1M roztworem HCl lub 0,1M roztworem NaOH.
23. Sposób wykorzystania płytek polistyrenowych do testu ELISA:
  - 1) test ELISA jest wykonywany na płytce z tworzywa sztucznego, o właściwościach adsorpcji białka;
  - 2) płytka, o której mowa w pkt 1:
    - a) powinna mieć 96 płaskodennych zagłębień każde o pojemności 0,35 cm³, rozmieszczonych w 8 rzędach oznaczonych literami i 12 kolumnach oznaczonych cyframi, zgodnie ze schematem,

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
B	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
C	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
D	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
E	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
F	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
G	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
H	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

- b) może mieć liczbę zagłębień, ich rozmieszczenie, pojemność oraz oznaczenie, inne niż określone w lit. a, zgodne ze wskazaniem producenta płytek;
- 3) podczas wykonywania testu mogą wystąpić reakcje niespecyficzne (reakcje barwne), których najczęstszymi przyczynami są:
- niedokładne wypłukanie płytki lub
  - różnice w temperaturze między środkowymi a skrajnymi zagłębieniami płytki;
- 4) w celu wyeliminowania ewentualnych błędów w trakcie wykonywania testu, na każdej płytce umieszcza się próbki kontrolne:
- jedną próbkę kontroli negatywnej, przygotowaną ze zdrowej rośliny ziemniaka w zagłębieniu B1 oraz
  - jedną próbkę kontroli pozytywnej, przygotowaną z rośliny ziemniaka zainfekowanej wirusami w zagłębieniu C1;
- 5) do kalibracji płytki w ocenie spektrofotometrycznej używa się próbki odniesienia, którą umieszcza się w zagłębieniu A1; próbkę tę stanowi bufor;
- 6) w pozostałych zagłębieniach na płytce umieszcza się sok z poszczególnych roślin badanej próbki; przyjmuje się, że do pierwszych zagłębień na płytce nanosi się sok z roślin, u których wzrokowo stwierdzono porażenie wirusowe, a w pozostałe zagłębienia sok z pozostałych roślin, według kolejności ich wysadzenia w szklarni.
24. Uproszczona metoda laboratoryjnej oceny zdrowotności polega na dokładnym przeanalizowaniu wyników oceny polowej plantacji oraz dokumentacji stosowanych zabiegów i obserwacji plantacji, określonych w wymaganiach szczegółowych.

SZCZEGÓŁOWY OPIS METODY OCENY CECH ZEWNĘTRZNYCH SADZENIAKÓW ZIEMNIAKA ORAZ WYSADKÓW ROŚLIN DWULETNIICH

I. Ocena cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka

Ocenie cech zewnętrznych poddane mogą być sadzeniaki, które:

- 1) są czyste, suche, bez objawów zaparzenia lub nadmarznięcia;
- 2) są posortowane zgodnie z wymaganiami szczegółowymi;
- 3) posiadają temperaturę wyrównaną z temperaturą otoczenia.

Ocenie cech zewnętrznych poddaje się partie sadzeniaków ziemniaka:

- 1) znajdujące się w zamkniętych i zaopatrzonych w etykiety opakowaniach;
- 2) znajdujące się w opakowaniach otwartych;
- 3) nieopakowane (partie luzem).

Po dokonaniu oceny cech zewnętrznych partii sadzeniaków ziemniaka, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, partie pakuje się, plombuje oraz zaopatruje w etykiety, w obecności kwalifikatora. Nie dotyczy to tej części ocenionej partii, którą jej właściciel pozostawia do wysadzenia na własnym polu.

Partii sadzeniaków ziemniaka poddawanej ocenie cech zewnętrznych nadaje się numer zgodnie z przepisami w sprawie oznaczania partii materiału siewnego.

Do oceny cech zewnętrznych pobiera się losowo próbę, którą stanowi określona liczba opakowań lub odpowiednia masa sadzeniaków, zależna od wielkości ocenianej partii oraz wielkości opakowań jednostkowych (w tym partii luzem), zgodnie z poniższą tabelą:

Wielkość opakowań	Wielkość partii w tonach				
	do 5,0	powyżej 5,0 do 10,0	powyżej 10,0 do 20,0	powyżej 20,0 do 35,0	powyżej 35,0 do 50,0
liczba opakowań lub masa sadzeniaków stanowiących próbę do oceny cech zewnętrznych					
do badań ogólnych:					
worki 50,0 kg	3	4	5	6	8
worki 25,0 kg	5	7	8	12	
opakowania typu big-bag lub skrzyniopaleta	1			2	3
partia luzem	100 kg			400 kg	
do badań szczegółowych:					
worki 50,0 kg	1		3		4
worki 25,0 kg	4			8	
opakowania typu big-bag lub skrzyniopaleta	50 kg		2 x 50 kg		3 x 50 kg
partia luzem	50 kg		2 x 50 kg		3 x 50 kg

Przed przystąpieniem do badań szczegółowych dokonuje się pomiaru temperatury otoczenia.

Badania szczegółowe wykonuje się na próbie określonej w tabeli, którą wysypuje się na stół sortowniczy lub plandekę i dokonuje oceny.

Przy przeprowadzaniu badań szczegółowych dokonuje się w szczególności obserwacji obecności:

- 1) ziemi i innych zanieczyszczeń;
- 2) bulw innych odmian;
- 3) bulw z plamistością miąższu o powierzchni większej niż 10% poprzecznego przekroju;
- 4) bulw niedojrzałych;
- 5) bulw o nieodpowiednim kalibrze;
- 6) uszkodzeń zewnętrznych, w tym mechanicznych i fizjologicznych, oraz bulw niekształtnych;
- 7) bulw porażonych przez *Rhizoctonia* spp., z tym że za bulwy porażone uznaje się bulwy:
  - a) sadzeniaków elitarnych stopnia przedbazowy (PB/III i PB/II) – o powierzchni porażenia powyżej 1%,
  - b) sadzeniaków elitarnych stopnia bazowy (B/I i B/II) oraz sadzeniaków kategorii kwalifikowane – o powierzchni porażenia powyżej 10%;
- 8) bulw porażonych parchem zwykłym, z tym że za porażone uznaje się bulwy:
  - a) sadzeniaków elitarnych stopnia przedbazowy (PB/III i PB/II) – o powierzchni porażenia powyżej 1%,
  - b) sadzeniaków elitarnych stopnia bazowy (B/I i B/II) oraz sadzeniaków kategorii kwalifikowane – o powierzchni porażenia powyżej 30%;
- 9) bulw z objawami parcha prószystego w stopniu słabym, z tym że za porażone uznaje się bulwy:
  - a) sadzeniaków elitarnych stopnia przedbazowy (PB/III i PB/II) – o powierzchni porażenia powyżej 1%,
  - b) sadzeniaków elitarnych stopnia bazowy (B/I i B/II) oraz sadzeniaków kategorii kwalifikowane – o powierzchni porażenia powyżej 30%;
- 10) bulw z objawami suchej lub mokrej zgnilizny, z wyłączeniem zgnilizny wywołanej przez organizmy kwarantannowe.

Podczas przeprowadzania badań szczegółowych dokonuje się:

- 1) oznaczenia zawartości zanieczyszczeń, które wykonuje się przez wysypanie sadzeniaków na stół sortowniczy, oczyszczenie ich z ziemi, substancji obcych i części bulw pozbawionych oczek; odsortowane zanieczyszczenia waży się i oblicza ich procent;
- 2) wydzielenia i określenia, przy użyciu kalibrownicy o kwadratowych otworach, liczby bulw nie odpowiadających pod względem wymiarów danemu kalibrzowi; wydzielone bulwy waży się i oblicza ich procent;
- 3) wydzielenia bulw wadliwych i posegregowania ich według wad; każdą wydzieloną grupę bulw waży się oddzielnie i oblicza procent;
- 4) określenie występowania plamistości miąższu przez wydzielenie z pozostałych na stole sortowniczym bulw próby o masie 5 kg i przekrojenie wszystkich bulw z tej próby wzdłuż osi podłużnej; bulwy porażone wybiera się, waży i oblicza ich procent;
- 5) określenia występowania bulw obcych odmian, które wydziela się w trakcie dokonywania czynności określonych w pkt 3 i 4; wydzielone bulwy waży się i oblicza ich procent.

Jeśli na badanych bulwach występuje więcej niż jedna wada, bierze się pod uwagę tę wadę, dla której wymagania szczegółowe określają najniższy stopień tolerancji.
W przypadku kalibrażu bulwy mogą mieć inne rozmiary niż określają wymagania szczegółowe, jeżeli odbiorca określił inny kalibraż.

II. Ocena cech zewnętrznych wysadków roślin dwuletnich

1. Ocenie podlega:

- 1) ogólny stan zdrowotny zgłoszonej partii wysadków;
  - 2) czystość odmianowa i gatunkowa;
  - 3) ilość wysadków uzyskana z plantacji ocenionej w pierwszym roku uprawy.
2. Do oceny wydzielą się określoną liczbę prób (jednostek kwalifikacyjnych), które stanowi 100 sztuk ocenianych wysadków, w szczególności cebul, bulw, korzeni i główek:
- 1) z partii do 4 ton pobiera się 1 jednostkę kwalifikacyjną;
  - 2) z partii powyżej 4 do 10 ton pobiera się 2 jednostki kwalifikacyjne;
  - 3) z partii powyżej 10 ton pobiera się dodatkowo po 1 jednostce kwalifikacyjnej na każde rozpoczęte 10 ton.
3. Szczegółowej oceny dokonuje się na wydzielonych jednostkach kwalifikacyjnych przez ocenę wzrokową:
- 1) powierzchni zewnętrznej wysadków;
  - 2) powierzchni przekroju wysadków.
4. Do oceny, o której mowa w ust. 3 pkt 2, należy przekroić nie mniej niż 10% wysadków.
5. W przypadku badania dwu lub więcej jednostek kwalifikacyjnych, poszczególne wyniki sumuje się i oblicza średnią arytmetyczną występujących wad, jako reprezentatywną dla całej partii.

SZCZEGÓŁOWY OPIS METODY POBIERANIA PRÓB MATERIAŁU SIEWNEGO**I. Pobieranie prób materiału siewnego mieszanek nasiennych**

1. Próby materiału siewnego mieszanek pobiera się z partii materiału siewnego mieszanek w celu dokonania okresowej oceny laboratoryjnej, a w przypadku mieszanek na cele pastewne – dodatkowo w celu sprawdzenia jej składu.
2. Okresowa ocena laboratoryjna mieszanek oraz sprawdzenie składu mieszanek polegają na rozdzieleniu wszystkich składników mieszanki, z dostarczonej do laboratorium próby, i wykonaniu oceny każdego składnika oddzielnie.
3. Partia materiału siewnego mieszanek odmianowych oraz mieszanin odmianowych (mieszańców złożonych rzepaku i mieszanin technicznych odmian mieszańcowych żyta), może mieć maksymalną masę określoną w metodykach ISTA dla danego gatunku.
4. Partia materiału siewnego mieszanek gatunkowych może mieć maksymalną masę, którą stanowi suma masy wszystkich składników tej mieszanki zmieszanych w określonym stosunku wagowym.
5. Z partii materiału siewnego, o którym mowa w ust. 3, pobiera się próby do oceny laboratoryjnej zgodnie z metodyką ISTA.
6. Do pobierania prób z partii materiału siewnego, o którym mowa w ust. 4, ustala się maksymalną wielkość tej partii, przyjmując wielkość określoną w metodykach ISTA dla gatunku, który jest składnikiem dominującym.
7. W przypadku gdy rzeczywista masa partii materiału siewnego mieszanki gatunkowej, jest większa niż określają metodyki ISTA, taką partię dzieli się na części stanowiące krotność maksymalnej masy partii określonej dla dominującego składnika mieszanki, z której jest pobierana próba.
8. Z każdej części partii materiału siewnego mieszanki gatunkowej pobiera się, w liczbie proporcjonalnej do masy tej części, próby pierwotne stanowiące po połączeniu próbę ogólną, z której za pomocą rozdzielacza wydziela się próbę średnią o wymaganej masie. Próby pierwotne z partii materiału siewnego znajdujące się w opakowaniach o masie:
  - 1) do 15 kg - pobiera się w sposób określony w pkt 2.5.1.2. metodyk ISTA, przy czym w przypadku opakowań o masie do 2 kg, próbę pierwotną stanowi zawartość jednego opakowania;
  - 2) powyżej 15 do 100 kg - pobiera się, stosując metodę ręcznego pobierania prób, w sposób określony w pkt 2.5.1.3 metodyk ISTA, zgodnie z tabelą 2.1 tych metodyk.
9. Nie pobiera się prób do oceny laboratoryjnej z partii materiału siewnego mieszanki gatunkowej znajdującej się w opakowaniach większych niż 100 kg.
10. Masa próby średniej, pobieranej do oceny laboratoryjnej, dla materiału siewnego mieszanek gatunkowych powinna wynosić dla mieszanek gatunków:
  - 1) traw oraz traw z roślinami motylkowatymi drobnonasiennymi – 100 g;
  - 2) roślin zbożowych oraz roślin zbożowych z roślinami strączkowymi za wyjątkiem bobiku – 300 g;
  - 3) roślin zbożowych z bobikiem – 600 g;

11. Masa prób średnich, pobieranych do oceny laboratoryjnej, dla materiału siewnego mieszanek gatunkowych innych niż wymienione w ust. 10, jest określona w metodykach ISTA dla dominującego składnika.

II. Pobieranie prób sadzeniaków ziemniaka do oceny weryfikacyjnej

1. Sposób pobierania prób:

- 1) najpierw pobiera się próby pierwotne (częściowe); próbę częściową stanowi 20 bulw pobranych z jednego miejsca na plantacji;
- 2) miejsca na plantacji nasiennej, z których mają być pobrane próby częściowe, wyznacza się w taki sposób, aby otrzymana z prób częściowych próba średnia była reprezentatywna dla całej plantacji, z uwzględnieniem w szczególności pasów brzeżnych, zagłębień, wzniesień;
- 3) z każdego wyznaczonego miejsca plantacji nasiennej pobiera się po jednej bulwie o wielkości przeciętnego sadzeniaka spod 20 kolejnych roślin z jednej redliny lub spod 10 kolejnych roślin z dwóch sąsiednich redlin.

2. Z plantacji o powierzchni do 10 ha, uznanej w ocenie polowej jako plantacja sadzeniaków ziemniaka kategorii:

- 1) elitarne – pobiera się próbę średnią wielkości 240 bulw (12 prób częściowych);
- 2) kwalifikowane – pobiera się próbę średnią wielkości 120 bulw (6 prób częściowych).

Plantacje o powierzchni powyżej 10 ha dzieli się na części po 10 ha i z każdej części pobiera się próby w sposób określony w ust 2; dla plantacji o wielkości $n \times 10$ ha, próbę średnią stanowi odpowiednio $n \times 240$ albo $n \times 120$ bulw

W przypadku pobierania prób z przechowalni lub kopców, próby częściowe pobiera się, zgodnie z ust. 2 i 3, z różnych miejsc w przechowalni lub różnych kopców, w których przechowuje się sadzeniaki pochodzące z ocenionej plantacji nasiennej.

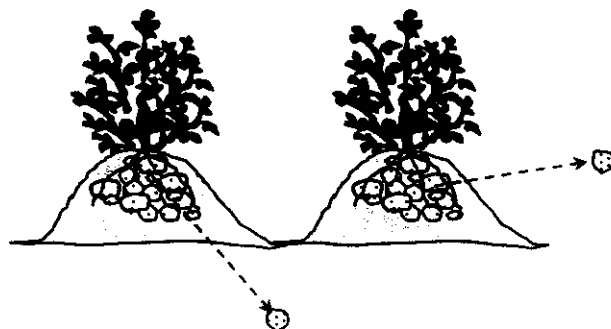
W przypadku pobierania prób w czasie kopania bulw, próbobiorca powinien być obecny podczas kopania całej plantacji. Pobrana próba powinna być reprezentatywna dla ocenianej plantacji.

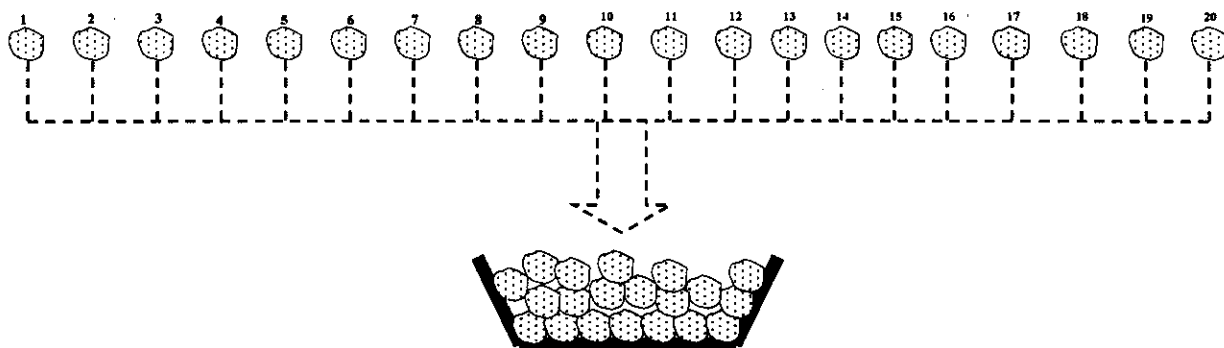
Pobieranie prób do oceny laboratoryjnej powinno odbywać się:

- 1) dla odmian wczesnych – nie wcześniej niż dnia 10 lipca;
- 2) dla odmian średniowczesnych – nie wcześniej niż dnia 1 sierpnia;
- 3) dla odmian późnych – nie wcześniej niż dnia 20 sierpnia.

Terminy pobierania prób bulw ziemniaka do oceny laboratoryjnej ustala się z zainteresowanymi podmiotami.

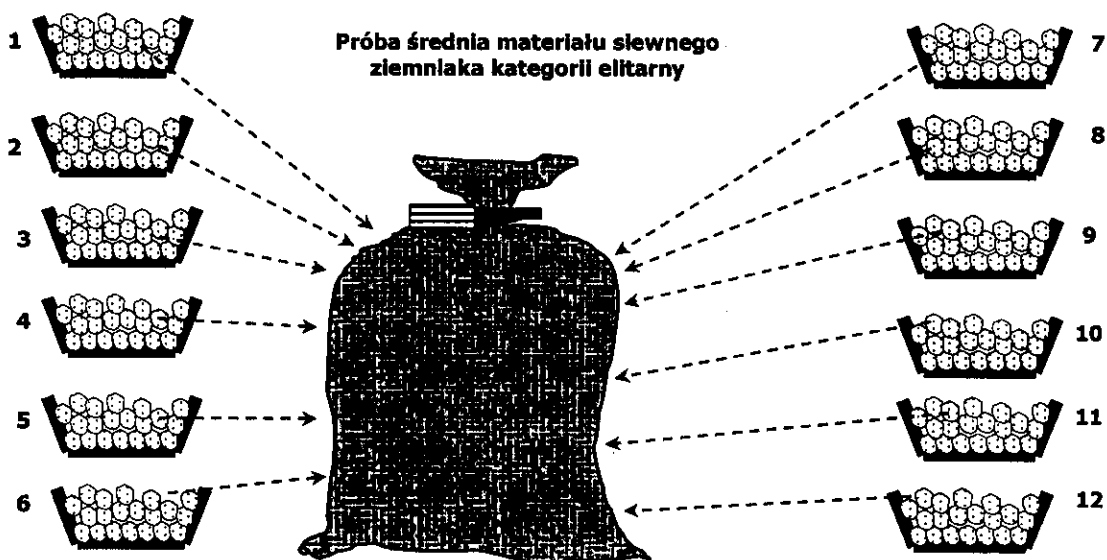
Próbę częściową stanowi 20 bulw pobranych z kolejnych 20 roślin w rzędzie albo po 10 roślin z dwóch sąsiednich rzędów, pobierając jedną bulwę wielkości średniego sadzeniaka spod pojedynczej rośliny bez wrywania jej.

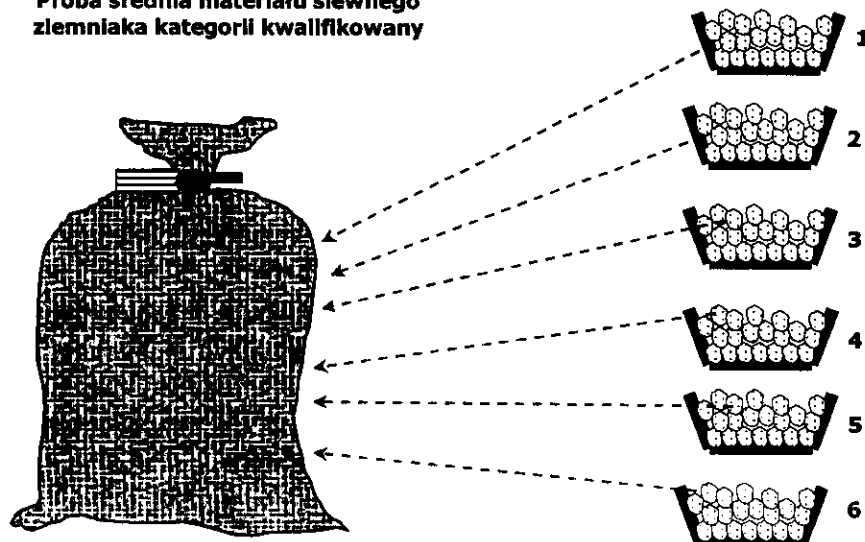
Z plantacji o powierzchni do 10 ha, na której jest wytwarzany materiał siewny ziemniaka kategorii:

1) elitarny - pobiera się 240 bulw (12 prób częściowych);

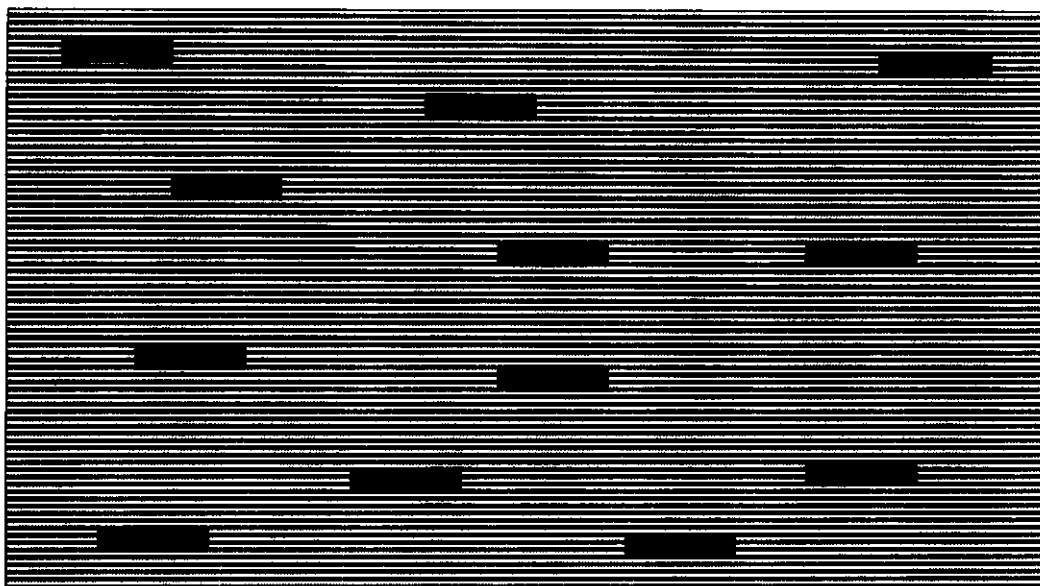

2) kwalifikowany – pobiera się 120 bulw (6 prób częściowych).

Próba średnia materiału siewnego ziemniaka kategorii kwalifikowany

Próby częściowe pobiera się z miejsc reprezentujących całą plantację według poniższego schematu:

 miejsce pobrania jednej próby częściowej

**SZCZEGÓLWE WYMAGANIA, ZAPEWNIAJĄCE POBRANIE
REPREZENTATYWNEJ PRÓBY NASION DO OCENY LABORATORYJNEJ ZA
POMOCĄ URZĄDZENIA DO AUTOMATYCZNEGO POBIERANIA PRÓB**

1. Automatyczny próbobierz składa się w szczególności z:
  - 1) urządzenia pobierającego próby pierwotne;
  - 2) przewodu łączącego urządzenie pobierające próby pierwotne z pojemnikiem na próbę ogólną;
  - 3) pojemnika na próbę ogólną;
  - 4) urządzenia sterującego.
2. Urządzenie pobierające próby pierwotne powinno zapewniać pobieranie próby z całego przekroju strumienia nasion, w szczególności mieć konstrukcję:
  - 1) zaworu dwudrożnego odwracającego cały strumień nasion albo
  - 2) szufladki wsuwanej do strumienia nasion i wysuwanej z niego, albo
  - 3) stałej szczeliny, na której jest odwracany strumień nasion, albo
  - 4) ruchomej szczeliny przechodzącej przez cały przekrój strumienia nasion.
3. Automatyczny próbobierz powinien w szczególności mieć:
  - 1) urządzenie pobierające próby pierwotne, połączone z pojemnikiem na próby ogólne w sposób uniemożliwiający przerwanie strumienia nasion lub zatrzymywanie się nasion oraz wykluczający możliwość dosypania lub zamiany nasion przez osoby postronne;
  - 2) konstrukcję wszystkich części umożliwiającą łatwe i dokładne czyszczenie;
  - 3) możliwość regulacji i ustawień dostosowujących do poszczególnych gatunków, których dokonuje wyłącznie próbobiorca;
  - 4) pojemniki na próby ogólne, które:
    - a) oznacza się numerem partii materiału siewnego, z której jest pobierana próba, w sposób wykluczający pomyłki,
    - b) są wykonane z przezroczystych materiałów albo są wyposażone w przezroczyste okienko umożliwiające zaobserwowanie ewentualnych różnic w barwie i wielkości nasion lub występowanie nasion innych gatunków.
  - 5) urządzenie sterujące umożliwiające regulację:
    - a) pobierania prób pierwotnych z minimalną częstotliwością nie mniejszą niż liczba prób pierwotnych dla masy danej partii określona w metodykach ISTA,
    - b) uzyskania próby ogólnej o wielkości określonej w wymaganiach szczegółowych.
4. Automatyczny próbobierz instaluje się w ciągu technologicznym przygotowującym materiał siewny do obrotu, możliwie najbliżej urządzenia służącego do napełniania opakowań lub silosów, prostopadle do strumienia nasion, a w przypadku gdy wynika to z konstrukcji próbobierza – pod kątem 45°.

5. Próby materiału siewnego pobrane przy użyciu automatycznego próbobierza spełniającego warunki, o których mowa w ust. 1 – 4, są zgodne z metodykami ISTA¹⁾.
6. Urządzenia sterujące, służące do ustawiania właściwych parametrów automatycznego próbobierza oraz pojemnik na próbę ogólną powinny być dostępne wyłącznie dla próbobiorcy.
7. Automatyczny sposób pobierania prób materiału siewnego może odbywać się wyłącznie przy użyciu automatycznego próbobierza dopuszczonego do stosowania, po uprzednim wykonaniu badań porównawczych, polegających na porównaniu wyników oceny laboratoryjnej przeprowadzonej na próbach pobranych automatycznie z nie mniej niż 10 partii oraz równoległe na próbach pobranych z tych partii zgodnie z metodykami ISTA.
8. Badania porównawcze prób, o których mowa w ust. 7, obejmują czystość analityczną, zawartość innych nasion w sztukach oraz zdolność kiełkowania. Badania wykonuje urządzenie laboratoryjne.
9. Automatyczny próbobierz może być stosowany, jeżeli wyniki badań porównawczych prób pobranych w sposób automatyczny oraz prób pobranych zgodnie z metodykami ISTA, w zakresie czystości analitycznej, zawartości innych nasion w sztukach oraz zdolności kiełkowania, są zgodne w nie mniej niż 70% dla wszystkich trzech parametrów łącznie.
10. Przy sprawdzaniu automatycznego próbobierza przed jego zastosowaniem uwzględnia się:
  - 1) opis techniczny zawierający typ urządzenia, z wyszczególnieniem opisu urządzenia pobierającego próby pierwotne;
  - 2) szczegółowy opis sposobu postępowania podczas eksploatacji;
  - 3) imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za prawidłową eksploatację.
11. Stanowisko obsługi automatycznego próbobierza wyposaża się w zredagowaną w sposób jasny i precyzyjny instrukcję obsługi oraz książkę do zapisywania danych związanych z bieżącą pracą, regulacją, naprawami i konserwacją oraz przerwami w pracy próbobierza, a także kontrolą pracy urządzenia z podaniem opisu prowadzonych działań, daty i czasu ich trwania.
12. Prawidłowość pracy automatycznego próbobierza sprawdza się przynajmniej raz w roku. Przepisy ust. 7-9 stosuje się odpowiednio.

---

¹⁾ Do automatycznego sposobu pobierania prób materiału siewnego ma zastosowanie „*Protokół automatycznego pobierania prób i jego zatwierdzenia*” opracowany przez Komitet Tworzenia Partii i Pobierania Prób ISTA w 1998 r.

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie metod pobierania prób materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 51 ustawy z dnia .....2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ....., poz. ....).

Materia, która jest przedmiotem regulacji rozporządzenia, poprzednio była regulowana rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2007r. w sprawie metod pobierania prób materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego (Dz. U. Nr 55, poz. 362 i 363 2007 r.).

Konieczność wydania nowego rozporządzenia jest podyktowana nową ustawą o nasiennictwie z dnia 2012 r. (Dz. U. Nr, poz.).

W projektowanym rozporządzeniu, biorąc pod uwagę zróżnicowanie gatunków roślin rolniczych i warzywnych określono:

W projektowanym rozporządzeniu określono mając na uwadze właściwości poszczególnych gatunków roślin w zakresie zdolności kiełkowania, ocenę materiału siewnego według jednolitych zasad oraz właściwą identyfikację partii materiału siewnego roślin rolniczych lub warzywnych:

- 7) szczegółowe terminy, po upływie których materiał siewny roślin rolniczych lub warzywnych znajdujący się w obrocie lub przygotowywany do obrotu podlega okresowej ocenie laboratoryjnej,
- 8) wzór protokołu pobrania próby materiału siewnego roślin rolniczych lub warzywnych,
- 9) okres przechowywania prób materiału siewnego roślin rolniczych lub warzywnych pobranych do oceny, z wyłączeniem oceny tożsamości i czystości odmianowej,
- 10) metody dokonywania, oceny weryfikacyjnej, oceny cech zewnętrznych materiału siewnego roślin rolniczych lub warzywnych,
- 11) zakres i sposób sporządzania dokumentacji, o której mowa w art. 47 ust. 5 i art. 48 ust. 6,
- 12) metody pobierania prób, w szczególności sadzeniaków ziemniaka do oceny weryfikacyjnej i mieszanek materiału siewnego roślin rolniczych lub warzywnych – w przypadku braku uznanych metod międzynarodowych,

6) szczegółowe wymagania niezbędne do zapewnienia pobrania reprezentatywnej próby nasion do oceny laboratoryjnej materiału siewnego za pomocą urządzenia do automatycznego pobierania prób

Przepisy te stanowią również implementację przepisów UE :

- Przepisy te stanowią również implementację przepisów UE:

- dyrektywy Rady 66/401/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.7.1966, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz.3, t. 1, str. 55-65, z późn. zm.),

- dyrektywy Rady 66/402/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin zbożowych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.7.1966, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz.3, t. 1, str. 66-76, z późn. zm.),

- dyrektywy Rady 2002/54/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym buraka (Dz. Urz. WE L 193 z 20.7.2002, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz.3, t. 36, str. 292-312, z późn. zm.),

- dyrektywy Rady 2002/55/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw (Dz. Urz. WE L 193 z 20.7.2002, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz.3, t. 36, str. 313-339, z późn. zm.),

- dyrektywy Rady 2002/56/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu sadzoniakami ziemniaków (Dz. Urz. WE L 193 z 20.7.2002, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz.3, t. 36, str. 340-353, z późn. zm.),

- dyrektywy Rady 2002/57/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin oleistych i włóknistych (Dz. Urz. WE L 193 z 20.7.2002, z późn. zm. Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz.3, t. 36, str. 354-377, z późn. zm.),

- decyzji Komisji 2004/842/WE z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie przepisów wykonawczych, na mocy których Państwa Członkowskie mogą zezwolić na wprowadzenie do obrotu materiału siewnego należącego do odmiany, dla której złożono wnioski o włączenie do krajowego katalogu odmian roślin rolniczych lub katalogu odmian gatunków warzyw (Dz. Urz. UE L 362/21-27 z 09.12.2004),

- dyrektywy Komisji 2008/62/WE z dnia 20 czerwca 2008 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do rejestracji populacji miejscowych i odmian roślin rolniczych przystosowanych naturalnie do warunków lokalnych i regionalnych i zagrożonych erozją genetyczną oraz obrót materiałem siewnym i sadzoniakami ziemniaka tych populacji miejscowych i odmian (Dz. Urz. UE L 162 z 21.06.2008, str. 13, z późn. zm.),

- dyrektywy komisji 2009/145/WE z dnia 26 listopada 2009 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do zatwierdzania populacji miejscowych i odmian warzyw

tradycyjnie uprawianych w poszczególnych miejscach i rejonach zagrożonych erozją genetyczną oraz odmian warzyw niemających wewnętrznej wartości dla plonów o przeznaczeniu handlowym, wyprodukowanych w celu uprawy w określonych warunkach, oraz wprowadzania do obrotu materiału siewnego tych populacji miejscowych i odmian (Dz. Urz. UE L 312 z 27.11.2009).

Projekt rozporządzenia poprzez swoje regulacje ma na celu wprowadzanie jednolitego działania w obrębie wytwarzania, próbobrania i oceny materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych mając na uwadze uzyskanie materiału siewnego o odpowiedniej jakości a także zapewnienie że materiał siewny znajdujący się w obrocie spełnia wszystkie wymagania dotyczące wytwarzania i jakości.

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Regulacje zawarte w rozporządzeniu nie są przepisami technicznymi w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji w trybie przepisów tego rozporządzenia.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia .....2012 r.

w sprawie oceny tożsamości i czystości odmianowej

Na podstawie art. 56 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz.U. Nr....., poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) metodykę oraz sposób i warunki dokonywania oceny tożsamości i czystości odmianowej dla poszczególnych gatunków lub grup roślin rolniczych lub warzywnych;
- 2) wzór informacji o wynikach oceny tożsamości i czystości odmianowej;
- 3) wielkość prób pobieranych do oceny tożsamości i czystości odmianowej, sposób ich pakowania i oznakowania, terminy ich przesyłania do właściwej jednostki organizacyjnej Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych, zwanego dalej „Centralnym Ośrodkiem”;
- 4) warunki oraz okres przechowywania prób materiału siewnego pobranych do oceny tożsamości i czystości odmianowej;
- 5) warunki oraz wielkość pobierania prób wzorcowych materiału siewnego poszczególnych odmian, w tym prób materiału siewnego odmian reprodukowanego w ramach systemów nasiennych OECD;
- 6) zakres i terminy przekazywania informacji Głównemu Inspektorowi o próbach urzędowych przyjętych do oceny tożsamości i czystości odmianowej;

§ 2. 1. Oceny tożsamości i czystości odmianowej dokonuje się w celu sprawdzenia:

- 1) tożsamości odmianowej, tzn. zgodności partii materiału siewnego badanej odmiany z urzędowym opisem i próbą wzorcową tej odmiany poprzez porównanie cech morfologiczno-fizjologiczne roślin uzyskanych z próby materiału siewnego pobranej z badanej partii z tymi cechami określonymi w urzędowym opisie odmiany oraz z cechami roślin uzyskanych z próby wzorcowej badanej odmiany;
- 2) czystości odmianowej badanej partii lub
- 3) w przypadku odmian mieszańcowych gatunków, dla których jest to określone w wymaganiach szczegółowych także poziom męskiej sterylności lub skuteczności krzyżowania.

2. Oceny tożsamości i czystości odmianowej dokonuje się:

- 1) w sezonie wegetacyjnym następującym po dniu pobrania próby materiału siewnego z partii przeznaczonej do oceny – dla odmian wpisanych do krajowego rejestru;
- 2) w sezonie wegetacyjnym następującym po dniu pobrania próby materiału siewnego z partii przeznaczonej do oceny lub otrzymania próby wzorcowej badanej odmiany – dla odmian innych niż wpisane do krajowego rejestru, nie później niż w kolejnym sezonie wegetacyjnym;

§ 3. 1. W celu dokonania oceny tożsamości i czystości odmianowej odmian innych niż wpisane do krajowego rejestru, próba wzorcowa odmiany, wraz z urzędowym opisem, powinna być dostarczona do Centralnego Ośrodka, z Upoważnionego Urzędu kraju rejestracji odmiany za pośrednictwem Głównego Inspektora.

2. W przypadku, gdy próba wzorcowa, o której mowa w ust 1 zostanie dostarczona po agrotechnicznym terminie siewu badanego gatunku lub odmiany pobraną próbę urzędową badanej partii wysiewa się w najbliższym sezonie wegetacyjnym następującym po dniu otrzymania próby wzorcowej.

§ 4. Wielkość prób materiału siewnego pobieranych do oceny tożsamości i czystości odmianowej dla poszczególnych gatunków roślin rolniczych i warzywnych jest określona w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Próba wzorcowa odmiany powinna mieć wielkość wystarczającą do dokonania oceny tożsamości i czystości odmianowej w danym sezonie wegetacyjnym oraz umożliwić weryfikację nowej próby wzorcowej w następnym sezonie wegetacyjnym i stanowić nie mniej niż 1,5 wielkości próby określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

2. W przypadku reprodukcji zgodnie z systemami nasiennymi OECD, materiału siewnego pochodzącego z krajów trzecich, odmian niewpisanych do krajowego rejestru lub katalogów wspólnotowych próbę wzorcową stanowi próba materiału siewnego pobrana z partii przywiezionej do kraju i przeznaczona do reprodukcji.

§ 6. 1. Próbę pobraną do oceny tożsamości i czystości odmianowej do czasu wysiania na poletku kontrolnym wyznaczona jednostka organizacyjna Centralnego Ośrodka przechowuje w warunkach uniemożliwiających zmianę jej właściwości.

2. Pozostałości prób pobranych do oceny tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego i wysianych na poletku kontrolnym przechowuje się do dnia 30 listopada roku następującego po roku jej wysiania.

3. Próbę wzorcową odmiany przechowuje się do czasu pobrania nowej próby wzorcowej (jej odnowienia) i porównania z dotychczasową próbą wzorcową (weryfikacja próby wzorcowej) poprzez wysiew na poletkach; przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 7. 1. Oceny tożsamości i czystości odmianowej dokonuje się na podstawie obserwacji cech określonych w metodykach badania odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) opracowanych na podstawie metodyk Wspólnotowego Urzędu Odmian Roślin (CPVO) lub wytycznych Międzynarodowego Związku Nowych Odmian Roślin (UPOV), a w przypadku ich braku – metodyk krajowych.

2. Obserwacje cech zawsze prowadzi się zgodnie z metodyką badania OWT i w zakresie jakie były stosowane w celu sporządzenia urzędowego opisu w procesie rejestracji odmiany.

§ 8. Ustala się następujące terminy przesyłania prób urzędowych materiału siewnego do oceny tożsamości i czystości odmianowej:

1) dla roślin rolniczych:

- a) zbóż jarych, roślin strączkowych, roślin motylkowatych drobnonasiennych, pozostałych roślin jarych oraz traw z wyłączeniem życicy wielokwiatowej westerwoldzkiej (rajgrasu holenderskiego)
– do dnia 10 marca,
- b) rzepaku ozimego, życicy wielokwiatowej (rajgrasu włoskiego) – do dnia 15 sierpnia,
- c) jęczmienia ozimego – do dnia 25 sierpnia,
- d) pozostałych gatunków zbóż ozimych oraz wyki kosmatej – do dnia 15 września;

2) dla roślin warzywnych:

- a) warzyw dyniowatych – do dnia 15 kwietnia,
- b) cebuli - odmian zimujących – do dnia 31 lipca,
- c) pozostałych gatunków warzyw do uprawy w polu – do dnia 28 lutego,
- d) sałaty do uprawy w szklarni – do dnia 15 września,
- e) pozostałych gatunków warzyw do uprawy w szklarni – do dnia 15 grudnia,
- f) sałaty do uprawy w tunelu foliowym – do dnia 31 stycznia,
- g) pozostałych gatunków warzyw do uprawy w tunelu foliowym – do dnia 28 lutego.

§ 9. 1. Próby materiału siewnego pobrane do oceny tożsamości i czystości odmianowej powinny być:

- 1) zapakowane w płócienne woreczki;
- 2) zaplombowane urzędowymi plombami;

- 3) zaopatrzone w dwie etykiety, z których jedna jest umieszczana na zewnątrz, a druga wewnątrz opakowania.
- 2. Etykiety, o których mowa w ust. 1 pkt 3, zawierają następujące informacje:**
- 1) nazwę gatunku w języku polskim;
  - 2) nazwę odmiany;
  - 3) symbol kategorii lub stopnia kwalifikacji;
  - 4) numer partii, z której pobrano próbę do oceny, oraz numer partii, z której wytworzono daną partię materiału siewnego;
  - 5) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres właściciela partii materiału siewnego;
  - 6) napisy:
    - a) symbol "OT",
    - b) "OECD" – w przypadku partii kwalifikowanych według systemu oceny określonej przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD),
    - c) "kraj" – w przypadku partii kwalifikowanych według systemu krajowego.
- 3. Oprócz informacji wymienionych w ust. 2, na etykiecie umieszczanej na zewnątrz opakowania podaje się:**
- 1) masę tysiąca nasion – dla prób zawierających nasiona roślin zbożowych, strączkowych, oleistych i włóknistych;
  - 2) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres zachowującego odmianę – dla prób materiału siewnego odmian innych niż wpisane do krajowego rejestru;
  - 3) zdolność kiełkowania nasion.

§ 10. Do próby pobranej i wysłanej do oceny tożsamości dołącza się:

- 1) oryginał protokołu pobrania próby;
- 2) raportu oceny laboratoryjnej.

§ 11. Szczegółowy opis metody dokonywania oceny tożsamości i czystości odmianowej poszczególnych gatunków lub grup roślin rolniczych i warzywnych jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 12. 1. Informacje o wynikach oceny tożsamości i czystości odmianowej Centralny Ośrodek przesyła:

- 1) właścicielowi badanej partii;
- 2) Głównemu Inspektorowi ;
- 3) zachowującemu odmianę, której materiał siewny jest badany.

2. Informacje o wynikach oceny tożsamości i czystości odmianowej Centralny Ośrodek przesyła podmiotom, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 niezwłocznie, w przypadku stwierdzenia jakichkolwiek wad w badanej partii, na każdym etapie dokonywania oceny tożsamości i czystości odmianowej.

3. Po zakończeniu oceny tożsamości i czystości odmianowej dla danego gatunku roślin Centralny Ośrodek przekazuje Głównemu Inspektorowi zbiorcze wyniki oceny tożsamości i czystości odmianowej w postaci szczegółowego sprawozdania.

4. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 3 powinno w szczególności zawierać:

1) wykaz prób, które brały udział w ocenie tożsamości i czystości odmianowej, zawierający w szczególności:

- a) nazwy odmian,
- b) numery partii, z których pobrano próby,
- c) stopnie kwalifikacji,
- d) informację, w przypadku gdy badana partia została wytworzona w systemie OECD,
- e) numer informacji, w przypadku gdy na którymkolwiek etapie dokonywania oceny tożsamości i czystości odmianowej zostały stwierdzone wady.

2) charakterystykę przebiegu oceny, w szczególności:

- a) przebieg warunków pogodowych w okresie wegetacji,
- b) warunki glebowe oraz inne czynniki mogące mieć znaczenie dla dokonywanej oceny tożsamości i czystości odmianowej,
- c) stosowane zabiegi agrotechniczne, nawożenie oraz zabiegi chemiczne.

5. Wykaz, o którym mowa w ust 4 pkt 1 Główny Inspektor umieszcza na stronie internetowej administrowanej przez Państwową Inspekcję.

6. Wzór informacji, o której mowa w ust. 1 jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 131, poz. 915).

ZAŁĄCZNIKI
do rozporządzenia
MRiRW z dnia .....
Załącznik nr 1

**WIELKOŚĆ PRÓB MATERIAŁU SIEWNEGO POBIERANA DO OCENY
TOŻSAMOŚCI I CZYSTOŚCI ODMIANOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH
GATUNKÓW ROŚLIN ROLNICZYCH I WARZYWNYCH**

Lp.	Nazwa polska	Nazwa botaniczna	Masa próby w gramach
ROŚLINY ROLNICZE			
ROŚLINY ZBOŻOWE			
1	Jęczmień	<i>Hordeum vulgare</i> L.	2000
2	Kukurydza	<i>Zea mays</i> L.	800
3	Mozga kanaryjska (kanar)	<i>Phalaris canariensis</i> L.	500
4	Owies nagi (owies nagoziarnowy)	<i>Avena nuda</i> L.	2000
5	Owies szorstki (owies owsik)	<i>Avena strigosa</i> Schleb.	2000
6	Owies zwyczajny w tym owies bizantyjski	<i>Avena sativa</i> L. w tym <i>Avena byzantina</i> K. Koch	2000
7	Pszenica orkisz	<i>Triticum spelta</i> L.	2000
8	Pszenica twarda	<i>Triticum durum</i> Desf.	2000
9	Pszenica zwyczajna	<i>Triticum aestivum</i> L.	2000
10	Pszenżyto	x <i>Triticosecale</i> Wittm. ex A. Camus (<i>Triticum</i> spp. x <i>Secale</i> spp.)	2000
11	Żyto	<i>Secale cereale</i> L.	2000
ROŚLINY OLEISTE I WŁÓKNISTE			
1	Gorczyca biała	<i>Sinapis alba</i> L.	500
2	Gorczyca sarepska	<i>Brassica juncea</i> (L.) Czern.	300
3	Kminek zwyczajny	<i>Carum carvi</i> L.	500
4	Konopie	<i>Cannabis sativa</i> L.	1000
5	Len zwyczajny	<i>Linum usitatissimum</i> L.	300
6	Mak	<i>Papaver somniferum</i> L.	200
7	Rzepak	<i>Brassica napus</i> L. (partim)	300
8	Rzepak	<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs	300
9	Słonecznik	<i>Helianthus annuus</i> L.	250
10	Soja	<i>Glycine max</i> (L.) Merrill	2000

ROŚLINY PASTEWNE			
- Bobowate-Fabaceae (Motylkowate-Leguminosae)			
1	Bobik	<i>Vicia faba</i> L. (partim)	3000
2	Esparceta siewna	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.	500
3	Groch siewny	<i>Pisum sativum</i> L. (partim)	2000
4	Komonica zwyczajna	<i>Lotus corniculatus</i> L.	300
5	Koniczyna biała	<i>Trifolium repens</i> L.	300
6	Koniczyna białoróżowa (koniczyna szwedzka)	<i>Trifolium hybridum</i> L.	300
7	Koniczyna krwistoczerwona (inkarnatka)	<i>Trifolium incarnatum</i> L.	300
8	Koniczyna łąkowa (koniczyna czerwona)	<i>Trifolium pratense</i> L.	300
9	Koniczyna perska	<i>Trifolium resupinatum</i> L.	300
10	Lucerna chmielowa	<i>Medicago lupulina</i> L.	300
11	Lucerna piaskowa (lucerna mieszańcowa)	<i>Medicago x varia</i> T. Martyn	300
12	Lucerna siewna	<i>Medicago sativa</i> L.	300
13	Łubin biały	<i>Lupinus albus</i> L.	2000
14	Łubin wąskolistny	<i>Lupinus angustifolius</i> L.	2000
15	Łubin żółty	<i>Lupinus luteus</i> L.	2000
16	Rutwica wschodnia	<i>Galega orientalis</i> L.	500
17	Wyka kosmata	<i>Vicia villosa</i> Roth	2000
18	Wyka siewna	<i>Vicia sativa</i> L.	2000
- Wiechlinowate-Poaceae (Trawy-Gramineae)			
1	Cynodon palczasty	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.	300
2	Festulolium	x <i>Festulolium</i> Asch. & Graebn. (<i>Festuca</i> spp. x <i>Lolium</i> spp.)	300
3	Konietlica łąkowa	<i>Trisetum flavescens</i> (L.) P. Beauv.	300
4	Kostrzewa czerwona	<i>Festuca rubra</i> L.	300
5	Kostrzewa łąkowa	<i>Festuca pratensis</i> Huds.	300
6	Kostrzewa murawowa (kostrzewa szczecińska)	<i>Festuca trachyphylla</i> (Hack.) Krajina	300
7	Kostrzewa nitkowata	<i>Festuca filiformis</i> Pourr.	300

8	Kostrzewa owcza	<i>Festuca ovina</i> L.	300
9	Kostrzewa trzcinowa	<i>Festuca arundinacea</i> Schreber	300
10	Kupkówka pospolita	<i>Dactylis glomerata</i> L.	300
11	Mietlica biaława	<i>Agrostis gigantea</i> Roth	300
12	Mietlica pospolita	<i>Agrostis capillaris</i> L.	300
13	Mietlica psia	<i>Agrostis canina</i> L.	300
14	Mietlica rozłogowa	<i>Agrostis stolonifera</i> L.	300
15	Mozga Hardinga	<i>Phalaris aquatica</i> L.	300
16	Rajgras wyniosły (rajgras francuski)	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) P. Beauv. ex J. Presl. & C. Presl	300
17	Stokłosa alaskańska	<i>Bromus sitchensis</i> L.	300
18	Stokłosa uniolowata	<i>Bromus catharticus</i> Vahl (<i>B. uniolooides</i> L.)	300
19	Tymotka dzika	<i>Phleum nodosum</i> L.	300
20	Tymotka łąkowa	<i>Phleum pratense</i> L.	300
21	Wiechlina błotna	<i>Poa palustris</i> L.	300
22	Wiechlina gajowa	<i>Poa nemoralis</i> L.	300
23	Wiechlina łąkowa	<i>Poa pratensis</i> L.	300
24	Wiechlina roczna	<i>Poa annua</i> L.	300
25	Wiechlina zwyczajna	<i>Poa trivialis</i> L.	300
26	Wyczyniec łąkowy	<i>Alopecurus pratensis</i> L.	300
27	Życica mieszańcowa (rajgras oldenburski)	<i>Lolium x boucheanum</i> Kunth	300
28	Życica trwała (rajgras angielski)	<i>Lolium perenne</i> L.	300
29	Życica wielokwiatowa w tym ż. wielokwiatowa westerwoldzka (rajgras włoski w tym r. holenderski)	<i>Lolium multiflorum</i> Lam.	300
- Inne gatunki			
1	Brukiew	<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.	500
2	Facelia błękitna	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	300
3	Kapusta pastewna	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>medullosa</i> Thell. var. <i>viridis</i> L.	300
4	Rzodkiew oleista	<i>Raphanus sativus</i> L. var. <i>oleiformis</i> Pers.	300

BURAKI			
1	Burak cukrowy	<i>Beta vulgaris</i> L.	500
2	Burak pastewny	<i>Beta vulgaris</i> L.	500
ROŚLINY WARZYWNE			
1	Bób	<i>Vicia faba</i> L. (partim)	1000
2	Brokuł	<i>Brassica oleracea</i> L.	20
3	Burak ćwikłowy	<i>Beta vulgaris</i> L.	200
4	Burak liściowy	<i>Beta vulgaris</i> L.	200
5	Cebula siedmiolatka (czosnek dęty)	<i>Allium fistulosum</i> L.	50
6	Cebula, w tym echalion	<i>Allium cepa</i> L. – grupa <i>Cepa</i>	50
7	Cykoria korzeniowa	<i>Cichorium intybus</i> L.	300
8	Cykoria liściowa i cykoria sałatowa	<i>Cichorium intybus</i> L.	300
9	Czosnek pospolity	<i>Allium sativum</i> L.	20 główek (200 ząbków)
10	Dynia olbrzymia	<i>Cucurbita maxima</i> Duchesne	500
11	Dynia zwyczajna	<i>Cucurbita pepo</i> L.	300
12	Endywia – endywia eskariola i endywia kędzierzawa	<i>Cichorium endivia</i> L.	300
13	Fasola wielokwiatowa	<i>Phaseolus coccineus</i> L.	750
14	Fasola zwykła karłowa	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	500
15	Fasola zwykła tyczna	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	500
16	Groch siewny cukrowy	<i>Pisum sativum</i> L. (partim)	2000
17	Groch siewny luskowy – o nasionach pomarszczonych i gładkich	<i>Pisum sativum</i> L. (partim)	2000
18	Jarmuż	<i>Brassica oleracea</i> L.	20
19	Kalafior	<i>Brassica oleracea</i> L.	20
20	Kalarepa	<i>Brassica oleracea</i> L.	20
21	Kapusta brukselska	<i>Brassica oleracea</i> L.	20
22	Kapusta głowiasta biała	<i>Brassica oleracea</i> L.	20
23	Kapusta głowiasta czerwona	<i>Brassica oleracea</i> L.	20
24	Kapusta pekińska	<i>Brassica rapa</i> L.	20
25	Kapusta włoska	<i>Brassica oleracea</i> L.	20
26	Karczoch – karczoch hiszpański (kard) i karczoch zwyczajny	<i>Cynara cardunculus</i> L.	100
27	Kawon (arbuz)	<i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai	100
28	Koper włoski (fenkuł)	<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	100
29	Kukurydza cukrowa	<i>Zea mays</i> L. (partim)	500

30	Kukurydza pękająca	<i>Zea mays</i> L. (partim)	500
31	Marchew – jadalna i pastewna	<i>Daucus carota</i> L.	100
32	Melon	<i>Cucumis melo</i> L.	100
33	Oberżyna	<i>Solanum melongena</i> L.	5
34	Ogórek – sałatkowy i konserwowy ¹⁾	<i>Cucumis sativus</i> L.	50
35	Papryka	<i>Capsicum annum</i> L.	5
36	Pietruszka	<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nyman ex A.W. Hill	100
37	Pomidor	<i>Lycopersicon esculentum</i> Mill.	5
38	Por	<i>Allium porrum</i> L.	5
39	Rabarbar	<i>Rheum rhabarbarum</i> L.	12 karp
40	Roszponka warzywna	<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterr.	20
41	Rzepa	<i>Brassica rapa</i> L.	20
42	Rzodkiew	<i>Raphanus sativus</i> L.	200
43	Rzodkiewka	<i>Raphanus sativus</i> L.	200
44	Salata	<i>Lactuca sativa</i> L.	2
45	Seler korzeniowy	<i>Apium graveolens</i> L.	5
46	Seler naciowy	<i>Apium graveolens</i> L.	5
47	Skorzonera (węzymbord)	<i>Scorzonera hispanica</i> L.	100
48	Szalotka	<i>Allium cepa</i> L. – grupa <i>Aggregatum</i>	50
49	Szczypiorek	<i>Allium schoenoprasum</i> L.	50
50	Szparag ²⁾	<i>Asparagus officinalis</i> L.	10
51	Szpinak	<i>Spinacia oleracea</i> L.	300
52	Trybuła ogrodowa	<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	50

Objaśnienia:

¹⁾ – pod osłony 50 nasion (sztuk)

²⁾ – albo 60 karp

**METODYKA DOKONYWANIA OCENY TOŻSAMOŚCI I CZYSTOŚCI ODMIANOWEJ
ROŚLIN ROLNICZYCH I WARZYWNYCH**

I. Informacje ogólne

1. System kwalifikacji materiału siewnego stanowi zintegrowany zestaw zasad, metod i technik, pozwalający oceniać jakość materiału siewnego w całym procesie jego wytwarzania.
2. Ocena tożsamości i czystości odmianowej jest istotnym ogniwem tego systemu, która jest dokonywana wyłącznie metodami wegetacyjnymi na poletkach kontrolnych, na których rośliny uzyskane z prób pobranych z partii materiału siewnego są, na każdym etapie rozwoju porównywane z roślinami uzyskanymi z próby wzorcowej odmiany w takich samych warunkach środowiskowych oraz z urzędowym opisem odmiany.
3. Ocena, o której mowa w ust. 2 umożliwia wykrycie wszelkich nieprawidłowości powstałych w procesie wytwarzania materiału siewnego, w szczególności wszelkie zamieszania mechaniczne, mutacje, zapylenia niepożądanym pyłkiem i inne zdarzenia; ta ocena pozwala na:
  - 1) sprawdzenie:
    - a) tożsamości odmianowej ocenianej partii,
    - b) zgodności z wymaganiami szczegółowymi w zakresie czystości odmianowej,
    - c) jakości wytwarzanego materiału siewnego;
  - 2) monitorowanie:
    - a) skuteczności stosowanego systemu kwalifikacji,
    - b) odrębności, wyrównania i trwałości odmiany oraz skuteczności metody hodowli zachowawczej,
    - c) poziomu porażenia przez głównię pyłkową zbóż oraz inne patogeny przenoszone przez nasiona
  - 3) ocenę męskiej sterylności składników matecznych odmian mieszańcowych rzepaku i żyta oraz innych gatunków;
4. W przypadku odmian mieszańcowych żyta oraz mieszańców złożonych rzepaku podczas oceny czystości odmianowej w czasie liczenia roślin nietypowych na poletkach kontrolnych należy uwzględniać fakt, że materiałem siewnym jest mieszanina kilku składników o ściśle określonym składzie. .
5. Prowadzenie oceny tożsamości i czystości odmianowej pozwala urzędowi kwalifikacyjnemu w sposób właściwy prowadzić nadzór nad realizacją polityki nasiennej.

6. Cechy, które charakteryzują rośliny nietypowe mogą być zaobserwowane wyłącznie na poletku kontrolnym (np. cecha którą można zobaczyć tylko w pewnym szczególnym stadium rozwoju rośliny), gdyż obserwacje tych poletek prowadzi się w sposób ciągły od początku wschodów do pełnej dojrzałości, a w razie jakichkolwiek wątpliwości można wykonać dodatkowe badania laboratoryjne.
7. Ocena tożsamości obejmuje, w zależności od statusu badanej partii materiału siewnego, dwa rodzaje kontroli poletkowej – kontrolę wstępną oraz kontrolę następczą.

II. Ocena wstępna

1. W przypadku, gdy ocenie tożsamości i czystości odmianowej jest poddana partia materiału siewnego (kategorii elitarny), który rozmnażany jest w celu wyprodukowania dalszego materiału siewnego, a informacje uzyskane z obserwacji poletka kontrolnego pozyskiwane są w tym samym czasie, w którym z badanej partii wytwarzany jest dalszy materiał siewny to jest to ocena wstępna.
2. Ocena wstępna jest integralną częścią systemu kwalifikacji materiału siewnego wytwarzanego z badanej partii. Umożliwia w ocenie plantacji nasiennej założonej z badanej partii wykorzystanie informacji uzyskanej na poletku kontrolnym oceny tożsamości i czystości odmianowej która prowadzona jest równolegle.
3. Ocena wstępna umożliwia kwalifikatorowi bieżącą konsultację ze specjalistą prowadzącym tę ocenę w sprawie zaobserwowanych nieprawidłowości na plantacji a także zapoznanie się z właściwościami ocenianej odmiany w porównaniu z próbą wzorcową odmiany, co w konsekwencji ułatwia mu podjęcie właściwej decyzji podczas oceny polowej.
4. Powinna istnieć zgodność pomiędzy wynikami kontroli wstępnej i wynikami oceny polowej, a w przypadku jej braku wyniki obserwacji poddawane są wnikliwej analizie, a decyzja o odrzuceniu zależy od okoliczności; cechy nietypowe mogą być widoczne na poletku kontrolnym, a mniej widoczne na plantacji (np. widoczność cech tylko w pewnych stadiach rozwojowych roślin).
5. W niektórych przypadkach może zaistnieć sytuacja, że wynik z poletka kontrolnego nie jest reprezentatywny dla partii nasion w ocenie polowej plantacji założonej z tej partii; powodem może być:
  - 1) błędne lub niezgodne z metodyką pobranie próby do oceny tożsamości i czystości odmianowej;
  - 2) uszkodzenie lub zmiana cech fizjologicznych spowodowane czynnikami

zewnętrznymi np. herbicydy;

- 3) wystąpienie na ocenianej plantacji samosiewów (częste w przypadku *Brassica* spp.) lub
  - 4) wykonywanie przez producenta systematycznej selekcji i usuwanie roślin nietypowych z plantacji nasiennej.
6. Ocenie wstępnej podlegają wszystkie partie materiału siewnego kategorii elitarny.
7. Ocena wstępna dla partii materiału siewnego wytworzonej w poprzednim sezonie wegetacyjnym jest oceną następczą.

III. Ocena następcza

1. Ocena tożsamości i czystości odmianowej dokonywana dla partii materiału siewnego wytworzonego w poprzednim sezonie wegetacyjnym i przeznaczonego na cele inne niż produkcja materiału siewnego określana jest jako ocena następcza.
2. Ocena następcza ma na celu monitorowanie:
  - 1) jakości wyprodukowanego materiału siewnego;
  - 2) skuteczności procesu produkcji materiału siewnego w zakresie utrzymania czystości odmianowej danej odmiany i na tej podstawie dążenie do ulepszania tego procesu;
  - 3) zachowania się odmiany w kolejnych rozmnożeniach i ewentualne, w konsultacji z zachowującym odmianę, ograniczenie liczby rozmnożeń;
  - 4) uczciwości producenta materiału siewnego.
3. Ocenie następczej powinny być poddane partie materiału siewnego wysyłanego na eksport oraz partie materiału siewnego odmian pochodzących z krajów trzecich i wytworzone w ramach systemów nasiennych OECD.
4. Jeżeli ocenie następczej przeprowadzanej dla partii, o których mowa w ust. 3 zostanie stwierdzony brak tożsamości lub czystości odmianowej Główny Inspektorat obowiązany jest powiadomić Urząd Kwalifikacyjny kraju eksportu wadliwego materiału siewnego.

IV. Próba wzorcowa odmiany

1. Sprawdzanie tożsamości i czystości odmianowej dokonywane jest przez porównanie roślin uzyskanych z próby badanej partii nasion odmiany z roślinami uzyskanymi z (nasion) próby wzorcowej tej odmiany.
2. Próba wzorcowa odmiany stanowi „żywy opis danej odmiany”, dlatego ważne jest jej właściwe pobranie, uwierzytelnienie i przechowywanie.

3. W praktyce mogą istnieć dwie urzędowe próby wzorcowe odmiany:
  - 1) jedną jest próba uzyskana od hodowcy do celów przeprowadzenia badań rejestrowych wykonywanych przez Centralny Ośrodek, który przechowuje tę próbę głównie do celów kontroli OWT odmiany wpisanej do rejestru; jest to tzw. próba ostateczna;
  - 2) drugą jest próba wzorcowa odmiany pobrana z materiału matecznego lub z wysokich stopni kategorii elitarny (PB) i przeznaczona wyłącznie do oceny tożsamości i czystości odmianowej i jest w dyspozycji Głównego Inspektora.
4. Masa próby wzorcowej odmiany powinna być na tyle duża, żeby wystarczyła na założenie poletek kontrolnych uwzględniając ewentualną konieczność powtórzenia wzorca oraz na weryfikację nowej próby wzorcowej pobranej w kolejnym sezonie wegetacyjnym, a także na pokrycie zapotrzebowania na próbę wzorcową odmiany urzędów kwalifikacyjnych innych państw.
5. W przypadku odmian syntetycznych gatunków obcopylnych i wszystkich odmian mieszańcowych próbę wzorcową należy pobrać z materiału siewnego wytworzonego w końcowym rozmnożeniu takiej odmiany (jest to na ogół materiał siewny w stopniu C/1)
6. Dla niektórych odmian mieszańcowych określonych gatunków może zaistnieć potrzeba pobrania również prób wzorcowych składników rodzicielskich.
7. W przypadku reprodukcji odmian nie wpisanych do krajowego rejestru lub katalogów wspólnotowych dla kontrahentów z krajów trzecich wg Systemu OECD – **próbą wzorcową odmiany jest próba pobrana z przywiezionego do kraju materiału siewnego** i stanowi wzorzec dla materiału wytworzonego w ramach tej reprodukcji.
8. Dla materiału siewnego wytwarzanego dla krajów trzecich wg systemów OECD, o którym mowa w ust. 8 wykonuje się tylko ocenę następczą, a w przypadku stwierdzonych wad powiadamia się urząd kwalifikacyjny zainteresowanego kraju.
9. Jeśli zdolność kiełkowania próby wzorcowej odmiany zaczyna się obniżać lub wielkość próby nasion wymaga uzupełnienia, należy pobrać nową próbę nasion, która musi być **zweryfikowana** poprzez porównania z dotychczasową próbą wzorcową w doświadczeniu połowym przez co najmniej jeden sezon wegetacyjny.

V. Pobieranie i przesyłanie prób

1. Próby do oceny tożsamości i czystości odmianowej z wytworzonych partii materiału siewnego w zakresie określonym w ustawie o nasiennictwie pobierają wyłącznie próbobiorcy urzędowi zgodnie z metodyką ISTA.

2. W zasadzie próba do oceny tożsamości i czystości odmianowej jest pobierana równoległe z próbą do oceny laboratoryjnej za wyjątkiem przypadku, gdy próbę do oceny laboratoryjnej pobiera próbobiorca akredytowany.
3. W przypadku, o którym mowa w ust 1 obydwie próby średnie tj. do oceny laboratoryjnej oraz do oceny tożsamości i czystości odmianowej powinny być wydzielone z jednej próby ogólnej.
4. Próba średnia do oceny tożsamości, o masie określonej w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia powinna być skutecznie zabezpieczona urzędową plombą z unikalnym numerem.
5. Z pobrania próby sporządza się protokół na wzorze określonym w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw rolnictwa, na którym próbobiorca wpisuje numer plomby, o której mowa w ust. 4.
6. Pobrane próby do oceny tożsamości i czystości odmianowej do właściwych, realizujących ocenę tożsamości z określonym gatunkiem jednostek organizacyjnych Centralnego Ośrodka przesyła wyłącznie wojewódzki inspektor.
7. W uzasadnionych i bardzo wyjątkowych sytuacjach próbę może dostarczyć właściciel partii pod wskazany przez wojewódzkiego inspektora adres z dołączonym przez wojewódzkiego inspektora pismem i określonym, nieprzekraczalnym terminie.
8. Wszelkie uzgodnienia z jednostkami organizacyjnymi Centralnego Ośrodka dotyczące terminów dostarczenia prób, innych niż określone w rozporządzeniu, wynikające z przyczyn obiektywnych (np. opóźnione zbiory) oraz innych sytuacji wyjątkowych dokonuje wyłącznie wojewódzki inspektor właściwy terytorialnie dla miejsca pobrania próby, w uzgodnieniu z Głównym Inspektoratem.
9. Próby dostarczone do jednostek organizacyjnych Centralnego Ośrodka realizujących ocenę tożsamości i czystości odmianowej, zapisywane są w rejestrze prowadzonym przez te jednostki i zawierającym:
  - 1) datę otrzymania próby;
  - 2) nazwę gatunku;
  - 3) nazwę odmiany;
  - 4) numer partii z której pobrano próbę;
  - 5) stopień kwalifikacji (kategorię);
  - 6) numer partii, z której wytworzono badaną partię (numer partii wyjściowej);
  - 7) nazwę WIORiN, który dostarczył próbę do badań;

- 8) datę wysiewu na poletkach kontrolnych albo jeżeli dotyczy, powinna być wpisana uwaga, że próba nie została wysiana z braku odpowiedniej próby wzorcowej odmiany.
10. Próbom wpisanym do rejestru, o którym mowa w ust. 9 nadaje się unikalny numer kontrolny, który służy jako identyfikator próby.
11. Rejestr prób może być prowadzony w formie elektronicznej.
12. Rejestr prób przed wysiewem powinien być zweryfikowany z wykazem prób otrzymanym od Głównego Inspektora.
13. Pozostałą po wysiewie część próby materiału siewnego oraz próby nie wysiane jednostka organizacyjna Centralnego Ośrodka realizująca badania przechowuje zgodnie z § 6 niniejszego rozporządzenia.
14. Próby pobrane i przesłane do oceny tożsamości i czystości odmianowej nie mogą być w całości lub części udostępniane osobom trzecim bez zgody Głównego Inspektora.
15. Po upływie okresu przechowywania próby należy zutylizować w sposób uniemożliwiający identyfikację informacji określonych w ust. 9., z wyłączeniem nazwy gatunku.

VI. Wymagania agrotechniczne i metodyczne dla poletek kontrolnych

1. Zasady zmianowania dla pola, na którym prowadzi się ocenę tożsamości i czystości odmianowej:
  - 1) pole, na którym zakłada się poletka kontrolne musi być w wysokiej kulturze, a jego uprawa powinna składać się z wszystkich standardowych uprawek (nie stosować uprawy uproszczonej!);
  - 2) poletka kontrolne dla przeprowadzenia oceny tożsamości i czystości odmianowej zakłada się na polu z zachowaniem właściwego płodozmianu;
  - 3) przy opracowywaniu płodozmianu należy wyeliminować jakiegokolwiek ryzyko występowania samosiewów badanych lub pokrewnych gatunków;
  - 4) optymalnie, w celu wyrównania pola, poletka kontrolne mogą być zakładane na tym samym polu nie częściej niż:
    - a) dla roślin zbożowych raz na trzy lata,
    - b) dla pozostałych gatunków raz na pięć lat;
  - 5) poletka kontrolne, na których dokonywano oceny gatunków dających samosiewy kilka lat po zbiorze (np. *Brassica* spp.), które należy zlikwidować przed dojrzewaniem nasion;

- 6) na polu, na którym prowadzi się ocenę tożsamości i czystości odmianowej w plodozmianie należy uwzględnić następstwo poletek kontrolnych po „uprawach wyrównawczych” zachowując zasady następstwa roślin po sobie;
- 7) w plodozmianie, dla poletek kontrolnych, na których badane są gatunki, o których mowa w ust. 1 pkt 6 jako „uprawy wyrównawcze” nie mogą być stosowane gatunki należące do tej samej rodziny;
2. Wysiewu prób na poletkach kontrolnych dokonuje się z bezwzględny zachowaniem terminów agrotechnicznych dla gatunku, formy odmiany (ozima/jara) oraz rejonu, w którym zlokalizowana jest jednostka organizacyjna Centralnego Ośrodka realizująca ocenę tożsamości określonego gatunku.
3. Przy wysiewie prób na poletkach kontrolnych należy przestrzegać zasad i wymagań agrotechnicznych oraz doświadczalnictwa odmianowego z uwzględnieniem stosowanych maszyn i sprzętu do obsługi doświadczeń.
4. Przy wyznaczaniu wielkości poletka kontrolnego do przeprowadzenia oceny tożsamości i czystości odmianowej należy uwzględnić zasady określone w części VII oraz w tabelach 1–4, dotyczące wielkości próby (liczby roślin lub kłosów/wiech) minimalizujące błąd statystyczny doświadczenia.
5. W przypadku gatunków roślin rolniczych lub warzywnych o dużych wymaganiach przestrzennych, uprawianych pojedynczo w dużej rozstawie, wielkość poletka powinna być odpowiednia dla wysiania/wysadzenia, nie mniej niż 20 roślin (**optymalnie 50 – 100 roślin**).
6. Wielkość poletka powinna być skorelowana również z metodykami dokonywania oceny polowej i wymaganiami dla plantacji nasiennych w zakresie czystości odmianowej, o których mowa w **części X**.
7. Nawożenie stosować w oparciu o analizę gleby oraz o wymagania poszczególnych gatunków.
8. Nawożenie azotowe należy stosować na poziomie umiarkowanym (pomiędzy dolną dawką, a średnią) w celu zapobieżenia wyleganiu roślin oraz uniknięcia maskowania przez wysokie nawożenie azotowe niektórych cech odmianowych.
9. W przygotowaniu pola oraz prowadzeniu poletek kontrolnych dopuszcza się stosowanie pestycydów w zakresie poprawiającym agrotechnikę, eliminację zbędnej roślinności, czystość pola oraz zdrowotność roślin
10. Niedopuszczalne jest **stosowanie** takich **pestycydów** (szczególnie herbicydów), które mogą wywołać jakiegokolwiek deformacje roślin na poletkach kontrolnych; należy przy tym brać również pod uwagę wrażliwość poszczególnych odmian na stosowany

preparat.

11. Nie należy stosować żadnych regulatorów wzrostu.
12. Precyzyjne przestrzeganie zmianowania na polu, na którym prowadzona jest ocena tożsamości i czystości odmianowej daje pewność dokonującemu tej oceny, że wszystkie rośliny nietypowe, zauważone na poletku kontrolnym, pochodzą wyłącznie z próby badanej partii.
13. Charakterystyka poletek kontrolnych do oceny tożsamości i czystości odmianowej:
  - 1) wielkość poletek kontrolnych do oceny tożsamości i czystości odmianowej oraz ich układ powinny być zaplanowane w taki sposób, aby:
    - a) można było łatwo dokonywać obserwacji całego poletka we wszystkich stadiach rozwoju roślin,
    - b) na poletku była odpowiednia liczba roślin/kłosów, skorelowana z metodyką oceny polowej tzn. aby jej wyniki mogły być interpretowane wprost przez kwalifikatora dokonującego oceny plantacji nasiennej;
  - 2) sposób oznaczania liczby roślin nietypowych na poletku kontrolnym oparty jest na metodach statystycznych stosowanych w doświadczalnictwie polowym i jest podawana:
    - a) w procentach w stosunku do populacji roślin (dla gatunków, dla których czystość podawana jest w procentach),
    - b) w sztukach na jednostkę powierzchni, wówczas wielkość poletka kontrolnego powinna być dostosowana do metodyki oceny polowej,
14. Poletka kontrolne oceny tożsamości i czystości odmianowej powinny być zakładane w dwóch powtórzeniach.
15. Dopuszcza się stosowanie jednego powtórzenia tylko dla niskich stopni kwalifikacji na dobrze wyrównanym polu, przy niewielkiej liczbie prób badanych partii co ogranicza wpływ czynnika zmienności glebowej.
16. Próbę wzorcową, przy dużej liczbie prób badanych partii tej samej odmiany, wysiewa się regularnie na każde dziesięć badanych prób, wg schematu:

→

0	wzorzec A	odmiana A	odmiana A	odmiana A	odmiana A	odmiana A	odmiana A	odmiana A	odmiana A	odmiana A	wzorzec A	odmiana A	odmiana A	wzorzec B	odmiana B	odmiana B	odmiana B	odmiana B		wzorzec N	Odmiana N	Odmiana N	Odmiana N	0
---	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	--	-----------	-----------	-----------	-----------	---

I powtórzenie, badane odmiany A – N, numery poletek 1 – x, na początku i na końcu pasa poletka obsiew (poletka zerowe)

17. Wszystkie próby badanych partii tej samej odmiany wysiewa się obok siebie (w jednym bloku), w układzie od najwyższych do najniższych stopni kwalifikacji rozpoczynając od próby wzorcowej odmiany. Taki układ daje najlepsze warunki porównywania prób badanych partii z próbą wzorcową odmiany.
18. Odmiany o zbliżonych cechach powinny być wysiewane w sąsiadujących blokach w celu łatwej obserwacji nieznacznych różnic, jakie istnieją między tymi odmianami.
19. W drugim powtórzeniu położenie bloków powinno być losowane.
20. Dla niektórych gatunków roślin (wiechlinowate i motylkowate drobnonasienne) może być niezbędne zastosowanie specjalnego sposobu prowadzenia roślin (np. rozstawa) dla umożliwienia pomiarów cech morfologicznych na pojedynczych roślinach.
21. Jeżeli po pobraniu próby partia została zdyskwalifikowana po ocenie laboratoryjnej to tej próby się nie wysiewa.

VII. Określanie czystości odmianowej roślin zbożowych, z wyłączeniem kukurydzy

1. Za liczbę badanych roślin uważa się liczbę kłosów/wiech, która różni się w zależności od obowiązujących wymagań.
2. Liczby dyskwalifikujące:
  - 1) istotą „liczb dyskwalifikujących” jest porównanie liczby roślin nietypowych dla odmiany, zauważonych w próbie (poletku kontrolnym), z wymaganiami, w taki sposób, aby ograniczyć ryzyko błędnego zakwalifikowania albo dyskwalifikacji badanej partii materiału siewnego,
  - 2) w ocenie czystości odmianowej dokonywanej na poletkach kontrolnych wykorzystywany jest zestaw „tablic dyskwalifikacyjnych”; stwierdzonych na poletkach kontrolnych wad czystości odmianowej nie odnosi do wymagań określonych dla plantacji,
  - 3) do interpretacji wyników badania czystości odmianowej zastosowany został taki model statystyczny, który pozwala uznać próbę za niespełniającą wymagania – i odrzucić ją – jeśli liczba roślin nietypowych jest większa niż liczba dyskwalifikująca dla danej populacji i czystości,
3. Dla czystości odmianowej wyrażonej w wymaganiach w procentach, minimalna liczba roślin/kłosów powinna wynosić $>400/x$

gdzie:

x – poziom zanieczyszczeń odmianowych określony w wymaganiach

szczegółowych dla gatunku lub stopnia kwalifikacji;

przykład:

dla czystości odmianowej **99,9 %**, tj. **0,1 %** dopuszczonych roślin/kłosów nietypowych dla odmiany, minimalna liczba badanych roślin lub kłosów powinna wynosić **400/0,1** tj. **>4 000 szt.**

4. Zależność pomiędzy liczbami dyskwalifikacyjnymi, a wielkością próby (liczbą roślin/kłosów) określa tabela nr 1
5. W celu uzyskania wymaganej liczby badanych roślin/kłosów **może być** brana pod uwagę próba będąca sumą roślin/kłosów z obu powtórzeń.
6. W przypadku gdy wymagania dla czystości odmianowej podaje się liczbę roślin nietypowych dla odmiany; opracowany model statystyczny przyjmuje:
  - 1) 20 % ryzyka uznania pól, dla których prawdziwy poziom roślin nietypowych wynosi 1,50 szt. na jednostkę,
  - 2) 10 % ryzyka dyskwalifikacji pól o 1,05 szt. roślin nietypowych na jednostkę.
7. Liczby dyskwalifikujące dla czystości odmianowej określonej w wymaganiach w sztukach na jednostce powierzchni określa tabela nr 2.
8. W przypadku roślin, o których mowa w części VI ust. 5 wylicza się procent liczbowy w stosunku do ogólnej liczby roślin na poletku.

VIII. Obserwacje i interpretacja wyników

1. Obserwacje roślin na poletkach kontrolnych należy rozpocząć od momentu, gdy rośliny osiągną stadia rozwojowe, przy których można zaobserwować cechy odmianowe, co w praktyce oznacza – od początku wschodów.
2. Obserwacji roślin na poletkach należy dokonywać w oparciu o urzędowy opis odmiany sporządzony podczas badań rejestrowych, a także porównując cechy roślin z badanych prób z cechami roślin uzyskanymi z próby wzorcowej.
3. Urzędowy opis badanej odmiany powinien pochodzić od odpowiedniego urzędu dokonującego rejestracji odmiany w kraju rejestracji.
4. Cechy, które wykorzystywane są w celu stwierdzenia tożsamości i czystości odmianowej to wyłącznie cechy wymienione w urzędowym opisie.
5. Należy prowadzić obserwacje i rejestrować również widoczne nieprawidłowości w zakresie cech drugorzędnych, a także odnoszące się do czystości gatunkowej i obecności chorób przenoszonych przez nasiona a także inne cechy określone w wymaganiach szczegółowych, w szczególności w przypadku:
  - 1) męskosterylnych składników mieszańca ocenie podlega stopień tej sterylności;

- 2) żyta mieszańcowego i mieszańców złożonych rzepaku, gdzie występuje mieszanina składników rodzicielskich o ściśle określonym składzie, należy to uwzględniać w czasie liczenia roślin nietypowych;
- 3) odmian mieszańcowych wielu gatunków wymagana jest obserwacja skuteczności krzyżowania;
- 4) odmian ogórka obserwacji podlega cecha jednopienności.
6. Podczas oceny liczby roślin (kłosów/wiech) nietypowych dla odmiany należy zwracać uwagę, aby nie były one liczone ponownie przy kolejnych obserwacjach.
7. Jako rośliny (kłosy/wiechy) nietypowe traktuje się te rośliny (kłosy/wiechy), które przynależą do odmiany ale odbiegają od urzędowego opisu (wzorca odmiany); rośliny (kłosy/wiechy) wyraźnie należące do innej odmiany traktuje się jako zamieszanie odmianowe.
8. W przypadku, kiedy liczba roślin (kłosów/wiech) nietypowych jest zbliżona lub przekracza liczby dyskwalifikujące (tabela 2–4) poletko powinno być oceniane bardziej szczegółowo.
9. Wszystkie inne niż określone wyżej, zaobserwowane nieprawidłowości w rozwoju badanej próby w odniesieniu do próby wzorcowej lub opisu urzędowego odmiany należy zarejestrować.

IX. Wyniki oceny tożsamości i czystości odmianowej

1. Jeżeli rośliny uzyskane z badanej próby partii materiału siewnego są:
  - 1) zgodne z urzędowym opisem odmiany i są identyczne z roślinami uzyskanymi z próby wzorcowej a liczba roślin nietypowych dla odmiany oraz roślin innych odmian łącznie, jest mniejsza niż przedstawiają tabele 2–4 to taką próbę **uznaje się za tożsamą i spełniającą** wymagania w zakresie czystości odmianowej;
  - 2) zgodne z urzędowym opisem odmiany i są identyczne z roślinami uzyskanymi z próby wzorcowej a liczba roślin nietypowych oraz roślin innych odmian łącznie jest równa lub większa niż przedstawiają tabele 2–4 to taką próbę **uznaje się za tożsamą ale niespełniającą** wymagań czystości odmianowej;
  - 3) niezgodne z urzędowym opisem odmiany i nie są identyczne z roślinami uzyskanymi z próby wzorcowej to taką próbę **uznaje się za nietożsamą**;
  - 4) jeżeli liczba roślin nietypowych dla odmiany oraz roślin innych odmian łącznie przekracza liczby graniczne zawarte w tabelach 2–4, a nie przekracza **50 %** populacji roślin na poletku kontrolnym to próbę taką **uznaje się za tożsamą ale niespełniającą** wymagań w zakresie czystości odmianowej;

- 5) jeżeli liczba roślin nietypowych dla odmiany oraz roślin innych odmian łącznie przekracza **50 %** populacji roślin na poletku kontrolnym to próbę taką **uznaje się za nietożsamą**;
2. Rośliny nietypowe, o których mowa w ust. 1 oznaczają rośliny, które odróżniają się co najmniej jedną właściwością (cechą) widoczną w zakresie obejmującym badania prowadzone w ocenie tożsamości i czystości odmianowej.
  3. W przypadku, gdy doświadczenie jest wyrównane i nie ma istotnych różnic pomiędzy powtórzeniami ocenę tożsamości i czystości odmianowej wykonuje się na poletkach z obu powtórzeń łącznie
  4. W przypadku wątpliwości powstałych podczas obserwacji roślin na poletku identyfikacja niektórych cech może być wsparta za pomocą metod laboratoryjnych, w szczególności obserwacje za pomocą binokulara, barwienie się ziarniaków pod wpływem fenolu.

TABELE

Tabela nr 1

Liczby dyskwalifikujące dla różnej wielkości prób i norm czystości odmianowej wyrażonej w procentach, przy poziomie istotności $\alpha < 0,05$

Wielkość próby (liczba roślin/kłosów)	Wymagana czystość odmianowa				
	99,9 %	99,7 %	99,5 %	99,0 %	98,0 %
	liczby dyskwalifikujące				
200	--	--	4	6	9
300	--	--	5	7	11
400	--	4	6	9	14
1000	4	7	10	16	29
1400	5	9	13	21	38
2000	6	11	16	29	52
4000	9	19	28	52	96

Uwagi:

- System ten skłania się bardziej na korzyść producenta nasion, ponieważ ryzyko błędnego uznania partii nasion jest większe niż ryzyko błędnej dyskwalifikacji.
- Liczby dyskwalifikujące powyżej linii w tabeli (białe tło) nie są tak wiarygodne jak te poniżej, ponieważ wielkość próby jest zbyt mała i istnieje większe ryzyko niewłaściwego uznawania niezadawalającej czystości partii nasion.
- Symbol „--” oznacza że próba jest za mała dla ważnej oceny partii
- Normy czystości odmianowej dla mieszańców ogólnie mieszczą się w przedziale od 90% do 95%

Tabela nr 2

Liczby dyskwalifikujące dla różnej wielkości poletka i norm czystości odmianowej wyrażonej w sztukach roślin na jednostce powierzchni, przy poziomie istotności $\alpha < 0,05$

Wielkość poletka (m ²)	Wymagana czystość odmianowa					
	1/50 m ²	1/30 m ²	1/20 m ²	1/10 m ²	4/10 m ²	6/10 m ²
5	2	2	2	3	6	7
10	2	2	3	4	9	11
15	2	3	3	5	11	15
20	3	3	4	6	14	19
25	3	4	4	6	16	23
30	3	4	5	7	19	26
35	3	4	5	8	21	30
40	3	4	6	9	24	33
45	4	5	6	9	26	37
50	4	5	6	10	29	40

Tabela nr 3

Liczby dyskwalifikujące dla roślin pastewnych oraz oleistych i włóknistych dla norm czystości odmianowej wyrażonej w procentach, przy poziomie istotności $\alpha < 0,01$

Liczba roślin w próbie (na poletku)	Czystość odmianowa				
	97,5%	98,0%	99,0%	99,7%	99,9%
	Nie spełnia wymagań czystości odmianowej, jeśli łączna liczba roślin nietypowych dla odmiany jest równa lub większa niż*				
100	8	7	5	3	2
200	12	10	7	4	3
300	16	13	9	5	3
400	19	16	10	5	3
500	22	19	12	6	4
600	26	22	13	7	4
700	29	24	15	7	4
800	32	27	16	8	4
900	35	30	18	8	5
1 000	38	32	19	9	5
1 200	44	37	22	10	5
1 400	50	42	24	11	6
1 600	56	47	27	12	6
1 800	62	52	30	12	7
2 000	68	56	32	13	7
2 200	74	61	35	14	7
2 400	80	66	37	15	8
2 600	85	70	40	16	8
2 800	91	75	42	17	8
3 000	97	80	44	18	9
3 200	103	84	47	18	9
3 400	108	89	49	19	9
3 600	114	93	52	20	10
3 800	119	98	54	21	10
4 000	125	103	56	22	10
4 500	139	114	62	24	11
5 000	153	125	68	26	12
5 500	167	136	74	28	13
6 000	180	147	80	30	13
6 500	194	158	85	31	14
7 000	208	169	91	33	15
7 500	221	180	97	35	16
8 000	235	191	103	37	16
8 500	248	202	108	39	17
9 000	262	213	114	41	18
9 500	275	224	119	43	18
10 000	289	235	125	45	19

Tabela nr 4

Liczby dyskwalifikujące dla roślin zbożowych z wyłączeniem kukurydzy
dla norm czystości odmianowej wyrażonej w procentach,
przy poziomie istotności $\alpha < 0,01$

Wielkość próbek/ Populacja (liczba kłosów/wiech)	Czystość gatunkowa	Czystość odmianowa				Głównia pyłkowa	
		99,99%	99,95%	99,9%	99,7%	99,0%	99,8%
100	1	2	2	3	5	3	4
200	2	2	3	4	7	3	5
300	2	3	3	5	9	4	6
400	2	3	3	5	10	4	7
500	2	3	4	6	12	5	8
600	2	3	4	6	13	5	9
700	2	3	4	7	15	6	9
800	2	3	4	8	16	6	10
900	2	3	5	8	18	7	11
1 000	2	4	5	9	19	7	12
1 100	2	4	5	9	20	7	13
1 200	2	4	5	10	22	8	13
1 300	2	4	6	10	23	8	14
1 400	2	4	6	11	24	8	15
1 500	3	4	6	11	26	9	16
1 600	3	4	6	11	27	9	16
1700	3	5	6	12	28	9	17
1 800	3	5	6	12	29	10	18
1 900	3	5	7	13	31	10	18
2 000	3	5	7	13	32	10	19
2 250	3	5	7	14	35	11	21
2 500	3	5	8	16	38	12	21
2 750	3	6	8	17	41	13	24
3 000	3	6	9	18	44	13	26
3 250	3	6	9	19	47	14	27
3 500	3	6	9	20	50	15	29
3 750	3	7	10	21	53	16	30
4 000	3	7	10	22	56	16	32
4 250	3	7	11	23	59	17	33
4 500	4	7	11	24	62	18	35
4 750	4	8	11	25	65	18	37
5 000	4	8	12	26	68	19	38
5 250	4	8	12	27	71	20	40
5 500	4	8	13	28	74	20	41
5 750	4	8	13	29	77	21	43
6 000	4	9	13	29	80	22	44
6 250	4	9	14	30	82	22	46
6 500	4	9	14	31	85	23	47
6 750	4	9	14	32	88	24	49
7 000	4	9	15	33	91	24	50
7 250	4	10	15	34	94	25	52

7 500	4	10	16	35	97	26	53
7 750	4	10	16	36	100	26	55
8 000	4	10	16	37	103	27	56
8 250	5	10	17	8	105	28	58
8 500	5	11	17	39	108	28	59
8 750	5	11	17	40	111	29	61
9 000	5	11	18	41	114	29	62
9 250	5	11	18	42	116	30	64
9 500	5	12	18	43	119	31	65
9 750	5	12	19	43	122	31	67
10 000	5	12	19	44	125	32	68
10 250	5	12	19	45	128	33	69
10 500	5	12	20	46	130	33	71
10 750	5	12	20	47	133	34	72
11 000	5	13	20	48	136	34	74
11 250	5	13	21	49	139	35	75
11 500	5	13	21	50	141	36	77
11 750	5	13	21	51	144	36	78
12 000	5	13	22	52	147	31	80
12 250	5	13	22	53	150	J8	81
12 500	5	14	22	53	153	J8	82
12 750	5	14	23	54	155	39	84
13 000	6	14	23	55	158	39	85
13 250	6	14	23	56	161	40	87
13 500	6	14	24	51	164	41	88
13 750	6	15	24	58	166	41	90
14 000	6	15	24	59	169	42	91
14 250	6	15	25	60	172	43	92
14 500	6	15	25	61	175	43	94
14 750	6	15	25	61	177	44	95
15 000	6	16	26	62	180	44	97
15 500	6	16	26	64	185	46	100
16 000	6	16	27	66	191	47	102
16 500	6	17	28	68	196	48	105
17 000	6	17	28	69	202	49	108
17 500	6	11	29	71	207	50	111
18 000	7	18	29	73	213	51	114
18 500	7	18	30	74	218	53	116
19 000	7	18	31	16	224	54	119
19 500	7	19	31	78	229	55	122
20 000	7	19	32	80	234	56	125
20 500	7	19	33	81	240	58	128
21 000	7	20	33	83	245	59	130
21 500	7	20	34	85	251	60	133
22 000	7	20	35	87	256	61	136
22 500	7	21	35	88	261	62	139
23 000	7	21	36	90	267	63	141
23 500	8	21	36	92	272	65	144
24 000	8	22	37	93	277	66	147

X. Wymagania dotyczące czystości odmianowej plantacji nasiennych w ocenie polowej poszczególnych gatunków lub grup roślin rolniczych i warzywnych

1. Rośliny rolnicze:

1) wymagana w ocenie polowej, czystość odmianowa dla roślin zbożowych:

Lp.	Gatunki	Minimalna czystość odmianowa w ocenie polowej dla materiału siewnego kategorii:		
		Elitarny (PB i B)	kwalifikowany	
			C/1	C/2
Gatunki, dla których czystość odmianowa określona jest w procentach				
1	pszenice, jęczmień i owies	99,9	99,7	99,0
2	samopylne odmiany pszenżyta	99,7	99,0	98,0
3	każdy składnik odmian mieszańcowych owsa, jęczmienia i pszenic	99,7	90,0 ¹⁾	
4	każdy składnik odmian mieszańcowych samopylnego pszenżyta	99,0		
Gatunki, dla których czystość odmianowa określona jest w sztukach na 10, 20 lub 30 m²				
1	odmiany ustalone i mieszańcowe żyta, ustalone, obcopolne odmiany pszenżyta, mozgi kanaryjskiej oraz odmian ustalonych kukurydzy	1,0	1,0	
2	1) odmiany mieszańcowe kukurydzy – liczba roślin, które są rozpoznawalne jako niebędące składnikiem rodzicielskim:			
	a) w produkcji każdego ze składników rodzicielskich (Ro, Rm)	0,1		
	b) w produkcji materiału siewnego odmian mieszańcowych – każdy składnik rodzicielski	0,2		
	2) gdy 5 lub więcej procent roślin składnika matecznego ma znamiona zdolne do zapylenia, to procent roślin w obrębie tego składnika, który pylił lub pyli nie może przekroczyć:			
	a) w każdej ocenie stanu plantacji	1,0		
b) we wszystkich ocenach stanu plantacji łącznie	2,0			
Minimalna skuteczność krzyżowania odmian mieszańcowych pszenic, jęczmienia, owsa i pszenżyta powinna wynosić nie mniej niż 95,0 %				

Objaśnienie

¹⁾ Jest to czystość odmianowa odmian mieszańcowych pszenic, jęczmienia, owsa i samopylnych odmian pszenżyta, stwierdzona w następczej ocenie tożsamości.

2) wymagana w ocenie polowej, czystość odmianowa dla roślin oleistych i włóknistych.

Lp.	Gatunki	Minimalna czystość odmianowa w ocenie polowej dla materiału siewnego kategorii:		
		Elitarny (PB B)	kwalifikowany	
			C/1	C/2
Gatunki, dla których czystość odmianowa określona jest w procentach				
1	soja	99,5	99,0	
2	gorczyca biała i odmiany ustalone słonecznika oraz rzepak i rzepik wytwarzane na cele pastewne	99,7	99,0	
3	rzepak i rzepik wytwarzane na cele inne niż pastewne	99,9	99,7	
4	len oleisty i włóknisty	99,7	98,0	97,5*
5	mak	99,0	98,0	
Gatunki, dla których czystość odmianowa określona jest w sztukach na 10, 20 lub 30 m²				
1	gorczyca sarepska, kminek, konopie	1,0	1,0	
2	słonecznik mieszańcowy – liczba roślin, które są rozpoznawalne jako niebędące linią wsobną lub innym składnikiem rodzicielskim:			
	1) w produkcji materiału siewnego kategorii elitarny składników rodzicielskich:			
	a) linie wsobne		0,2	
	b) mieszańce proste:			
	– składnik męski, rośliny wydzielające pyłek, podczas gdy 2% lub więcej osobników żeńskich ma podatne kwiaty		0,2	
	– składnik żeński		0,5	
	2) w produkcji materiału siewnego kategorii kwalifikowany mieszańców:			
	a) składnik męski, rośliny wydzielające pyłek, podczas gdy 5 lub więcej %osobników żeńskich ma podatne kwiaty		0,5	
b) składnik żeński		1,0		

Objaśnienia:

* – dla materiału kwalifikowanego lnu, dla stopnia C/3 wymagania są takie jak dla C/2.

1) w składniku maticznym poziom męskiej sterylności stwierdzony w następczej ocenie tożsamości powinien wynosić nie mniej niż:

- a) dla rzepaku - 98,0 %,
- b) dla słonecznika - 95,0 %;

2) występowanie roślin typowo męskich (płaskoni) w konopiach jednopiennych nie może przekraczać:

- a) dla materiału elitarnego 0,1 rośliny na 30 m²,
- b) dla materiału kwalifikowanego – 15 roślin na 10 m².

Płaskonie występujące w ilości przekraczającej powyższe wymagania usuwa się z plantacji wraz z korzeniami i niszczy przed rozpoczęciem pylenia.

3) wymagana w ocenie polowej, czystość odmianowa dla roślin pastewnych

Rośliny strączkowe	Rośliny motylkowate drobnonasienne	Trawy	Inne gatunki
<p>1) dla grochu i bobiku minimalna czystość odmianowa wynosi dla materiału:</p> <p>a) elitarnego – 99,7%, b) kwalifikowanego: C/1 – 99,0%, C/2 – 98,0%;</p> <p>2) dla pozostałych gatunków czystość odmianowa wynosi dla materiału:</p> <p>a) elitarnego – 1 roślina/30 m², b) kwalifikowanego – 1 roślina/10 m²</p>	<p>dla wszystkich gatunków czystość odmianowa wynosi dla materiału:</p> <p>a) elitarnego – 1 roślina/30 m², b) kwalifikowanego – 1 roślina/10 m²</p>	<p>1) dla wiechliny łąkowej minimalna czystość odmianowa wynosi dla materiału:</p> <p>a) elitarnego – 1 roślina/20 m², b) kwalifikowanego – 4 rośliny/10 m², c) kwalifikowanego odmian apomiktycznych, jednoklonalnych – 6 roślin/10 m²;</p> <p>2) dla pozostałych gatunków traw czystość odmianowa wynosi dla materiału:</p> <p>a) elitarnego – 1 roślina/30 m², b) kwalifikowanego – 1 roślina/10 m²</p>	<p>1) dla kapusty pastewnej minimalna czystość odmianowa wynosi dla materiału:</p> <p>a) elitarnego – 99,7%, b) kwalifikowanego – 99,0%;</p> <p>2) dla pozostałych gatunków minimalna czystość odmianowa wynosi dla materiału:</p> <p>a) elitarnego – 1 roślina/30 m², b) kwalifikowanego – 1 roślina/10 m²</p>

4) Dla buraka pastewnego i cukrowego czystość odmianowa wyliczona w procentach liczbowych w stosunku do ogólnej liczby roślin na poletku wynosi dla materiału kategorii:

- a) elitarny 0,0 %;
b) kwalifikowany 0,2 %.

2. Rośliny warzywne:

1) wymagana w ocenie polowej, czystość odmianowa dla roślin warzywnych – rośliny cebulowe

Lp.	Rodzaj plantacji	Dopuszczalna liczba wad na jednostce kwalifikacyjnej dla kategorii	
		elitarny	kwalifikowany i standard
1	Występowanie roślin innych odmian a w przypadku cebuli, szalotki i czosnku również występowanie cebul o innej barwie łuski na jednostce kwalifikacyjnej plantacji wysadków cebuli, cebuli siedmiolatki, szalotki, szczyplorku oraz czosnku	0,3	0,5
2	Występowanie roślin innych odmian na jednostce kwalifikacyjnej plantacji wysadków pora	0,0	3,0
3	Na plantacji nasiennej	0,0	
4	Występowanie roślin męskopłodnych w składniku matecznym (linia A męskosterylna):		
	1) przy produkcji nasion składnika matecznego	5,0	nie dotyczy
	2) przy produkcji nasion odmian mieszańcowych F1	nie dotyczy	10,0
5	Występowanie roślin innych gatunków roślin cebulowych jest niedopuszczalne		

- 2) wymagana w ocenie polowej, czystość odmianowa dla roślin warzywnych
– rośliny korzeniowe

Lp.	Rodzaj plantacji	Liczba wad na jednostce kwalifikacyjnej dla kategorii	
		elitarny	kwalifikowany i standard
Produkcja wysadków			
1	dla marchwi	0,0	0,0
2	dla pietruszki	0,0	2,0
3	dla selera	0,0	0,5
4	dla buraka ćwikłowego	0,0	0,2
5	dla skorzonery	0,0	1,0
Produkcja nasienna			
1	dla marchwi, pietruszki, selera i skorzonery	0,0	
2	dla buraka ćwikłowego	0,0	1,0
3	w składniku matecznym używanym do produkcji odmiany mieszańcowej buraka ćwikłowego roślin męskopłodnych nie więcej niż	10 %	
4	w składniku matecznym używanym do produkcji odmiany mieszańcowej marchwi roślin częściowo męskopłodnych nie więcej niż	15 %	
5	występowanie roślin innych gatunków baldaszkowatych lub dla buraka roślin z rodzaju <i>Beta</i> jest niedopuszczalne		

- 3) wymagana w ocenie polowej, czystość odmianowa dla roślin warzywnych
– rośliny dyniowate

- a) przy produkcji odmian ustalonych oraz składników rodzicielskich występowanie roślin innych odmian i form nietypowych ogórka jest niedopuszczalne;
- b) przy wytwarzaniu składnika matecznego występowanie roślin typowo jednopiennych¹⁾ bądź hermafrodytycznych nie więcej niż:
- 3% - dla odmian typu sałatkowego,
  - 5% - dla odmian typu konserwowego;
- c) przy produkcji nasion odmiany mieszańcowej występowanie roślin innych odmian i form nietypowych ogórka:
- w składniku matecznym jest niedopuszczalne,
  - w zapylaczu nie więcej niż – 0,5 rośliny na jednostkę kwalifikacyjną;

Objaśnienie

¹⁾ Roślina typowo jednopienna to roślina, która na pędzie głównym do 10. węzła wytwarza najczęściej same kwiaty męskie, w następnych węzłach na zmianę występują kwiaty męskie z żeńskimi do końca wegetacji. Na pędach bocznych kwiaty żeńskie występują częściej niż na pędzie głównym. Do roślin jednopiennych nie zalicza się roślin, na których występują nieliczne kwiaty męskie przy ciągłym tworzeniu się kwiatów żeńskich na kolejnych węzłach.

- d) przy produkcji nasion odmiany mieszańcowej występowanie roślin typowo jednopiennych bądź hermafrodytycznych w składniku maticznym nie może być więcej niż:
- 8% - u odmian typu sałatkowego,
  - 10% - u odmian typu konserwowego;
- e) przy produkcji odmian ustalonych i mieszańcowych pozostałych gatunków warzyw dyniowatych występowanie na plantacji innych odmian jest niedopuszczalne;
- f) nieusunięcie zapylacza na plantacji odmian mieszańcowych przed ostatnią oceną powoduje dyskwalifikację plantacji.
- 4) wymagana w ocenie polowej, czystość odmianowa dla roślin warzywnych
- rośliny psiankowate
- a) występowanie roślin innych odmian i linii pomidora oraz papryki w każdym składniku rodzicielskim jest niedopuszczalne;
- b) dla pomidora – występowanie roślin zapylonych wsobnie w składniku maticznym przy produkcji nasion mieszańcowych:
- przy zastosowaniu składnika maticznego płodnego nie więcej niż – 2%¹⁾;
  - przy zastosowaniu składnika z cechą funkcjonalnej męskiej sterylności, roślin z kwiatami zapylonymi wsobnie co najmniej na dwóch kolejnych gronach nie więcej niż – 5%²⁾,
- c) do określenia przez kwalifikatora występowania roślin zapylonych wsobnie nie może być stosowane zapylanie sztucznie.

Objaśnienie

- ¹⁾ W maticznym, płodnym składniku pomidora sprawdzenia, czy nastąpiło wsobne zapylenie kwiatów, dokonuje się w okresie usuwania pylników. Stwierdzenie rozchylenia działek kielicha ponad 90° na którymkolwiek ze sprawdzanych kwiatów i zmiana barwy płatków korony na ciemnożółtą oznacza, że nastąpiło zapylenie wsobne.
- ²⁾ W maticznym składniku pomidora z cechą funkcjonalnej męskiej sterylności dla określenia występowania roślin zapylonych wsobnie kwalifikator podczas pierwszej oceny wybiera losowo 1 % roślin, które odpowiednio oznacza. Podczas drugiej oceny na tych roślinach kwalifikator dokonuje obliczenia roślin z kwiatami zapylonymi wsobnie.

- 5) wymagana w ocenie polowej, czystość odmianowa dla roślin warzywnych
– rośliny strączkowe; występowanie roślin innych odmian i typów roślin:
- a) na plantacji kategorii kwalifikowany i standard grochu i bobu nie więcej niż – **0,3 rośliny**;
  - b) na plantacji kwalifikowany i standard fasoli nie więcej niż – **0,1 rośliny**;
  - c) na plantacji elitarny grochu, fasoli i bobu jest **niedopuszczalne**.
- 6) wymagana w ocenie polowej, czystość odmianowa dla roślin warzywnych
– rośliny liściowe występowanie roślin innych odmian i typów roślin na jednostce kwalifikacyjnej na plantacji, na której jest wytwarzany materiał kategorii:
- a) elitarny – jest **niedopuszczalne**;
  - b) kwalifikowany i standard:
    - podczas pierwszej oceny nie więcej niż 0,5 rośliny;
    - podczas drugiej oceny jest **niedopuszczalne**.
  - c) występowanie roślin innych odmian i typów roślin na jednostce kwalifikacyjnej na plantacji nasiennej karczocha, kopru włoskiego (fenkuła), szparaga oraz cykorii korzeniowej jest **niedopuszczalne**.

WZÓR INFORMACJI O WYNIKACH OCENY TOŻSAMOŚCI I CZYSTOŚCI ODMIANOWEJ

Stacja Doświadczalna Oceny Odmian		Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa	
w		Al. Jana Pawła II/11	
Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej		00 - 828 WARSZAWA	
Informacja nr ..... o zaobserwowanych wadach w próbce materiału siewnego poddanej ocenie tożsamości i czystości odmianowej			
Próba jest badana według systemów nasiennych		OECD*	krajowych*
Gatunek:			
Odmiana:			
Numer badanej partii:		Stopień kwalifikacji:	
Właściciel partii:			
Powierzchnia* poletka do obserwacji:	m ²	Liczba* roślin:	szt.
zaobserwowane wady			Liczba roślin w szi
Inne uwagi i obserwacje:			
badana próba jest:	tożsama*	nietożsama*	z próbą wzorcową odmiany
Ocena wykonana:		Dyrektor Stacji:	
Uzasadnienie			
Do wiadomości: 1. COBORU, 2. Właściciel partii 3. Hodowca odmiany			

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenie w sprawie oceny tożsamości i czystości odmianowej stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 56 ustawy z dnia (...) 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr., poz....).

Materia, która jest przedmiotem regulacji rozporządzenia, poprzednio była regulowana rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2007r. w sprawie oceny tożsamości odmianowej (Dz. U. Nr 58, poz. 392 z 2007 r.).

Konieczność wydania nowego rozporządzenia jest podyktowana nową ustawą o nasiennictwie z dnia 2012 r. (Dz. U. Nr, poz.).

W projektowanym rozporządzeniu, biorąc pod uwagę zróżnicowanie gatunków roślin rolniczych i warzywnych określono:

- 1) metodykę oraz sposób i warunki dokonywania oceny tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego dla poszczególnych gatunków lub grup roślin rolniczych lub warzywnych,
- 2) wzór informacji o wynikach oceny tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego,
- 3) wielkość prób pobieranych do oceny tożsamości i czystości odmianowej, w tym prób wzorcowych, sposób ich pakowania i oznakowania, terminy ich przesyłania do właściwej jednostki organizacyjnej Centralnego Ośrodka,
- 4) warunki oraz okres przechowywania prób materiału siewnego pobranych do oceny tożsamości i czystości odmianowej,
- 5) warunki pobierania prób wzorcowych, w tym prób materiału siewnego reprodukowanego w ramach systemów nasiennych OECD,
- 6) zakres i terminy przekazywania przez Głównego Inspektora Centralnemu Ośrodkowi informacji o planowanej liczbie prób materiału siewnego przeznaczonych do oceny tożsamości i czystości odmianowej oraz wykazu pobranych prób materiału siewnego wysłanych do oceny tożsamości i czystości odmianowej,
- 7) zakres i terminy przekazywania przez Centralny Ośrodek Głównemu Inspektorowi informacji o próbach urzędowych przyjętych do oceny tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego

Rozporządzenie jest jednocześnie implementacją w zakresie zabezpieczenia w obrocie materiału siewnego o sprawdzonej tożsamości i odpowiedniej jakości przepisów UE zawartych w :

- 1) dyrektywie Rady 66/401/WE z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.07.1966, z późn. zm.);

- 2) dyrektywie Rady 66/402/WE z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin zbożowych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.07.1966, z późn. zm.);
- 5) dyrektywie Rady 2002/54/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym buraka (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, z późn. zm.);
- 6) dyrektywie Rady 2002/55/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, z późn. zm.);
- 7) dyrektywie Rady 2002/57/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin oleistych i włóknistych (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, z późn. zm.);
- 10) decyzji Komisji 2004/842/WE z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie przepisów wykonawczych, na mocy których Państwa Członkowskie mogą zezwolić na wprowadzenie do obrotu materiału siewnego należącego do odmiany, dla której złożono wnioski o włączenie do krajowego katalogu odmian roślin rolniczych lub katalogu odmian gatunków warzyw (Dz. Urz. UE L 362/21-27 z 9.12.2004).
- 11) dyrektywie Komisji 2008/62/WE z dnia 20 czerwca 2008 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do rejestracji populacji miejscowych i odmian roślin rolniczych przystosowanych naturalnie do warunków lokalnych i regionalnych i zagrożonych erozją genetyczną oraz obrót materiałem siewnym i sadzeniakami ziemniaka tych populacji miejscowych i odmian (Dz. Urz. UE L 162 z 21.06.2008, str. 13, z późn. zm.),
- 12) dyrektywie komisji 2009/145/WE z dnia 26 listopada 2009 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do zatwierdzania populacji miejscowych i odmian warzyw tradycyjnie uprawianych w poszczególnych miejscach i rejonach zagrożonych erozją genetyczną oraz odmian warzyw niemających wewnętrznej wartości dla plonów o przeznaczeniu handlowym, wyprodukowanych w celu uprawy w określonych warunkach, oraz wprowadzania do obrotu materiału siewnego tych populacji miejscowych i odmian

Projektowane rozporządzenie obejmuje przepisy dotyczące organizacji i zasad dokonywania oceny tożsamości i czystości odmianowej. W projekcie wprowadza się przepis stanowiący o tym, że ocenie tożsamości i czystości odmianowej podlega, w odróżnieniu od istniejących przepisów, 100 % partii materiału siewnego kategorii kwalifikowany przeznaczonych do dalszej reprodukcji. Dodano również przepis stanowiący o tym, że ocenie tej podlega nie mniej niż 10% partii materiału siewnego odmian regionalnych roślin rolniczych, odmian regionalnych roślin warzywnych oraz odmian amatorskich. Jest to konsekwencja wdrożenia dyrektyw Komisji Europejskiej dotyczących bioróżnorodności. W celu przejrzystości i czytelności przepisów

wprowadzono przepis mówiący o tym, że w razie stwierdzenia braku tożsamości odmianowej w ocenie następczej dla materiału siewnego kategorii standard oraz dla materiału siewnego odmian regionalnych i amatorskich, wojewódzki inspektor może, w drodze decyzji, zakazać dokonywania oceny materiału siewnego przez zachowującego odmianę na okres dwóch kolejnych sezonów wegetacyjnych następujących po sezonie, w którym został stwierdzony brak tożsamości odmianowej. W tym okresie materiał siewny podlega urzędowej ocenie.

Ponadto Centralny Ośrodek po zakończeniu oceny tożsamości i czystości odmianowej będzie wydawał pisemną informację o jej wynikach. Wprowadza się również przepis stanowiący o tym, że jeżeli właściciel badanej partii materiału siewnego nie zgadza się z zawartym w informacji stwierdzeniem braku tożsamości odmianowej, może w terminie 2 dni od otrzymania tej informacji, zwrócić się do dyrektora Centralnego Ośrodka o sprawdzenie, czy nie nastąpiły ewentualne nieprawidłowości mające wpływ na wynik tożsamości i czystości odmianowej. W tym celu dyrektor Centralnego Ośrodka powołuje komisję do wyjaśnienia ewentualnych nieprawidłowości dotyczących badanej próby, przedstawionych przez właściciela badanej partii. W skład komisji wchodzi: właściciel badanej partii, zachowujący odmianę lub osoba przez niego wskazana, osoba wskazana przez kierownika jednostki organizacyjnej Centralnego Ośrodka dokonującej oceny tożsamości i czystości odmianowej danej partii, osoba wskazana przez wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na miejsce pobrania próby. Z czynności dokonanych przez komisję sporządza się protokół. Protokół ten przekazywany jest do dyrektora Centralnego Ośrodka w celu podjęcia ostatecznego rozstrzygnięcia dotyczącego ewentualnego braku tożsamości odmianowej badanej partii materiału siewnego.

Zgodnie z zaproponowanymi przepisami ocenę tożsamości i czystości odmianowej będzie wykonywał Centralny Ośrodek a nie jak obecnie Główny Inspektor. Główny Inspektor będzie przekazywał Centralnemu Ośrodkowi informacje o planowanej liczbie prób materiału siewnego przeznaczonego do oceny tożsamości i czystości odmianowej w sezonie poprzedzającym ocenę oraz wykaz pobranych prób materiału siewnego wysłanego do oceny tożsamości i czystości odmianowej w danym sezonie wegetacyjnym.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), dlatego też projekt nie podlegał notyfikacji.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾
z dnia .....2012 r.
w sprawie mieszanek materiału siewnego²⁾

Na podstawie art. 57 ust. 11 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa rodzaje mieszanek materiału siewnego, ich skład gatunkowy oraz typ użytkowania, sposób postępowania przy sporządzaniu mieszanek roślin pastewnych przeznaczonych na cele pastewne, a także wzór świadectwa mieszanki nasiennej.

§ 2. Mieszanki materiału siewnego sporządza się w sposób umożliwiający uzyskanie jednorodności partii materiału siewnego.

§ 3. Mieszanki materiału siewnego dzieli się na mieszanki:

- 1) zbożowe, które są sporządzane z materiału siewnego różnych gatunków lub odmian roślin zbożowych;
- 2) pastewne, które są sporządzane z materiału siewnego różnych gatunków roślin lub ich odmian, z przeznaczeniem na cele:
  - a) pastewne (paszowe), które są sporządzane z materiału siewnego gatunków roślin pastewnych albo z materiału siewnego gatunków roślin pastewnych z udziałem materiału siewnego gatunków innych niż pastewne,
  - b) inne niż pastewne, które są sporządzane z materiału siewnego gatunków roślin pastewnych albo z materiału siewnego gatunków roślin pastewnych z udziałem materiału siewnego gatunków roślin innych niż pastewne, w tym z gatunków, do których nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie, zwanej dalej „ustawą”;
- 3) warzywne, które są sporządzane z materiału siewnego odmian jednego gatunku roślin warzywnych.

§ 4. 1. Podmiot prowadzący obrót materiałem siewnym, przed przystąpieniem do sporządzania mieszanek pastewnych z przeznaczeniem na cele pastewne, opracowuje opis sposobu ich sporządzania, który zawiera następujące informacje:

- 1) opis techniczny posiadanych urządzeń służących do:
  - a) sporządzania mieszanek, w tym mieszalników,
  - b) przechowywania składników służących do sporządzania mieszanek, w tym pojemników albo silosów;
- 2) opis procesu technologicznego, który ma być zastosowany do sporządzenia mieszanki;
- 3) imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za sporządzanie mieszanek;

2. Podmiot prowadzący obrót materiałem siewnym, o zamiarze sporządzenia mieszanki pastewnej z przeznaczeniem na cele pastewne, informuje pisemnie wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na miejsce jej sporządzenia, podając:

- 1) procentowy udział poszczególnych składników w sporządzanej mieszance;
- 2) nazwę mieszanki, jeżeli zostanie ona umieszczona na etykiecie tej mieszanki.

3. Podmiot prowadzący obrót materiałem siewnym przekazuje opis sposobu sporządzania mieszanki pastewnej z przeznaczeniem na cele pastewne przez 2 lata od dnia jej sporządzenia.

§ 5. Określa się wzór świadectwa dla mieszanki , stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 131, poz. 915).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia:

- dyrektywy Rady 66/401/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.7.1966, str. 2298, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 55, z późn. zm.),
- dyrektywy Rady 66/402/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin zbożowych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.7.1966, str. 2309, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 66, z późn. zm.),
- dyrektywy Rady 2002/55/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw (Dz. Urz. UE L 193 z 20.7.2002, str. 33, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 313, z późn. zm.),
- decyzji Komisji 2004/371/WE z dnia 20 kwietnia 2004 r. w sprawie warunków wprowadzenia do obrotu mieszanek materiału siewnego przeznaczonych do użytku jako rośliny pastewne (Dz. Urz. WE L 116 z 22.4.2004, str. 39; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 44, str. 133).

Załącznik Nr 1 do rozporządzenia
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

z dnia.....2012 r. (Dz. U Nr ..., poz. ....)

Świadectwo dla mieszanki

PIORIN

nazwa, siedziba i adres wydającego świadectwo

ORYGINAŁ	KOPIA*
----------	--------

imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwa, siedziba i adres właściciela partii
---

ŚWIADECTWO nr.....
mieszanki nasiennej/mieszańca złożonego rzepaku*

Informacje podane przez właściciela partii:	
Data utworzenia mieszanki/mieszańca złożonego rzepaku*:	
Numer partii materiału siewnego:	
Masa partii:	Liczba opakowań:
Nazwa mieszanki/mieszańca złożonego rzepaku*:	
typ użytkowania mieszanki:	

Deklarowany skład mieszanki/mieszańca złożonego rzepaku*:			
numer składnika	gatunek	odmiana	procentowy udział

numer składnika	nr partii składnika	nr świadectwa oceny laboratoryjnej	data wydania świadectwa	wydający świadectwo	zdolność kiełkowania

miejsce i data wydania świadectwa	pieczęć i podpis osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie badania
Otrzymują: oryginał - właściciel partii kopia - właściwy terytorialnie WIORiN	

Pobranie prób i ocenę laboratoryjną przeprowadzono zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA).

* *niepotrzebne skreślić*

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie mieszanek materiału siewnego stanowi wykonanie upoważnienia, zawartego w art. 57 ust. 11 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

Zagadnienie, które jest przedmiotem regulacji przedmiotowego rozporządzenia, poprzednio było regulowane rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2007 r. w sprawie mieszanek materiału siewnego (Dz. U. Nr 41, poz. 263).

Nie wprowadzono żadnych istotnych zmian w stosunku do dotychczas obowiązujących przepisów dla mieszanek materiału siewnego.

W porównaniu do ww rozporządzenia dodany została wzór dla mieszanki nasiennej, który poprzednio był określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wzorów i informacji. Zmiana ta ma charakter porządkowy ma charakter porządkowy.

W projektowanym rozporządzeniu wprowadzony został podział mieszanek materiału siewnego w zależności od ich składu gatunkowego oraz typu użytkowania. Podział ten zgodny jest z przepisami dotyczącymi sporządzania mieszanek materiału siewnego, zawartymi w dyrektywach Rady: 66/401/EWG w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych, 66/402/EWG w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin zbożowych i 2002/55/WE w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw.

Zgodnie z przepisami ustawy o nasiennictwie, partia materiału siewnego jest to określona ilość tego materiału, jednorodna pod względem właściwości, co w przypadku materiału siewnego mieszanki oznacza równomierne rozmieszczenie poszczególnych jej składników w każdej części partii.

Podmiot prowadzący obrót materiałem siewnym zapewnia, że mieszanka materiału siewnego sporządzana jest w sposób umożliwiający uzyskanie jednorodności partii materiału siewnego.

Mieszanki zbożowe sporządzane są jako mieszanki gatunkowe, składające się z materiału siewnego odmian różnych gatunków roślin zbożowych lub jako mieszanki odmianowe, składające się z różnych odmian jednego gatunku roślin zbożowych.

Mieszanki pastewne sporządza się z przeznaczeniem na cele pastewne (paszowe) lub z przeznaczeniem na cele inne niż pastewne.

Mieszanki pastewne z przeznaczeniem na cele pastewne są sporządzane z materiału siewnego gatunków roślin pastewnych z udziałem materiału siewnego gatunków roślin pastewnych albo z materiału siewnego gatunków roślin pastewnych z udziałem materiału siewnego gatunków innych niż pastewne. Mieszanki pastewne z przeznaczeniem na cele inne niż pastewne są sporządzane z materiału siewnego gatunków roślin pastewnych albo z materiału siewnego gatunków roślin pastewnych z udziałem materiału siewnego gatunków roślin innych niż pastewne, w tym z gatunków, do których nie stosuje się przepisów ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie.

Podmiot prowadzący obrót materiałem siewnym, przed przystąpieniem do sporządzenia mieszanki pastewnej z przeznaczeniem na cele pastewne, zobowiązany jest do opracowania opisu sposobu jej sporządzania oraz pisemnego poinformowania wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa właściwego ze względu na miejsce sporządzania mieszanki, o zamiarze jej sporządzenia, podając procentowy udział poszczególnych składników w sporządzanej mieszance i nazwę mieszanki, jeżeli zostanie ona umieszczona na etykietach tej mieszanki.

W przepisach rozporządzenia wdraża się następujące przepisy prawa Unii Europejskiej:

- 1) dyrektywę Rady 66/401/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.7.1966, str. 2298, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 55, z późn. zm.),
- 2) dyrektywę Rady 66/402/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin zbożowych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.7.1966, str. 2309, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 66, z późn. zm.),
- 3) dyrektywę Rady 2002/55/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw (Dz. Urz. WE L 193 z 20.7.2002, str. 33, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 313, z późn. zm.),
- 4) decyzję Komisji 2004/371/WE z dnia 20 kwietnia 2004 r. w sprawie warunków wprowadzenia do obrotu mieszanek materiału siewnego przeznaczonych do użytku jako rośliny pastewne (Dz. Urz. UE L 116 z 22.4.2004, str. 39; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 44, str. 133).

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym projekt rozporządzenia nie podlegał procedurze notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego

systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia ..... 2012 r.

**w szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości mieszanek dla
ochrony środowiska oraz wzoru świadectwa mieszanki dla ochrony środowiska**

Na podstawie art. 63 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ....., poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania mieszanek dla ochrony środowiska zbieranych bezpośrednio oraz składników uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska,
- 2) szczegółowe wymagania dotyczące jakości mieszanek dla ochrony środowiska zbieranych bezpośrednio oraz składników uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska,
- 3) wzór świadectwa mieszanki dla ochrony środowiska.

§ 2. Mieszanki dla ochrony środowiska sporządza się w sposób umożliwiający odtworzenie rodzaju siedliska występującego w miejscu zbioru.

§ 3. Mieszanki dla ochrony środowiska zbierane bezpośrednio zbiera się na obszarze źródłowym znajdującym się w regionie pochodzenia, który nie był obsiewany przez okres 40 lat poprzedzających rok złożenia wniosku o wyrażenie zgody na wprowadzenie do obrotu mieszanki dla ochrony środowiska przez prowadzącego obrót tą mieszanką.

§ 4. Składniki mieszanki dla ochrony środowiska powinny posiadać zdolność kiełkowania umożliwiającą odtworzenie rodzaju siedliska występującego w miejscu zbioru.

§ 5. Zawartość składników mieszanki nie związanych z rodzajem siedliska występującym w miejscu zbioru nie może przekroczyć wagowo 1% mieszanki.

§ 6. Mieszanka dla ochrony środowiska zbierana bezpośrednio:

- 1) nie może zawierać nasion *Avena fatua*, *Avena sterylis* i *Cuscuta* spp., oraz,
- 2) maksymalna zawartość nasion *Rumex* spp. innych niż *Rumex acetosella* i *Rumex maritimus* nie może przekroczyć wagowo 0,05% mieszanki.

§ 7. Składniki uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska wytwarza się z materiału siewnego, zbieranego na obszarze źródłowym, który nie był obsiewany przez okres 40 lat poprzedzających rok złożenia wniosku o wyrażenie zgody na wprowadzenie do obrotu mieszanki dla ochrony środowiska przez prowadzącego obrót tą mieszanką.

§ 8. Składniki uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska które należą do gatunków wymienionych w Obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydanym na podstawie art. 1, ust 3 ustawy o nasiennictwie powinny spełniać wymagania dotyczące ich wytwarzania i jakości.

§ 9. Maksymalna liczba rozmnożeń składników uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska nie może przekroczyć 5.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

W porozumieniu:

Minister Środowiska

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają następujące przepisy dyrektywy Komisji 2010/60/WE z dnia 30 sierpnia 2010 r. przewidującej pewne odstępstwa dotyczące wprowadzania do obrotu mieszanek pastewnych materiału siewnego przeznaczonych do wykorzystania w celu ochrony środowiska naturalnego (Dz. Urz. UE L 228 z 31.8.2010).

UZASADNIENIE

Rozporządzenie w szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości mieszanek dla ochrony środowiska oraz wzoru świadectwa mieszanki dla ochrony środowiska ma na celu dostosowanie przepisów krajowych do prawa Unii Europejskiej przez wdrożenie postanowień dyrektywy Komisji 2010/60/WE z dnia 30 sierpnia 2010 r. przewidującej pewne odstępstwa dotyczące wprowadzania do obrotu mieszanek materiału siewnego roślin pastewnych przeznaczonych do wykorzystania w ramach ochrony środowiska.

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Regulacje zawarte w rozporządzeniu nie są przepisami technicznymi w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym projekt rozporządzenia nie podlegał notyfikacji w trybie przepisów tego rozporządzenia.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia ..... 2012 r.

w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału szkółkarskiego, materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz sadzonek winorośli

Na podstawie art. 72 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ....., poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe terminy składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału szkółkarskiego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany,
- 2) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału szkółkarskiego kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany, materiału szkółkarskiego CAC, materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych, sadzonek winorośli, w szczególności:
  - a) liczbę i terminy dokonywanych ocen stanu plantacji w odniesieniu do poszczególnych kategorii grup roślin lub gatunków,
  - b) sposób dokonywania badań laboratoryjnych w odniesieniu do poszczególnych kategorii, stopni kwalifikacji lub poszczególnych grup roślin lub gatunków,
  - c) liczbę rozmnożeń dla poszczególnych grup lub gatunków roślin materiału szkółkarskiego, z uwzględnieniem opisu poszczególnych kategorii i stopni kwalifikacji materiału szkółkarskiego,
  - d) izolację przestrzenną od innych upraw, czystość gatunkową i odmianową, wiek roślin sadowniczych, zdrowotność oraz zmianowanie roślin,
  - e) sposób oznaczania partii,
- 3) metody oceny polowej, pobierania prób i oceny laboratoryjnej oraz oceny tożsamości odmianowej materiału szkółkarskiego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany,
- 4) wykaz gatunków i odmian roślin, dla których materiał szkółkarski CAC powinien być wytwarzany z materiału szkółkarskiego kategorii kwalifikowany – biorąc pod uwagę cechy biologiczne poszczególnych grup lub gatunków roślin, specyfikę ich wytwarzania, a także właściwą identyfikację wytworzonego materiału siewnego.

§ 2. Wniosek o dokonanie oceny polowej materiału szkółkarskiego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany składa się w roku, w którym dany materiał ma być poddany ocenie polowej, w terminach:

- 6) do dnia 10 marca - dla materiału szkółkarskiego mateczników porzeczek i agrestu;
- 7) do dnia 30 maja – dla pozostałego materiału szkółkarskiego.

§ 3. Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin warzywnych może być wytwarzany z materiału siewnego kategorii kwalifikowany lub standard gatunków wymienionych w obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, o którym mowa w art. 1, ust. 3 ustawy o nasiennictwie.

§ 4. Oceniany materiał szkółkarski zaopatruje się w etykiety z podaniem nazwy odmiany dla każdego rzędu albo pola materiału szkółkarskiego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany.

§ 5. 1. Ocena polowa materiału szkółkarskiego obejmuje jedną lub kilka ocen stanu plantacji, w zależności od wymagań szczegółowych.

2. Poszczególne oceny stanu plantacji są dokonywane w terminach określonych w wymaganiach szczegółowych.

3. Podczas oceny polowej materiału szkółkarskiego sprawdzeniu podlegają w szczególności:

- 1) dołączona do wniosku dokumentacja;
- 2) zgodność informacji deklarowanych we wniosku z przedłożonymi dokumentami i stanem faktycznym plantacji;
- 3) izolacja przestrzenna;
- 4) oznaczenie materiału szkółkarskiego;
- 5) przedplon;
- 6) wyrównanie roślin;
- 7) czystość gatunkowa i odmianowa;
- 8) wiek roślin;
- 9) pochodzenie ocenianych roślin;
- 10) zdrowotność, jakość i ilość roślin.

4. Do obliczania ilości materiału szkółkarskiego można stosować pomocniczo:

- 1) średnią obsadę na 1 m² powierzchni lub 1 m.b. długości rzędów;
- 2) średnią wydajność z jednej rośliny;
- 3) szacunkowy plon owoców z drzew nasiennych.

§ 6. 1. Podczas oceny polowej elitarnego materiału szkółkarskiego oraz kwalifikowanego materiału szkółkarskiego w sadach, w których są pozyskiwane nasiona lub zrazy, przeprowadza się szczegółową ocenę wszystkich roślin.

2. Podczas oceny polowej kwalifikowanego materiału szkółkarskiego innego niż wymieniony w ust. 1 dokonuje się ogólnego sprawdzenia wszystkich roślin oraz przeprowadza się ocenę szczegółową na jednostce kwalifikacyjnej, którą stanowią kolejne rośliny w jednym lub kilku rzędach albo 10 % roślin każdej partii materiału szkółkarskiego zgłoszonej do oceny.

3. W przypadku braku wyrównania materiału szkółkarskiego w ocenianej partii można wyznaczyć kolejne jednostki kwalifikacyjne.

4. Kwalifikator może zdegradować ocenianą plantację lub jej część lub partię materiału szkółkarskiego do niższego stopnia z uwagi na jej stan.

§ 7. 1. Ocenę laboratoryjną drzew w sadach do pozyskiwania nasion wykonuje się, stosując test ELISA.

2. Test ELISA wykonuje się na obecność wirusa karłowatości śliwy (Prune dwarf virus, PDV) i wirusa nekrotycznej plamistości pierścieniowej wiśni (Prunus necrotic ringspot virus, PNRSV).

3. Reprezentatywne próby pobiera się do testu ELISA późną zimą lub wczesną wiosną, nie później jednak niż przed kwitnieniem, z każdego drzewa nasiennego cztery pędy, każdy pęd z innej strony drzewa.

4. Test ELISA wykonuje się na liściach i kwiatach lub pąkach uzyskanych z pędów przetrzymywanych przez okres od 2 do 3 tygodni w wodzie o temperaturze 18-25 °C.

5. Pierwszy test ELISA wykonuje się na 3-letnich drzewach, pobierając próby zbiorcze z czterech kolejnych drzew nasiennych. Kolejne testy ELISA wykonuje się co 4 lata lub 6 lat, w zależności od izolacji przestrzennej określonej w wymaganiach szczegółowych, pobierając próby zbiorcze z dwóch kolejnych drzew nasiennych.

6. Jeżeli w próbie zbiorczej zostaną stwierdzone wirusy, o których mowa w ust. 2, to test ELISA wykonuje się, dla tej próby zbiorczej, dla każdego drzewa oddzielnie.

§ 8. 1. Oceny tożsamości odmianowej materiału szkółkarskiego dokonuje się, prowadząc obserwacje cech danej odmiany.

2. Obserwowane cechy odmiany porównuje się z opisem odmiany dokonany przez jednostkę zajmującą się rejestracją lub z wzorcem tej odmiany.

3. Ocenę tożsamości odmianowej dla jednej odmiany przeprowadza się co najmniej na:

- 1) czterech drzewkach;
- 2) sześciu krzewach;
- 3) dwunastu roślinach truskawek.

4. Ocenę tożsamości odmianowej materiału szkółkarskiego kończy się po pierwszym roku owocowania, w którym można dokonać porównania określonego w ust. 2.

§ 9. Partie materiału szkółkarskiego, materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oznacza się w sposób umożliwiający identyfikację tego materiału, w tym poprzez podanie dnia, tygodnia, miesiąca i roku wprowadzenia go do obrotu, wskazanie gatunku, odmiany lub podkładki, z których ten materiał został wyprodukowany, lub podanie literowego lub cyfrowego oznaczenia własnego podmiotu tworzącego partię.

§ 10. Opis kategorii i stopni kwalifikacji materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 11. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych i winorośli są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 12. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych są określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 13. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych są określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają następujące przepisy Unii Europejskiej:

- dyrektywę Rady 68/193/EWG z dnia 9 kwietnia 1968 r. zmienioną dyrektywą 2002/11/WE w sprawie wprowadzania do obrotu materiału do wegetatywnego rozmnażania winorośli (Dz. Urz. WE L 93 z 17.04.1968, str. 15, z późn. zm; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 123, z późn. zm.),
- dyrektywę Rady 98/56/WE z dnia 20 lipca 1998 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin ozdobnych (Dz. Urz. WE L 226 z 13.08.1998, str. 16, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 363, z późn. zm.),
- dyrektywę Rady 92/33/EWG z dnia 28 kwietnia 1992 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym oraz nasadzeniowym warzyw innym niż nasiona (Dz. Urz. WE L 157 z 10.06.1992, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 275, z późn. zm.),
- dyrektywę Rady 2008/90/WE z dnia 28 kwietnia 1992 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin owocowych oraz roślinami owocowymi przeznaczonymi do produkcji owoców (Dz. Urz. WE L 157 z 10.06.1992, str. 10, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 284, z późn. zm.),

**OPIS KATEGORII I STOPNI KWALIFIKACJI MATERIAŁU SZKÓŁKARSKIEGO
 ROŚLIN SADOWNICZYCH**

Kategoria	Opis	
Elitarny	Przedbazowy (PB)	<p>Materiał rozmnożeniowy, który:</p> <p>1) został wytworzony zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech tej odmiany, w tym istotnych cechy pomologicznych, oraz ochrony przed porażeniem chorobami i szkodnikami w warunkach kontrolowanych;</p> <p>2) jest przeznaczony do produkcji materiału bazowego lub materiału kwalifikowanego innego niż do nasadzeń owocujących;</p> <p>3) został uznany po urzędowej ocenie za spełniający wymagania szczegółowe.</p>
	Bazowy (B) (B1) (B2)	<p>Materiał rozmnożeniowy, który:</p> <p>1) został wytworzony bezpośrednio albo w określonej liczbie etapów zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech tej odmiany, w tym istotnych cech pomologicznych, oraz ochrony przed porażeniem chorobami i szkodnikami;</p> <p>2) jest przeznaczony do produkcji materiału kategorii kwalifikowany; w przypadku agrestu, maliny, porzeczek i truskawki jest to rozmnożenie dwukrotne;</p> <p>3) został uznany po urzędowej ocenie za spełniający wymagania szczegółowe.</p>
Kwalifikow any	Kwalifikowany (C)	<p>Materiał rozmnożeniowy, w szczególności zrazy, podkładki, nasiona, sadzonki oraz materiał nasadzeniowy, który:</p> <p>1) został wytworzony z materiału kategorii elitarny;</p> <p>2) jest przeznaczony do rozmnażania lub do nasadzeń owocujących;</p> <p>3) został uznany po urzędowej ocenie za spełniający wymagania szczegółowe.</p>

SZCZEGÓLWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA I JAKOŚCI MATERIAŁU SZKÓLKARSKIEGO ROŚLIN SADOWNICZYCH I WINOROŚLI

A. Wytwarzanie elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych

I. Wymagania ogólne

1. Za elitarny materiał szkółkarski uważa się materiał, do którego wytwarzania użyto składników elitarnych.
2. Za kwalifikowany materiał szkółkarski uznaje się materiał, do którego wytwarzania użyto składników kwalifikowanych lub elitarnych.
3. Plantacje szkółkarskie zakłada się na gruntach lub podłożach uznanych za wolne od organizmów kwarantannowych.
4. Plantacje szkółkarskie materiału elitarnego i kwalifikowanego z rodzaju *Prunus*, *Rubus* i *Fragaria* zakłada się na gruntach lub w podłożach uznanych za wolne od nicieni z rodzaju *Longidorus* spp. i *Xiphinema* spp. będących wektorami wirusów.

II. Wymagania dla materiału przedbazowego

Rośliny przedbazowe powinny pochodzić z tożsamyh odmianowo roślin kandydackich. Rośliny powinny rosnać w pojemnikach bez kontaktu korzeni z glebą lub w odkazanym podłożu w osiatkowanych pomieszczeniach (karkasach). Rośliny powinny być przetestowane w celu stwierdzenia, czy są wolne od organizmów wymienionych w tym załączniku. Testowanie okresowo powtarza się w celu sprawdzenia zdrowotności roślin. Do testowania stosuje się metodyki testów rekomendowane przez Europejską Śródziemnomorską Organizację Ochrony Roślin (EPPO) albo inne rekomendowane metodyki w przypadku braku metodyk rekomendowanych przez EPPO. Sprawdzenie zdrowotności dla materiału przedbazowego wytworzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinno być przeprowadzone w Instytucie Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Ośrodku Elitarnego Materiału Szkółkarskiego w Prusach.

III. Plantacje podkładek wegetatywnych drzew owocowych

1. Izolacja przestrzenna:
  - 1) mateczniki podkładek gatunków roślin, które są porażane przez wirus ospowatości śliwy (Plum pox virus), powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 250 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych gatunków;
  - 2) mateczniki podkładek gatunków roślin, które nie są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 10 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych gatunków;
  - 3) mateczniki wolne od wirusów powinny być położone w odległości nie

mniej niż 3 m od innych mateczników;

- 4) podkładki różnych odmian powinny być wysadzone w oddzielnych rzędach; dotyczy to także podkładek tych samych odmian wysadzonych w różnych latach.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa

Dla plantacji matecznych jest wymagana całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

3. Wiek¹⁾:

- 1) mateczniki elitarne drzew ziarnkowych utrzymuje się do 8 lat, a drzew pestkowych do 6 lat;
- 2) mateczniki kwalifikowane drzew ziarnkowych utrzymuje się do 15 lat, a drzew pestkowych do 12 lat,
- 3) podkładki wegetatywne nie mogą być starsze niż dwuletnie.

4. Rozmnażanie

Materiał do założenia bazowych plantacji matecznych pozyskuje się z roślin przedbazowych otrzymanych z mikrorozmnażania, sadzonkowania albo z odkładów. Podkładki przeznaczone do założenia matecznika podkładek drzew ziarnkowych powinny być nie starsze niż dwuletnie. Do zakładania mateczników podkładek drzew pestkowych powinny być używane podkładki jednoroczne.

Materiał do założenia plantacji podkładek kwalifikowanych powinien pochodzić z plantacji elitarnych albo podkładek zakwalifikowanych jako elitarne.

5. Zdrowotność:

- 1) materiał szkółkarski podkładek wegetatywnych powinien być:
  - a) wolny od organizmów kwarantannowych,
  - b) praktycznie wolny od organizmów, które mogą obniżyć jego jakość, a w szczególności od organizmów wymienionych w części C w dziale II - na podstawie wizualnej oceny;
- 2) choroby wirusowe i wirusopodobne: podkładki wolne od organizmów wymienionych w dziale VIII ust. 1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirusopodobnych.

6. Wymagania dodatkowe

Plantację przedstawia się do jednej oceny rocznie, która jest wykonywana w końcu lata albo na początku jesieni, przed zakończeniem wegetacji roślin.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każda odmiana podkładki powinna być oznaczona etykietami na początku rzędu lub kwatery.

IV. Plantacje podkładek generatywnych drzew owocowych

1. Izolacja przestrzenna:

- 1) podkładki generatywne roślin, które są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 250 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;
- 2) podkładki generatywne roślin, które nie są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 10 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;

- 3) podkłádki wolne od wirusów powinny być póložone w odległósci nie mniejszej niź 2 m od innych podkłádek;
- 4) podkłádkí róźnych gatunków i odmian powinny rosnać w oddzielnych rzędach lub kwaterach.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa

Na plantacjach podkłádek generatywnych jest wymagana całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

3. Rozmnażanie

Nasiona do uzyskania podkłádek pobiera się z elitarnych lub kwalifikowanych sadów nasiennych.

4. Wiek

Podkłádkí generatywne nie mogą być starsze niź dwuletnie.

5. Zdrowotność:

- 1) materiał szkółkarski podkłádek generatywnych powinien być:
  - a) wolny od organizmów kwarantannowych,
  - b) praktycznie wolny od organizmów, które mogą obniżyć jego jakość, a w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II - na podstawie wizualnej oceny;
- 2) choroby wirusowe i wirusopodobne:
  - a) podkłádkí generatywne drzew pestkowych wolne od patogenów wymienionych w dziale VIII ust. 1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirusopodobnych,
  - b) podkłádkí generatywne jabłoni i gruszy uznaje się za wolne od chorób wirusowych i wirusopodobnych.

6. Wymagania dodatkowe

Plantację przedstawia się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się w końcu lata lub na początku jesieni, przed zakończeniem wegetacji roślin albo wiosną, a w przypadku pikówek na początku lata.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana podkłádkí powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

V. Sady do pozyskiwania nasion

1. Izolacja przestrzenna:

- 1) sady nasienne drzew pestkowych powinny być póložone w odległósci nie mniejszej niź 250 m od dziko rosnaćcych lub roślin uprawnych drzew i krzewów pestkowych tych samych rodzajów;
- 2) sady nasienne drzew ziarnkowych powinny być póložone w odległósci nie mniejszej niź 50 m od dziko rosnaćcych lub roślin uprawnych drzew i krzewów ziarnkowych tych samych rodzajów;
- 3) sady nasienne drzew ziarnkowych wolnych od wirusów powinny być wysadzane w oddzielnych kwaterach, a sady drzew pestkowych wolnych od wirusów - w oddzielnych kwaterach, z zachowaniem izolacji 500 m albo 250 m od dziko rosnaćcych lub roślin uprawnych drzew i krzewów ziarnkowych albo pestkowych tych samych rodzajów.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa:

- 1) wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa;
- 2) drzewa odmian zapylających oznacza się trwale.
3. Rozmnażanie - sady nasienne zakłada się z drzewek elitarnych przeznaczonych dla sadów nasiennych. Drzewa odmian zapylających powinny być o identycznej zdrowotności jak drzewa do pozyskiwania nasion.

4. Wiek

Nie określa się wymagań dotyczących wieku sadu.

5. Zdrowotność:

- 1) drzewa nasienne i nasiona do produkcji podkładek generatywnych powinny być:
  - a) wolne od organizmów kwarantannowych,
  - b) praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego, a w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II - na podstawie wizualnej oceny;
- 2) choroby wirusowe i wirusopodobne:
  - a) drzewa nasienne i nasiona wolne od patogenów wymienionych w dziale VIII ust. 1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirusopodobnych,
  - b) sady nasienne drzew pestkowych wolnych od wirusów, dla których jest zachowana izolacja przestrzenna 500 m, powinny być co sześć lat badane na choroby wirusowe niekwarantannowe, przenoszone przez pyłek i inne wektory; pierwsze testowanie wykonuje się na trzyletnich drzewkach,
  - c) sady nasienne drzew pestkowych wolnych od wirusów, dla których jest zachowana izolacja przestrzenna 250 m, powinny być co cztery lata badane na choroby wirusowe niekwarantannowe, przenoszone przez pyłek i inne wektory; pierwsze badanie wykonuje się na trzyletnich drzewkach,
  - d) w przypadku wykrycia wirusów podczas badań okresowych chore drzewa powinny być usunięte i badanie powinno być powtórzone w następnym roku, aż do uzyskania negatywnych wyników dla całego sadu; po tym okresie badania wykonuje się w sposób określony w lit. b albo c.

6. Wymagania dodatkowe

Plantację przedstawia się do jednej oceny rocznie: drzewa ziarnkowe w okresie dojrzewania owoców, a drzewa pestkowe przed zbiorem owoców.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

VI. Sady do pozyskiwania zrazów lub oczek

1. Izolacja przestrzenna:

- 1) sady zraznikowe roślin, które są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 250 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;

- 2) sady zraźnikowe roślin, które nie są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 50 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;
  - 3) w sadzie zraźnikowym różne odmiany tego samego gatunku powinny być wysadzone w:
    - a) oddzielnych rzędach lub w jednym rzędzie,
    - b) odległości 2 m od siebie, trwale oznaczone;
  - 4) sady zraźnikowe wolne od wirusów powinny być wysadzone w oddzielnych kwaterach z zachowaniem izolacji 3 m.
2. **Czystość gatunkowa i odmianowa**
Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.
3. **Rozmnażanie** - sady do pozyskiwania zrazów lub oczek są zakładane z drzewek elitarnych przeznaczonych dla sadów zraźnikowych.
4. **Wiek:**
- 1) elitarne sady zraźnikowe drzew pestkowych utrzymuje się do 6 lat, a drzew ziarnkowych do 8 lat;
  - 2) kwalifikowane sady zraźnikowe drzew pestkowych utrzymuje się do 8 lat, a drzew ziarnkowych do 10 lat;
  - 3) drzewa zraźnikowe, z wyjątkiem drzew pestkowych, mogą owocować.
5. **Zdrowotność:**
- 1) drzewa zraźnikowe i zrazy (oczka) powinny być:
    - a) wolne od organizmów kwarantannowych,
    - b) praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć ich jakość, a w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II - na podstawie wizualnej oceny;
  - 2) choroby wirusowe i wirusopodobne: drzewa zraźnikowe i zrazy lub oczka wolne od patogenów wymienionych w dziale VIII ust. 1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirusopodobnych.
6. **Wymagania dodatkowe**
Plantację przedstawia się do jednej oceny rocznie, przeprowadzanej w czerwcu lub lipcu, bezpośrednio przed pozyskiwaniem zrazów lub oczek. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny. Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietą na początku rzędu lub kwatery.

VII. Szkółki drzewek i plantacje uszlachetnionych podkładek

1. **Izolacja przestrzenna:**
  - 1) szkółki drzewek i plantacje uszlachetnionych podkładek roślin, które są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 250 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;
  - 2) szkółki drzewek i plantacje uszlachetnionych podkładek roślin, które nie są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 10 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;
  - 3) szkółki drzewek i plantacje uszlachetnionych podkładek wolnych od

wirusów powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 2 m od innych drzewek i plantacji uszlachetnionych podkładek.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa

W szkółkach i na plantacjach uszlachetnionych podkładek jest wymagana całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

Zastosowanie do uszlachetniania drzewek niewłaściwych podkładek, wstawek, przewodnich i pośrednich powodujących objawy niezgodności dyskwalifikuje drzewka odmian z objawami niezgodności (żółknięcie i opadanie liści oraz wyraźne przebarwienie kory).

3. Rozmnażanie

Szkółki zakłada się z materiału elitarnego albo kwalifikowanego przeznaczonego dla szkółek.

4. Wiek:

1) drzewka elitarne nie mogą być starsze niż dwuletnie, jeżeli nie owocowały;

2) drzewka kwalifikowane nie mogą być starsze niż czteroletnie.

5. Zdrowotność:

1) drzewka albo uszlachetnione podkładowki powinny być:

a) wolne od organizmów kwarantannowych,

b) praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć ich jakość, a w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II - na podstawie wizualnej oceny;

2) choroby wirusowe i wirusopodobne: drzewka wolne od patogenów wymienionych w dziale VIII ust. 1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirusopodobnych.

6. Wymagania dodatkowe

Plantację przedstawia się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się w końcu lata albo na początku jesieni, przed zakończeniem wegetacji roślin albo przed sprzedażą roślin utrzymywanych w pojemnikach.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

VIII. Zdrowotność kwalifikowanego materiału szkółkarskiego

1. Wykaz wirusów i fitoplazm oraz chorób wirusowych i wirusopodobnych dla materiału szkółkarskiego.

1) jabłoni od:

a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (Apple chlorotic leaf spot virus),

b) wirusa mozaiki jabłoni (Apple mosaic virus),

c) wirusa żłobkowatości pnia jabłoni (Apple stem grooving virus),

d) wirusa jamkowatości pnia jabłoni (Apple stem pitting virus) wywołującego epinastię i zamieranie kory "Spy" (Spay epinasty and decline),

e) fitoplazmy proliferacji jabłoni (Apple proliferation phytoplasma),

f) drobnienia owoców jabłoni (Apple chat fruit),

- g) zielonej marszczyicy jabłek (Apple green crinkle),
  - h) podkówkowatego spękania jabłoni (Apple horseshoe wound),
  - i) szorstkości skórki jabłek (Apple rough skin),
  - j) gwiaździstego spękania jabłek (Apple star crack),
  - k) plamistości pierścieniowej jabłek (Apple ring spot),
  - l) pierścieniowego ordzawienia jabłek (Apple russet ring),
  - m) gumowatości drewna jabłoni (Apple rubbery wood),
  - n) spłaszczenia konarów jabłoni (Apple flat limb),
  - o) rdzawej brodawkowatości jabłek (Apple russet wart),
  - p) Spy epinasty and decline,
  - r) łuszczenia się kory Malus platycarpa - (Platycarpa scaly bark);
- 2) grusza i pigwa od:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (Apple chlorotic leaf spot virus),
  - b) wirusa jamkowatości pnia jabłoni (Apple stem pitting virus = Pear vein yellows virus),
  - c) fitoplazmy zamierania gruszy (Pear decline phytoplasma),
  - d) wiroida pęcherzowatych zrakowaceń gruszy (Pear blister canker viroid),
  - e) spękania kory (Pear bark split),
  - f) nekrozy kory (Pear bark necrosis),
  - g) szorstkości kory (Pear rough bark),
  - h) sadzowatej pierścieniowej plamistości pigwy (Quince sooty ringspot),
  - i) gumowatości drewna (Apple rubbery wood),
  - j) żółtej plamistości pigwy (Quince yellow blotch),
  - k) kamienistości miąższu gruszek (Pear stony pit);
- 3) wiśnia i czereśnia od:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (Apple chlorotic leaf spot virus),
  - b) wirusa mozaiki jabłoni (Apple mosaic virus),
  - c) wirusa mozaiki gęsiówki (Arabic mosaic virus),
  - d) wirusa zielonej pierścieniowej pstrości czereśni (Cherry green ring mottle virus),
  - e) wirusa liściozwoju czereśni (Cherry leaf roll virus),
  - f) wirusa drobnienia czereśni 1 i 2 (Little cherry virus 1, Little cherry virus 2),
  - g) wirusa karłowatości śliwy = żółtaczkę wiśni (Prune dwarf virus),
  - h) wirusa nekrotycznej pierścieniowej plamistości wiśni (Prunus necrotic ringspot virus),
  - i) wirusa cętkowanej plamistości liści czereśni (Cherry mottle leaf virus),
  - j) wirusa pierścieniowej plamistości maliny (Raspberry ringspot virus),
  - k) utajonego wirusa pierścieniowej plamistości truskawki (Strawberry latent ringspot virus),
  - l) wirusa czarnej pierścieniowej plamistości pomidora (Tomato

- black ring virus),
  - m) fitoplazmy europejskiej żółtaczkii drzew pestkowych (European stone fruit yellows phytoplasma),
  - n) rdzawej pstrości czereśni (Cherry rusty mottle),
  - o) nekrotyczno-rdzawej plamistości czereśni (Cherry necrotic rusty mottle),
  - p) Detrimental canker,
  - r) Shirofugen stunt;
- 4) śliwa od:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (Apple chlorotic leaf spot virus),
  - b) wirusa mozaiki jabłoni (Apple mosaic virus),
  - c) utajonego wirusa pierścieniowej plamistości mirabelki (Myrobalan latent ringspot virus),
  - d) wirusa ospowatości śliwy (Plum pox virus),
  - e) wirusa karłowatości śliwy = żółtaczkii wiśni (Prune dwarf virus),
  - f) wirusa nekrotycznej pierścieniowej plamistości wiśni (Prunus necrotic ringspot virus),
  - g) fitoplazmy europejskiej żółtaczkii drzew pestkowych (European stone fruit yellows phytoplasma);
- 5) brzoskwinia od:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (Apple chlorotic leaf spot virus),
  - b) wirusa mozaiki jabłoni (Apple mosaic virus),
  - c) wirusa zielonej pierścieniowej pstrości czereśni (Cherry green ring mottle virus),
  - d) wirusa ospowatości śliwy (Plum pox virus),
  - e) wirusa karłowatości śliwy = żółtaczkii wiśni (Prune dwarf virus),
  - f) wirusa nekrotycznej pierścieniowej plamistości wiśni (Prunus necrotic ringspot virus),
  - g) utajonego wirusa pierścieniowej plamistości truskawki (Strawberry latent ringspot virus),
  - h) wirusa czarnej pierścieniowej plamistości pomidora (Tomato black ring virus),
  - i) fitoplazmy europejskiej żółtaczkii drzew pestkowych (European stone fruit yellows phytoplasma),
  - j) utajonego wiroida mozaiki brzoskwini (Peach latent mosaic viroid),
  - k) gwiaździstej plamistości brzoskwini (Peach asteroid spot);
- 6) morela od:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (Apple chlorotic leaf spot virus),
  - b) wirusa mozaiki jabłoni (Apple mosaic virus),
  - c) wirusa ospowatości śliwy (Plum pox virus),
  - d) wirusa karłowatości śliwy = żółtaczkii wiśni (Prune dwarf virus),
  - e) wirusa nekrotycznej pierścieniowej plamistości wiśni (Prunus necrotic ringspot virus),

- f) fitoplazmy europejskiej żółtaczkii drzew pestkowych (European stone fruit yellows phytoplasma),
- g) gwiaździstej plamistości brzoskwini (Peach asteroid spot).

IX. Plantacje mateczne i szkółki sadzonek truskawki

1. Rozmnażanie

Dla truskawki stosuje się cztery stopnie kwalifikacji:

- 1) materiał przedbazowy (PB);
- 2) materiał bazowy (B1);
- 3) materiał bazowy (B2);
- 4) materiał kwalifikowany (C).

2. Izolacja przestrzenna

Elitarne plantacje i szkółki sadzonek powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 200 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Fragaria* spp., a plantacje i szkółki kwalifikowane w odległości nie mniejszej niż 50 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Fragaria* spp. Odstępy między odmianami, stopniami kwalifikacji lub kategoriami nie powinny być mniejsze niż 3 m.

3. Czystość gatunkowa i odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

4. Wiek

Plantacje truskawki mogą być prowadzone przez rok.

Do produkcji sadzonek wielokoronowych w szkółkach sadzonek (zielonych, pojemnikowych, podwójnych frigo) dopuszcza się używanie sadzonek zielonych, pojemnikowych lub sadzonek frigo. Sadzonki wielokoronowe wytwarzane w szkółkach sadzonek: zielone, pojemnikowe, frigo i podwójne frigo są oceniane w stopniu kwalifikacji dla sadzonek otrzymanych po rozmnażaniu na plantacji matecznej sadzonek.

Na polu przeznaczonym do założenia plantacji lub szkółki truskawki nie mogą być uprawiane truskawki, ziemniaki, ogórki, pomidory, len, porzeczki, agrest, maliny i jeżyny co najmniej przez:

- 1) 4 lata przed jej założeniem;
- 2) 2 lata przed jej założeniem, jeżeli:
  - a) pole to zostanie odkażone, w roku poprzedzającym założenie plantacji lub szkółki truskawki, preparatami do dezynfekcji gleby lub
  - b) na polu zastosuje się przynajmniej 2 cykle uprawy na przyoranie gorczyca sarepskiej, w roku poprzedzającym założenie plantacji lub szkółki truskawki.

5. Zdrowotność - rośliny mateczne i sadzonki truskawek powinny być:

- 1) wolne od organizmów kwarantannowych;
- 2) na podstawie wizualnej oceny - praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć ich jakość, w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II oraz od:
  - a) wirusów i patogenów wirusopodobnych:
    - wirusa mozaiki gęsiówki (Arabic mosaic virus),
    - wirusa pierścieniowej plamistości maliny (Raspberry ringspot virus),

- wirusa czarnej plamistości pierścieniowej pomidora (Tomato black ring virus),
  - wirusa marszczycy liści truskawki (Strawberry crinkle virus),
  - utajonego wirusa pierścieniowej plamistości truskawki (Strawberry latent ringspot virus),
  - wirusa żółtoobrzeźności liści truskawki (Strawberry mild yellow edge virus),
  - wirusa cętkowanej plamistości liści truskawki (Strawberry mottle virus),
  - wirusa otaśmienia nerwów liści truskawki (Strawberry vein banding virus),
  - fitoplazmy zielenienia płatków truskawki (Strawberry green petal phytoplasma),
  - fitoplazmy żółtaczkii astra (Aster yellows phytoplasma),
  - patogena wywołującego żółtaczkę czerwcową (Strawberry june yellows),
- b) chorób:
- zgnilizny korony truskawki (*Phytophthora cactorum*),
  - werciliozy truskawki (*Verticillium dahliae*),
  - antraknozy (*Colletotrichum* spp.),
  - białej plamistości liści truskawki (*Mycosphaerella fragariae*),
  - mączniaka prawdziwego truskawki (*Sphaerotheca macularis* ssp. *fragariae*),
  - czerwonej plamistości liści truskawki (*Diplocarpon earliana*),
- c) szkodników:
- guzaków (*Meloidogyne* spp.),
  - niszczyka zjadliwego (*Ditylenchus dipsaci*),
  - węgorka chryzantemowca (*Aphelenchoides ritzemabosi*),
  - węgorka truskawkowca (*Aphelenchoides fragariae*),
  - roztocza truskawkowego (*Phytonemus pallidus* ssp. *fragariae*),
  - mszyc (*Aphididae*),
  - skoczkwatych (*Jassidae*),
  - wciornastkowatych (*Thripidae*),
  - przędziorka chmielowca (*Tetranychus urticae*).

6. Wymagania dodatkowe

Plantacje i szkółki przedstawia się do jednej oceny rocznie, wykonywanej latem albo jesienią, przed kopaniem sadzonek albo sprzedażą roślin utrzymywanych w pojemnikach.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każda odmiana powinna być oznaczona etykietami na początku rzędu lub kwatery.

X. Plantacje mateczne, szkółki porzeczek oraz agrestu

1. Rozmnażanie

Dla porzeczek, agrestu stosuje się cztery stopnie kwalifikacji:

- 1) materiał przedbazowy (PB);

- 2) materiał bazowy (B1);
  - 3) materiał bazowy (B2);
  - 4) materiał kwalifikowany (C).
2. Izolacja przestrzenna:
- 1) mateczniki i szkółki elitarne powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 300 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Ribes*;
  - 2) mateczniki i szkółki kwalifikowane powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 100 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Ribes*;
  - 3) mateczniki porzeczek złotej powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 100 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Ribes*;
  - 4) mateczniki i szkółki różnych kategorii i stopni kwalifikacji powinny być oddalone od siebie co najmniej o 3 m.
3. Czystość gatunkowa i odmianowa
Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.
4. Wiek:
- 1) elitarne mateczniki porzeczek i agrestu utrzymuje się do 6 lat, a kwalifikowane - do 10 lat;
  - 2) elitarne mateczniki porzeczek złotej utrzymuje się do 8 lat, a kwalifikowane - do 15 lat;
  - 3) w szkółkach ocenie podlegają rośliny nie starsze niż trzyletnie.
5. Zdrowotność
Rośliny mateczne i sadzonki porzeczek i agrestu powinny być:
- 1) wolne od organizmów kwarantannowych;
  - 2) praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć ich jakość, w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II oraz od wirusów: Strawberry latent ringspot virus, Raspberry ringspot virus, Arabic mosaic virus, Goosberry vein banding virus, Cucumber mosaic virus, Black currant reversion virus - na podstawie wizualnej oceny;
  - 3) praktycznie wolne od innych organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego.
6. Wymagania dodatkowe:
- 1) mateczniki porzeczek i agrestu przedstawia się do dwóch ocen rocznie:
    - a) pierwsza jest wykonywana wiosną - na obecność wielkopąkowca porzeczkowego albo (przemienne) rewersji dla porzeczek (koniec marca do końca kwitnienia porzeczek) oraz otaśmienia nerwów w matecznikach agrestu (maj, do połowy czerwca),
    - b) druga ocena jest wykonywana w drugiej połowie czerwca - przy rozmnażaniu przez sadzonki zielne i półdREWNIATE albo do końca sierpnia przy innych sposobach rozmnażania;
  - 2) w matecznikach porzeczek należy corocznie pozostawić na każdym krzewie po jednym dobrze wyrosniętym pędzie owocującym w celu wykrycia ewentualnego porażenia przez wielkopąkowca i wirusa rewersji; po dokonaniu oceny pędy te mogą być wycięte;
  - 3) plantacje mateczne porzeczek złotej przedstawia się do jednej oceny

rocznie, którą wykonuje się na początku jesieni, nie później niż do końca września;

- 4) szkółki porzeczek i agrestu przedstawia się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się w sierpniu lub we wrześniu; na wniosek producenta rośliny utrzymywane w pojemnikach mogą być oceniane wcześniej.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

XI. Plantacje mateczne i szkółki malin oraz jeżyn

1. Rozmnażanie

Dla malin i jeżyn stosuje się cztery stopnie kwalifikacji:

- 1) materiał przedbazowy (PB);
- 2) materiał bazowy (B1);
- 3) materiał bazowy (B2);
- 4) materiał kwalifikowany (C).

2. Izolacja przestrzenna:

- 1) mateczniki i szkółki elitarne powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 200 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Rubus*;
- 2) mateczniki i szkółki kwalifikowane powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 50 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Rubus*;
- 3) odstępy między odmianami, stopniami kwalifikacji lub kategoriami nie powinny być mniejsze niż 3 m.

3. Czystość gatunkowa i odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

4. Wiek:

- 1) mateczniki utrzymuje się do 5 lat;
- 2) odrosty korzeniowe w matecznikach nie mogą być starsze niż jednoroczne;
- 3) sadzonki w pojemnikach nie mogą być starsze niż dwuletnie.

5. Zdrowotność

Rośliny mateczne i sadzonki malin i jeżyn powinny być:

- 1) wolne od organizmów kwarantannowych;
- 2) na podstawie wizualnej oceny - praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć ich jakość, w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II oraz od:
  - a) wirusów i patogenów wirusopodobnych:
    - wirusa mozaiki gęsiówki (Arabic mosaic virus),
    - wirusa pierścieniowej plamistości maliny (Raspberry ringspot virus),
    - wirusa czarnej plamistości pierścieniowej pomidora (Tomato black ring virus),
    - utajonego wirusa pierścieniowej plamistości truskawki (Strawberry latent ringspot virus),

- wirusów wywołujących mozaikę maliny (Raspberry mosaic),
  - wirusa liściozwoju czereśni (Cherry leaf roll virus),
  - wirusa karłowatości krzaczastej maliny (Raspberry bushy dwarf virus),
  - fitoplazmy karłowatości maliny (*Rubus stunt phytoplasma*),
- b) chorób grzybowych i bakteryjnych:
- zamierania pędów maliny (*Didymella aplanata*),
  - wertycyliozy (*Verticillium* spp.),
  - mączniaka prawdziwego (*Sphareotheca macularis*),
  - włosowatości korzeni (*Agrobacterium rhizogenes*),
  - guzowatości korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
  - staśmienia łodyg (*Rhodococcus fascians*),
- c) szkodników:
- korzeniaka szkodliwego (*Pratylenchus penetrans*),
  - mszyc (*Aphididae*),
  - przebarwiacza malinowego (*Phyllocoptes gracilis*),
  - wciornastkowatych (*Thripidae*),
  - skoczkwatych (*Jassidae*),
  - przędziorka chmielowca (*Tetranychus urticae*).
6. Wymagania dodatkowe:
- 1) mateczniki przedstawia się do jednej oceny w roku, którą wykonuje się:
    - a) w czerwcu - dla pozyskiwania sadzonek zielnych,
    - b) do połowy września - dla pozostałych mateczników;
  - 2) plantacje mateczne należy prowadzić bez pędów owocujących; owocowanie odmian powtarzających jest dopuszczalne;
  - 3) szkółki w pojemnikach przedstawia się do jednej oceny w roku, którą wykonuje się w końcu lata; owocowanie odmian powtarzających jest dopuszczalne.

Na wniosek producenta rośliny utrzymywane w pojemnikach mogą być oceniane wcześniej. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

XII. Plantacje mateczne i szkółki borówki oraz żurawiny wielkoowocowej

1. Rozmnażanie

Dla plantacji matecznych i sadzonek stosuje się cztery stopnie kwalifikacji:

- 1) materiał przedbazowy (PB);
- 2) materiał bazowy (B1);
- 3) materiał bazowy (B2);
- 4) materiał kwalifikowany (C).

2. Izolacja przestrzenna:

- 1) mateczniki i szkółki elitarne powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 50 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Vaccinium* spp.;
- 2) mateczniki i szkółki kwalifikowane powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 20 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych

z rodzaju *Vaccinium* spp.;

- 3) mateczniki i szkółki elitarne od mateczników i szkółek kwalifikowanych są oddalone co najmniej o 3 m.

3. Czystość odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość odmianowa.

4. Wiek:

- 1) elitarne mateczniki borówki wysokiej i żurawiny wielkoowocowej utrzymuje się przez 10 lat, a kwalifikowane przez 15 lat;
- 2) w szkółkach ocenie podlegają rośliny nie starsze niż trzyletnie.

5. Zdrowotność

Rośliny mateczne i sadzonki borówki oraz żurawiny wielkoowocowej powinny być:

- 1) wolne od organizmów kwarantannowych;
- 2) na podstawie wizualnej oceny - praktycznie wolne od patogenów, chorób i szkodników wymienionych w części C dziale II oraz od:
  - a) szkodników, którymi są mszyce (*Aphis* spp.),
  - b) szkodników borówki:
    - przyszczarka borówkowca (*Dasyneura vaccini*),
    - szpeciela pączkowego (*Acalitus vaccini*),
    - zwójki różoweczki (*Archip. rosanus*),
  - c) choroby bakteryjnej, którą jest guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
  - d) chorób grzybowych:
    - zgorzeli pędów borówki (*Godronia cassandrae*),
    - zgnilizny korzeni (*Phytophthora* spp.),
    - zamierania wierzchołków pędów żurawiny (*Phomopsis vaccini*),
    - zamierania pędów borówki (*Botryosphaeria dothidea*),
    - różowatości kwiatów (*Exobasidium oxycocci*),
  - e) wirusów i patogenów wirusopodobnych:
    - wirusa nitkowatości borówki (Blueberry shoestring virus),
    - fitoplazmy miotlastości borówki (Blueberry witches broom phytoplasma),
    - wirusa pierścieniowej plamistości tytoniu (Tobacco ringspot virus);
- 3) praktycznie wolne od innych organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego.

6. Wymagania dodatkowe

Po wejściu roślin matecznych w owocowanie sprawdza się tożsamość odmianową w okresie kwitnienia i owocowania:

- 1) mateczniki borówki i żurawiny wielkoowocowej przedstawia się do dwóch ocen rocznie, które wykonuje się:
  - a) wiosną (maj, do końca czerwca) - na obecność chorób wirusowych,
  - b) w drugiej połowie czerwca - przy rozmnażaniu przez sadzonki zielne i półdrewniałe albo do końca sierpnia przy innych sposobach rozmnażania;
- 2) szkółki borówki i żurawiny wielkoowocowej przedstawia się do jednej

oceny rocznie, którą wykonuje się w sierpniu lub we wrześniu.
Na wniosek producenta rośliny utrzymywane w pojemnikach mogą być oceniane wcześniej.
W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.
Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub bloku.

XIII. Pozostałe gatunki

1. Izolacja przestrzenna

Rośliny tych gatunków powinny rosnać w odległości co najmniej 10 m od dziko rosnących lub owocujących roślin tego samego gatunku lub rodzaju.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

3. Zdrowotność:

- 1) materiał szkółkarski tych gatunków powinien być:
  - a) wolny od organizmów kwarantannowych,
  - b) praktycznie wolny od organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego, a w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II; na podstawie wizualnej oceny;
- 2) choroby wirusowe i wirusopodobne roślin cytrusowych:
  - a) materiał powinien pochodzić z materiału wyjściowego, który został skontrolowany i uznany za niewykazujący objawów chorób wirusów i wirusopodobnych;
  - b) powinien zostać poddany indywidualnemu badaniu z użyciem metod do wykrywania takich wirusów i patogenów wirusopodobnych lub chorób i zostać uznany za wolny od nich,
  - c) materiał powinien być skontrolowany i zostać uznany za wolny od takich wirusów i patogenów wirusopodobnych lub chorób od ostatniego cyklu wegetacyjnego,
  - d) materiał powinien zostać zaszczerpiony na podkładki inne niż podatne na wiroidy - w przypadku szczepienia.

4. Wymagania dodatkowe

Plantację przedstawia się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się w końcu lata albo na początku jesieni, przed zakończeniem wegetacji roślin.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

B. Jakość elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych

I. Elitarny i kwalifikowany materiał szkółkarski powinien spełniać wymagania jakościowe:

- 1) pełnej czystości gatunkowej i odmianowej;
- 2) właściwego wyglądu gatunku i odmiany;

- 3) być praktycznie wolny od uszkodzeń fizycznych, mechanicznych albo chemicznych;
- 4) być praktycznie wolny od jakichkolwiek wad wynikających z rozmnażania, które mogłyby obniżyć jego przydatność i jakość;
- 5) być przygotowany w postaci jednorodnych partii; w przypadku łączenia partii zachowuje się dane o składzie partii i pochodzeniu poszczególnych składników;
- 6) być wolny od organizmów kwarantannowych;
- 7) być praktycznie wolny od patogenów, chorób i organizmów wymienionych w części C dziale II;
- 8) być praktycznie wolny od innych organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego.

II. Elitarny i kwalifikowany materiał szkółkarski powinien spełniać minimalne wymagania jakościowe:

1. Dla drzewek owocowych:
  - 1) wysokość powinna wynosić nie mniej niż 80 cm, mierząc od szyjki korzeniowej;
  - 2) średnica pnia powinna wynosić nie mniej niż 8 mm, mierząc na wysokości 10 cm powyżej miejsca uszlachetnienia;
  - 3) powinny mieć korzeń główny i nie mniej niż 3 korzenie boczne albo wiązkę korzeni drobnych, albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.
2. Dla krzewów jagodowych, z wyłączeniem borówki i żurawiny wielkoowocowej:
  - 1) powinny mieć minimum jeden pęd o długości co najmniej 20 cm, mierząc od nasady do jego wierzchołka, albo dobrze wykształcone pąki nasadowe;
  - 2) średnica pędu powinna wynosić nie mniej niż 4 mm, mierząc u nasady pędu;
  - 3) powinny mieć nie mniej niż 3 korzenie szkieletowe albo wiązkę korzeni drobnych, albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.
3. Dla sadzonek borówki i żurawiny wielkoowocowej:
  - 1) powinny mieć minimum jeden pęd o długości co najmniej 20 cm, a w przypadku sadzonek żurawiny wielkoowocowej - 10 cm, mierząc pęd główny od nasady do jego wierzchołka;
  - 2) średnica pędu powinna wynosić nie mniej niż 3 mm, a w przypadku sadzonek żurawiny wielkoowocowej - 1 mm, mierząc pęd na wysokości 5 cm od jego nasady;
  - 3) powinny mieć wiązkę korzeni drobnych albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.
4. Dla sadzonek truskawek:
  - 1) powinny mieć co najmniej dwa w pełni wykształcone liście albo średnicę korony o grubości nie mniejszej niż 4 mm;
  - 2) powinny mieć nie mniej niż 4 korzenie szkieletowe albo wiązkę korzeni drobnych, albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.
5. Dla podkładek generatywnych i wegetatywnych:
  - 1) wysokość dla podkładek wegetatywnych powinna wynosić nie mniej niż 30 cm, mierząc od nasady pędu do jego wierzchołka;
  - 2) wysokość dla podkładek generatywnych powinna wynosić nie mniej niż 20

- cm, mierząc od szyjki korzeniowej do wierzchołka pędu;
- 3) średnica powinna wynosić nie mniej niż 3 mm, mierząc bezpośrednio nad szyjką korzeniową;
  - 4) powinny mieć nie mniej niż 3 korzenie szkieletowe albo wiązkę korzeni drobnych, albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.
6. Dla zrazów:
- 1) długość powinna wynosić nie mniej niż 30 cm;
  - 2) średnica powinna wynosić nie mniej niż 4 mm;
  - 3) powinny mieć co najmniej 5 oczek.
7. Dla innych sadzonek:
- 1) długość powinna wynosić nie mniej niż 12 cm;
  - 2) średnica powinna wynosić nie mniej niż 4 mm;
  - 3) powinny mieć co najmniej 3 oczka.
8. Dla oczek - powinna być określona liczba wykształconych oczek.
9. Dostawcy mogą zgodnie z minimalnymi wymaganiami ustalać własne klasy jakości dla materiału szkółkarskiego wprowadzanego do obrotu.

C. Minimalne wymagania dla materiału szkółkarskiego kategorii CAC

- I. Materiał szkółkarski kategorii CAC powinien spełniać wymagania jakościowe:**
- 1) odpowiedniej czystości gatunkowej i odmianowej;
  - 2) właściwego wyglądu gatunku i odmiany;
  - 3) być praktycznie wolny od uszkodzeń fizycznych, mechanicznych albo chemicznych;
  - 4) być praktycznie wolny od jakichkolwiek wad wynikających z rozmnażania, które mogłyby obniżyć jego przydatność i jakość;
  - 5) być przygotowany w postaci jednorodnych partii; w przypadku łączenia partii zachowuje się dane o składzie partii i pochodzeniu poszczególnych składników;
  - 6) być wolny od organizmów kwarantannowych;
  - 7) być praktycznie wolny od patogenów, chorób i organizmów wymienionych w dziale II;
  - 8) być praktycznie wolny od innych organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego;
  - 9) sprawdzenia wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału szkółkarskiego CAC dokonuje wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa podczas kontroli co najmniej raz w danym cyklu produkcji, nie rzadziej niż raz w roku.
- II. Wykaz organizmów szkodliwych obniżających jakość materiału szkółkarskiego**
1. Lima *Citrus aurantifolia* (Christm) Swing, cytryna zwyczajna *Citrus limon* L. Burm. F, grejpfrut *Citrus paradisi* Maef, mandarynka *Citrus reticulata* Blanco, pomarańcza chińska *Citrus sinensis* (L.) Osbeck
    - 1) szkodniki:
      - a) *Aleurotrixus floccosus* (Mashell),
      - b) mątwiki *Meloidogyne* spp.,
      - c) *Parabernisia myricae* (Kuwana),

- d) *Tylenchulus semipenetrans*;
- 2) choroby grzybowe: *Phytophthora* spp.;
- 3) choroby wirusowe i wirusopodobne:
  - a) Citrus leaf rugose,
  - b) choroby, które wywołują psorosis i podobne objawy na młodych liściach, jak: psorosis, ring spot, cristicortis, impietratura, concave gum,
  - c) ich czynniki sprawcze,
  - d) wiroidy takie, jak: exocortis, cachexiaxyloporosis.
- 2. Leszczyna (*Corylus avellana* L.)
  - 1) szkodniki:
    - a) wielkopąkowiec leszczynowy (*Phytoptus avellanae*),
    - b) tarcznieki (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona*);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
    - b) bakteryjna zgorzel leszczyny (*Xanthomonas campestris* pv. *corylina*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
    - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
    - d) *Phyllactina guttata*,
    - e) wercilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne:
    - a) mozaika leszczyny (Apple mosaic virus),
    - b) Hazel maculatura lineare - MLO.
- 3. Pigwa (*Cydonia Miller*), grusza (*Pyrus communis* L.)
  - 1) szkodniki:
    - a) skośnik brzoskwiniaczek (*Anarsia lineatella*),
    - b) bawełnica korówka (*Eriosoma lanigerum*),
    - c) tarcznieki (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
    - b) rak bakteryjny (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
    - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*, *Phytophthora* spp.),
    - d) biała zgnilizna korzeni (*Rosellinia necatrix*),
    - e) wercilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne - wszystkie.
- 4. Truskawka (*Fragaria x ananassa* Duch.)
  - 1) szkodniki:
    - a) węgorki (*Apchelenchoides* spp.),
    - b) niszczyk zjadliwy (*Ditylenchus dipsaci*),
    - c) Tarsonemidae;
  - 2) choroby grzybowe:

- a) zgnilizna korony truskawki (*Phytophthora cactorum*),
  - b) wercilioza (*Verticillium* spp.);
- 3) choroby wirusowe i wirusopodobne: zielenienie płatków truskawki (Strawberry green petal phytoplasma MLO).
- 5. Orzech włoski (*Juglans regia* L.)
  - 1) szkodniki: tarcznieki (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
    - b) bakteryjna zgorzel orzecha włoskiego (*Xanthomonas campestris* pv. *juglandi*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
    - c) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
    - d) zgnilizna podstawy pnia (*Phytophthora* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne: liściozwój czereśni (Cherry leaf roll virus).
- 6. Jabłoń (*Malus* Mill.)
  - 1) szkodniki:
    - a) skośnik brzoskwiniaczek (*Anarsia lineatella*),
    - b) bawełnica korówka (*Eriosoma lanigerum*),
    - c) tarcznieki (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
    - b) rak bakteryjny (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
    - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
    - d) zgnilizna pierścieniowa podstawy pnia (*Phytophthora cactorum*),
    - e) biała zgnilizna korzeni (*Rosellinia necatrix*),
    - f) parch (*Venturia* spp.),
    - g) wercilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne - wszystkie.
- 7. Oliwka europejska (*Olea europaea* L.)
  - 1) szkodniki:
    - a) *Eusophera pinguis*,
    - b) guzaki (*Meloidogyne* spp.),
    - c) *Saissetia oleae*;
  - 2) choroby grzybowe i bakteryjne:
    - a) *Verticillium dahliae*,
    - b) *Pseudomonas syringae* pv. *savastanoi*;
  - 3) choroby wirusowe i wirusopodobne - wszystkie.
- 8. Pistacja właściwa (*Pistacia vera* L.)
  - 1) choroby grzybowe i bakteryjne: *Verticillium* spp.;

- 2) choroby wirusowe i wirusopodobne - wszystkie.
9. Śliwa (*Prunus domestica* L.), śliwa japońska (*Prunus salicina* Lindl.)
- 1) szkodniki:
    - a) pordzewiacz śliwowy (*Aculus fockeui*),
    - b) czerniec ciemny (*Capnodis tenebrionis*),
    - c) szpeciel śliwowy (*Eriophyes similis*),
    - d) guzaki (*Meloidogyne* spp.),
    - e) tarczники (*Quadraspidotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
    - b) rak bakteryjny drzew pestkowych (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*, *Pseudomonas syringae* pv. *mors prunorum*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
    - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
    - d) biała zgnilizna korzeni (*Rosellinia necatrix*),
    - e) wercilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne:
    - a) karłowatość śliwy (*Prune dwarf virus*),
    - b) nekrotyczna plamistość pierścieniowa wiśni (*Prunus necrotic ringspot virus*).
10. Brzoskwinia (*Prunus persica* (L.) Batsch), morela (*Prunus armeniaca* L.), migdałowiec (*Prunus amygdalus* Batsch)
- 1) szkodniki:
    - a) skośnik brzoskwiniaczek (*Anarsia lineatella*),
    - b) czerniec ciemny (*Capnodis tenebrionis*),
    - c) guzaki (*Meloidogyne* spp.),
    - d) tarczники (*Quadraspidotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
    - b) rak bakteryjny drzew pestkowych (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*, *Pseudomonas syringae* pv. *mors prunorum*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
    - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
    - d) biała plamistość korzeni (*Rosellinia necatrix*),
    - e) kędzierzawka liści brzoskwiń (*Taphrina deformans*),
    - f) wercilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne:
    - a) karłowatość śliwy (*Prune dwarf virus*),
    - b) nekrotyczna plamistość pierścieniowa wiśni (*Prunus necrotic ringspot virus*).
11. Wiśnia (*Prunus cerasus* L.), czereśnia (*Prunus avium* (L.) L.)

- 1) szkodniki:
    - a) czerniec ciemny (*Capnodis tenebrionis*),
    - b) guzaki (*Meloidogyne* spp.),
    - c) tarcznieki (*Quadraspidotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
    - b) rak bakteryjny drzew pestkowych (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*, *Pseudomonas syringae* pv. *mors prunorum*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
    - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
    - d) biała plamistość korzeni (*Rosellinia necatrix*),
    - e) wercilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne:
    - a) karłowatość śliwy (*Prune dwarf virus*),
    - b) nekrotyczna plamistość pierścieniowa wiśni (*Prunus necrotic ringspot virus*).
12. Porzeczki, agrest (*Ribes* spp. L.)
- 1) szkodniki:
    - a) węgorki (*Apchelenchoides* spp.),
    - b) wielkopąkowiec porzeczkowy (*Cecidophyopsis ribis*);
  - 2) choroby bakteryjne: guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) gruzłek cynobrowy (*Nectria cinnabarina*),
    - c) biała zgnilizna korzeni (*Rosellinia necatrix*),
    - d) wercilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne: rewersja porzeczki czarnej (Black currant reversion, Black currant infectious variegation agent).
13. Malina, jeżyna (*Rubus* spp. L.)
- 1) szkodniki: szpeciel jeżynowiec (*Aceria essigi*);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) włosowatość korzeni (*Agrobacterium rhizogenes*),
    - b) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
    - c) staśmienie łodyg (*Rhodococcus fascians*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) zamieranie pędów malin (*Didymella applanata*),
    - c) mączniak rzekomy maliny (*Peronospora rubi*),
    - d) zgnilizna korzeni malin (*Phytophthora fragariae* var. *rubi*),
    - e) wercilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne:
    - a) krzaczasta karłowatość maliny (*Raspberry bushy dwarf virus*),
    - b) kędzierzawka maliny (*Raspberry leaf curl virus*).
14. Borówka, żurawina (*Vaccinium* spp. L.)

- 1) szkodniki:
    - a) pryszczarek borówkowiec (*Dasyneura vaccinii*),
    - b) szpeciel pączkowy (*Acalitus vaccinii*);
  - 2) choroby grzybowe:
    - a) zgorzel pędów borówki (*Godronia cassandrae*),
    - b) zgnilizna korzeni (*Phytophthora* spp.);
  - 3) wirusy i patogeny wirusopodobne: fitoplazma miotlastości borówki (*Blueberry witches broom phytoplasma*).
15. Dodatkowe wymagania dla roślin cytrusowych:
- 1) materiał powinien pochodzić z materiału wyjściowego, który został skontrolowany i uznany za niewykazujący objawów chorób wirusów i wirusopodobnych;
  - 2) materiał powinien zostać poddany indywidualnemu badaniu z użyciem metod do wykrywania takich wirusów i patogenów wirusopodobnych lub chorób i zostać uznany za wolny od nich;
  - 3) materiał powinien być skontrolowany i zostać uznany za wolny od takich wirusów i patogenów wirusopodobnych lub chorób od ostatniego cyklu wegetacyjnego;
  - 4) materiał powinien zostać zaszczerpiony na podkładki inne niż podatne na wiroidy - w przypadku szczepienia.

D. Wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego winorośli

I. Wytwarzanie

1. Izolacja przestrzenna: mateczniki i szkółki winorośli powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 10 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Vitis*.
2. Czystość gatunkowa i odmianowa:
  - 1) wymagana jest pełna czystość gatunkowa i odmianowa;
  - 2) sadzonki mogą być roślinami własnokorzeniowymi lub szczepionymi na podkładkach odpornych na filokserę winieć.
3. Wiek:
  - 1) mateczniki winorośli utrzymuje się do 15 lat;
  - 2) w szkółkach sadzonki winorośli nie mogą być starsze niż trzyletnie.
4. Zdrowotność
Rośliny mateczne i sadzonki winorośli powinny być:
  - 1) wolne od organizmów kwarantannowych;
  - 2) praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego - na podstawie wizualnej oceny.

II. Jakość

Materiał rozmnożeniowy winorośli powinien spełniać wymagania jakościowe:

- 1) pełnej czystości gatunkowej i odmianowej;
- 2) właściwego wyglądu gatunku i odmiany;
- 3) być praktycznie wolny od uszkodzeń fizycznych, mechanicznych lub chemicznych;
- 4) być praktycznie wolny od wad wynikających z rozmnażania, które mogłyby

- obniżyć jego przydatność i jakość;
- 5) być przygotowany w postaci jednorodnych partii;
  - 6) być wolny od organizmów kwarantannowych;
  - 7) być praktycznie wolny od organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego;
  - 8) powinien mieć minimum jeden pęd o długości co najmniej 20 cm, mierząc od nasady do jego wierzchołka;
  - 9) średnica pędu powinna wynosić nie mniej niż 4 mm, mierząc u nasady pędu;
  - 10) powinien mieć:
    - a) nie mniej niż 3 korzenie szkieletowe o długości co najmniej 15 cm albo
    - b) wiązkę korzeni drobnych nie krótszych niż 6 cm - dla sadzonek wykopywanych ze szkółki, albo
    - c) korzenie przrastające całą objętość gleby - dla sadzonek utrzymywanych w pojemnikach.

- ¹⁾ Wiek - liczba lat wyrażona liczbą okresów wegetacyjnych, dla:
- a) plantacji - liczona od roku założenia (posadzenia) plantacji,
  - b) drzewek - liczona od roku szczepienia (okulizacji) podkładki zrazem (oczkiem) odmiany, wstawki, skarłającej, pośredniej lub przewodniej,
  - c) drzewek własnokorzeniowych - liczona jest od roku ukazania się u nasady pędu korzeni przybyszowych,
  - d) podkładek:
    - generatywnych - liczona od roku skielkowania nasion,
    - wegetatywnych - liczona od roku ukazania się części nadziemnej podkładki i korzeni przybyszowych,
    - z kultur in vitro - liczona od roku wysadzenia ukorzenionych roślin pod osłony lub na pole,
  - e) roślin w formie krzaczastej - liczona od roku posadzenia sadzonek pod osłonami lub na polu,
  - f) roślin w formie piennej - liczona od rozpoczęcia wzrostu pędów z przyjętych zrazów lub oczek odmiany.

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA I JAKOŚCI
MATERIAŁU ROZMNOŻENIOWEGO I NASADZENIOWEGO ROŚLIN
WARZYWNYCH**

1. Gatunki roślin warzywnych

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1	Bób	Vicia faba L. (partim)
2	Brokuł	Brassica oleracea L. convar. botrytis (L.) Alef. var. cymosa Duch.
3	Burak ćwikłowy	Beta vulgaris L. var. conditiva Alef.
4	Burak liściowy	Beta vulgaris L. var. vulgaris
5	Cebula	Allium cepa L.
6	Cykoría	Cichorium intybus L. (partim)
7	Czosnek pospolity	Allium sativum L.
8	Dynia olbrzymia	Cucurbita maxima Duch.
9	Dynia zwyczajna	Cucurbita pepo L.
10	Endywia	Cichorium endivia L.
11	Fasola wielokwiatowa	Phaseolus coccineus L.
12	Fasola zwykła	Phaseolus vulgaris L.
13	Groch siewny łuskowy i cukrowy	Pisum sativum L. (partim)
14	Jarmuż	Brassica oleracea L. convar. acephala (D.C.) Alef var. sabellica L.
15	Kalafior	Brassica oleracea L. convar. botrytis (L.) Alef. var. botrytis L.
16	Kalarepa	Brassica oleracea L. convar. acephala

		(D.C.) Alef var. gongylodes L.
17	Kapusta brukselska	Brassica oleracea L. convar. oleracea var. gemmifera D.C.
18	Kapusta głowiasta biała	Brassica oleracea L. convar. capitata (L.) Alef. var. alba D.C.
19	Kapusta głowiasta czerwona	Brassica oleracea L. convar. capitata (L.) Alef. var. rubra D.C.
20	Kapusta pekińska	Brassica rapa L.
21	Kapusta włoska	Brassica oleracea L. convar. capitata (L.) Alef. var. sabauda L.
22	Karczoch hiszpański (kard)	Cynara cardunculus L.
23	Karczoch zwyczajny	Cynara scolymus L.
24	Kawon (arbuz)	Citrullus lanatus (Thunb.) Matsum. et Nakai
25	Koper włoski (fenkuł)	Foeniculum vulgare Miller
26	Marchew	Daucus carota L.
27	Melon	Cucumis melo L.
28	Oberżyna	Solanum melongena L.
29	Ogórek	Cucumis sativus L.
30	Papryka	Capsicum annum L.
31	Pietruszka	Petroselinum crispum (Miller) Nyman ex A.W. Hill
32	Pomidor	Lycopersicon esculentum Mill.
33	Por	Allium porrum L.
34	Rabarbar	Rheum spp.
35	Roszponka warzywna	Valerianella locusta (L.) Laterrade

36	Rzepa	Brassica rapa L.
37	Rzodkiew, rzodkiewka	Raphanus sativus L.
38	Salata	Lactuca sativa L.
39	Seler	Apium graveolens L.
40	Cebula siedmiolatka (czosnek dęty)	Allium fistulosum L.
41	Skorzonera (wężymord)	Scorzonera hispanica L.
42	Szalotka	Allium ascalonicum L.
43	Szparag	Asparagus officinalis L.
44	Szpinak	Spinacia oleracea L.
45	Trybuła ogrodowa	Anthriscus cerefolium (L.) Hoffm.

2. Wymagania dotyczące wytwarzania materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych:

- 1) przed rozpoczęciem cyklu produkcji dostawca informuje właściwego wojewódzkiego inspektora o produkcji materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych;
- 2) pole, na którym jest zakładana plantacja, powinno być wolne od organizmów kwarantannowych;
- 3) przy zakładaniu plantacji należy stosować właściwy płodozmian, a w przypadku upraw pod osłonami - wymianę lub dezynfekcję podłoża;
- 4) plantacja powinna być wolna od innych gatunków roślin;
- 5) w przypadku plantacji gruntowych jest wymagana izolacja przestrzenna:
  - a) od roślin mogących stanowić źródło chorób i szkodników - nie mniejsza niż 100 m,
  - b) zabezpieczająca przed mechanicznym zamieszczeniem - nie mniejsza niż 2 m;
- 6) podczas uprawy materiał powinien być utrzymywany w oddzielnych partiach stanowiących zbiór jednostek materiału rozmnożeniowego lub nasadzeniowego, który można zidentyfikować na podstawie ich jednorodnych cech;
- 7) partię, o której mowa w pkt 6, można tworzyć z materiału pochodzącego z różnych plantacji, jeżeli dostawca posiada dokumentację dotyczącą jej składu oraz pochodzenia poszczególnych składników;
- 8) materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin warzywnych może być oferowany do sprzedaży i sprzedawany jako pojedyncze rośliny, w wiązkach, doniczkach, na paletach i multiplatach oraz w pojemnikach szklanych z

produkcji in vitro.

3. Wymagania dotyczące jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych:

- 1) materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy powinien:
  - a) być praktycznie wolny od wad mogących obniżyć jego jakość,
  - b) charakteryzować się odpowiednią żywotnością oraz mieć właściwe rozmiary i fazę rozwoju, w odniesieniu do jego przydatności jako materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego,
  - c) zachowywać odpowiednią proporcję między korzeniami, łodygami i liśćmi,
  - d) mieć odpowiednią tożsamość, czystość rodzajową, gatunkową lub odmianową, za które odpowiada dostawca;
- 2) organizmy szkodliwe mające wpływ na jakość materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych, od których materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy powinien być praktycznie wolny:

Gatunek	Organizmy szkodliwe (nazwa łacińska lub angielska)
Cebula szalotka - <i>Allium ascalonicum</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Delia spp.
	Thysanoptera (Thrips tabaci)
	Choroby grzybowe:
	Botrytis spp.
	Peronospora destructor
	Sclerotium cepivorum
	Wirusy i organizmy wirusopodobne
	Onion yellow dwarf virus
Cebula - <i>Allium cepa</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Delia spp.
	Thysanoptera (Thrips tabaci)
	Choroby bakteryjne

	Pseudomonas spp.
	Choroby grzybowe:
	Botrytis spp.
	Fusarium oxysporum f. sp. cepae
	Peronospora destructor
	Sclerotium cepivorum
	Wirusy i organizmy wirusopodobne
	Onion yellow dwarf virus
Cebula siedmiolatka	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Allium fistulosum	Delia spp.
	Thysanoptera (Thrips tabaci)
	Choroby grzybowe
	Sclerotium cepivorum
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne
Por	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Allium porrum	Delia spp.
	Thysanoptera
	Choroby bakteryjne
	Pseudomonas spp.
	Choroby grzybowe:
	Alternaria porri
	Fusarium culmorum
	Phytophthora porri

	Sclerotinium cepivorum
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie
	Leek yellow stripe virus
Czosnek	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Allium sativum	Aceria tulipae
	Delia spp.
	Thysanoptera
	Choroby bakteryjne
	Pseudomonas fluorescens
	Choroby grzybowe
	Sclerotinium cepivorum
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie
	Onion yellow dwarf virus
Seler	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Apium graveolens	Acidia heraclei
	Lygus spp.
	Psila rosae
	Thysanoptera (Frankliniella occidentalis i Thrips tabaci)
	Choroby bakteryjne:
	Erwinia carotovora subsp. carotovora

	Pseudomonas syringae pv. apii
	Choroby grzybowe:
	Fusarium oxysporum f. sp. apii
	Foma apiicola
	Pythium spp.
	Sclerotinia sclerotiorum
	Septoria apiicola
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
	Celery mosaic virus
	Cucumber mosaic virus
Szparag	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Asparagus officinalis	Brachycorynella asparagi
	Hypopta caestrum
	Platyparea poecyloptera
	Choroby grzybowe:
	Fusarium spp.
	Rhizoctonia violacea
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne
	Ogólnie
Burak ćwikłowy i liściowy	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju
- Beta vulgaris	Pegomyia betae
	Choroby grzybowe

	Phoma betae
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie
	Beet necrotic yellow vein virus
Warzywa kapustne - Brassica oleracea spp.	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aleyrodidae
	Aphididae
	Heterodera spp.
	Lepidoptera (Pieris brassicae)
	Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)
	Choroby bakteryjne:
	Pseudomonas syringae pv. maculicola
	Xanthomonas campestris pv. campestris
	Choroby grzybowe:
	Alternaria brassicae
	Mycosphaella spp.
	Phoma lingam
	Plasmodiophora brassicae
	Pythium spp.
Rhizoctonia solani	
Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:	

	Cauliflower mosaic virus, Tospoviruses
	Turnip mosaic virus
Kapusta pekińska	Szkodniki wszystkich stadiów rozwoju:
- Brassica rapa L.	Aphididae
	Lepidoptera (<i>Pieris brassicae</i>)
	Choroby bakteryjne:
	<i>Erwinia carotovora</i>
	<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>campestris</i>
	Choroby grzybowe:
	<i>Alternaria brassicae</i>
	<i>Botrytis cinerea</i>
	<i>Mycosphaella</i> spp.
	<i>Phoma lingam</i>
	<i>Plasmodiophora brassicae</i>
	<i>Sclerotinia</i> spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie
	Tospoviruses
Papryka	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- <i>Capsicum annuum</i>	Aleyrodidae
	<i>Leptinotarsa decemlineata</i>
	<i>Ostrinia nubilalis</i>

	Phthorimaea operculella
	Tetranychidae
	Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)
	Choroby grzybowe:
	Leveillula taurica
	Pyrenochaeta lycopersici
	Pythium spp.
	Phytophthora capsici
	Verticillium albo-atrum
	Verticillium dahliae
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
	Cucumber mosaic virus
	Tomato mosaic virus
	Pepper mild mottle virus
	Tobacco mosaic virus
Endywia	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Cichorium endivia	Aphididae
	Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)
	Choroby grzybowe:
	Botrytis cinerea
	Erysiphe cichoriacearum

	Sclerotinia spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
	Beet western yellow virus
	Lettuce mosaic virus
Cykoria	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Cichorium intybus	Aphididae
	Napomyza cichorii
	Apion assimile
	Choroby bakteryjne:
	Erwinia spp.
	Pseudomonas marginalis
	Choroby grzybowe:
	Phoma exigua var. exigua
	Phytophthora erythroseptica
	Pythium spp.
	Sclerotinia sclerotiorum
Kawon (arbuz)	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Citrullus lanatus	Aleyrodidae
	Aphididae
	Meloidogyne spp.
	Polyphagotarsonemus latus
	Tetranychus spp.

	Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)
	Choroby grzybowe
	Colletotrichum lagenarium
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie
	Watermelon mosaic virus 2
Melon	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Cucumis melo	Aleyrodidae
	Aphididae
	Meloidogyne spp.
	Polyphagotarsonemus latus
	Tetranychus spp.
	Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)
	Choroby bakteryjne
	Pseudomonas syringae pv. lachrymans
	Choroby grzybowe:
	Colletotrichum lagenarium
	Fusarium spp.
	Pythium spp.
	Sphaerotheca fuliginea
	Verticillium spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne,

	szczególnie:
	Cucumber green mottle virus
	Cucumber mosaic virus
	Squash mosaic virus
Ogórek	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Cucumis sativus	Aleyrodidae
	Aphididae
	Delia platura
	Meloidogyne spp.
	Polyphagotarsonemus latus
	Tetranychus spp.
	Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)
	Choroby bakteryjne
	Pseudomonas syringae pv. lachrymans
	Choroby grzybowe:
	Fusarium spp.
	Phytophthora spp.
	Pseudoperonospora cubensis
	Pythium spp.
	Rhizoctonia spp.
	Sphaerotheca fuliginea
	Verticillium spp.

	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne
Dynia olbrzymia	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Cucurbita maxima	Aleyrodidae
Duch.	Aphididae
	Meloidogyne spp.
	Polyphagotarsonemus latus
	Tetranychus spp.
	Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne
Dynia zwyczajna	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Cucurbita pepo	Aleyrodidae
	Aphididae
	Meloidogyne spp.
	Polyphagotarsonemus latus
	Teranychus spp.
	Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)
	Choroby bakteryjne
	Pseudomonas syringae pv. lachrymans
	Choroby grzybowe:
	Fusarium spp.
	Sphaerotheca fuliginea

	Verticillium spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
	Cucumber mosaic virus
	Squash mosaic virus
	Zucchini yellow mosaic virus
	Tospoviruses
Karczoch zwyczajny i karczoch hiszpański (kard)	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aleyrodidae
	Aphididae
	Thysanoptera
- Cynara scolymus i Cynara cardunculus	Choroby grzybowe:
	Bremia lactucae
	Leveillula taurica f. sp. cynara
	Pythium spp.
	Rhizoctonia solani
	Sclerotium rolfsii
	Sclerotinia sclerotiorum
	Verticillium dahliae
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne
Fenkuł	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Foeniculum vulgare	Aleyrodidae

	Aphididae
	Thysanoptera
	Choroby bakteryjne:
	Erwinia carotovora subsp. carotovora
	Pseudomonas marginalis pv. marginalis
	Choroby grzybowe:
	Cercospora foeniculi
	Phytophthora syringae
	Sclerotinia spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne
	Celery mosaic virus
Salata	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Lactuca sativa	Aphididae
	Meloidogyne spp.
	Thysanoptera, szczególnie Frankliniella occidentalis
	Choroby grzybowe:
	Botrytis cinerea
	Bremia lactucae
	Pythium spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
	Lettuce big vein

	Lettuce mosaic virus
	Lettuce ring necrosis
Pomidor	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Lycopersicon	Aphididae
esculentum Mill.	Aleyrodidae
	Hauptidia maroccana
	Meloidogyne spp.
	Tetranychus spp.
	Thysanoptera, szczególnie Frankliniella occidentalis
	Vasates lycopersici
	Choroby bakteryjne
	Pseudomonas syringae pv. tomato
	Choroby grzybowe:
	Alternaria solani
	Cladosporium fulvum
	Colletotrichum coccodes
	Didymella lycopersici
	Fusarium oxysporum
	Leveillula taurica
	Phytophthora nicotinae
	Pyrenochaeta lycopersici
	Pythium spp.

	Rhizoctonia solani
	Sclerotinia sclerotiorum
	Verticillium spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne:
	Cucumber mosaic virus
	Potato virus X
	Potato virus Y
	Tobacco mosaic virus
	Tomato mosaic virus
	Tomato yellow leaf curl virus
Rabarbar	Choroby bakteryjne:
- Rheum spp.	Agrobacterium tumefaciens
	Erwinia rhapontici
	Choroby grzybowe:
	Armillariella mellea
	Verticillium spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
	Arabic mosaic virus
	Turnip mosaic virus
Oberżyna	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
- Solanum melongena	Aleyrodidae
	Aphididae

Hemitarsonemus latus
Leptinotarsa decemlineata
Meloidogyne spp.
Tetranychidae
Thysanoptera, szczególnie Frankliniella occidentalis
Choroby grzybowe:
Fusarium spp.
Leveillula tauricia f. sp. cynara
Rhizoctonia solani
Pythium spp.
Sclerotinia sclerotiorum
Verticillium spp.
Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
Cucumber mosaic virus
Eggplant mosaic virus
Potato virus Y
Tobacco mosaic virus

4. Wymagania dodatkowe dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego cebuli dymki i czosnku:

- 1) cebuli dymki i czosnku nie wytwarza się na polu, na którym w okresie ostatnich czterech lat były uprawiane rośliny cebulowe;
- 2) odległość plantacji dymki i czosnku od innych upraw gatunków cebulowych powinna być nie mniejsza niż **50 m**; odległość ta może być zmniejszona do nie mniej niż 2 m, w przypadku gdy sąsiadująca plantacja jest odpowiednio

plantacją cebuli dymki lub plantacją czosnku, spełniającą wymagania dotyczące wytwarzania;

- 3) na powierzchni 10 m² nie może występować więcej niż 0,5 rośliny innych odmian;
- 4) ocena cech zewnętrznych partii cebulek dymki i czosnku wytworzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

Lp.	Wyszczególnienie	Nie więcej niż (% wagowy)
I. Czosnek		
1	Cebulki nietypowe dla odmiany	1,0
2	Cebulki o masie mniejszej niż 30 g i średnicy mniejszej niż 3 cm oraz ząbki o masie mniejszej niż 6 g dla odmian zimowych	3,0
3	Cebulki o masie mniejszej niż 20 g i średnicy mniejszej niż 2 cm oraz ząbki o masie mniejszej niż 4 g dla odmian letnich	5,0
4	Cebulki zniekształcone, chore, z uszkodzeniami mechanicznymi lub o silnie spękanej łusce	1,0
II. Cebula dymka		
1	Cebulki porażone <i>Penicillium</i> i innymi chorobami jakościowymi	1,0
2	Cebulki z objawami występowania <i>Sclerotium cepivorum</i>	0,0
3	Cebulki nietypowe dla odmiany	1,0
4	Cebulki uszkodzone	0,5
5	Cebulki pozbawione łuski	2,0
6	Cebulki skielkowane	3,0
7	Cebulki z zaschniętym szczypiorem dłuższym niż 2 cm	3,0
8	Cebulki z zaschniętymi korzeniami dłuższymi niż 4 cm	3,0
9	Cebulki o niewłaściwej wielkości	3,0

10	Ziemia i inne zanieczyszczenia	0,5
Łącznie wady wymienione w lp. 1-9		5,0

5) sortowanie cebuli dymki:

- a) wytworzona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej partia cebuli dymki przed wprowadzeniem do obrotu powinna być posortowana na frakcje o wielkości:

Frakcja	Średnica cebulek (w mm)
I	5-10
II	powyżej 10-15
III	powyżej 15-20
IV	powyżej 20-25

- b) w jednym opakowaniu może znajdować się tylko jedna frakcja,

- c) na opakowaniu umieszcza się informację dotyczącą wielkości cebulek, z podaniem numeru frakcji oraz średnicy cebulek.

Sprawdzenia wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych dokonuje wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa podczas kontroli co najmniej raz w danym cyklu produkcji, nie rzadziej niż raz w roku.

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA I JAKOŚCI
MATERIAŁU ROZMNOŻENIOWEGO I NASADZENIOWEGO ROŚLIN OZDOBNYCH**

1. Produkcja materiału rozmnożeniowego lub nasadzeniowego roślin ozdobnych może być założona na glebie lub podłożu wolnym od organizmów szkodliwych, w tym kwarantannowych.
2. Rośliny przeznaczone do produkcji materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych w sposób wegetatywny powinny przejść przynajmniej jeden pełny cykl rozwoju.
3. W cyklu, o którym mowa w ust. 2, dokonuje się oceny czystości odmianowej wytwarzanego materiału:
  - 1) dla roślin ozdobnych z liści jest to stadium pełnej wartości dekoracyjnej;
  - 2) dla roślin ozdobnych z kwiatów - w fazie kwitnienia nie mniej niż 10 % roślin, a w przypadku frezji nie mniej niż 50 %.
4. Przy zakładaniu plantacji konieczne jest zachowanie właściwego płodozmianu, a w przypadku roślin uprawianych pod osłonami wymagana jest wymiana podłoża lub jego dezynfekcja.
5. Plantacja materiału rozmnożeniowego lub nasadzeniowego roślin ozdobnych powinna być wolna od innych gatunków roślin niż uprawiany, a ponadto:
  - 1) niedopuszczalne jest występowanie innych odmian tego samego gatunku;
  - 2) nie może być więcej niż 2 % roślin nietypowych dla odmiany pod względem barwy kwiatów, typu i budowy kwiatostanu oraz pokroju roślin.
6. Materiał rozmnożeniowy lub nasadzeniowy, który stanowią cebule, bulwocebule lub bulwy, powinien pochodzić z materiałów poddanych ocenie i uznanych jako spełniające wymagania dotyczące jakości i zdrowotności.
7. Materiał rozmnożeniowy lub nasadzeniowy Citrus spp. powinien:
  - 1) pochodzić z materiałów poddanych ocenie i uznanych za spełniające wymagania w szczególności dotyczące zdrowotności w zakresie chorób wirusowych i wirusopodobnych;
  - 2) być szczepiony na podkładkach odpornych na choroby wirusowe.
8. Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin ozdobnych powinien być praktycznie wolny od:
  - 1) szkodników, chorób grzybowych, bakteryjnych oraz wirusowych i wirusopodobnych;
  - 2) objawów występowania tych organizmów;
  - 3) wad obniżających jego jakość.
9. Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin ozdobnych powinien:
  - 1) charakteryzować się odpowiednią żywotnością;
  - 2) mieć właściwe rozmiary;
  - 3) mieć odpowiednią fazę rozwoju w odniesieniu do jego przydatności jako materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego;
  - 4) zachowywać odpowiednie proporcje między korzeniami, łodygami i liśćmi.
10. Jeżeli materiałem rozmnożeniowym są nasiona, powinny one wykazywać odpowiednią dla gatunku zdolność kiełkowania.
11. Sprawdzenia wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału

rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych dokonuje wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa podczas kontroli, którą przeprowadza co najmniej raz w danym cyklu produkcji i nie rzadziej niż raz w roku oraz która obejmuje w szczególności sprawdzenie:

- 1) warunków fitosanitarnych wytwarzanego materiału roślinnego;
- 2) dokumentacji dotyczącej tego materiału;
- 3) przestrzegania założonych istotnych parametrów wytwarzania materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego poszczególnych gatunków.

Wykaz organizmów szkodliwych na gatunkach roślin ozdobnych, których materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy podlega ocenie cech zewnętrznych

Gatunek	Organizmy szkodliwe (nazwa łacińska lub angielska)
Begonia wyniosła	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
Begonia x hiemalis Fotsch	Bemisia tabaci
	Liriomyza spp.
	Aleyrodidae
	Aphelenchoides spp.
	Aphidodea
	Ditylenchus destructor
	Meloidogyne spp.
	Myzus ornatus
	Otiorynchus sulcatus
	Sciaridae
	Thysanoptera
	Frankliniella occidentalis
	choroby grzybowe:
	Botrytis spp.
	Fusarium sacchari

	Microsphaera begoniae
	Phytophthora spp.
	Pythium spp.
	Rhizoctonia spp.
	choroby bakteryjne:
	Corynebacterium fascians
	Rhodococcus fascians
	Erwinia chrysanthemi
	Xanthomonas campestris pv. begoniae
	wirusy i organizmy wirusopodobne:
	Impatiens necrotic spot tospovirus INSV
	Tomato spotted wilt tospovirus TSWV
Chryzantema wielkokwiatowa	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
Dendranthema (DC.) Des	Liriomyza spp.
Moul	Heliothis armigera
	Spodoptera littoralis
	Bemisia tabaci
	Agromyzidae
	Frankliniella occidentalis
	Aphelenchoides spp.
	Aleyrodidae
	Diarthronomyia chrysanthemi

Lepidoptera spp.
Spodoptera exiqua
Thysanoptera
choroby grzybowe:
Didymella ligulicola
Puccinia horiana
Botrytis cinerea
Fusarium oxysporum f. sp. chrysanthemi
Phytophthora cryptogea
Puccinia chrysanthemi
Pythium spp.
Rhizoctonia solani
Sclerotinia sclerotiorum
Verticillium alboatrum
choroby bakteryjne:
Agrobacterium tumefaciens
Erwinia chrysanthemi
Pseudomonas cichorii
wirusy i organizmy wirusopodobne:
Chrysanthemum stunt viroid CSVd
Impatiens necrotic spot tospovirus INSV
Tomato spotted wilt tospovirus TSWV

		Chrysanthemum B carlavirus CBV
		Tomato aspermy cucumovirus TAV
Cytrus - gatunki		szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
Citrus spp.		Aleurothrixus floccosus (Maschell)
		Meloidogyne spp.
		Parabemisia myricae
		Tylenchulus semipenetrans
		choroby grzybowe
		Phytophthora spp.
		wirusy i organizmy wirusopodobne
		choroby wirusowe ogółem
Daktylowiec		szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju
Phoenix L.		Thysanoptera
		choroby grzybowe:
		Exosporium palmivorum
		Gliocladium wermoeseni
		Graphiola phoenicis
		Pestalozzia phoenicis
		Pythium spp.
		wirusy i organizmy wirusopodobne
		choroby wirusowe ogółem
Gerbera		szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:

Gerbera jamesonii H. Bol.

Liriomyza spp.

Agromyzidae

Aleurodidae (Bemisia tabaci)

Lepidoptera

Sciaridae

Spodoptera exiqua

Thysanoptera

Aphelenhoides spp.

Meloidogyne spp.

choroby grzybowe:

Fusarium oxysporum f. sp. gerberae

Myrothecium roridum

Oidium spp.

Phytophthora cryptogea

Rhizoctonia solani

Thanatephorus cucumeris

Verticillium spp.

choroby bakteryjne

Pseudomonas cichorii

wirusy i organizmy wirusopodobne:

Impatiens necrotic spot tospovirus
INSV

Tomato spotted wilt tospovirus TSWV

Goździk Dianthus caryophyllus L. i mieszkańce	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Liriomyza spp.
	Heliothis armigera
	Spodoptera littoralis
	Agromyzidae
	Aleyrodidae (Bemisia tabaci)
	Aphidodea
	Frankliniella occidentalis
	Lepidoptera
	Tetranychidae
	Thysanoptera
	choroby grzybowe:
	Alternaria dianthi + Alternaria dianthicola
	Fusarium oxysporum f. sp. dianthi
	Fusarium spp.
	Pythium spp.
	Mycosphaerella dianthi
	Phytophthora nicotianae var. nicotianae
	Thanatephorus cucumeris
	Rhizoctonia solani
Uromyces dianthi	
choroby bakteryjne:	

	Erwinia chrysanthemi pv. dianthicola
	Phialophora cinerescens
	Pseudomonas caryophylli
	wirusy i organizmy wirusopodobne:
	Carnation mottle carmovirus CarMV
	Carnation vein mottle potyvirus CVMV
	Carnation etched ring caulimovirus CERV
	Carnation necrotic fleck closterovirus CNFV
	Impatiens necrotic spot tospovirus INSV
	Tomato spotted wilt tospovirus TSWV
Porażenie wszystkimi patogenami łącznie nie więcej niż 10 %	
Grusza	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
Pyrus L.	Anarsia lineatella
	Eriosoma lanigerum
	Scale insects, in particular
	Epidiaspis leperii, Pseudaulacaspis pentagona
	Quadraspidiotus perniciosus
	choroby grzybowe:
	Armillariella mellea
	Chondrostereum purpureum

	Nectria galligena
	Phytophthora spp.
	Rosellinia necatrix
	Verticillium spp.
	choroby bakteryjne:
	Agrobacterium tumefaciens
	Pseudomonas syringae pv. syringae
	wirusy i organizmy wirusopodobne
	choroby wirusowe ogółem
Jabłoń	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
Malus Miller	Anarsia lipieatella
	Eriosoma lanigerum
	Scale insect, in particular
	Epidiaspis leperii, Pseudaulacaspis pentagona
	Quadraspidotus perniciosus
	choroby grzybowe:
	Armillariella mellea
	Chondrostereum purpureum
	Nectria galligena
	Phytophthora cactorum
	Rosellinia necatrix
Venturia spp.	

	Verticillium spp.
	choroby bakteryjne:
	Agrobacterium tumefaciens
	Pseudomonas syringae pv. syringae
	wirusy i organizmy wirusopodobne
	choroby wirusowe ogółem
Lilia	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
Lilium L.	Aphelenchoides spp.
	Liothrips vaneeckei
	Pratylenchus penetrans
	Rhizoglyphus spp.
	Rotylenchus robustus
	choroby grzybowe:
	Cylindrocarpon destructans
	Fusarium oxysporum f. sp. lillii
	Pythium spp.
	Rhizoctonia spp.
	Rhizopus spp.
	Sclerotium rolfsii
	choroby bakteryjne:
	Erwinia carotovora subsp. carotovora
	Rhodococcus fascians
	wirusy i organizmy wirusopodobne:

	Cucumber mosaic cucumovirus CMV
	Lily motile potyvirus LMoV
	Lily X potexvirus LXV
	Lily symptomless carlavirus LSV
	Tobacco rattle tobnavirus TRV
Mieczyk ogrodowy	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
Gladiolus L.	Ditylenchus dipsaci
	Thysanoptera
	choroby grzybowe:
	Botrytis gladiolorum
	Curvularia trifolii
	Fusarium oxysporum f. sp. gladioli
	Penicillium gladioli
	Sclerotinia spp.
	Septoria gladioli
	Urocystis gladiolicola
	Uromyces transversalis
	choroby bakteryjne:
	Pseudomonas marginata
	Rhodococcus fascians
	wirusy i organizmy wirusopodobne:
	Aster yellows phytoplasma AY

	Cucumber mosaic cucumovirus CMV
	Narcissus latent macluravirus NLV
	Tobacco rattle tobnavirus TRV Bean yellow mosaic potyvirus BYMV
Narcyz	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
Narcissus L.	Ditylenchus dipsaci
	Merodon equestris
	Eumerus spp.
	Steneotarsonemus laticeps
	choroby grzybowe:
	Fusarium oxysporum f. sp. narcissi
	Penicillium spp.
	Botrytis narcissicola
	wirusy i organizmy wirusopodobne:
	Cucumber mosaic cucumovirus CMV
	Narcissus latent macluravirus NLV
	Narcissus late season yellows potyvirus NLSYV
	Narcissus yellow stripe potyvirus NYSV
	Narcissus mosaic potexvirus NMV
	Narcissus tip necrosis carmovirus NTN
	Tobacco rattle tobnavirus TRV
Pelargonium	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
Pelargonium L'Herit. ex	Bemisia tabaci

Ait.	
	Aleyrodidae
	Lepidoptera
	Thysanoptera
	Frankliniella occidentalis
	choroby grzybowe:
	Puccinia pelargonii-zonalis
	Botrytis spp.
	Pythium spp.
	Verticillium spp.
	choroby bakteryjne:
	Rhodococcus fascians
	Xanthomonas campestris pv. pelargonii
	wirusy i organizmy wirusopodobne:
	Tomato ringspot nepovirus ToRSV
	Pelargonium flower break carmovirus PFBV
	Pelargonium leaf curl tombusvirus PLCV
	Pelargonium line pattern disease PLPD
	Impatiens necrotic spot tospovirus NSV
	Tomato spotted wilt tospovirus TSWV
Róża	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
Rosa L.	Meloidogyne spp.
	Cacoecimorpha pronubana

	Epichoristodes acerbella
	Pratylenchus penetrans
	Pratylenchus vulnus
	Xiphinema spp.
	choroby grzybowe:
	Cylindrocladium scoparium
	Coniothyrium spp.
	Diplocarpon rosae
	Peronospora sparsa
	Phragmidium spp.
	Phytophthora megasperma
	Sphaerotheca pannosa
	Verticillium spp.
	choroby bakteryjne
	Agrobacterium tumefaciens
	wirusy i organizmy wirusopodobne:
	Tomato ringspot nepovirus ToRSV
	Apple mosaic ilarvirus ApMV
	Arabic mosaic nepovirus ArMV
	Prunus necrotic ringspot ilarvirus PNRSV
Sosna czarna	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
Pinus nigra L.	Blastophaga spp.

	Rhyacionia buoliana
	choroby grzybowe
	Lophodermium seeditiosum
	wirusy i organizmy wirusopodobne
	choroby wirusowe ogółem
Śliwa	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
Prunus L.	Capnodis tenebrionis
	Meloidogyne spp.
	Scale insects, in particular
	Epidiaspis leperii, Pseudoulacaspis pentagona
	Quadraspidotus perniciosus
	choroby grzybowe:
	Armillariella mellea
	Chondrostereum purpureum
	Nectria galligena
	Rosellinia necatrix
	Taphrina deformans
	Verticillium spp.
	choroby bakteryjne:
	Agrobacterium tumefaciens
	Pseudomonas syringae pv. mors prunorum
	Pseudomonas syringae pv. syringae

	wirusy i organizmy wirusopodobne
	choroby wirusowe ogółem
Wilczomlec - gatunki	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
Euphorbia spp.	Bemisia tabaci
	Aleyrodidae
	Aphidodea
	Nematodes
	Thysanoptera
	Tetranychidae
	choroby grzybowe:
	Fusarium spp.
	Phytophthora spp.
	Pythium ultimum
	Rhizoctonia solani
	Thielaviopsis basicola
	wirusy i organizmy wirusopodobne:
	Impatiens necrotic spot virus INSV
	Tomato spotted wilt tospovirus TSWV

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału szkółkarskiego, materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz sadzonek winorośli stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 72 ustawy z dnia (...) 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ....., poz. ....).

Rozporządzenie określa szczegółowe terminy składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału szkółkarskiego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany, szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału szkółkarskiego kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany, materiału szkółkarskiego CAC, materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych, sadzonek winorośli, metody oceny polowej, pobierania prób i oceny laboratoryjnej oraz oceny tożsamości odmianowej materiału szkółkarskiego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany oraz wykaz gatunków i odmian roślin, dla których materiał szkółkarski CAC powinien być wytwarzany z materiału szkółkarskiego kategorii kwalifikowany.

Konieczność wydania nowego rozporządzenia jest podyktowana nową ustawą o nasiennictwie z dnia ..... 2012 r. (Dz. U. Nr, poz.).

Przepisy te stanowią również implementację przepisów UE :

- dyrektywy Rady 2008/90/WE z dnia 29 września 2008 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin sadowniczych i roślinami sadowniczymi przeznaczonymi do produkcji owoców (Dz. Urz. WE L 267 z 08.10.2008);
- dyrektywy Rady 2008/72/WE z dnia 15 lipca 2008 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym oraz nasadzeniowym warzyw, innym niż nasiona (Dz. Urz. WE L 205 z 01.08.2008);
- dyrektywy 98/56/EWG z dnia 20 lipca 1998 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin ozdobnych (Dz. Urz. WE L 226 z 13.08.1998, z późn. zm.);
- dyrektywy 68/193/EWG z dnia 9 kwietnia 1968 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym winorośli (Dz. Urz. WE L 93 z 17.04.1968, z późn. zm.).

- decyzji 2010/680/UE z dnia 9 listopada 2010 r. zwalniającej Bułgarię, Republikę Czeską, Danię, Niemcy, Estonię, Irlandię, Hiszpanię, Francję, Cypr, Łotwę, Litwę, Malte, Niderlandy, Polskę, Słowenię, Słowację, Finlandię, Szwecję i Zjednoczone Królestwo z obowiązku stosowania do niektórych gatunków dyrektyw Rady 66/401/EWG, 66/402/EWG, 68/193/EWG, 1999/105/WE, 2002/54/WE, 2002/55/WE i 2002/57/WE w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych, materiałem siewnym roślin zbożowych, materiałem do wegetatywnego rozmnażania winorośli, leśnym materiałem rozmnożeniowym, materiałem siewnym buraka, materiałem siewnym warzyw oraz materiałem siewnym roślin oleistych i włóknistych.

Projekt rozporządzenia poprzez swoje regulacje ma na celu wprowadzanie jednolitego działania w obrębie wytwarzania, próbobrania i oceny materiału szkółkarskiego, materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz sadzonek winorośli mając na uwadze uzyskanie materiału siewnego o odpowiedniej jakości a także zapewnienie że materiał siewny znajdujący się w obrocie spełnia wszystkie wymagania dotyczące wytwarzania i jakości.

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Regulacje zawarte w rozporządzeniu nie są przepisami technicznymi w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji w trybie przepisów tego rozporządzenia.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia ..... 2012 r.

**w sprawie wzorów świadectw i informacji dotyczących
oceny materiału siewnego**

Na podstawie art. 73 ust. 8 ustawy z dnia..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się:

- 1) wzory świadectw oceny materiału siewnego, stanowiące załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) wzory informacji o dyskwalifikacji materiału siewnego w poszczególnych ocenach, stanowiące załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) wzór wypisu ze świadectw oceny polowej materiału szkółkarskiego, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 4) wzór informacji o wynikach badania, stanowiący załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

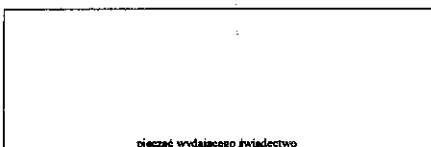

Wzory świadectw oceny materiału siewnego

1. Świadectwo oceny polowej materiału siewnego

 pieczęć wydającego świadectwo		 PIORIN	<table border="1"><tr><td>oceniono wg systemu:</td></tr><tr><td> </td></tr></table>	oceniono wg systemu:					
oceniono wg systemu:									
ŚWIADECTWO nr _____ oceny polowej									
Wnioskodawca: _____									
<small>imię i nazwisko albo nazwa</small>									
<small>miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</small>									
<table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>									
<small>poczta</small>									
Gatunek: _____		Odmiana: _____							
Plantacja obsiana/obsadzona* materiałem siewnym w stopniu: _____									
z partii nr: _____		na polu nr: _____							
u producenta : _____									
<small>imię i nazwisko albo nazwa</small>									
<small>miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</small>									
<table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>									
<small>poczta</small>									
<small>gmina</small>									
<small>nazwa powiatu, w którym jest położona oceniana plantacja nasiona, wraz z jego identyfikatorem</small>									
spełnia wymagania określone dla stopnia: _____		_____							
na powierzchni: _____ ha/m ² *		szacunkowy zbiór: _____ dt/kg*							
Ocenę wykonał: _____									
<small>imię i nazwisko kwalifikatora oraz jego numer</small>									
<small>mięsoowód, data zakończenia oceny i wydania świadectwa</small>		<small>pieczęć i podpis kwalifikatora</small>							
Otrzymują:									
oryginał - wnioskodawca									
kopia - właściwy terytorialnie WIORiN									
Ocena polowa materiału siewnego została wykonana zgodnie z metodyką określoną w przepisach w sprawie metod pobierania próbek materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego.									
Zgodnie z art. .... ustawy z dnia ..... r. o nasennictwie (Dz. U. Nr. ... poz. ...) - jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w świadectwie, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/ iniejsze świadectwo jest ostateczne.*									
* niepotrzebne skreślić									

2. Świadectwo oceny polowej materiału szkółkarskiego

 pieczęć wydającego świadectwo	 WIORIN	ŚWIADECTWO nr ..... oceny polowej materiału szkółkarskiego				
		<table border="1" style="float: right; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">ORYGINAŁ</td> <td style="padding: 2px;">KOPIA*</td> </tr> </table>	ORYGINAŁ	KOPIA*		
ORYGINAŁ	KOPIA*					
Dostawca: _____ _____ <small style="text-align: center;">imię i nazwisko albo nazwa</small> _____ <small style="text-align: center;">miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</small>						
Polożenie szkółki: _____ <small style="text-align: center;">miejscowość</small> _____ <small style="text-align: center;">gmina, powiat</small>						
Niżej wymieniony materiał szkółkarski, został zgłoszony i poddany ocenie polowej						
Lp.	Rodzaj materiału: gatunek/odmiana/podkładka	Wiek	Spełnia wymagania dla stopnia wnioskowanego kategoria/stopień kwalifikacji/status zdrowotności	Liczba sztuk	Spełnia wymagania dla niższego stopnia kategoria/stopień kwalifikacji/status zdrowotności	Liczba sztuk
Uwagi i informacje dodatkowe:						
Data wykonania oceny: Otrzymują: (oryginał - wnioskodawca kopia - właściwy terytorialnie WIORIN)				_____ <small>pieczęć i podpis kwalifikatora</small>		
				_____ <small>miejscowość i data wydania świadectwa</small>		
Ocena polowa materiału szkółkarskiego została wykonana zgodnie z metodyką określoną w przepisach w sprawie metod pobierania prób materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego.						
Zgodnie z art. ... ustawy z dnia ..... o nasennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w świadectwie, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/niniejsze świadectwo jest ostateczne.*						
* <i>niepotrzebne skreślić</i>						

3. Świadczenie oceny laboratoryjnej materiału siewnego

 PIORIN	<div style="border: 1px solid black; height: 40px; margin-bottom: 5px;"></div> <small>nazwa, siedziba i adres wydającego świadectwo</small>																																		
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 2px;">ORYGINAL</td> <td style="width: 50%; padding: 2px;">KOPIA*</td> </tr> </table>	ORYGINAL	KOPIA*	<div style="border: 1px solid black; height: 80px; margin-bottom: 5px;"></div> <small>imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwa, siedziba i adres właściciela partii</small>																																
ORYGINAL	KOPIA*																																		
ŚWIADECTWO nr ..... oceny laboratoryjnej																																			
Informacje podane przez właściciela partii:																																			
Gatunek:																																			
Odmiana:																																			
Numer partii materiału siewnego:																																			
Masa partii:	Liczba opakowań:																																		
Świadczenie oceny polowej nr:	z dnia:																																		
Data pobrania próby:	Data wpływu próby:																																		
Wyniki badania:																																			
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="3" style="text-align: center;">czystość % wagowy</th> <th colspan="5" style="text-align: center;">kiełkowanie</th> <th rowspan="3" style="text-align: center;">wilgotność %</th> </tr> <tr> <th rowspan="2" style="text-align: center;">nasiona czyste</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">inne nasiona</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">zanieczyszczenia</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">po dniach</th> <th colspan="5" style="text-align: center;">% liczbowy</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">siewki normalne</th> <th style="text-align: center;">nasiona twarde</th> <th style="text-align: center;">nasiona zdrowe</th> <th style="text-align: center;">siewki nienormalne</th> <th style="text-align: center;">nasiona martwe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="height: 30px;"></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			czystość % wagowy			kiełkowanie					wilgotność %	nasiona czyste	inne nasiona	zanieczyszczenia	po dniach	% liczbowy					siewki normalne	nasiona twarde	nasiona zdrowe	siewki nienormalne	nasiona martwe										
czystość % wagowy			kiełkowanie					wilgotność %																											
nasiona czyste	inne nasiona	zanieczyszczenia	po dniach	% liczbowy																															
				siewki normalne	nasiona twarde	nasiona zdrowe	siewki nienormalne		nasiona martwe																										
Nasiona innych gatunków roślin:																																			
Inne oznaczenia i uwagi:																																			
Oceniła partia spełnia wymagania określone																																			
dla kategorii:			dla stopnia:																																
<div style="border: 1px solid black; width: 100%; height: 20px;"></div>			<div style="border: 1px solid black; width: 100%; height: 20px;"></div>																																
Data zakończenia badania:			<div style="border: 1px solid black; width: 100%; height: 100px;"></div> <small>pieczęć i podpis osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie badania</small>																																
<div style="border: 1px solid black; width: 100%; height: 20px;"></div> <small>miejsce i data wydania świadectwa</small>																																			
Otrzymują: oryginał - właściciel partii kopia - właściwy terytorialnie WIORIN																																			
Pobranie prób i ocenę laboratoryjną przeprowadzono zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA).																																			
Zgodnie z art. ... ustawy z dnia ..... o nasiennictwie (Dz. U. Nr ... poz. ...) jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w świadectwie, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/niniejsze świadectwo jest ostateczne.																																			
* <i>niepotrzebne skreślić</i>																																			

4. Świadectwo laboratoryjnej oceny zdrowotności materiału siewnego ziemniaka

 pieczęć wydającego świadectwo	ŚWIADECTWO nr ..... laboratoryjnej oceny zdrowotności materiału siewnego ziemniaka																																																																												
	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px 10px;">ORYGINAŁ</td> <td style="padding: 2px 10px;">KOPIA*</td> </tr> </table>	ORYGINAŁ	KOPIA*																																																																										
ORYGINAŁ	KOPIA*																																																																												
Producent: _____ <small>imię i nazwisko albo nazwa</small>																																																																													
<small>miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</small>																																																																													
<small>nazwa powiatu, w którym była położona oceniana plantacja nasiennej ziemniaka, wraz z jego identyfikatorem</small>																																																																													
Wnioskodawca: _____ <small>imię i nazwisko albo nazwa</small>																																																																													
<small>miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</small>																																																																													
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">Bulwy ziemniaka odmiany:</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td>wytworzone na plantacji o powierzchni:</td> <td></td> <td>na polu nr:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>obsadzonej sadzonymi z partii nr:</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td>zakwalifikowane w ocenie polowej w stopniu:</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td>świadectwo oceny polowej nr:</td> <td></td> <td>z dnia:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>poddano ocenie:</td> <td>w próbie oczkowej*</td> <td>testem ELISA*</td> <td>uproszczonej*</td> </tr> <tr> <td>i stwierdzono porażenie wirusami ogółem:</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">%</td> </tr> <tr> <td>w tym: w stopniu ciężkim:</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">%</td> </tr> <tr> <td colspan="4">badane bulwy spełniają wymagania szczególne dla materiału siewnego ziemniaka</td> </tr> <tr> <td colspan="4">w zakresie porażenia wirusami określone dla stopnia:</td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="border: 1px solid black; height: 15px;"></td> </tr> <tr> <td colspan="4">Uwagi i informacje dodatkowe:</td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="height: 20px;"></td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="height: 20px;"></td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="padding-top: 10px;"> Data zakończenia badania: _____ <small>miejsce i data wydania świadectwa</small> </td> <td colspan="2" style="padding-top: 10px;"> <small>pieczęć i podpis kierownika laboratorium</small> </td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="padding-top: 5px;"> Otrzymują: oryginał - wnioskodawca kopia - właściwy terytorialnie WIORiN </td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="padding-top: 5px;"> <small>Laboratoryjna ocena zdrowotności została wykonana zgodnie z metodyką określoną w przepisach w sprawie metod pobierania próbek materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego.</small> </td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="padding-top: 5px;"> <small>Zgodnie z art. ...ustawy z dnia .....o nasennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w świadectwie, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/ niniejsze świadectwo jest ostateczne.*</small> </td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="padding-top: 5px;"> * niepotrzebne skreślić </td> </tr> </table>		Bulwy ziemniaka odmiany:				wytworzone na plantacji o powierzchni:		na polu nr:		obsadzonej sadzonymi z partii nr:				zakwalifikowane w ocenie polowej w stopniu:				świadectwo oceny polowej nr:		z dnia:		poddano ocenie:	w próbie oczkowej*	testem ELISA*	uproszczonej*	i stwierdzono porażenie wirusami ogółem:			%	w tym: w stopniu ciężkim:			%	badane bulwy spełniają wymagania szczególne dla materiału siewnego ziemniaka				w zakresie porażenia wirusami określone dla stopnia:								Uwagi i informacje dodatkowe:												Data zakończenia badania: _____ <small>miejsce i data wydania świadectwa</small>		<small>pieczęć i podpis kierownika laboratorium</small>		Otrzymują: oryginał - wnioskodawca kopia - właściwy terytorialnie WIORiN				<small>Laboratoryjna ocena zdrowotności została wykonana zgodnie z metodyką określoną w przepisach w sprawie metod pobierania próbek materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego.</small>				<small>Zgodnie z art. ...ustawy z dnia .....o nasennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w świadectwie, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/ niniejsze świadectwo jest ostateczne.*</small>				* niepotrzebne skreślić			
Bulwy ziemniaka odmiany:																																																																													
wytworzone na plantacji o powierzchni:		na polu nr:																																																																											
obsadzonej sadzonymi z partii nr:																																																																													
zakwalifikowane w ocenie polowej w stopniu:																																																																													
świadectwo oceny polowej nr:		z dnia:																																																																											
poddano ocenie:	w próbie oczkowej*	testem ELISA*	uproszczonej*																																																																										
i stwierdzono porażenie wirusami ogółem:			%																																																																										
w tym: w stopniu ciężkim:			%																																																																										
badane bulwy spełniają wymagania szczególne dla materiału siewnego ziemniaka																																																																													
w zakresie porażenia wirusami określone dla stopnia:																																																																													
Uwagi i informacje dodatkowe:																																																																													
Data zakończenia badania: _____ <small>miejsce i data wydania świadectwa</small>		<small>pieczęć i podpis kierownika laboratorium</small>																																																																											
Otrzymują: oryginał - wnioskodawca kopia - właściwy terytorialnie WIORiN																																																																													
<small>Laboratoryjna ocena zdrowotności została wykonana zgodnie z metodyką określoną w przepisach w sprawie metod pobierania próbek materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego.</small>																																																																													
<small>Zgodnie z art. ...ustawy z dnia .....o nasennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w świadectwie, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/ niniejsze świadectwo jest ostateczne.*</small>																																																																													
* niepotrzebne skreślić																																																																													

5. Świadectwo oceny cech zewnętrznych materiału siewnego ziemniaka

str.1

pieczęć wydającego świadectwo		ŚWIADECTWO nr ..... oceny cech zewnętrznych materiału siewnego ziemniaka
Wnioskodawca - właściciel partii: _____		
imię i nazwisko albo nazwa		
miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres		
Miejsce dononania oceny: _____		
Partia sadzeniaków ziemniaka nr: <input style="width: 80%;" type="text"/>		
odmiana _____		
o masie: _____ t/kg* liczba opakowań: _____		
pochodząca z plantacji zakwalifikowanej po ocenie polowej i laboratoryjnej:		
1) świadectwo oceny polowej nr: _____	z dnia: _____	
2) świadectwo oceny laboratoryjnej nr: _____	z dnia: _____	
posortowana na frakcje o kalibrze: I <input style="width: 100px;" type="text"/> II <input style="width: 100px;" type="text"/> III <input style="width: 100px;" type="text"/> mm		
spełnia wymagania określone dla sadzeniaków ziemniaka kategorii: <input style="width: 150px;" type="text"/> stopnia: <input style="width: 100px;" type="text"/>		
oraz w zakresie kalibrze określonych w umowie* nr: <input style="width: 100px;" type="text"/> z dnia: <input style="width: 100px;" type="text"/>		
Ocenioną partię sadzeniaków zapakowano i zaopatrzone w etykiety/paszporty o numerach: od nr <input style="width: 150px;" type="text"/> do nr <input style="width: 150px;" type="text"/>		
Ocenę wykonał: _____		
imię i nazwisko kwalifikatora i jego numer		
_____ miejscowość i data wydania świadectwa	_____ pieczęć i podpis kwalifikatora _____ podpis właściciela partii sadzeniaków	
Otrzymują: oryginał - wnioskodawca _____ kopia - właściwy terytorialnie WIORIN _____		
wyniki oceny cech zewnętrznych - na odwrocie		
Ocena cech zewnętrznych została wykonana zgodnie z metodyką określoną w przepisach w sprawie metod pobierania próbek materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego.		
Zgodnie z art. ... ustawy z dnia ..... o nasiennictwie (Dz. U. 2007 r. Nr ... poz. ...) jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w świadectwie, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/ niniejsze świadectwo jest ostateczne.*		
* niepotrzebne skreślić		

Wyniki oceny cech zewnętrznych partii sadzeniaków stopień i klasa:				
Temperatura otoczenia w miejscu dokonywania oceny cech zewnętrznych:		..... °C		
Lp.	Wyszczególnienie	Stwierdzone wady	Wymagania dla systemu ¹⁾ :	
			WE	EKG/ONZ*
		% wagowy		
1	Ziemia i inne zanieczyszczenia		2,0	2,0
2	Bulwy nietypowe dla odmiany oraz bulwy innych odmian ²⁾		0,2	0,2
3	Bulwy z plamistością miąższu ²⁾ na powierzchni większej niż 10% poprzecznego przekroju bulwy		—	5,0
4	Bulwy niedojrzałe		8,0	8,0
5	Bulwy o nieodpowiednim kalibrażu		3,0	3,0
6	Bulwy z wadami zewnętrznymi ³⁾		3,0	3,0
7	Bulwy porażone rizoktoniozą ⁴⁾		--	5,0
8	Bulwy porażone parchem zwykłym ⁵⁾		5,0	5,0
9	Bulwy z objawami parcha prószystego na powierzchni większej niż 10%		—	5,0
10	Bulwy z objawami suchej albo mokrej zgnilizny, z wyjątkiem wywołanej przez organizmy kwarantannowe		1,0	1,0
Suma wad zawartych w lp. nr 6 do 10, nie więcej niż:			6,0	6,0
Objaśnienia:				
¹⁾ nie dotyczy sadzeniaków kategorii elitarne stopni PB/M, PB/III oraz PB/II				
²⁾ w przypadku sadzeniaków kategorii elitarne włącznie do klasy B/I jest to 0%				
³⁾ łącznie bulwy uszkodzone mechanicznie i przez szkodniki oraz bulwy niekształtne				
⁴⁾ w przypadku sadzeniaków kategorii elitarne: stopnia PB/M oraz PB/III - 0%; w przypadku stopnia PB/II za bulwy porażone przyjmuje się bulwy z porażeniem na powierzchni większej niż 1% natomiast w przypadku sadzeniaków kategorii elitarne stopnia B oraz kategorii kwalifikowane - na powierzchni większej niż 10%				
⁵⁾ w przypadku sadzeniaków kategorii elitarne stopni PB/M, PB/III oraz PB/II za bulwy porażone przyjmuje się bulwy z porażeniem na powierzchni większej niż 10% natomiast w przypadku sadzeniaków kategorii elitarne stopnia B oraz kategorii kwalifikowane - na powierzchni większej niż 30%				
Uwagi i informacje dodatkowe:				
data wykonania oceny		podpis kwalifikatora		

* *niepotrzebne skreślić*

Wzory informacji o dyskwalifikacji materiału siewnego w poszczególnych ocenach

1. Informacja o dyskwalifikacji materiału siewnego po ocenie polowej

pieczęć wydającego informację	 PIORIN	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td style="padding: 2px;">oceniono wg systemu:</td> </tr> <tr> <td style="height: 20px;"> </td> </tr> </table>	oceniono wg systemu:									
oceniono wg systemu:												
<h3>INFORMACJA nr _____</h3> <h4>o dyskwalifikacji materiału siewnego po ocenie polowej</h4>												
Wnioskodawca: _____ _____ <small>imię i nazwisko albo nazwa</small>												
_____ <small>miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</small>												
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> </tr> </table>												
<small>poczta</small>												
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 25%;">Gatunek:</td> <td style="width: 45%;"></td> <td style="width: 20%;">Odmiana:</td> <td style="width: 10%;"></td> </tr> </table>			Gatunek:		Odmiana:							
Gatunek:		Odmiana:										
Plantacja obsiana/obsadzona* materiałem siewnym w stopniu: _____												
z partii nr: _____		na polu nr: _____										
u producenta : _____ _____ <small>imię i nazwisko albo nazwa</small>												
_____ <small>miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</small>												
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> </td> </tr> </table>												
<small>poczta</small>												
<small>gmina</small>												
_____ <small>nazwa powiatu, w którym jest położona oceniana plantacja nasienna, wraz z jego identyfikatorem</small>												
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">nie spełnia wymagań określonych dla materiału siewnego</td> <td style="width: 20%;"></td> </tr> <tr> <td>na powierzchni _____ ha/m² z powodu: _____</td> <td></td> </tr> </table>			nie spełnia wymagań określonych dla materiału siewnego		na powierzchni _____ ha/m² z powodu: _____							
nie spełnia wymagań określonych dla materiału siewnego												
na powierzchni _____ ha/m² z powodu: _____												
Ocenę wykonał: _____ _____ <small>imię i nazwisko kwalifikatora oraz jego numer</small>												
_____ <small>miejsce, data zakończenia oceny i wydania informacji</small>												
_____ <small>pieczęć i podpis kwalifikatora</small>												
Otrzymują: oryginał - wnioskodawca kopia - właściwy terytorialnie WIORiN												
Ocena polowa materiału siewnego została wykonana zgodnie z metodyką określoną w przepisach w sprawie metod pobierania prób materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego.												
Zgodnie z art. ...ustawy z dnia ..... o nasiennictwie (Dz. U. Nr ... poz. ...) jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w informacji, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/nlniejsza informacja jest ostateczna.*												
* <i>niepotrzebne skreślić</i>												

2. Informacja o dyskwalifikacji materiału szkółkarskiego

<p style="font-size: small;">pieczęć wydającego informację</p>	 <p>PIORIN</p>	<p>INFORMACJA nr ..... o dyskwalifikacji materiału szkółkarskiego</p>			
		<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">ORYGINAŁ</td> <td style="padding: 2px;">KOPIA*</td> </tr> </table>	ORYGINAŁ	KOPIA*	
ORYGINAŁ	KOPIA*				
<p>Dostawca:</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center; font-size: x-small;">imię i nazwisko albo nazwa</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center; font-size: x-small;">miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</p>					
<p>Położenie szkółki:</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center; font-size: x-small;">miejscowość</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center; font-size: x-small;">gmina, powiat</p>					
Niżej wymieniony materiał szkółkarski, poddany ocenie polowej nie spełnia określonych wymagań					
Lp.	Rodzaj materiału: gatunek/odmiana/podkładka	Wiek	Kategoria/stopień kwalifikacji/status zdrowotności	Liczba sztuk	Uwagi
Uwagi i informacje dodatkowe:					
Data wykonania oceny:					pieczęć i podpis kwalifikatora
Otrzymują: oryginał - wnioskodawca kopia - właściwy terytorialnie WIORiN					miejscowość i data wydania informacji
Ocena polowa materiału szkółkarskiego została wykonana zgodnie z metodyką określoną w przepisach w sprawie metod pobierania prób materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego.					
Zgodnie z art. ... ustawy z dnia ..... o nasennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) Jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w informacji, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/niniejsza informacja jest ostateczna.*					
* niepotrzebne skreślić					

3. Informacja o dyskwalifikacji partii materiału siewnego

 PIORIN	<div style="border: 1px solid black; height: 40px; margin-bottom: 5px;"></div> <small>nazwa, siedziba i adres wydającego świadectwo</small>																																				
<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px 10px;">ORYGINAL</td> <td style="padding: 2px 10px;">KOPIA*</td> </tr> </table>	ORYGINAL	KOPIA*	<div style="border: 1px solid black; height: 60px; margin-bottom: 5px;"></div> <small>imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwa, siedziba i adres właściciela partii</small>																																		
ORYGINAL	KOPIA*																																				
<p>INFORMACJA nr ..... o dyskwalifikacji partii materiału siewnego</p>																																					
<p>Informacje podane przez właściciela partii:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20%;">Gatunek:</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Odmiana:</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Numer partii materiału siewnego:</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Masa partii:</td> <td style="width: 30%;"></td> <td>Liczba opakowań:</td> </tr> <tr> <td>Świadectwo oceny polowej nr:</td> <td></td> <td>z dnia:</td> </tr> <tr> <td>Data pobrania próby:</td> <td></td> <td>Data wpływu próby:</td> </tr> </table>			Gatunek:			Odmiana:			Numer partii materiału siewnego:			Masa partii:		Liczba opakowań:	Świadectwo oceny polowej nr:		z dnia:	Data pobrania próby:		Data wpływu próby:																	
Gatunek:																																					
Odmiana:																																					
Numer partii materiału siewnego:																																					
Masa partii:		Liczba opakowań:																																			
Świadectwo oceny polowej nr:		z dnia:																																			
Data pobrania próby:		Data wpływu próby:																																			
<p>Wyniki badania:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="3" rowspan="2">czystość % wagowy</th> <th colspan="6">kiełkowanie</th> <th rowspan="2">wilgotność %</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">po dniach</th> <th colspan="5">% liczbowy</th> </tr> <tr> <th>nasiona czyste</th> <th>inne nasiona</th> <th>zanieczyszczenia</th> <th>siewki normalne</th> <th>nasiona twarde</th> <th>nasiona zdrowe</th> <th>siewki nienormalne</th> <th>nasiona martwe</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>			czystość % wagowy			kiełkowanie						wilgotność %	po dniach	% liczbowy					nasiona czyste	inne nasiona	zanieczyszczenia	siewki normalne	nasiona twarde	nasiona zdrowe	siewki nienormalne	nasiona martwe											
czystość % wagowy						kiełkowanie								wilgotność %																							
			po dniach	% liczbowy																																	
nasiona czyste	inne nasiona	zanieczyszczenia		siewki normalne	nasiona twarde	nasiona zdrowe	siewki nienormalne	nasiona martwe																													
<p>Nasiona innych gatunków roślin:</p> <div style="border: 1px solid black; height: 40px;"></div>																																					
<p>Inne oznaczenia i uwagi:</p> <div style="border: 1px solid black; height: 100px;"></div>																																					
<p>Oceniona partia nie spełnia wymagań szczegółowych określonych dla materiału siewnego</p>																																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;"> Data zakończenia badania: <hr style="border: 0; border-top: 1px solid black;"/> <small>miejsceowość i data wydania informacji</small> </td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td> Otrzymują: oryginał - właściciel partii kopia - właściwy terytorialnie WIORiN </td> <td style="text-align: center;"> <hr style="border: 0; border-top: 1px solid black;"/> <small>pieczęć i podpis osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie badania</small> </td> </tr> </table>			Data zakończenia badania: <hr style="border: 0; border-top: 1px solid black;"/> <small>miejsceowość i data wydania informacji</small>		Otrzymują: oryginał - właściciel partii kopia - właściwy terytorialnie WIORiN	<hr style="border: 0; border-top: 1px solid black;"/> <small>pieczęć i podpis osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie badania</small>																															
Data zakończenia badania: <hr style="border: 0; border-top: 1px solid black;"/> <small>miejsceowość i data wydania informacji</small>																																					
Otrzymują: oryginał - właściciel partii kopia - właściwy terytorialnie WIORiN	<hr style="border: 0; border-top: 1px solid black;"/> <small>pieczęć i podpis osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie badania</small>																																				
<p>Pobranie prób i ocenę laboratoryjną przeprowadzono zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA).</p>																																					
<p>Zgodnie z art. ... ustawy z dnia ..... o nasennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w informacji, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/niniejsza informacja jest ostateczna.*</p>																																					
<p>* <i>niepotrzebne skreślić</i></p>																																					

4. Informacja o dyskwalifikacji materiału siewnego ziemniaka po laboratoryjnej ocenie zdrowotności

 PIORiN	<p style="text-align: right;">INFORMACJA nr ..... o dyskwalifikacji materiału siewnego ziemniaka po laboratoryjnej ocenie zdrowotności</p>																																																																				
pieczęć wydającego informację	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">ORYGINAL</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">KOPIA*</td> </tr> </table>	ORYGINAL	KOPIA*																																																																		
ORYGINAL	KOPIA*																																																																				
Producent: _____ <small>imię i nazwisko albo nazwa</small>																																																																					
<small>miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</small>																																																																					
<small>nazwa powiatu, w którym była położona oceniana plantacja nasiennej ziemniaka, wraz z jego identyfikatorem</small>																																																																					
Wnioskodawca: _____ <small>imię i nazwisko albo nazwa</small>																																																																					
<small>miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</small>																																																																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">Bulwy ziemniaka odmiany:</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td>wytworzone na plantacji o powierzchni:</td> <td></td> <td>na polu nr:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>obsadzonej sadzoniakami z partii nr:</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td>zakwalifikowane w ocenie polowej w stopniu:</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td>świadectwo oceny polowej nr:</td> <td></td> <td>z dnia:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>poddano ocenie:</td> <td>w próbie oczkowej*</td> <td>testem ELISA*</td> <td></td> </tr> <tr> <td>i stwierdzono porażenie wirusami ogółem:</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">%</td> </tr> <tr> <td>w tym: w stopniu ciężkim:</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">%</td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">Badane bulwy nie spełniają wymagań szczegółowych określonych dla materiału siewnego ziemniaka z powodu.....</td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="padding: 5px;">Uwagi i informacje dodatkowe:</td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="height: 40px;"></td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="padding: 5px;">Data zakończenia badań:</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center; vertical-align: bottom;"><small>miejsce i data wydania informacji</small></td> <td colspan="2" style="text-align: center; vertical-align: bottom;"><small>pieczęć i podpis kierownika laboratorium</small></td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="padding: 5px;"> Otrzymują: oryginał - wnioskodawca kopia - właściwy terytorialnie WIORiN </td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="padding: 5px;"> <small>Laboratoryjna ocena zdrowotności została wykonana zgodnie z metodyką określoną w przepisach w sprawie metod pobierania próbek materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego.</small> </td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="padding: 5px;"> <small>Zgodnie z art. ... ustawy z dnia ..... o nasennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) Jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w informacji, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/niniejsza informacja jest ostateczna.*</small> </td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="padding: 5px;"> * niepotrzebne skreślić </td> </tr> </table>		Bulwy ziemniaka odmiany:				wytworzone na plantacji o powierzchni:		na polu nr:		obsadzonej sadzoniakami z partii nr:				zakwalifikowane w ocenie polowej w stopniu:				świadectwo oceny polowej nr:		z dnia:		poddano ocenie:	w próbie oczkowej*	testem ELISA*		i stwierdzono porażenie wirusami ogółem:			%	w tym: w stopniu ciężkim:			%	Badane bulwy nie spełniają wymagań szczegółowych określonych dla materiału siewnego ziemniaka z powodu.....				Uwagi i informacje dodatkowe:								Data zakończenia badań:				<small>miejsce i data wydania informacji</small>		<small>pieczęć i podpis kierownika laboratorium</small>		Otrzymują: oryginał - wnioskodawca kopia - właściwy terytorialnie WIORiN				<small>Laboratoryjna ocena zdrowotności została wykonana zgodnie z metodyką określoną w przepisach w sprawie metod pobierania próbek materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego.</small>				<small>Zgodnie z art. ... ustawy z dnia ..... o nasennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) Jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w informacji, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/niniejsza informacja jest ostateczna.*</small>				* niepotrzebne skreślić			
Bulwy ziemniaka odmiany:																																																																					
wytworzone na plantacji o powierzchni:		na polu nr:																																																																			
obsadzonej sadzoniakami z partii nr:																																																																					
zakwalifikowane w ocenie polowej w stopniu:																																																																					
świadectwo oceny polowej nr:		z dnia:																																																																			
poddano ocenie:	w próbie oczkowej*	testem ELISA*																																																																			
i stwierdzono porażenie wirusami ogółem:			%																																																																		
w tym: w stopniu ciężkim:			%																																																																		
Badane bulwy nie spełniają wymagań szczegółowych określonych dla materiału siewnego ziemniaka z powodu.....																																																																					
Uwagi i informacje dodatkowe:																																																																					
Data zakończenia badań:																																																																					
<small>miejsce i data wydania informacji</small>		<small>pieczęć i podpis kierownika laboratorium</small>																																																																			
Otrzymują: oryginał - wnioskodawca kopia - właściwy terytorialnie WIORiN																																																																					
<small>Laboratoryjna ocena zdrowotności została wykonana zgodnie z metodyką określoną w przepisach w sprawie metod pobierania próbek materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego.</small>																																																																					
<small>Zgodnie z art. ... ustawy z dnia ..... o nasennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) Jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w informacji, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/niniejsza informacja jest ostateczna.*</small>																																																																					
* niepotrzebne skreślić																																																																					

5. Informacja o dyskwalifikacji materiału siewnego ziemniaka po ocenie cech zewnętrznych

str. 1

<p><small>pieczęć wydającego informację</small></p>	 <p>INFORMACJA nr ..... o dyskwalifikacji materiału siewnego ziemniaka po ocenie cech zewnętrznych</p>
<p>Wnioskodawca - właściciel partii: _____</p>	
<p><small>imię i nazwisko albo nazwa</small></p>	
<p><small>miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres</small></p>	
<p>Miejsce dononania oceny:</p>	
<p>Partia sadzeniaków ziemniaka nr: <input style="width: 80%;" type="text"/></p>	
<p>odmiana _____</p>	
<p>o masie: _____ t/kg* liczba opakowań: _____</p>	
<p>pochodząca z plantacji zakwalifikowanej po ocenie polowej i laboratoryjnej:</p>	
<p>1) świadectwo oceny polowej nr: _____</p>	<p>z dnia: _____</p>
<p>2) świadectwo oceny laboratoryjnej nr: _____</p>	<p>z dnia: _____</p>
<p>posortowana na frakcje o kalibrze:</p>	
<p>I <input style="width: 100px;" type="text"/> II <input style="width: 100px;" type="text"/> III <input style="width: 100px;" type="text"/> mm</p>	
<p>nie spełnia wymagań określonych dla sadzeniaków ziemniaka z powodu:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	
<p>Ocenę wykonał: _____</p>	
<p><small>imię i nazwisko kwalifikatora i jego numer</small></p>	
<p>_____</p> <p><small>miejsce i data wydania informacji</small></p>	<p>_____</p> <p><small>pieczęć i podpis kwalifikatora</small></p> <p>_____</p> <p><small>podpis właściciela partii sadzeniaków</small></p>
<p>Otrzymują:</p>	
<p>oryginał - wnioskodawca _____</p> <p>kopia - właściwy terytorialnie WIORIN _____</p>	<p>wyniki oceny cech zewnętrznych - na odwrocie</p>
<p><small>Ocena cech zewnętrznych została wykonana zgodnie z metodyką określoną w przepisach w sprawie metod pobierania prób materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego.</small></p>	
<p><small>Zgodnie z art. ...ustawy z dnia ..... o nasennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w informacji, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/ niniejsza informacja jest ostateczna.*</small></p>	
<p>* niepotrzebne skreślić</p>	

Wyniki oceny cech zewnętrznych partii sadzeniaków stopień i klasa:				
Temperatura otoczenia w miejscu dokonywania oceny cech zewnętrznych:				..... °C
Lp.	Wyszczególnienie	Stwierdzone wady	Wymagania dla systemu ¹⁾ :	
			WE	EKG/ONZ*
% wagowy				
1	Ziemia i inne zanieczyszczenia		2,0	2,0
2	Bulwy nietypowe dla odmiany oraz bulwy innych odmian ²⁾		0,2	0,2
3	Bulwy z plamistością miąższu ²⁾ na powierzchni większej niż 10% poprzecznego przekroju bulwy		--	5,0
4	Bulwy niedojrzałe		8,0	8,0
5	Bulwy o nieodpowiednim kalibrżu		3,0	3,0
6	Bulwy z wadami zewnętrznymi ³⁾		3,0	3,0
7	Bulwy porażone rizoktoniozą ⁴⁾		--	5,0
8	Bulwy porażone parchem zwykłym ⁵⁾		5,0	5,0
9	Bulwy z objawami parcha prószystego na powierzchni większej niż 10%		--	5,0
10	Bulwy z objawami suchej albo mokrej zgnilizny, z wyjątkiem wywołanej przez organizmy kwarantannowe		1,0	1,0
Suma wad zawartych w lp. nr 6 do 10, nie więcej niż:			6,0	6,0
Objaśnienia:				
¹⁾ nie dotyczy sadzeniaków kategorii elitarne stopni PB/M, PB/III oraz PB/II				
²⁾ w przypadku sadzeniaków kategorii elitarne włącznie do klasy B/I jest to 0%				
³⁾ łącznie bulwy uszkodzone mechanicznie i przez szkodniki oraz bulwy niekształtne				
⁴⁾ w przypadku sadzeniaków kategorii elitarne: stopnia PB/M oraz PB/III - 0%; w przypadku stopnia PB/II za bulwy porażone przyjmuje się bulwy z porażeniem na powierzchni większej niż 1% natomiast w przypadku sadzeniaków kategorii elitarne stopnia B oraz kategorii kwalifikowane - na powierzchni większej niż 10%				
⁵⁾ w przypadku sadzeniaków kategorii elitarne stopni PB/M, PB/III oraz PB/II za bulwy porażone przyjmuje się bulwy z porażeniem na powierzchni większej niż 10% natomiast w przypadku sadzeniaków kategorii elitarne stopnia B oraz kategorii kwalifikowane - na powierzchni większej niż 30%				
Uwagi i informacje dodatkowe:				
data wykonania oceny			podpis kwalifikatora	

* **niepotrzebne skreślić**

Wypis ze świadectw oceny polowej materiału szkółkarskiego

	WYPIS nr ..... <i>Extract No.</i>				
	ze świadectw oceny polowej materiału szkółkarskiego <i>from certificate of evaluation of nursery material</i>				
nr _____ <i>No</i>			z dnia _____ <i>date</i>		
Dostawca: <i>Supplier:</i>			Odbiorca: <i>Receiver:</i>		
Lp. <i>No</i>	Rodzaj materiału: gatunek/odmiana/podkładka <i>species/variety/rootstock</i>	Wiek <i>age</i>	Kategoria/stopień kwalifikacji/status zdrowotności <i>category/ certification grades / health status</i>	Liczba sztuk <i>quantity</i>	Uwagi <i>remarks</i>
_____			_____		
<small>miejsowość i data <i>location and date</i></small>			<small>pieczęć i podpis dostawcy <i>stamp and signature supplier</i></small>		

Informacja o wynikach badania

 PIORIN	<div style="border: 1px solid black; height: 40px; margin-bottom: 5px;"></div> <small>nazwa, siedziba i adres wydającego świadectwo</small>																																
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 2px;">ORYGINAŁ</td> <td style="width: 50%; padding: 2px;">KOPIA*</td> </tr> </table>	ORYGINAŁ	KOPIA*	<div style="border: 1px solid black; height: 60px; margin-bottom: 5px;"></div> <small>imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwa, siedziba i adres właściciela partii</small>																														
ORYGINAŁ	KOPIA*																																
<p>INFORMACJA nr .....</p> <p>o wynikach badania</p>																																	
<p><i>Informacje podane przez właściciela partii:</i></p>																																	
Gatunek:																																	
Odmiana:																																	
Numer partii materiału siewnego:																																	
Masa partii:	Liczba opakowań:																																
Data pobrania próby:																																	
Data wpływu próby:																																	
<p>Wyniki badania:</p>																																	
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="3" style="text-align: center;">czystość % wagowy</th> <th colspan="5" style="text-align: center;">kiełkowanie</th> <th rowspan="3" style="text-align: center;">wilgotność %</th> </tr> <tr> <th rowspan="2" style="text-align: center;">nasiona czyste</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">inne nasiona</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">zanieczy- szczenia</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">po dniach</th> <th colspan="4" style="text-align: center;">% liczbowy</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">siewki normalne</th> <th style="text-align: center;">nasiona twarde</th> <th style="text-align: center;">nasiona zdrowe</th> <th style="text-align: center;">siewki nienor- malne</th> <th style="text-align: center;">nasiona martwe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="height: 20px;"></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			czystość % wagowy			kiełkowanie					wilgotność %	nasiona czyste	inne nasiona	zanieczy- szczenia	po dniach	% liczbowy				siewki normalne	nasiona twarde	nasiona zdrowe	siewki nienor- malne	nasiona martwe									
czystość % wagowy			kiełkowanie					wilgotność %																									
nasiona czyste	inne nasiona	zanieczy- szczenia	po dniach	% liczbowy																													
				siewki normalne	nasiona twarde	nasiona zdrowe	siewki nienor- malne		nasiona martwe																								
Nasiona innych gatunków roślin:																																	
Inne oznaczenia i uwagi:																																	
Data zakończenia badania:																																	
<small>miejsceowość i data wydania informacji</small>																																	
Otrzymują:																																	
oryginał - właściciel partii																																	
kopia - właściwy terytorialnie WIORIN		<small>pieczęć i podpis osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie badania</small>																															
<p>Pobranie prób i ocenę laboratoryjną przeprowadzono zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA).</p>																																	
<p>Zgodnie z art. ... ustawy z dnia ..... o nasennictwie (Dz. U. Nr ... poz. ...) jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w informacji, przysługuje mu prawo wniesienia wniosku o ponowne dokonanie oceny/ niniejsza informacja jest ostateczna.*</p>																																	
<p>* <i>niepotrzebne skreślić</i></p>																																	

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wzorów świadectw i informacji dotyczących oceny materiału siewnego stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 73 ust. 7 ustawy z dnia ...2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

Zagadnienie, które jest przedmiotem regulacji przedmiotowego rozporządzenia, poprzednio Rolnictwa i było regulowane rozporządzeniem Ministra Rozwoju Wsi z dnia 26 marca 2007 r. w sprawie wzorów świadectw i informacji dotyczących oceny materiału siewnego (Dz. U. Nr 69, poz. 461).

Nie wprowadzono żadnych istotnych zmian w stosunku do dotychczas obowiązujących wzorów świadectw i informacji. W projektowanym rozporządzeniu nie ma wzoru świadectwa dla mieszanki nasiennej. Wzór ten został umieszczony w projekcie rozporządzenia o mieszankach. Zmiana ta ma charakter porządkowy.

Na podstawie wyników poszczególnych ocen materiału siewnego podmiot dokonujący oceny wydaje świadectwo w przypadku uznania plantacji nasiennej, bądź informację w przypadku dyskwalifikacji materiału siewnego w poszczególnych ocenach, jeżeli oceniany materiał nie odpowiada wymaganiom wytwarzania, jakości lub zdrowotności.

Świadectwo mieszanki nasiennej jest wydawane na podstawie świadectw oceny laboratoryjnej poszczególnych jej składników.

Rozporządzenie określa wzór:

1) świadectwa:

- a) oceny polowej materiału siewnego, w tym również materiału szkółkarskiego,
- b) oceny laboratoryjnej materiału siewnego,
- c) laboratoryjnej oceny zdrowotności materiału siewnego ziemniaka,
- d) oceny cech zewnętrznych materiału siewnego ziemniaka,

2) informacji o dyskwalifikacji:

- a) materiału siewnego po ocenie polowej,
- b) materiału szkółkarskiego,
- c) partii materiału siewnego,
- d) materiału siewnego ziemniaka po laboratoryjnej ocenie zdrowotności,
- e) materiału siewnego ziemniaka po ocenie cech zewnętrznych,

3) wypisu ze świadectwa oceny polowej materiału szkółkarskiego;

4) informacji o wynikach badania.

Rozporządzenie jest zgodne z przepisami Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym projekt nie podlegał notyfikacji.

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia.....2012 r.

**w sprawie ośrodka szkoleniowego upoważnionego do prowadzenia szkoleń
w zakresie oceny polowej materiału siewnego, pobierania prób materiału
siewnego oraz badań laboratoryjnych materiału siewnego**

Na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ....., poz. ....) ogłasza się, że Zakład Nasiennictwa i Ochrony Ziemniaka Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Boninie, 76-009 Bonin koło Koszalina został upoważniony do prowadzenia szkoleń w zakresie:

- 1) oceny polowej plantacji nasiennych sadzeniaków ziemniaka;
- 2) oceny cech zewnętrznych partii sadzeniaków ziemniaka;
- 3) pobierania prób sadzeniaków ziemniaka do laboratoryjnej oceny zdrowotności.

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

UZASADNIENIE

Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie ośrodka szkoleniowego upoważnionego do prowadzenia szkoleń w zakresie oceny polowej materiału siewnego, pobierania prób materiału siewnego oraz badań laboratoryjnych materiału siewnego jest wydawane na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy z dnia .....2012r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ....., poz. ....).

Zgodnie z art. 80 ust. 2 ustawy wojewódzki inspektor, na wniosek ośrodka szkoleniowego, w drodze decyzji, wydaje upoważnienie do prowadzenia szkoleń, jeżeli ośrodek posiada odpowiednie warunki do prowadzenia takich szkoleń, a w szczególności wykwalifikowaną kadrę, środki dydaktyczne oraz pomieszczenia. Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie decyzją z dnia 29 kwietnia 2008 r. nr 1/2008 znak WLN-4161-1/2008 uznał, że Zakład Nasiennictwa i Ochrony Ziemi Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Boninie, 76-009 Bonin koło Koszalina spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia ..... w sprawie szkoleń z zakresu oceny materiału siewnego, pobierania prób materiału siewnego i wykonywania badań laboratoryjnych (Dz. U. Nr ....., poz. ....). W związku z tym Zakład Nasiennictwa i Ochrony Ziemi Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Boninie został upoważniony do prowadzenia szkoleń w zakresie:

- oceny polowej plantacji nasiennych sadzeniaków ziemniaka,
- oceny cech zewnętrznych partii sadzeniaków ziemniaka,
- pobierania prób sadzeniaków ziemniaka do laboratoryjnej oceny zdrowotności.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia ..... 2012 r.

**w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia dokumentacji dotyczącej
materiału siewnego oraz zakresu i terminów składania informacji
o obrocie materiałem siewnym²⁾**

Na podstawie art. 92 ust. 5 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ....., poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe zasady prowadzenia przez prowadzącego obrót dokumentacji dotyczącej:
  - a) wytwarzania materiału siewnego, w przypadku gdy został on przez niego wytworzony lub zakontraktowany,
  - b) procesów technologicznych przerobu, a w szczególności czyszczenia, suszenia, sortowania, zaprawiania, otoczkowania, pakowania i przepakowywania materiału siewnego,
  - c) sposobu postępowania z materiałem siewnym niezaliczonym do kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany lub kategorii standard,
  - d) tworzenia partii materiału siewnego z materiału siewnego, z wyłączeniem materiału siewnego ziemniaka, wytworzonego przez różnych producentów lub w różnych latach,
  - e) tworzenia mieszanek materiału siewnego,
  - f) obrotu materiałem siewnym;
- 2) zakres i terminy składania pisemnych informacji dotyczących obrotu materiałem siewnym, w tym materiałem przywożonym z państw trzecich.

§ 2. 1. Prowadzący obrót materiałem siewnym roślin rolniczych i warzywnych prowadzi dokumentację:

- 1) wytwarzania materiału siewnego, która w zależności od gatunku obejmuje w szczególności:
  - a) umowę kontraktacji wraz z kopią dokumentu zakupu materiału siewnego – w przypadku gdy materiał siewny został zakontraktowany,
  - b) świadectwo oceny polowej,
  - c) świadectwo oceny laboratoryjnej,
  - d) świadectwo mieszanki nasiennej,
  - e) świadectwo oceny cech zewnętrznych materiału siewnego ziemniaka,
  - f) świadectwo laboratoryjnej oceny zdrowotności materiału siewnego ziemniaka,
  - g) dokument zakupu materiału siewnego użytego do siewu lub sadzenia,
  - h) dokument przyjęcia do magazynu i wydania z magazynu, wskazujący gatunek, odmianę, kategorię lub stopień kwalifikacji, numer i masę partii, a w przypadku materiału siewnego przed oceną laboratoryjną – również numer świadectwa oceny polowej,
  - i) kopię dokumentu towarzyszącego;
- 2) procesów technologicznych przerobu, a w szczególności czyszczenia, suszenia, sortowania, zaprawiania, otoczkowania, pakowania i przepakowywania materiału siewnego, która obejmuje informacje o:
  - a) masie materiału siewnego przekazanego do przerobu ze wskazaniem gatunku, odmiany, kategorii lub stopnia kwalifikacji i numeru partii,
  - b) masie materiału siewnego po przerobie,
  - c) masie odpadów,
  - d) dacie rozpoczęcia i zakończenia przerobu,
  - e) masie zużytej zaprawy lub substancji otoczkującej,
  - f) ilości opakowań oraz masie materiału siewnego po przepakowaniu;
- 3) sposobu postępowania z materiałem siewnym niezaliczonym do kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany lub kategorii standard, która obejmuje:
  - a) kopię dokumentu sprzedaży materiału siewnego na cele niesiewne albo
  - b) protokół przekazania materiału siewnego na cele niesiewne, albo
  - c) dokument wydania materiału siewnego z magazynu, albo
  - d) protokół zniszczenia materiału siewnego, albo

- e) protokół przekazania materiału siewnego niespełniającego wymagań jakościowych dotyczących zdolności kiełkowania, określonych w przepisach w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału siewnego - w przypadku nowotworzonej partii materiału siewnego.
- 4) tworzenia partii materiału siewnego z materiału siewnego, z wyłączeniem materiału siewnego ziemniaka, wytworzonego przez różnych producentów lub w różnych latach, która obejmuje:
- a) świadectwa oceny polowej partii wchodzących w skład utworzonej partii,
  - b) świadectwa oceny laboratoryjnej lub informacje o wynikach badań poszczególnych partii wchodzących w skład utworzonej partii, lub informacje o dyskwalifikacji poszczególnych partii wchodzących w skład utworzonej partii w przypadku gdy dyskwalifikacja miała miejsce z powodu niespełnienia wymagań jakościowych dotyczących zdolności kiełkowania, określonych w przepisach w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału siewnego,
  - c) dokument łączenia i ujednolicenia zawierający specyfikację oraz rozliczenie ilościowe partii materiału siewnego wchodzących w skład utworzonej partii,
  - d) świadectwo oceny laboratoryjnej utworzonej partii;
- 5) tworzenia mieszanek materiału siewnego, która obejmuje:
- a) świadectwa oceny laboratoryjnej każdego składnika tworzonej mieszanki materiału siewnego,
  - b) dokument tworzenia mieszanki materiału siewnego zawierający:
    - specyfikację partii materiału siewnego będących składnikami mieszanki materiału siewnego oraz rozliczenie ilościowe partii wszystkich składników wchodzących w skład mieszanki materiału siewnego,
    - numer partii wytworzonej mieszanki materiału siewnego,
    - nazwę lub typ użytkowania wytworzonej partii mieszanki materiału siewnego,
    - datę rozpoczęcia i zakończenia cyklu produkcyjnego wytwarzania partii mieszanki materiału siewnego,
    - masę partii mieszanki materiału siewnego wytworzonej w jednym cyklu produkcyjnym,
  - c) świadectwo mieszanki nasiennej;

6) obrotu materiałem siewnym, która obejmuje:

- a) dokumenty nabycia materiału siewnego,
- b) dokumenty sprzedaży materiału siewnego,
- c) dokumenty zakupu etykiet urzędowych,
- d) ewidencję etykiet urzędowych prowadzoną dla każdej partii materiału siewnego oznaczonej tymi etykietami, zawierającą informacje dotyczące:
  - nazwy gatunku i odmiany,
  - kategorii lub stopnia kwalifikacji materiału siewnego,
  - numeru partii,
  - liczby nabytych, wykorzystanych, uszkodzonych lub niewykorzystanych etykiet urzędowych,
- e) dokumentację przepakowywania i przeetykietowania materiału siewnego obejmującą:
  - pisemną zgodę wprowadzającego materiał siewny do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - w przypadku materiału siewnego pochodzącego z innego państwa członkowskiego, lub
  - pisemną zgodę przedsiębiorcy, którego numer z rejestru przedsiębiorców dokonujących obrotu materiałem siewnym znajduje się na etykiecie materiału siewnego przed jego przepakowaniem.

2. Dokumentację, o której mowa w ust. 1, przechowuje się przez okres 3 lat od zakończeniu roku, w którym została sporządzona, z wyjątkiem dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 6 lit. a i b, które przechowuje się przez okres 5 lat od zakończenia roku, w którym zostały sporządzone.

§ 3. 1. Dokument sprzedaży materiału siewnego, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 6 lit. b, powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę oraz miejsce zamieszkania i adres albo siedzibę i adres sprzedawcy oraz kupującego;
- 2) datę sprzedaży materiału siewnego i kolejny, niepowtarzalny numer dokumentu sprzedaży;
- 3) cenę jednostkową materiału siewnego;
- 4) ogólną sumę należności wyrażoną liczbowo i słownie;

- 5) nazwę gatunku i odmiany, kategorię lub stopień kwalifikacji materiału siewnego;
  - 6) numer partii materiału siewnego;
  - 7) czytelny podpis wystawcy dokumentu sprzedaży oraz jego pieczęć, jeżeli się nią posługuje.
2. Obowiązek określony w ust.1 pkt 5 nie dotyczy dokumentów sprzedaży mieszanek materiału siewnego.
  3. Przepis ust. 1 nie dotyczy sprzedaży materiału siewnego przez prowadzącego obrót, ewidencjonującego obrót materiałem siewnym i kwoty podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących.
  4. Prowadzący obrót, o którym mowa w ust. 3, prowadzi ewidencję sprzedanego materiału siewnego zawierającą:
    - 1) nazwę gatunku i odmiany,
    - 2) kategorię lub stopień kwalifikacji,
    - 3) numer partii,
    - 4) masę materiału siewnego– i przechowuje ją przez okres 5 lat od zakończenia roku, w którym została ona sporządzona.
  5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do prowadzenia ewidencji materiału siewnego roślin warzywnych przeznaczonego dla ostatecznego nieprofesjonalnego odbiorcy.

§ 4. 1. Prowadzący obrót składa pisemną informację dotyczącą obrotu materiałem siewnym, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Informacja dotycząca obrotu materiałem siewnym, z wyłączeniem mieszanek materiału siewnego, zawiera:

- 1) adresy miejsc (punktów sprzedaży), w których jest prowadzony obrót materiałem siewnym;
- 2) nazwę gatunku;
- 3) kategorię lub stopień kwalifikacji materiału siewnego;
- 4) stan początkowy masy materiału siewnego;
- 5) przychód masy materiału siewnego:
  - a) z produkcji własnej lub kontraktacji,

- b) przywiezionego z innych państw członkowskich Unii Europejskiej,
- c) przywiezionego z państw trzecich;

6) sposób zagospodarowania materiału siewnego przez:

- a) sprzedaż na cele siewne,
- b) przeklasyfikowanie na cele niesiewne,
- c) wykorzystanie do siewu w posiadanym gospodarstwie rolnym,
- d) wykorzystanie do sporządzania mieszanek materiału siewnego;

7) stan końcowy masy materiału siewnego.

3. Informacja dotycząca obrotu materiałem siewnym, o którym mowa w ust. 2 pkt 5 lit. c, zawiera ponadto:

- 1) nazwę odmiany;
- 2) ilość materiału siewnego;
- 3) nazwę państwa, w którym materiał siewny został wyprodukowany i państwa, w którym materiał ten został zakupiony.

4. Informacja dotycząca obrotu mieszankami materiału siewnego zawiera:

- 1) stan początkowy masy mieszanek materiału siewnego;
- 2) przychód masy mieszanek materiału siewnego:
  - a) wytworzonych przez prowadzącego obrót,
  - b) zakupionych przez prowadzącego obrót poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) sposób zagospodarowania masy mieszanek materiału siewnego przez:
  - a) wykorzystanie na cele siewne,
  - b) przeklasyfikowanie na cele niesiewne;
- 4) stan końcowy masy mieszanek materiału siewnego.

§ 5. 1. Dostawca składa pisemną informację dotyczącą obrotu materiałem rozmnożeniowym i nasadzeniowym roślin warzywnych, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu.

2. Informacja dotycząca obrotu materiałem rozmnożeniowym i nasadzeniowym roślin warzywnych zawiera:

- 1) stan początkowy ilości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych;
- 2) przychód ilości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych pochodzącego z produkcji własnej lub kontraktacji;
- 3) sposób zagospodarowania materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych przez sprzedaż tego materiału;
- 4) stan końcowy ilości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych.

§ 6. Informacje dotyczące obrotu materiałem siewnym:

- 1) obejmują:
  - a) gatunki roślin uprawnych określone w załączniku do rozporządzenia,
  - b) mieszanki pastewne;
- 2) są składane w terminie do dnia 31 lipca - za okres od dnia 1 lipca roku poprzedzającego rok złożenia informacji do dnia 30 czerwca roku, w którym informacja jest składana.

§ 7. Traci moc rozporządzenie z dnia 6 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia dokumentacji dotyczącej materiału siewnego oraz zakresu i terminów składania informacji o obrocie materiałem siewnym (Dz. U. Nr 74, poz. 679).

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 5, który wchodzi w życie po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 131, poz. 915 oraz z 2007 r. Nr 38, poz. 244).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia:

- decyzji Komisji 2004/842/WE z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie przepisów wykonawczych, na mocy których Państwa Członkowskie mogą zezwolić na wprowadzenie do obrotu materiału siewnego należącego do odmiany, dla której złożono wniosek o włączenie do krajowego katalogu odmian roślin rolniczych lub katalogu odmian gatunków warzyw (Dz. Urz. UE L 362/21-27 z 09.12.2004),

- dyrektywy Komisji 2008/62/WE z dnia 20 czerwca 2008 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do rejestracji populacji miejscowych i odmian roślin rolniczych przystosowanych naturalnie do warunków lokalnych i regionalnych i zagrożonych erozją genetyczną oraz obrót materiałem siewnym i sadzeniakami ziemniaka tych populacji miejscowych i odmian (Dz. Urz. UE L 162 z 21.06.2008, str. 13, z późn. zm.),

- dyrektywy komisji 2009/145/WE z dnia 26 listopada 2009 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do zatwierdzania populacji miejscowych i odmian warzyw tradycyjnie uprawianych w poszczególnych miejscach i rejonach zagrożonych erozją genetyczną oraz odmian warzyw niemających wewnętrznej wartości dla plonów o przeznaczeniu handlowym, wyprodukowanych w celu uprawy w określonych warunkach, oraz wprowadzania do obrotu materiału siewnego tych populacji miejscowych i odmian (Dz. Urz. UE L 312 z 27.11.2009),

- dyrektywy Komisji 2010/60/UE z dnia 30 sierpnia 2010 r. przewidującej pewne odstępstwa dotyczące wprowadzania do obrotu mieszanek materiału siewnego roślin pastewnych przeznaczonych do wykorzystania w ramach ochrony środowiska naturalnego (Dz. Urz. UE L 228 z 31.08.2010).

**GATUNKI ROŚLIN UPRAWNYCH OBJĘTE INFORMACJAMI DOTYCZĄCYMI OBROTU
MATERIAŁEM SIEWNYM**

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1	2	3
ROŚLINY ROLNICZE		
Rośliny zbożowe		
1	Jęczmień	<i>Hordeum vulgare</i> L.
2	Kukurydza (z wyłączeniem kukurydzy cukrowej i kukurydzy pękającej)	<i>Zea mays</i> L.
3	Mieszanka sorga zwyczajnego i trawy sudańskiej	<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench x <i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.
4	Mozga kanaryjska (kanar)	<i>Phalaris canariensis</i> L.
5	Owies	<i>Avena sativa</i> L.
6	Pszemica orkisz	<i>Triticum spelta</i> L.
7	Pszemica twarda	<i>Triticum durum</i> Desf.
8	Pszemica zwyczajna	<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.
9	Pszennyto	x <i>Triticosecale</i> Wittm.
10	Ryż	<i>Oryza sativa</i> L.
11	Sorgo zwyczajne	<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench
12	Trawa sudańska	<i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.
13	Żyto	<i>Secale cereale</i> L.
Rośliny oleiste i włókniste		
1	Bawełna	<i>Gossypium</i> spp.
2	Gorczyca biała	<i>Sinapis alba</i> L.
3	Gorczyca czarna	<i>Brassica nigra</i> (L.) Koch
4	Gorczyca sarepska	<i>Brassica juncea</i> (L.) Czern. et Cosson
5	Kminek zwyczajny	<i>Carum carvi</i> L.
6	Konopie	<i>Cannabis sativa</i> L.
7	Krokosz barwierski (saflor barwierski)	<i>Carthamus tinctorius</i> L.
8	Len zwyczajny	<i>Linum usitatissimum</i> L.
9	Mak	<i>Papaver somniferum</i> L.
10	Orzech ziemny	<i>Arachis hypogaea</i> L.
11	Rzepak	<i>Brassica napus</i> L. (partim)
12	Rzepak	<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs
13	Słonecznik	<i>Helianthus annuus</i> L.
14	Soja	<i>Glycine max</i> (L.) Merrill
Rośliny pastewne – strączkowe		
1	Bobik	<i>Vicia faba</i> L. (partim)
2	Groch siewny	<i>Pisum sativum</i> L. (partim)
3	Łubin biały	<i>Lupinus albus</i> L.
4	Łubin wąskolistny	<i>Lupinus angustifolius</i> L.
5	Łubin żółty	<i>Lupinus luteus</i> L.
6	Wyka kosmata	<i>Vicia villosa</i> Roth
7	Wyka pannońska	<i>Vicia pannonica</i> Crantz
8	Wyka siewna	<i>Vicia sativa</i> L.
Rośliny pastewne – motylkowate drobnonasienne		
1	Esparceta siewna	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.
2	Komonica zwyczajna	<i>Lotus corniculatus</i> L.
3	Koniczyna egipska	<i>Trifolium alexandrinum</i> L.

	(koniczyna aleksandryjska)	
4	Koniczyna biała	<i>Trifolium repens</i> L.
5	Koniczyna łąkowa (koniczyna czerwona)	<i>Trifolium pratense</i> L.
6	Koniczyna krwistoczerwona (Inkarnatka)	<i>Trifolium incarnatum</i> L.
7	Koniczyna perska	<i>Trifolium resupinatum</i> L.
8	Koniczyna białoróżowa (koniczyna szwedzka)	<i>Trifolium hybridum</i> L.
9	Kozieradka pospolita (koniczyna grecka)	<i>Trigonella foenum-graecum</i> L.
10	Lucerna chmielowa	<i>Medicago lupulina</i> L.
11	Lucerna mieszańcowa	<i>Medicago x varia</i> T. Martyn
12	Lucerna siewna	<i>Medicago sativa</i> L.
13	Siękiernica włoska	<i>Hedysarum coronarium</i> L.
Rośliny pastewne – trawy		
1	Cynodon palczasty	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.
2	Festulolium	<i>Festuca</i> spp. x <i>Lolium</i> spp.
3	Konietlica łąkowa	<i>Trisetum flavescens</i> (L.) P. Beauv.
4	Kostrzewa czerwona	<i>Festuca rubra</i> L.
5	Kostrzewa łąkowa	<i>Festuca pratensis</i> Hudson
6	Kostrzewa owcza	<i>Festuca ovina</i> L.
7	Kostrzewa trzcinowa	<i>Festuca arundinacea</i> Schreber
8	Kupkówka pospolita	<i>Dactylis glomerata</i> L.
9	Mietlica biaława	<i>Agrostis gigantea</i> Roth
10	Mietlica pospolita	<i>Agrostis capillaris</i> L.
11	Mietlica psia	<i>Agrostis canina</i> L.
12	Mietlica rozłogowa	<i>Agrostis stolonifera</i> L.
13	Mozga Hardinga	<i>Phalaris aquatica</i> L.
14	Rajgras wyniosły (rajgras francuski)	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) P. Beauv., ex J.S. et K.B. Presl
15	Stokłosa uniolowata	<i>Bromus catharticus</i> Vahl
16	Stokłosa alaskańska	<i>Bromus sitchensis</i> Trin.
17	Tymotka kolankowata	<i>Phleum bertolonii</i> DC.
18	Tymotka łąkowa	<i>Phleum pratense</i> L.
19	Wiechliina zwyczajna	<i>Poa trivialis</i> L.
20	Wiechliina błotna	<i>Poa palustris</i> L.
21	Wiechliina gajowa	<i>Poa nemoralis</i> L.
22	Wiechliina łąkowa	<i>Poa pratensis</i> L.
23	Wiechliina roczna	<i>Poa annua</i> L.
24	Wyczyńlec łąkowy	<i>Alopecurus pratensis</i> L.
25	Życica mieszańcowa (rajgras oldenburski)	<i>Lolium x boucheanum</i> Kunth
26	Życica trwała (rajgras angielski)	<i>Lolium perenne</i> L.
27	Życica wielokwiatowa (rajgras włoski i rajgras holenderski)	<i>Lolium multiflorum</i> Lam.
Rośliny pastewne – inne gatunki		
1	Brukiew	<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.
2	Facella błękitna	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.
3	Kapusta pastewna	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>medullosa</i> Thell. + var. <i>viridis</i> L.
4	Rzodkiew oleista	<i>Raphanus sativus</i> L. var. <i>oleiformis</i> Pers.
Burak		
1	Burak cukrowy	<i>Beta vulgaris</i> L.
2	Burak pastewny	<i>Beta vulgaris</i> L.

Ziemniak		
1	Ziemniak	<i>Solanum tuberosum</i> L.
Rośliny warzywne		
1	Bób	<i>Vicia faba</i> L. (partim)
2	Brokuł	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>botrytis</i> (L.) Alef. var. <i>cymosa</i> Duch.
3	Burak ćwikłowy	<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>conditiva</i> Alef.
4	Burak liściowy	<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>vulgaris</i>
5	Cebula	<i>Allium cepa</i> L.
6	Cykoria	<i>Cichorium intybus</i> L. (partim)
7	Czosnek pospolity ¹⁾	<i>Allium sativum</i> L.
8	Dynia olbrzymia	<i>Cucurbita maxima</i> Duchesne
9	Dynia zwyczajna	<i>Cucurbita pepo</i> L.
10	Endywia	<i>Cichorium endivia</i> L.
11	Fasola wielokwiatowa	<i>Phaseolus coccineus</i> L.
12	Fasola zwykła	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.
13	Groch siewny luskowy i cukrowy	<i>Pisum sativum</i> L. (partim)
14	Jarmuż	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>sabellica</i> L.
15	Kalafior	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>botrytis</i> (L.) Alef. var. <i>botrytis</i> L.
16	Kalarepa	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>gongylodes</i> L.
17	Kapusta brukselska	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>oleracea</i> var. <i>gemmifera</i> DC.
18	Kapusta głowiasta biała	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>alba</i> DC.
19	Kapusta głowiasta czerwona	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>rubra</i> DC.
20	Kapusta pekińska	<i>Brassica pekinensis</i> (Lour.) Rupr.
21	Kapusta włoska	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>sabauda</i> L.
22	Karczoch hiszpański (kard)	<i>Cynara cardunculus</i> L.
23	Karczoch zwyczajny ¹⁾	<i>Cynara scolymus</i> L.
24	Kawon (arbuz)	<i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai
25	Koper włoski (fenkuł)	<i>Foeniculum vulgare</i> Miller
26	Marchew	<i>Daucus carota</i> L.
27	Melon	<i>Cucumis melo</i> L.
28	Oberżyna	<i>Solanum melongena</i> L.
29	Ogórek	<i>Cucumis sativus</i> L.
30	Papryka	<i>Capsicum annuum</i> L.
31	Pietruszka	<i>Petroselinum crispum</i> (Miller) Nyman ex A.W. Hill
32	Pomidor	<i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex Farw.
33	Por	<i>Allium porum</i> L.
34	Rabarbar ¹⁾	<i>Rheum</i> spp.
35	Rozponka warzywna	<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterrade
36	Rzepa	<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>rapa</i>
37	Rzodkiew, rzodkiewka	<i>Raphanus sativus</i> L.
38	Sałata	<i>Lactuca sativa</i> L.
39	Seler	<i>Apium graveolens</i> L.
40	Cebula siedmiolatka ¹⁾ (czosnek dęty)	<i>Allium fistulosum</i> L.
41	Skorzonera (węzımord)	<i>Scorzonera hispanica</i> L.
42	Szalotka ¹⁾	<i>Allium ascalanicum</i> L.
43	Szparag	<i>Asparagus officinalis</i> L.
44	Szpinak	<i>Spinacia oleracea</i> L.
45	Trybuła ogrodowa	<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.

¹⁾ Dotyczy materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego z wyłączeniem nasion.

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia dokumentacji dotyczącej materiału siewnego oraz zakresu i terminów składania informacji o obrocie materiałem siewnym stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 92 ust. 5 ustawy z dnia 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

Materia, która jest przedmiotem regulacji rozporządzenia poprzednio była regulowana rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia dokumentacji dotyczącej materiału siewnego oraz zakresu i terminów składania informacji o obrocie materiałem siewnym (Dz. U. Nr 133, poz. 928) oraz rozporządzeniem zmieniającym rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia dokumentacji dotyczącej materiału siewnego oraz zakresu i terminów składania informacji o obrocie materiałem siewnym (Dz. U. Nr , poz.)

Projektowane rozporządzenie jest rozporządzeniem konsolidującym przepisy zawarte w ww. rozporządzeniach. Nie wprowadzono żadnych istotnych zmian do przepisów istniejących w tym zakresie.

W rozporządzeniu określono szczegółowe zasady prowadzenia przez prowadzącego obrót dokumentacji dotyczącej:

- wytwarzania materiału siewnego,
- procesów technologicznych przerobu materiału siewnego,
- sposobu postępowania z materiałem siewnym niezaliczonym do kategorii elitarny, kwalifikowany lub kategorii standard,
- tworzenia partii materiału siewnego,
- tworzenia mieszanek materiału siewnego,
- obrotu materiałem siewnym.

Ponadto w rozporządzeniu określono zakres i terminy składania informacji dotyczącej obrotu materiałem siewnym, w tym materiałem siewnym, który został przywieziony przez przedsiębiorcę prowadzącego obrót materiałem siewnym, z państw trzecich.

Zgodnie z regulacją prowadzący obrót materiałem siewnym roślin rolniczych i warzywnych będzie obowiązany prowadzić dokumentację wytwarzania materiału siewnego obejmującą w zależności od gatunku: umowę kontraktacji w przypadku, gdy materiał siewny został zakontraktowany, świadectwo oceny polowej, świadectwo oceny laboratoryjnej, świadectwo mieszanki nasiennej, świadectwo oceny cech zewnętrznych materiału siewnego ziemniaka, świadectwo laboratoryjnej oceny zdrowotności materiału siewnego ziemniaka, kopię dokumentu zakupu materiału zużytego do siewu lub sadzenia, dokument przyjęcia i wydania z magazynu. Dokumentacja dotycząca tworzenia partii materiału siewnego z materiału siewnego wytworzonego przez różnych producentów lub w różnych latach nie obejmuje materiału siewnego ziemniaka, ponieważ nie łączy się partii tego materiału ze względu na przepisy fitosanitarne dotyczące zapobiegania rozprzestrzenianiu się bakteriozy pierścieniowej i raka ziemniaka, a także ze względu na brak możliwości przechowywania materiału siewnego ziemniaka przez okres dłuższy niż jeden rok.

Dokumentacja prowadzącego obrót obejmuje również dokumenty nabycia i sprzedaży materiału siewnego, dokument zakupu etykiet urzędowych oraz ewidencji prowadzonej dla każdej partii materiału siewnego oraz dokumentację przepakowywania i przeetykietowania materiału siewnego.

W regulacji określono co powinien zawierać dokument sprzedaży materiału siewnego, a także uregulowano kwestie informacji składanej przez prowadzącego obrót, w tym dotyczącej sposobu zagospodarowania materiału siewnego przeznaczonego na cele siewne i cele niesiewne oraz składania informacji przez dostawcę o obrocie materiałem rozmnożeniowym i nasadzeniowym roślin warzywnych.

Ponadto zmieniono termin przekazywania pisemnej informacji o obrocie materiałem siewnym. Zgodnie z przepisami rozporządzenia prowadzący obrót przekazuje informację do dnia 31 lipca – według obecnie obowiązujących przepisów do dnia 31 sierpnia. Powyższa zmiana wynika z dostosowania do roku gospodarczego, jakim posługuje się Unia Europejska i umożliwia zebranie w odpowiednim terminie danych, które przesyłane są przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa do Komisji Europejskiej.

Przepisy rozporządzenia są analogiczne do obowiązujących do tej pory. Najistotniejsze zmiany dotyczą rozszerzenia obowiązku przekazywania informacji

dotyczącej obrotu materiałem siewnym na dostawcę prowadzącego obrót materiałem rozmnożeniowym i nasadzeniowym roślin warzywnych oraz omówionej wyżej zmiany terminu na składanie informacji dotyczących obrotu materiałem siewnym. Pozostałe zmiany mają na celu doprecyzowanie obowiązujących przepisów w tym zakresie.

Przepisy rozporządzenia służą zbieraniu informacji niezbędnych do prowadzenia przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa czynności kontrolnych dotyczących materiału siewnego, a także służących wykonaniu przepisów Unii Europejskiej, a w szczególności dyrektyw dotyczących wytwarzania i obrotu materiałem siewnym (w zakresie informacji o materiale siewnym przywiezionym z państw trzecich) i rozporządzenia Komisji nr 2081/2004 z dnia 6 grudnia 2004 r. ustanawiającego zasady przekazywania informacji niezbędnych do wykonania rozporządzenia Rady nr 2358/71 w sprawie wspólnej organizacji rynku nasion (Dz. Urz. UE L 360 z 7.12.2004, str. 6).

Wprowadzane przepisy umożliwią ponadto wykonanie przepisów zawartych w:

- 1) decyzji Komisji 2004/842/WE z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie przepisów wykonawczych, na mocy których Państwa Członkowskie mogą zezwolić na wprowadzenie do obrotu materiału siewnego należącego do odmiany, dla której złożono wnioski o włączenie do krajowego katalogu odmian roślin rolniczych lub katalogu odmian gatunków warzyw (Dz. Urz. UE L 362/21-27 z 09.12.2004),
- 2) dyrektywie Komisji 2009/145/WE z dnia 26 listopada 2009 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do zatwierdzania populacji miejscowych i odmian warzyw tradycyjnie uprawianych w poszczególnych miejscach i rejonach zagrożonych erozją genetyczną oraz odmian warzyw niemających wewnętrznej wartości dla plonów o przeznaczeniu handlowym, wyprodukowanych w celu uprawy w określonych warunkach, oraz wprowadzania do obrotu materiału siewnego tych populacji miejscowych i odmian (Dz. Urz. UE L 312 z 27.11.2009).
- 3) dyrektywie Komisji 2008/62/WE z dnia 20 czerwca 2008 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do rejestracji populacji miejscowych i odmian roślin rolniczych przystosowanych naturalnie do warunków lokalnych i regionalnych i zagrożonych erozją genetyczną oraz obrót materiałem siewnym i sadziankami

ziemniaka tych populacji miejscowych i odmian (Dz. Urz. L 162 z 21.06.2008 z póź.zm),

- 4) dyrektywie Komisji 2010/60/UE z dnia 30 sierpnia 2010 r. przewidującej pewne odstępstwa dotyczące wprowadzania do obrotu mieszanek materiału siewnego roślin pastewnych przeznaczonych do wykorzystania w ramach ochrony środowiska naturalnego (Dz. Urz. UE L 228 z 31.08.2010).

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,

Rozporządzenie jest objęte prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym projekt rozporządzenia nie podlegał procedurze notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia ..... 2012 r.

w sprawie zakresu i terminów składania sprawozdania o ilości wprowadzonego do obrotu materiału siewnego roślin warzywnych kategorii standard oraz wielkości prób wzorcowych tego materiału²⁾

Na podstawie art. 93 ust. 2 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Sprawozdanie hodowcy wprowadzającego do obrotu materiał siewny roślin warzywnych kategorii standard własnych odmian zawiera informacje o ilości wprowadzonego do obrotu, w okresie od dnia 1 lipca roku poprzedzającego złożenie sprawozdania do dnia 30 czerwca roku złożenia sprawozdania, materiału siewnego poszczególnych gatunków roślin warzywnych.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, składa się corocznie wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa właściwemu ze względu na siedzibę hodowcy albo miejsce jego zamieszkania w terminie do dnia 15 sierpnia.

§ 2. Wielkość prób wzorcowych z wytworzonych i wprowadzonych do obrotu partii materiału siewnego roślin warzywnych kategorii standard oraz partii materiału siewnego odmian skreślonych z krajowego rejestru jest określona w załączniku do rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 131, poz. 915).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 2002/55/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, str. 33, z późn. zm.; Dz. Urz. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 313, z późn. zm.).

ZALĄCZNIK**WIELKOŚĆ PRÓB WZORCOWYCH Z WYTWORZONYCH I WPROWADZONYCH DO
OBROTU PARTII MATERIAŁU SIEWNEGO ROŚLIN WARZYWNYCH KATEGORII
STANDARD ORAZ PARTII MATERIAŁU SIEWNEGO ODMIAN SKREŚLONYCH Z
KRAJOWEGO REJESTRU**

Lp.	Gatunek	Nazwa łacińska	Masa próby wzorcowej w gramach
1	2	3	4
1	Bób	Vicia faba L. (partim)	2.000,0
2	Brokuł	Brassica oleracea L. convar. botrytis (L.) Alef. var. cymosa Duch.	40,0
3	Burak ćwikłowy	Beta vulgaris L. var. vulgaris	400,0
4	Burak liściowy	Beta vulgaris L. var. conditiva Alef.	400,0
5	Cebula	Allium cepa L.	100,0
6	Cykoria	Cichorium intybus L. (partim)	600,0
7	Dynia olbrzymia	Cucurbita maxima Duch.	1.000,0
8	Dynia zwyczajna	Cucurbita pepo L.	1.000,0
9	Endywia	Cichorium endivia L.	600,0
10	Fasola wielokwiatowa	Phaseolus coccineus L.	1.000,0
11	Fasola zwykła	Phaseolus vulgaris L.	1.000,0
12	Groch siewny łuskowy i cukrowy	Pisum sativum L. (partim)	4.000,0
13	Jarmuż	Brassica oleracea L. convar. acephala (DC.) Alef. var. sabellica L.	40,0
14	Kalafior	Brassica oleracea L. convar. botrytis (L.) Alef. var. botrytis L.	40,0

15	Kalarepa	Brassica oleracea L. convar. acephala (DC.) Alef. var. gongylodes L.	40,0
16	Kapusta brukselska	Brassica oleracea L. convar. oleracea var. gemmifera DC.	40,0
17	Kapusta głowiasta biała	Brassica oleracea L. convar. capitata (L.) Alef. var. alba DC.	40,0
18	Kapusta głowiasta czerwona	Brassica oleracea L. convar. capitata (L.) Alef. var. rubra DC.	40,0
19	Kapusta pekińska	Brassica pekinensis (Lour.) Rupr.	40,0
20	Kapusta włoska	Brassica oleracea L. convar. capitata (L.) Alef. var. sabauda L.	40,0
21	Karczoch hiszpański (kard)	Cynara cardunculus L.	200,0
22	Kawon (arbuz)	Citrullus lanatus (Thunb.) Matsum. et Nakai	200,0
23	Koper włoski (fenkuł)	Foeniculum vulgare Miller	200,0
24	Marchew jadalna	Daucus carota L.	200,0
25	Melon	Cucumis melo L.	200,0
26	Oberżyna	Solanum melongena L.	10,0 (pod osłonami 3,0)
27	Ogórek*	Cucumis sativus L.	100,0 (pod osłonami 100 sztuk)
28	Papryka	Capsicum annum L.	10,0 (pod osłonami 3,0)
29	Pietruszka zwyczajna	Petroselinum crispum (Miller) Nyman ex A. W. Hill	200,0

30	Pomidor	<i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex Farw.	10,0 (pod osłonami 2,0)
31	Por	<i>Allium porrum</i> L.	10,0
32	Roszponka warzywna	<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterrade	40,0
33	Rzepa jadalna	<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>rapa</i>	40,0
34	Rzodkiew, Rzodkiewka	<i>Raphanus sativus</i> L.	400,0
35	Salata siewna	<i>Lactuca sativa</i> L.	6,0 (pod osłonami 5,0)
36	Seler zwyczajny	<i>Apium graveolens</i> L.	10,0
37	Skorzonera (wężymord)	<i>Scorzonera hispanica</i> L.	200,0
38	Szparag	<i>Asparagus officinalis</i> L.	100,0
39	Szpinak	<i>Spinacia oleracea</i> L.	600,0
40	Trybuła ogrodowa	<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	100,0

* W przypadku ogórka uprawianego pod osłonami ze względu na małą powierzchnię poletka doświadczalnego wielkość próby wzorcowej podana jest w sztukach.

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia dokumentacji dotyczącej materiału siewnego oraz zakresu i terminów składania informacji o obrocie materiałem siewnym stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 93 ust. 2 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

Materia, która jest przedmiotem regulacji rozporządzenia poprzednio była regulowana rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 listopada 2006 r. w sprawie zakresu i terminów składania sprawozdania o ilości wprowadzonego do obrotu materiału siewnego roślin warzywnych kategorii standard oraz wielkości prób wzorcowych tego materiału (Dz. U. Nr 210, poz. 1552).

W projektowanym rozporządzeniu nie wprowadzono żadnych istotnych zmian do przepisów istniejących w tym zakresie.

W rozporządzeniu określono szczegółowe zasady składania informacji o ilości wprowadzonego do obrotu materiału siewnego roślin warzywnych kategorii standard oraz wielkości prób wzorcowych tego materiału.

Przepisy te są implementacją przepisów zawartych w dyrektywie Rady 2002/55/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, str. 33, z późn. zm.; Dz. Urz. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 313, z późn. zm.). Mają one na celu zbilansowanie ilości materiału siewnego roślin warzywnych kategorii standard oraz właściwą kontrolę nad tym materiałem.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,

Rozporządzenie jest objęte prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym projekt rozporządzenia nie podlegał procedurze notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia ..... 2012 r.

w sprawie zakresu informacji niezbędnych do sporządzenia opisu odmiany²⁾

Na podstawie art. 94 ust. 4 ustawy z dnia .....2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa zakres informacji niezbędnych do sporządzenia przez dostawcę opisu odmiany roślin ozdobnych.

§ 2. Opis odmiany roślin ozdobnych, sporządzany przez dostawcę:

- 1) będącego producentem tego materiału, zawiera:
  - a) nazwę odmiany oraz jej powszechnie znane synonimy,
  - b) nazwę grupy roślin,
  - c) informację o utrzymaniu i stosowanym systemie rozmnażania odmiany,
  - d) wskazanie cech charakterystycznych odmiany,
  - e) wskazanie cech różniących daną odmianę od innych odmian najbardziej do niej podobnych;
- 2) niebędącego producentem tego materiału zawiera:
  - a) nazwę odmiany oraz jej powszechnie znane synonimy,
  - b) nazwę grupy roślin,
  - c) wskazanie cech charakterystycznych odmiany.

§ 3. Cechy charakterystyczne odmian i ich określenia niezbędne do sporządzenia opisu odmiany materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych określa się zgodnie z zasadami opisywania roślin ozdobnych, przyjętymi przez Międzynarodowy Związek Ochrony Nowych Odmian Roślin (UPOV).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

-
- 1) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).
- 2) Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają następujące przepisy Unii Europejskiej:
- dyrektywę Rady 98/56/WE z dnia 20 lipca 1998 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin ozdobnych,
  - dyrektywę Komisji 1999/68/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. określającą dodatkowe przepisy w odniesieniu do wykazów odmian roślin ozdobnych prowadzonych przez dostawców na mocy dyrektywy Rady 98/56/WE.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 94 ust. 4 ustawy o nasiennictwie. W projekcie rozporządzenia określono zakres informacji niezbędny do sporządzenia opisu odmiany roślin ozdobnych, mając na względzie cechy biologiczne poszczególnych gatunków. Przepisy rozporządzenia wdrażają przepisy dyrektywy Rady 98/56/WE w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin ozdobnych oraz dyrektywy Komisji 1999/68/WE określającą dodatkowe przepisy w odniesieniu do wykazów odmian roślin ozdobnych prowadzonych przez dostawców na mocy dyrektywy Rady 98/56/WE.

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Regulacje zawarte w rozporządzeniu nie są przepisami technicznymi w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym projekt rozporządzenia nie podlegał notyfikacji w trybie przepisów tego rozporządzenia.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia ..... 2012 r.

w sprawie szczegółowych terminów składania wniosków, wzoru wniosku oraz warunków i sposobu wprowadzania do obrotu materiału siewnego w przypadku braku lub niewystarczającej ilości materiału siewnego lub z innych ważnych powodów gospodarczych²⁾

Na podstawie art. 105 ust. 7 ustawy z dnia .....2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe terminy składania wniosku o dopuszczenie do obrotu materiału siewnego:
  - a) kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany i kategorii standard odmian niewpisanych do krajowego rejestru, odpowiednich rejestrów innych państw członkowskich lub wspólnotowego katalogu lub rejestru państwa stowarzyszonego;
  - b) kategorii handlowy;
  - c) niespełniającego wymagań jakościowych;
  - d) kategorii kwalifikowany roślin rolniczych i warzywnych, który nie spełnia wymagań dotyczących zdolności kiełkowania.
- 2) wzór wniosku o którym mowa w pkt 1,
- 3) warunki i sposób wprowadzania do obrotu wnioskowanego materiału siewnego.

§ 2. Wniosek o dopuszczenie do obrotu materiału siewnego określonego w §1 pkt 1 składa się w terminie:

- 1) do dnia 1 września – dla materiału przeznaczonego do siewu jesiennego,
- 2) do dnia 1 lutego – dla materiału siewnego przeznaczonego do siewu wiosennego.

§ 3. Wzór wniosku o dopuszczenie do obrotu materiału siewnego został określony

w załączniku do rozporządzenia.

§ 4. Na etykiecie dopuszczonego do obrotu materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych umieszcza się informację, że materiał siewny spełnia niższe wymagania niż określono w poszczególnych dyrektywach, a w przypadku materiału siewnego o obniżonej zdolności kiełkowania podaje się minimalną zdolność kiełkowania.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają następujące przepisy Unii Europejskiej:

- dyrektywy 66/401/WE z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.07.1966, z późn. zm.);
- dyrektywy 66/402/WE z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin zbożowych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.07.1966, z późn. zm.);
- dyrektywy 2002/54/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym buraka (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, z późn. zm.);
- dyrektywy 2002/55/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, z późn. zm.);
- dyrektywy 2002/57/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin oleistych i włóknistych (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, z późn. zm.).

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia ..... 2012 r. (Dz. U. Nr ..., poz. ...)

.....
miejsowość i data

Imię i nazwisko lub nazwa i adres wnioskodawcy

**Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30
00-930 WARSZAWA**

WNIOSEK

Zgodnie z art. 109 ust. 1 pkt ustawy z dnia..... o nasiennictwie (Dz. U. Nr, poz.) zwracam się z prośbą o dopuszczenie do obrotu następującego materiału siewnego:

Nazwa gatunku:	
Nazwa odmiany:	
Kategoria i stopień kwalifikacji:	
Numer partii:	
Masa partii:	
Numer świadectwa oceny laboratoryjnej partii materiału siewnego albo informacji o dyskwalifikacji partii materiału siewnego albo informacji o wynikach badania partii materiału siewnego:	
Krótkie uzasadnienie wniosku, a w przypadku materiału siewnego niespełniającego wymagań odnośnie zdolności kiełkowania - przyczyny obniżonej zdolności kiełkowania:	
Proszę o dopuszczenie do obrotu wyżej wymienionego materiału w terminie do dnia: na obszarze (w przypadku materiału siewnego o obniżonej zdolności kiełkowania):	

.....
miejsowość i data

Załączniki:
dowód uiszczenia opłaty skarbowej,
kopia świadectwa oceny laboratoryjnej materiału siewnego albo informacji o dyskwalifikacji partii materiału siewnego, albo informacji o wynikach badania partii materiału siewnego po ocenie okresowej.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 105 ust. 7 ustawy o nasiennictwie.

W projekcie rozporządzenia określono warunki dopuszczenia do obrotu materiału siewnego odmian roślin rolniczych i warzywnych w przypadku braku albo niewystarczającej ilości materiału siewnego, a także z innych ważnych powodów gospodarczych.

Podmiot zainteresowany dopuszczeniem do obrotu partii materiału siewnego nie spełniającego wymagań jakościowych, materiału siewnego kategorii handlowy, materiału siewnego kategorii kwalifikowany roślin rolniczych i warzywnych, który nie spełnia wymagań dotyczących zdolności kiełkowania, materiału siewnego kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany i kategorii standard odmian niewpisanych do krajowego rejestru, rejestrów innych państw członkowskich lub rejestru państwa stowarzyszonego składa wniosek do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wniosek o dopuszczenie do obrotu materiału siewnego powinien zawierać:

- nazwę gatunku i odmiany, kategorię i stopień kwalifikacji, numer partii, masę partii, zdolność kiełkowania określoną w ocenie laboratoryjnej oraz numer informacji o dyskwalifikacji partii materiału siewnego,
- uzasadnienie dopuszczenia do obrotu materiału siewnego,
- okres w jakim materiał siewny będzie wprowadzony do obrotu.

Podmiot składający wniosek o dopuszczenie do obrotu materiału siewnego o obniżonej zdolności kiełkowania powinien dodatkowo podać przyczyny obniżonej zdolności kiełkowania oraz określić obszar na jakim materiał siewny ma być wprowadzony do obrotu.

Projekt rozporządzenia uwzględnia przepisy rozporządzenia Komisji (WE) nr 217/2006 z dnia 8 lutego 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania dyrektyw Rady 66/401/EWG, 66/402/EWG, 2002/54/WE, 2002/55/WE i 2002/57/WE w odniesieniu do upoważnienia państw członkowskich do pozwoleń na tymczasowe wprowadzenie do obrotu materiału siewnego, który nie spełnia wymogów w zakresie minimalnej zdolności kiełkowania.

Do wniosku załącza się potwierdzenie uiszczenia opłaty skarbowej

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Regulacje zawarte w rozporządzeniu nie są przepisami technicznymi w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym projekt rozporządzenia nie podlegał notyfikacji w trybie przepisów tego rozporządzenia.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia ..... 2012 r.

w sprawie terminów składania wniosków oraz wzoru wniosku o dopuszczenie do obrotu materiału siewnego mieszanki dla ochrony środowiska²⁾

Na podstawie art. 106 ust. 7 ustawy z dnia .....2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) terminy składania wniosku o dopuszczenie do obrotu materiału siewnego mieszanki dla ochrony środowiska;
- 2) wzór wniosku o którym mowa w pkt 1.

§ 2. Wniosek o dopuszczenie do obrotu materiału siewnego mieszanki dla ochrony środowiska określony w §1 pkt 1 składa się w terminie:

- 1) do dnia 15 sierpnia – dla materiału przeznaczonego do siewu jesiennego,
- 2) do dnia 15 stycznia – dla materiału siewnego przeznaczonego do siewu wiosennego.

§ 3. Wzór wniosku o dopuszczenie do obrotu materiału siewnego został określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają następujące przepisy Unii Europejskiej:

- dyrektywy Komisji 2010/60/WE z dnia 30 sierpnia 2010r. przewidującej pewne odstępstwa dotyczące wprowadzenia do obrotu mieszanek pastewnych materiału siewnego przeznaczonych do wykorzystania w celu ochrony środowiska naturalnego (Dz. Urz. UE L 228 z 31.8.2010)
- dyrektywy 66/401/WE z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.07.1966, z późn. zm.);

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia ..... 2012 r. (dz. U. Nr ..., poz. ...)

Imię i nazwisko lub nazwa i adres i miejsce zamieszkania lub siedziba wnioskodawcy

.....
miejsowość i data

**Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30
00-930 WARSZAWA**

WNIOSEK

Stosownie do art. 106 ust. 2 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ....) zwracam się z prośbą o dopuszczenie do obrotu następującego materiału siewnego mieszanki dla ochrony środowiska:

Rodzaj mieszanki:	Zbierana bezpośrednio/Uprawiana *	
	% składnika w mieszance	Zdolność kiełkowania poszczególnych składników
Skład gatunkowy :		
Masa mieszanki do wprowadzenia do obrotu		
Region pochodzenia		
Obszar źródłowy		
Miejsce zbioru – rozmnożenia :		
Termin i sposób zbioru mieszanek zbieranych bezpośrednio		
Rodzaj siedliska występującego w miejscu zbioru		
Rok zbioru		
Uzasadnienie wniosku wraz z opisem cech biologicznych poszczególnych grup i gatunków składników mieszanki:		
Proszę o dopuszczenie do obrotu wyżej wymienionego materiału na obszarze: w terminie do dnia:		

.....
miejsowość i data

Załącznik:

Dowód uiszczenia opłaty skarbowej
Świadectwo mieszanki dla ochrony środowiska

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia w sprawie terminów składania wniosków oraz wzoru wniosku o dopuszczenie do obrotu materiału siewnego mieszanki dla ochrony środowiska stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 106 ust. 7 ustawy z dnia ..... 2012 r. o nasiennictwie (Dz.U. Nr ....., poz. ....).

W projekcie rozporządzenia określono terminy składania wniosku o dopuszczenie do obrotu materiału siewnego mieszanki dla ochrony środowiska oraz wzór wniosku.

Mieszanki ochrony środowiska mogą być wprowadzone do obrotu po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa wyłącznie w regionie, w którym ta mieszanka jest naturalnie związana czyli „w regionie pochodzenia mieszanki dla ochrony środowiska”.

Podmiot zainteresowany wprowadzeniem do obrotu materiału siewnego mieszanki dla ochrony środowiska składa wniosek do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Minister wydaje decyzję dla mieszanki, która spełnia wymagania dotyczące wytwarzania i jakości po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Wniosek o wprowadzenie do obrotu materiału siewnego podmiotowej mieszanki musi zawierać informację o rodzaju mieszanki: mieszanka dla ochrony środowiska zbierana bezpośrednio czy też uprawiana mieszanka dla ochrony środowiska. Ponadto, wniosek o dopuszczenie do obrotu materiału siewnego powinien zawierać:

- skład gatunkowy mieszanki dla ochrony środowiska
- masę mieszanki do wprowadzenia do obrotu
- region pochodzenia, którego położenie określa się zgodnie z granicami jednostek zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa,
- obszar źródłowy
- miejsce zbioru – miejsce rozmnożenia
- termin i sposób zbioru mieszanek zbieranych bezpośrednio
- rodzaj siedliska występującego w miejscu zbioru
- rok zbioru oraz
- uzasadnienie wniosku wraz z opisem cech biologicznych poszczególnych grup

i gatunków składników mieszanki.

Rocznie wielkość mieszanek dla ochrony środowiska wprowadzona do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie może przekroczyć 5% ilości materiału siewnego mieszanek roślin pastewnych.

Do wniosku załącza się świadectwo mieszanki dla ochrony środowiska oraz potwierdzenie uiszczenia opłaty skarbowej.

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Regulacje zawarte w rozporządzeniu nie są przepisami technicznymi w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym projekt rozporządzenia nie podlegał notyfikacji w trybie przepisów tego rozporządzenia.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia ..... 2012 r.

w sprawie terminów składania wniosków o wyrażenie zgody na wprowadzenie do obrotu materiału siewnego odmian regionalnych roślin rolniczych oraz odmian regionalnych roślin warzywnych²⁾

Na podstawie art. 109 ust. 9 ustawy z dnia .....2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ..., poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa terminy składania wniosków o wyrażenie zgody na wprowadzenie do obrotu materiału siewnego odmian regionalnych roślin rolniczych i odmian regionalnych roślin warzywnych

§ 2. Wniosek o wyrażenie zgody na wprowadzenie do obrotu materiału siewnego odmian regionalnych roślin rolniczych i odmian regionalnych roślin warzywnych składa się w terminie:

- 1) do dnia 1 września – dla materiału przeznaczonego do siewu jesiennego,
- 2) do dnia 1 lutego – dla materiału siewnego przeznaczonego do siewu wiosennego.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają następujące przepisy Unii Europejskiej:

- dyrektywy Komisji 2008/62/WE z dnia 20 czerwca 2008 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do rejestracji populacji miejscowych i odmian roślin rolniczych przystosowanych naturalnie do warunków lokalnych i regionalnych i zagrożonych erozją genetyczną oraz obrót materiałem siewnym i sadzeniakami ziemniaka tych populacji miejscowych i odmian (Dz. Urz. L 162 z 21.06.2008, z późn. zm);
- dyrektywy Komisji 2009/145/WE z dnia 26 listopada 2009 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do zatwierdzania populacji miejscowych i odmian warzyw tradycyjnie uprawianych w poszczególnych miejscach i rejonach zagrożonych erozją genetyczną oraz odmian warzyw niemających wewnętrznej wartości dla plonów o przeznaczeniu handlowym, wyprodukowanych w celu uprawy w określonych warunkach, oraz wprowadzania do obrotu materiału siewnego tych populacji miejscowych i odmian (Dz. Urz. UE L 312 z 27.11.2009).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 109 ust. 9 ustawy o nasiennictwie.

W projekcie rozporządzenia określono terminy składania wniosków o wyrażenie zgody na wprowadzenie do obrotu materiału siewnego odmian regionalnych roślin rolniczych i odmian regionalnych roślin warzywnych, biorąc pod uwagę cechy biologiczne poszczególnych grup roślin i gatunków.

W projekcie rozporządzenia określono 2 terminy, biorąc pod uwagę konieczność zachowania terminów agrotechnicznych wysiewu dla poszczególnych grup roślin. Określenie ww. terminów jest niezbędne do wdrożenia przepisów dyrektyw Komisji 2008/62/WE i 2009/145/WE.

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Regulacje zawarte w rozporządzeniu nie są przepisami technicznymi w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym projekt rozporządzenia nie podlegał notyfikacji w trybie przepisów tego rozporządzenia.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia .....2012 r.

**w sprawie opłat za urzędowe działania związane z ocenę materiału siewnego,
udzieleniem akredytacji oraz upoważnień w zakresie oceny tego materiału**

Na podstawie art. 118 ustawy z dnia .....2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ... , poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się opłaty za urzędowe działania w zakresie:

- 1) oceny tożsamości i czystości odmianowej, w wysokości określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) oceny polowej materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych na plantacjach nasiennych oraz dokonanie ich ponownie , w wysokości określonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia
- 3) oceny materiału szkółkarskiego, w wysokości określonej w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 4) pobierania prób materiału siewnego do oceny laboratoryjnej, oceny weryfikacyjnej ziemniaka i oceny tożsamości odmianowej, w wysokości określonej w załączniku nr 4 do rozporządzenia;
- 5) oceny laboratoryjnej, weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka i oceny cech zewnętrznych roślin rolniczych i warzywnych oraz dokonanie tych ocen ponownie oraz wydanie świadectwa mieszanki materiału siewnego a także wydanie etykiet i plomb urzędowych, w wysokości określonej w załączniku nr 5 do rozporządzenia;
- 6) udzielania akredytacji do pobierania prób materiału siewnego i dokonywania oceny materiału siewnego oraz egzaminów dla urzędowych kwalifikatorów, akredytowanych kwalifikatorów, urzędowych próbobiorców oraz akredytowanych próbobiorców, udzielania upoważnienia do wypełniania etykiet urzędowych oraz zgód na pobieranie prób za pomocą automatycznego próbobierza, czynności wykonywanych w ramach nadzoru nad podmiotami akredytowanymi, w wysokości określonej z załączniku nr 6 do rozporządzenia;

§ 2. Wysokość opłat za działania urzędowe, o których mowa w § 1 ustala się w sposób uwzględniający:

- 1) w przypadku oceny tożsamości i czystości odmianowej, w szczególności:**
  - a) wymagania agrotechniczne ocenianych gatunków,
  - b) założenie i prowadzenie poletek dla poszczególnych gatunków lub grup roślin,
  - c) pracochłonność niezbędną dla założenia poletek oraz prowadzenie obserwacji roślin na poletkach,
  - d) wymaganą liczbę wzorców;
- 2) w przypadku oceny polowej materiału siewnego, w szczególności:**
  - a) wielkość powierzchni ocenianej plantacji, przyjmując jako podstawową jednostkę powierzchni 1 ha a dla upraw pod osłonami 1 m²,
  - b) obowiązującą, dla ocenianego gatunku metodykę,
  - c) stopień trudności dokonywania oceny mając na względzie, w szczególności:
    - cechy botaniczne ocenianego gatunku,
    - rozpoznawanie określonych cech ocenianej odmiany,
    - cykl rozwojowy poszczególnych gatunków,
  - d) czas wymagany do właściwego dokonania oceny;
- 3) w przypadku oceny laboratoryjnej materiału siewnego, w szczególności:**
  - a) zakres badań określony w wymaganiach szczegółowych,
  - b) stopień trudności wykonania oceny poszczególnych gatunków lub grup roślin,
  - c) zużycie odczynników, materiałów i energii,
  - d) w przypadku oceny weryfikacyjnej materiału siewnego ziemniaka, wielkość próby;
  - e) pracochłonność poszczególnych oznaczeń składających się na ocenę;
- 4) w przypadku akredytacji do dokonywania oceny polowej, pobierania prób lub oceny laboratoryjnej oraz upoważnienia do drukowania etykiet, szczególności:**
  - a) zakres akredytacji;

- b) wymagania wynikające z zasad prowadzenia nadzoru i kontroli pracy podmiotów akredytowanych;
- 5) w przypadku zgody na pobieranie prób za pomocą próbobierza automatycznego, a w szczególności:
  - a) konieczność wykonania wstępnych badań i kalibracji urządzenia,
  - b) stałego nadzoru nad pracą urządzenia;
- 6) w przypadku egzaminu dla urzędowych kwalifikatorów, akredytowanych kwalifikatorów, urzędowych próbobiorców oraz akredytowanych próbobiorców:
  - a) konieczność przygotowania poetek i pól egzaminacyjnych,
  - b) konieczność wynajęcia magazynu nasiennego oraz przygotowania różnego rodzaju opakowań materiału siewnego i różnej masy partii tego materiału,
  - c) koszty pracy komisji egzaminacyjnej;
- 7) w przypadku świadectw mieszanki materiału siewnego oraz wydawanych etykiet i plomb urzędowych są to koszty administracyjno biurowe oraz materiałowe a w przypadku etykiet urzędowych i plomb urzędowych również koszty postępowania w ramach zamówień publicznych i przetargów,

§ 3.1. Opłaty, o których mowa w § 1 pkt 2 - 8 wnosi się na podstawie rachunku wystawionego przez wojewódzkiego inspektora, na konto i w terminie wskazanym na tym rachunku.

2. Rachunek dotyczący opłaty za ocenę tożsamości i czystości odmianowej, o której mowa w § 1 pkt 1 wystawia się w miejscu i czasie pobrania próby do tej oceny wpisując:

- 1) numer protokołu pobrania próby;
- 2) numer partii, z której pobrano próbę;
- 3) nazwę gatunku i odmiany;
- 4) kategorię lub stopień kwalifikacji.

3. Kopię dowodu wniesienia opłaty za ocenę tożsamości i czystości odmianowej, o której mowa w § 1 pkt 1, właściciel partii z którego została pobrana próba do tej oceny przesyła niezwłocznie do właściwego terytorialnie, ze względu na miejsce próbobrania, wojewódzkiego inspektora.

4. Opłatę za egzamin przeprowadzony po odbytych szkoleniach z zakresu oceny materiału siewnego wnosi się nie później niż dzień przed przystąpieniem do egzaminu na konto wskazane przez właściwego terytorialnie ze względu na miejsce przeprowadzania egzaminu, wojewódzkiego inspektora.
5. Opłaty, o których mowa w § 1 pkt 6, wnosi się na konto wskazane przez właściwego terytorialnie wojewódzkiego inspektora, przed złożeniem wniosku o:
  - 1) dokonanie ponownej oceny polowej i oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
  - 2) udzielenie akredytacji do pobierania próbek materiału siewnego;
  - 3) udzielenie akredytacji do dokonywania oceny materiału siewnego;
  - 4) udzielenie upoważnienia do wypełniania etykiet urzędowych;
  - 5) udzielenie zgody na pobieranie próbek za pomocą urządzenia do automatycznego pobierania próbek materiału siewnego.
6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 6 dołącza się dowód uiszczenia opłaty; w przypadku nie dołączenia dowodu wpłaty wniosek pozostawia się bez rozpoznania.

§ 4. Opłaty, o których mowa w § 1 pkt 2 – 8 pobiera się również, gdy pobrania urzędowych próbek lub oceny nie można było dokonać z winy wnioskodawcy.

§ 5. 1. W przypadku składania wniosku o dokonanie ponownej oceny materiału siewnego uiszcza się wymaganą za przeprowadzaną ocenę, opłatę zwiększoną o 100 %, w przypadku składania wniosku do:

- 1) wojewódzkiego inspektora na konto wojewódzkiego inspektoratu;
  - 2) Głównego Inspektora na konto Głównego Inspektoratu.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 numer konta wskazuje właściwy terytorialnie, ze względu na położenie plantacji, wojewódzki inspektor.
3. Za badania wykonywane w ramach oceny laboratoryjnej nasion zaprawianych lub powlekanych, opłaty zwiększa się o 50 %.

§ 6. Opłatę za czynności wykonywane w ramach nadzoru nad akredytowanymi podmiotami, o której mowa w § 1 pkt 6, wnosi się przelewem na rachunek właściwego terytorialnie ze względu na siedzibę przedsiębiorcy, wojewódzkiego inspektoratu do 15 lutego każdego roku akredytacji.

§ 7. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 kwietnia 2008 r. w sprawie wysokości opłat za pobranie urzędowych próbek i dokonanie oceny materiału

siewnego oraz za dokonanie oceny tożsamości odmianowej, a także terminów i sposobów uiszczania tych opłat (Dz. U. Nr 77, poz. 460).

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

W porozumieniu:

Minister Finansów

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

Załączniki do rozporządzenia
 Ministra Rolnictwa i Rozwoju
 Wsi z dnia .....(Dz. U. Nr
 ..., poz. ...)

Załącznik 1

**Wysokość opłat za dokonanie oceny tożsamości i czystości
 odmianowej jednej partii materiału siewnego**

Lp.	Wyszczególnienie	Wysokość opłaty w zł
ROŚLINY ROLNICZE		
1.	1)brukwi, buraka cukrowego, buraka pastewnego, facelii błękitnej, kapusty pastewnej, kmlnku zwyczajnego, konopi, lnu zwyczajnego, maku, słonecznika, soi oraz życicy wielokwiatowej/rajgrasu holenderskiego	200,00
	2)bobiku, gorzycy białej, gorzycy sarepskiej, grochu siewnego, jęczmienia, kukurydzy, łubinu (wszystkie gatunki), owsa nagłego/ owsa nagoziarnowego, owsa szorstkiego/ owsa owsika, owsa zwyczajnego w tym bizantyjskiego, pszenicy orkisz, pszenicy twardej, pszenicy zwyczajnej, pszenżyta, rzepaku, rzepiku, wyki siewnej, wyki kosmatej, żyta	250,00
	3)motylkowatych drobnonasiennych (wszystkie gatunki), traw (wszystkie gatunki, z wyłączeniem rajgrasu holenderskiego)	350,00
ROŚLINY WARZYWNE		
2.	1)dyni olbrzymiej, dyni zwyczajnej, kawona/arbuza, kopru włoskiego/fenkuła, melona, rzepy, rzodkwi, rzodkiewki, sałaty do uprawy polowej, szpinaku	200,00
	2)bobu, brokuła, buraka ćwikłowego, buraka liściowego, cebuli, cebuli siedmiolatki, cykorii, czosnku pospolitego fasoli wielokwiatowej, fasoli zwykłej, grochu siewnego łuskowego i cukrowego, jarmużu, kalarepy, marchwi, oberżyny do uprawy polowej, ogórka do uprawy polowej, papryki do uprawy polowej, pietruszki, pomidora do uprawy polowej, pora, sałaty do uprawy pod osłonami, selera, skorzonery, szalotki, szczyplorku, kukurydzy cukrowej i pękającej, roszponki warzywnej, rabarbaru	250,00
	3)kalafiora, kapusty głowiastej białej, kapusty głowiastej czerwonej, kapusty włoskiej, kapusty brukselskiej, kapusty pekińskiej, oberżyny do uprawy pod osłonami, ogórka do uprawy pod osłonami, papryki do uprawy pod osłonami, pomidora do uprawy pod osłonami	300,00

Wysokość opłat za ocenę polową roślin rolniczych i warzywnych

Lp.	Wyszczególnienie	Wysokość opłaty w zł
1	2	3
1.	1) za pierwszą ocenę stanu plantacji o powierzchni do 10 ha: a) odmian ustalonych roślin zbożowych z wyłączeniem żyta i obcocylnych odmian pszenżyta, b) bobiku i grochu siewnego, c) roślin oleistych z wyjątkiem rzepaku, gorczycy sarepskiej i kminku zwyczajnego	205,00
	2) za drugą i następne oceny stanu plantacji, o której mowa w pkt 1	107,00
	3) za każde rozpoczęte 10 ha w każdej z ocen stanu plantacji, o których mowa w pkt 1 i 2 do maksymalnej łącznej powierzchni 30 ha	63,50
2.	1) za pierwszą ocenę stanu plantacji o powierzchni do 10 ha: a) odmian mieszańcowych zbóż, z wyłączeniem żyta i obcocylnych odmian pszenżyta, b) odmian mieszańcowych kukurydzy i sorga	240,00
	2) za drugą i następne oceny stanu plantacji, o których mowa w pkt 1	127,00
	3) za każde rozpoczęte 10 ha w każdej z ocen stanu plantacji, o których mowa w pkt 1 i 2 do maksymalnej łącznej powierzchni 30 ha	75,00
3.	1) za pierwszą ocenę stanu plantacji o pow. do 10 ha: a) odmian ustalonych i mieszańcowych żyta i obcocylnych odmian pszenżyta, b) gorczycy sarepskiej i kminku zwyczajnego oraz c) roślin pastewnych za wyjątkiem bobiku i grochu siewnego	180,00
	2) za drugą i następne oceny stanu plantacji, o której mowa w pkt 1	87,00
	3) za każde kolejne rozpoczęte 5 ha w każdej z ocen stanu plantacji, o których mowa w pkt 1 i 2 do maksymalnej łącznej powierzchni 10 ha	58,00
4.	1) za pierwszą ocenę stanu plantacji o pow. do 10 ha: a) odmian ustalonych rzepaku i słonecznika, b) wszystkich roślin rolniczych o dwuletnim cyklu rozmnażania w drugim roku uprawy	205,00
	2) za drugą i następne oceny stanu plantacji, o której mowa w pkt 1	107,00
	3) za każde kolejne rozpoczęte 10 ha w każdej z ocen stanu plantacji, o których mowa w pkt 1 i 2; do maksymalnej łącznej powierzchni 30 ha	63,50
5.	1) za pierwszą ocenę stanu plantacji odmian mieszańcowych rzepaku oraz męskosterylnych składników mieszańców złożonych rzepaku o powierzchni do 10 ha	220,50
	2) za drugą i następne oceny stanu plantacji, o której mowa w pkt 1	127,00
	3) za każde kolejne rozpoczęte 10 ha w każdej z ocen stanu plantacji, o których mowa w pkt 1 i 2 do maksymalnej łącznej powierzchni 30 ha	98,50
6.	1) za pierwszą ocenę stanu plantacji o pow. do 10 ha odmian mieszańcowych słonecznika, konopi	207,00
	2) za drugą i następne oceny stanu plantacji, o której mowa w pkt 1	101,00
	3) za każde kolejne rozpoczęte 10 ha w każdej z ocen stanu plantacji, o których mowa w pkt 1 i 2 do maksymalnej łącznej powierzchni 30 ha	84,00

1	2	3
7.	1) za pierwszą ocenę stanu plantacji ziemniaka o powierzchni do 10 ha	180,50
	2) za drugą i następne oceny stanu plantacji, o której mowa w pkt 1	91,00
	3) za każde kolejne rozpoczęte 10 ha w każdej z ocen stanu plantacji, o których mowa w pkt 1 i 2	75,00
	4) za ocenę skuteczności defoliacji roślin wykonanej na plantacji ziemniaka przed zbiorem, za każde rozpoczęte 10 ha	91,00
8.	za ocenę każdych 2 ha plantacji, na której są wytwarzane wysadki gatunków roślin rolniczych o dwuletnim cyklu rozmnażania, w pierwszym roku uprawy	130,00
9.	1) za pierwszą ocenę stanu plantacji o powierzchni do 5 ha: a) odmian ustalonych roślin warzywnych oraz b) wszystkich gatunków roślin warzywnych o dwuletnim cyklu rozmnażania w drugim roku uprawy	200,50
	2) za drugą i następne oceny stanu plantacji, o której mowa w pkt 1	85,50
	3) za każde kolejne rozpoczęte 5 ha w każdej z ocen stanu plantacji, o których mowa w pkt 1 i 2 do maksymalnej łącznej powierzchni 10 ha	62,00
10.	1) za pierwszą ocenę stanu plantacji odmian mieszańcowych warzyw o powierzchni do 5 ha	242,00
	2) za drugą i następne oceny stanu plantacji, o której mowa w pkt 1	107,00
	3) za każde kolejne rozpoczęte 5 ha w każdej z ocen stanu plantacji, o których mowa w pkt 1 i 2	68,00
11.	1) za pierwszą ocenę stanu plantacji pod osłonami o powierzchni do 60 m ²	140,50
	2) za drugą i następne oceny stanu plantacji, o której mowa w pkt 1	64,00
	3) za każdy kolejny rozpoczęty m ² w każdej z ocen stanu plantacji, o których mowa w pkt 1 i 2	2,00
12.	za ocenę każdych 2 ha plantacji, na której są wytwarzane wysadki gatunków roślin warzywnych o dwuletnim cyklu rozmnażania, w pierwszym roku uprawy	98,50

Załącznik 3

Wysokość opłat za ocenę materiału szkółkarskiego

Lp.	Wyszczególnienie	Wysokość opłaty w zł
1.	1) za każdą ocenę polową materiału szkółkarskiego kategorii kwalifikowany, z wyłączeniem sadów do pozyskiwania zrazów i nasion, wykonaną w tym samym dniu, w jednym gospodarstwie o powierzchni do 0,5 ha	163,00
	2) za każde kolejne rozpoczęte 0,5 ha oceny, o której mowa w pkt 1	31,00
	3) za każdą ocenę polową materiału szkółkarskiego kategorii elitarny oraz sadów do pozyskiwania zrazów i nasion wykonaną w tym samym dniu, w jednym gospodarstwie o powierzchni do 0,5 ha	163,00
	4) za każde kolejne rozpoczęte 0,5 ha oceny, o której mowa w pkt 3	31,00
2.	1) za ocenę laboratoryjną drzew do pozyskiwania nasion za każdą próbę przebadaną testem ELISA na obecność jednego wirusa	17,00
	2) za ocenę, o której mowa w pkt 1, za każdą próbę przebadaną testem ELISA na obecność kolejnego wirusa	6,50

Załącznik 4

Wysokość opłat za pobranie prób materiału siewnego do oceny laboratoryjnej, oceny tożsamości oraz oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka

Lp.	Wyszczególnienie	Wysokość opłaty w zł
1.	1) za pobranie próby oraz wydzielenie prób średnich z partii nasion	94,00
	2) za pobranie próby, o której mowa w pkt 1 z każdej następnej partii w tym samym magazynie i w tym samym dniu	28,00
2.	1) za pobranie każdej próby średniej do oceny weryfikacyjnej z plantacji ziemniaka, na której wytwarzane są sadzeniaki ziemniaka kategorii elitarne	126,00
	2) za pobranie każdej próby średniej do oceny weryfikacyjnej z plantacji ziemniaka, na której wytwarzane są sadzeniaki ziemniaka kategorii kwalifikowane	92,00
	3) za pobranie każdej próby średniej do oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka z kopca lub przechowalni niezależnie od kategorii	103,00
3.	1) za pobranie pierwszej próby z drzew do pozyskiwania nasion w jednym gospodarstwie	58,00
	2) za pobranie każdej następnej próby z drzew do pozyskiwania nasion w tym samym dniu, w tym samym gospodarstwie	3,00

Wysokość opłat za ocenę laboratoryjną, ocenę weryfikacyjną oraz ocenę cech zewnętrznych roślin rolniczych i warzywnych

Lp.	Wyszczególnienie	Wysokość opłaty w zł
1.	1) za oznaczenie cech określonych wymaganiami jakościowymi w próbie średniej nasion traw, motylkowatych drobnonasiennych i gatunków z rodziny <i>Cruciferae</i> roślin rolniczych, z wyjątkiem badania zdrowotności	151,00
	2) za oznaczenie, o którym mowa w pkt 1, nasion pozostałych gatunków	106,50
	3) za oznaczenie zdolności kiełkowania w próbie średniej	50,50
	4) za badanie zdrowotności na jednego patogena	52,50
	5) za oznaczenie w urzędowej próbie materiału siewnego występowania nasion owsa głuchego <i>Avena fatua</i> w celu uznania tego materiału za spełniający specjalne warunki	68,00
2.	1) za ocenę laboratoryjną sadzeniaków ziemniaka metodą próby oczkowej, jednej próby średniej o wielkości 100 bulw	108,50
	2) za każde następne 100 bulw w tej samej próbie średniej	87,00
	3) za wykonanie testu ELISA na próbie, o której mowa w pkt 1	295,00
	4) za wykonanie testu ELISA każdych następnych 100 bulw w tej samej próbie średniej	269,50
3.	1) za ocenę cech zewnętrznych pierwszej partii sadzeniaków ziemniaka lub sadzonek innych roślin lub jednej partii o masie nie większej niż 30 ton wysadzków roślin o dwuletnim cyklu rozmnażania, przed ich wysadzeniem	155,00
	2) za ocenę, o której mowa w pkt 1, każdej następnej partii w tym samym dniu, u tego samego wnioskodawcy przez tego samego kwalifikatora	79,50
4.	za każdą plombę użytą do zabezpieczenia partii materiału siewnego, z której pobrano próbę do oceny laboratoryjnej	0,40
5.	1) za każdą wydaną etykietę urzędową wypełnioną	0,25
	2) za każdą wydaną etykietę urzędową niewypełnioną	0,20
6.	za wydanie jednego świadectwa mieszanki materiału siewnego	38,00

Wysokość opłat za działania urzędowe związane z udzielaniem akredytacji i upoważnień związanych z wytwarzaniem i oceną materiału siewnego oraz nadzoru nad akredytowanymi podmiotami a także opłat za egzaminy po odbytych szkoleniach

Lp.	Wyszczególnienie	Wysokość opłaty w zł
1.	za udzielenie akredytacji laboratorium do wykonywania oceny materiału siewnego dla jednej grupy roślin	660,00
2.	za udzielenie akredytacji do oceny polowej materiału siewnego jednej grupy roślin	191,00
3.	za udzielenie akredytacji do pobierania prób jednego rodzaju materiału siewnego	160,50
4.	za czynności wykonywane w ramach nadzoru nad akredytowanym laboratorium	583,00
5.	za czynności wykonywane w ramach nadzoru nad jednym kwalifikatorem akredytowanym	310,00
6.	za czynności wykonywane w ramach nadzoru nad jednym próbobiorcą akredytowanym	220,50
7.	za egzamin przeprowadzany po odbytych szkoleniach z zakresu oceny laboratoryjnej materiału siewnego dla jednej grupy roślin	360,00
8.	za egzamin przeprowadzany po odbytych szkoleniach z zakresu oceny polowej materiału siewnego dla jednej grupy roślin	220,00
9.	za egzamin przeprowadzany po odbytych szkoleniach z zakresu pobierania prób materiału siewnego dla jednego rodzaju tego materiału	185,00
10.	za udzielenie upoważnienia do wypełniania etykiet urzędowych	188,00
11.	za czynności wykonywane w ramach nadzoru nad wydrukiem etykiet urzędowych	210,00
12.	za udzielenie zgody na pobieranie prób materiału siewnego za pomocą urządzenia do automatycznego pobierania prób	481,00

Wysokość opłat za dokonanie oceny tożsamości i czystości odmianowej jednej partii materiału siewnego

Lp.	Wyszczególnienie	Wysokość opłaty w zł
ROŚLINY ROLNICZE		
1.	4)brukwi, buraka cukrowego, buraka pastewnego, facelli błękitnej, kapusty pastewnej, kminku zwyczajnego, konopi, lnu zwyczajnego, maku, słonecznika, soi oraz życicy wielokwiatowej/rajgrasu holenderskiego	200,00
	5)bobiku, gorczycy białej, gorczycy sarepskiej, grochu siewnego, jęczmienia, kukurydzy, łubinu (wszystkie gatunki), owsa nagiego/ owsa nagoziarnowego, owsa szorstkiego/ owsa owsika, owsa zwyczajnego w tym bizantyjskiego, pszenicy orkisz, pszenicy twardej, pszenicy zwyczajnej, pszenżyta, rzepaku, rzepiku, wyki siewnej, wyki kosmatej, żyta	250,00
	6)motylikowatych drobnonasiennych (wszystkie gatunki), traw (wszystkie gatunki, z wyłączeniem rajgrasu holenderskiego)	350,00
ROŚLINY WARZYWNE		
2.	4)dyni olbrzymiej, dyni zwyczajnej, kawona/arbuza, kopru włoskiego/fenkuła, melona, rzepy, rzodkwi, rzodkiewki, sałaty do uprawy polowej, szpinaku	200,00
	5)bobu, brokuła, buraka ćwikłowego, buraka liściowego, cebuli, cebuli siedmiolatki, cykorii, czosnku pospolitego fasoli wielokwiatowej, fasoli zwykłej, grochu siewnego łuskowego i cukrowego, jarmużu, kalarepy, marchwi, oberżyny do uprawy polowej, ogórka do uprawy polowej, papryki do uprawy polowej, pietruszki, pomidora do uprawy polowej, pora, sałaty do uprawy pod osłonami, selera, skorzonery, szalotki, szczypiorku, kukurydzy cukrowej i pękającej, roszponki warzywnej, rabarbaru	250,00
	6)kalafiora, kapusty głowiastej białej, kapusty głowiastej czerwonej, kapusty włoskiej, kapusty brukselskiej, kapusty pekińskiej, oberżyny do uprawy pod osłonami, ogórka do uprawy pod osłonami, papryki do uprawy pod osłonami, pomidora do uprawy pod osłonami	300,00

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie opłat za urzędowe działania związane z ocenę materiału siewnego, udzieleniem akredytacji oraz upoważnień w zakresie oceny tego materiału, stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 118 ustawy z dnia .....2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr ....., poz. ....).

W projektowanym rozporządzeniu określono wysokość opłat za:

- 1) ocenę tożsamości i czystości odmianowej, w wysokości określonej w załączniku nr 1;
  - 2) ocenę polową materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych na plantacjach nasiennych, w wysokości określonej w załączniku nr 2,
  - 3) ocenę materiału szkółkarskiego, w wysokości określonej w załączniku nr 3,
  - 4) pobieranie prób materiału siewnego do oceny laboratoryjnej, oceny weryfikacyjnej ziemniaka i oceny tożsamości odmianowej, w wysokości określonej w załączniku nr 4;
  - 5) ocenę laboratoryjną, weryfikacyjną sadzeniaków ziemniaka i ocenę cech zewnętrznych roślin rolniczych i warzywnych, w wysokości określonej w załączniku nr 5;
  - 6) udzielanie akredytacji do pobierania prób materiału siewnego i dokonywanie oceny materiału siewnego, udzielanie upoważnienia do wypełniania etykiet urzędowych oraz zgód na pobieranie prób za pomocą automatycznego próbobierza, czynności wykonywanych w ramach nadzoru nad pracą urzędowych kwalifikatorów, urzędowych próbobiorców, akredytowanych kwalifikatorów, akredytowanych próbobiorców, analityków nasiennych oraz urzędowych laboratoriów i akredytowanych laboratoriów., w wysokości określonej z załączniku nr 6;
  - 7) egzamin dla urzędowych kwalifikatorów, akredytowanych kwalifikatorów, urzędowych próbobiorców oraz akredytowanych próbobiorców, w wysokości określonej z załączniku nr 7;
  - 8) wydanie świadectwa mieszanki materiału siewnego oraz wydanie etykiet i plomb urzędowych, w wysokości określonej z załączniku nr 8;
- oraz sposób ustalania i uiszczania tych opłat.

Wysokość opłat za urzędowe działania związane z oceną materiału siewnego

I. Opłaty za ocenę tożsamości i czystości odmianowej

Wysokość opłat za wykonanie oceny tożsamości i czystości odmianowej; jako podstawę oszacowania kosztów przyjęto stopień trudności i czasochłonności wykonania oceny na poletku w zależności od gatunku (dla traw i motylkowatych drobnonasiennych –przygotowanie pojedynków w doniczkach), a także stosowania niezbędnych zabiegów czy urządzeń (szklarnie tunele foliowe)

dla roślin rolniczych zał. 6 lp. 1 grupa 1

– Razem koszty materiałowe ¹⁾	20,00 zł
– Koszty sprzętowe ²⁾	40,00 zł
– Koszty robocizny ³⁾	100,00 zł
– Koszty bezpośrednio razem (1+2+3)	160,00 zł
– Koszty ogólnogospodarcze (25%)	40,00 zł
– Ogółem koszty (4+5)	200,00 zł

dla roślin rolniczych zał. 6 lp. 1 grupa 2

– Razem koszty materiałowe ¹⁾	20,00 zł
– Koszty sprzętowe ²⁾	50,00 zł
– Koszty robocizny ³⁾	130,00 zł
– Koszty bezpośrednio razem (1+2+3)	200,00 zł
– Koszty ogólnogospodarcze (25%)	50,00 zł
– Ogółem koszty (4+5)	250,00 zł

dla roślin rolniczych zał. 6 lp. 1 grupa 3

– Razem koszty materiałowe ¹⁾	70,00 zł
– Koszty sprzętowe ²⁾	40,00 zł
– Koszty robocizny ³⁾	170,00 zł
– Koszty bezpośrednio razem (1+2+3)	280,00 zł
– Koszty ogólnogospodarcze (25%)	70,00 zł
– Ogółem koszty (4+5)	350,00 zł

dla roślin warzywnych zał. 6 lp. 2 grupa 1

– Razem koszty materiałowe ¹⁾	20,00 zł
– Koszty sprzętowe ²⁾	40,00 zł
– Koszty robocizny ³⁾	100,00 zł
– Koszty bezpośrednio razem (1+2+3)	160,00 zł
– Koszty ogólnogospodarcze (25%)	40,00 zł
– Ogółem koszty (4+5)	200,00 zł

dla roślin warzywnych zał. 6 lp. 2 grupa 2

– Razem koszty materiałowe ¹⁾	20,00 zł
– Koszty sprzętowe ²⁾	50,00 zł
– Koszty robocizny ³⁾	130,00 zł
– Koszty bezpośrednie razem (1+2+3)	200,00 zł
– Koszty ogólnogospodarcze (25%)	50,00 zł
– Ogółem koszty (4+5)	250,00 zł

Objaśnienia:

¹⁾ Koszty materiałowe – obejmują środki ochrony roślin, nawozy, paliwa i smary.

²⁾ Koszty sprzętowe – obejmują przygotowanie gleby do siewu, wysiew nasion, wykonanie zabiegów ochrony roślin, omłot i utylizację.

³⁾ Koszty robocizny – obejmują rejestrację prób, rozważanie prób, tyczenie pola, obsługę siewu, obcinanie pasów, etykietowanie, odchwaszczanie ręczne, obserwacje, wykonanie dokumentacji doświadczeń

II. Ocena polowa roślin rolniczych, warzywnych i szkółkarskich oraz pobieranie prób urzędowych do oceny

Do określenia wysokości opłat za ocenę polową roślin rolniczych i warzywnych oraz materiału szkółkarskiego, a także pobierania prób materiału siewnego do oceny, przyjęto średnią, z wszystkich wojewódzkich inspektoratów, **wartość brutto jednej godziny pracy „uzbrojonego” inspektora** uwzględniającą koszt dojazdu oraz eksploatację niezbędnego sprzętu, która wynosi **38,74 zł**.

Ponadto jako podstawę czasu pracy przyjęto ocenę plantacji o powierzchni do **10 ha**. Powierzchnia taka jest podstawową wielkością dla obowiązujących metodyk. Średnia wielkość plantacji nasiennych w kraju wynosi **6,6 ha**, i mieści się ona w tym zakresie (do 10 ha)

Niezbędny czas pracy podczas pierwszej oceny stanu plantacji o powierzchni do 10 ha, w zależności od specyfiki ocenianego gatunku lub odmiany (mieszkańcowe) oraz obowiązującej dla ocenianego gatunku metodyki wynosi od **2,0 do 4,5 godz.**; średni (z wszystkich wojewódzkich inspektoratów) czas dojazdu **do plantacji** wynosi **k. 1 godz.**

Koszt pierwszej oceny stanu plantacji o powierzchni 10 ha obejmują czynności ogólne polegające na określeniu wymaganej izolacji przestrzennej, sporządzenie szkicu plantacji, a także obserwacje pod względem potencjalnego zagrożenia dla ocenianej plantacji upraw

lub nieużytków sąsiadujących. Wymagana, w zależności od gatunku druga lub kolejna (odmiany mieszańcowe), ocena stanu plantacji została wyceniona jako **50–70 %** kosztów pierwszej oceny. Szczegółowo i zgodnie z obowiązującą metodyką wykonanie pierwszej oceny stanu plantacji pozwala na znaczne skrócenie czasu dokonywania kolejnych ocen stanu plantacji.

Zgodnie z metodyką, plantacje większe niż 10 ha wymagają mniejszych nakładów pracy kwalifikatora z uwagi na niepowtarzalnie niektórych czynności wykonywanych na pierwszych 10 ha, a ponadto ten koszt jest pomniejszony o dojazd kwalifikatora. Koszt oceny części plantacji powyżej podstawowej powierzchni **10 ha** w zależności od obowiązującej metodyki oraz specyfiki ocenianego gatunku wyceniono jako **31–45 %** kosztów pierwszej oceny pierwszych 10 ha, natomiast w stosunku do drugiej oceny stanu plantacji ten procent wynosi **65–85**.

Wysokość opłaty za ponowną ocenę, w przypadku gdy wnioskodawca nie zgadza się z wynikami oceny pierwotnej według projektu zwiększa się o **100 %**. Wynika to w znacznej mierze z wyższych kosztów administracyjnych, a przede wszystkim kosztów logistycznych związanych z koniecznością oddelegowania do wykonania tej oceny bardzo doświadczonego kwalifikatora zawsze z innego, często odległego województwa.

III. Pobieranie prób urzędowych materiału siewnego do oceny

Za podstawę obliczeń wysokość opłat za pobranie prób materiału siewnego do oceny laboratoryjnej, oceny tożsamości oraz oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka przyjęto, tak samo jak w ocenie polowej, godzinę pracy próbobiorcy **38,74 zł** z uwzględnieniem dojazdu do miejsca próbobrania. Ponadto koszt ten zawiera koszty administracyjne (telekomunikacja informatykę i tp.) oraz koszty materiałów niezbędnych do pobierania prób jak: plomby, opakowania na próby, etykiety, czy protokoły.

W projekcie oszacowano czas niezbędny na pobranie próby zgodnie z metodyką ISTA oraz sprawy formalne na ok. **1,2 godz.**, a na pobranie kolejnej próby w tym samym magazynie i w tym samym dniu na ok. **0,75 godz.**

W przypadku pobierania prób bulw ziemniaka do oceny weryfikacyjnej przyjęto założenie, że z plantacji **do 10 ha** zgodnie z metodyką pobiera się: z materiału kategorii elitarny **240 bulw**, a kategorii kwalifikowany **120 bulw**. Ponieważ średnia w kraju plantacja nasienna ziemniaka wynosi **2,4 ha** i nie przekracza **10 ha** koszt pobrania oszacowano w stosunku do jednej próby z plantacji. Pobieranie prób bulw ziemniaka jest bardzo czasochłonne i przyjęto dla materiału elitarnego ok. **1,5 godz.** a dla materiału kwalifikowanego – **0,80**

godz. Dla materiału szkółkarskiego czas pobrania jednej próby oszacowano na ok. **0,1–0,2 godz.**

W zasadzie nie jest praktykowane ponowne pobieranie prób na skutek kwestionowania jego poprawności przez wnioskodawcę. W razie wystąpienia takiego przypadku, § 5 ust. 1 projektu rozporządzenia stosuje się odpowiednio tj. tak jak w przypadku ponownej oceny polowej.

IV. Ocena laboratoryjna i ocena cech zewnętrznych materiału siewnego

W zakresie oceny laboratoryjnej do oszacowania wysokości opłat, za podstawę przyjęto czas pracy pracowników laboratorium wykonujących ocenę, a także obowiązek utrzymania systemów zapewnienia jakości i akredytacji, w tym: prowadzenie zapisów warunków badań, ciągłej rejestracji temperatury, codziennej kalibracji wag, kalibracji sprzętu do pobierania i wydzielania prób, obowiązek ciągłego szkolenia analityków nasiennych ponadto:

- koszty utrzymania sprzętu oraz konieczność jego innowacji;
- koszty odczynników i materiałów niezbędnych do wykonania oceny;
- koszt akredytacji ISTA laboratoriów prowadzących nadzór merytoryczny nad oceną laboratoryjną;

Opłata w zakresie oceny laboratoryjnej nasion jest zróżnicowana w zależności od stopnia trudności i pracochłonności ocenianych nasion i oszacowano:

Opłata w zakresie oceny laboratoryjnej nasion jest zróżnicowana w zależności od stopnia trudności i pracochłonności przeprowadzenia analizy ocenianych nasion i oszacowano ją następująco:

- dla nasion traw motylkowatych drobnonasiennych oraz roślin kapustowatych, których ocena wymaga specjalistycznego sprzętu (dmuchawy) wysokość opłaty wynosi **151,00 zł**, składa się na nią: koszt robocizny **68,00 zł**, koszt energii, materiałów i odczynników **45,75 zł** oraz koszty administracyjne oraz koszty utrzymania standardów jakości **37,50 zł**,
- dla nasion grubszych wysokość opłaty jest mniejsza o ok. **30 %** głównie z powodu mniejszej pracochłonności,
- koszt wykonania pojedynczych oznaczeń w próbie średniej wynika z poszczególnych składowych (badań cząstkowych) pełnej oceny.

Ocena weryfikacyjna polega na wycięciu z bulw (próby średniej) oczek, potraktowanie ich specjalistycznymi odczynnikami, wysadzeniu do szklarni do sterylnego podłoża i ocenę (bonitację) uzyskanych (po ok. 6 tygodniach) roślin oraz w dalszej części wykonanie testu ELISA z użyciem unikalnych (dla poszczególnych wirusów) przeciwciał. Na wysokość opłaty za ocenę weryfikacyjną składa się, oprócz kosztów robocizny oraz ogólnych, o których mowa powyżej (utrzymanie standardów laboratorium) składają się głównie koszty energii wynikające z przygotowania sterylnego podłoża, ogrzewania szklarni i doświetlania roślin (ocena wykonywana jest w miesiącach: wrzesień – listopad oraz luty – kwiecień) oraz wysoki koszt odczynników w szczególności niezbędnych do oznaczania wirusów – przeciwciał (surowic). Wysokość opłaty za ocenę w próbie oczkowej (próby średniej 100 bulw) oszacowano na **108,50 zł**, a za wykonanie testu ELISA, którym objęte są wszystkie stopnie kwalifikacji ziemniaka kategorii elitarne oraz kwalifikowane klasy C/A na **295,00 zł**. Za podstawę szacowania kosztów oceny weryfikacyjnej przyjęto koszt oceny próby 100 bulw. Jest to próba pobierana z plantacji o wielkości do **10 ha** materiału kategorii kwalifikowany, natomiast dla materiału kategorii elitarny jest to 200 bulw. Ocena kolejnych 100 bulw z tej samej próby jest o **20 %** niższa dla tzw. próby oczkowej i tylko o **10 %** w teście ELISA.

W przypadku oceny cech zewnętrznych, za podstawę szacowania wysokości opłaty przyjęto tak samo jak w ocenie polowej oraz pobierania prób godzinę pracy „uzbrojonego” inspektora (**38,74 zł**) oraz czas pracy wynikający z wielkości ocenianej partii. Jako podstawową wielkość przyjęto partię o masie do **30 ton** i niezbędny czas do jej oceny – **2,0 godziny**.

V. Opłaty za udzielanie upoważnień i akredytacji oraz nadzoru nad podmiotami akredytowanymi

Jako podstawę do oszacowania wysokości opłat za udzielenie i utrzymanie akredytacji i upoważnień przyjęto koszty nadzoru nad podmiotami akredytowanymi i posiadającymi upoważnienia. Nadzór nad tymi podmiotami polega głównie na bieżącym dokonywaniu kontrolnych ocen i badań oraz w zakresie nie mniejszym niż **10 %** ocen wykonanych przez podmioty akredytowane.

Z uwagi na fakt, że kontrola polega na wykonywaniu kontrolnej oceny lub pobraniu prób przyjęto koszt jaki oszacowano dla urzędowej oceny lub pobrania próby. Wartości zawarte w załączniku nr 5 wynikają z uśrednienia liczby posiadanych akredytacji dla wszystkich podmiotów w kraju.

Oszacowana wysokość opłat za egzamin zawiera w szczególności koszty administracyjne oraz koszt przygotowania materiałów egzaminacyjnych tzn. w przypadku kwalifikatorów, odpowiednich (dla różnych gatunków i obowiązujących metodyk) pól poletek egzaminacyjnych, „wypożyczenie” magazynów z odpowiednimi opakowaniami materiału siewnego w przypadku próbobiorców oraz materiałów laboratoryjnych w przypadku analityków nasiennych.

Przygotowanie egzaminów, w szczególności praktycznych, wymaga dużego wkładu pracy osób zaangażowanych w przygotowanie egzaminu oraz kosztów materiałów i odczynników a także kosztów przygotowania pól i poletek egzaminacyjnych. Udzielenie zgody na pobieranie prób za pomocą automatycznego próbobierza musi być poprzedzone szczegółowymi badaniami porównawczymi polegającymi na pełnej ocenie laboratoryjnej prób pobranych automatycznie oraz w sposób tradycyjny (zgodnie z metodyką ISTA) co najmniej 10 partii.

W wysokości opłaty w projekcie zostały uwzględnione koszty administracyjne zawierające, w szczególności obsługę informatyczną, korespondencję, telekomunikację materiały biurowe itp., związane z obsługą wniosku o dokonanie oceny polowej w wysokości ok. 7 %. Wszystkie kwoty poszczególnych opłat zostały zaokrąglone do **0,50 zł**.

Opłaty za pobranie urzędowych prób i dokonanie oceny polowej i oceny laboratoryjnej materiału siewnego przez organy Państwowej Inspekcji pobiera się również w przypadku, gdy pobranie urzędowych prób lub oceny nie można było dokonać z winy wnioskodawcy.

Opłaty za dokonanie oceny tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego, pobranie urzędowych prób i dokonanie oceny polowej i oceny laboratoryjnej materiału siewnego, wydanie świadectwa mieszanki materiału siewnego oraz wydanie etykiet i plomb urzędowych wnosi się na podstawie rachunku wystawionego przez wojewódzkiego inspektora w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego rachunku, przy czym rachunek za dokonanie oceny tożsamości i czystości odmianowej wystawia się przy pobieraniu próby do tej oceny.

Opłaty za dokonanie ponownej oceny polowej, oceny laboratoryjnej materiału siewnego, udzielenie akredytacji do pobierania prób materiału siewnego i do dokonywania oceny materiału siewnego, udzielenie upoważnienia do wypełniania etykiet urzędowych, udzielenie zgody na pobieranie prób za pomocą urządzenia do automatycznego pobierania prób materiału siewnego wnosi się z chwilą złożenia wniosku

Opłatę za egzamin dla urzędowych kwalifikatorów, akredytowanych kwalifikatorów, urzędowych próbobiorców oraz akredytowanych próbobiorców wnosi się nie później niż dzień przed przystąpieniem do egzaminu.

Opłatę za wykonywanie czynności w ramach nadzoru nad pracą urzędowych kwalifikatorów, urzędowych próbobiorców, akredytowanych kwalifikatorów, akredytowanych próbobiorców, analityków nasiennych oraz urzędowych laboratoriów i akredytowanych laboratoriów wnosi się przelewem na rachunek wojewódzkiego inspektoratu właściwego ze względu na siedzibę prowadzącego obrót lub dostawcy, w terminie do dnia 15 lutego.

W razie niewniesienia tych opłat::

- nie dokonuje się oceny tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego;
- nie wydaje się wyników dokonanych ocen;
- nie dokonuje się ponownej oceny materiału siewnego;
- wniosek o udzielenie akredytacji odpowiednio do pobierania prób materiału siewnego lub dokonywania oceny materiału siewnego pozostawia się bez rozpoznania;
- wniosek o upoważnienie do wypełniania etykiet urzędowych pozostawia się bez rozpoznania;
- wniosek o udzielenie zgody na pobieranie prób za pomocą urządzenia do automatycznego pobierania prób pozostawia się bez rozpoznania;
- nie dopuszcza się do przystąpienia do egzaminu;
- nie wydaje się świadectw mieszanki oraz etykiet i plomb urzędowych;
- wydaje się decyzję o cofnięciu akredytacji.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym jego projekt nie podlegał notyfikacji.